

KEMAL İZMİ

ELEŞTİRİ/İNCELEME

OTURAN ADAM

TOHUM

KEMALİZM - OTURAN ADAM

ELEŞTİRİ
İNCELEME

TOHUM: 18
Eleştiri/İnceleme: 02

KEMALİZM
OTURAN ADAM

Birinci Basım
Temmuz 2002

Kapak
(Fotoğraf/Tasarım)
Aşkın AYRANCIOĞLU

Renk Ayrımı
İFM Grafik
Dizgi/Mizampaj
Tohum
Montaj
Sadık
Kapak ve İç Baskı
Berdan Matbaacılık
Cilt
Barış Mücellit

©
Bu kitabın yayın hakkı
Tohum Basım Yayın Gösteri ve Org. Ltd. Şti.'nindir.
İstiklal Cad. Turnacıbaşı sok. Çeşme Han No:21/3
Beyoğlu/İSTANBUL
Tel/Fax: 0 212 251 05 61
ISBN - 975- 8545-07-08

KEMALİZM

ERDAL YEŞİL

TOHUM BASIM YAYIN
GÖSTERİ VE ORGANİZASYON LTD. ŞTİ.

Bu çalışmayı, 6 Aralık 1986'da Mazgirt'te şehit düşen yeğenim ***Timur DEMİR****'e, gelinim* ***Besime DOĞAN****'a ve yoldaşım* ***Suna YILDIRIM****'a adıyorum.*

İÇİNDEKİ KONULAR

YAZARDAN.....09
ÖNSÖZ YERİNE.....15

BİRİNCİ BÖLÜM
GÖZ YAŞI VADİSİ.....45

İKİNCİ BÖLÜM
"HASTA ADAM".....52
TANZİMAT FERMANI-ISLAHAT HAREKETLERİ VE
ARAZİ YASALARI.....59

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
FRNASIZ DEVRİMİNE GİRERKEN.....66
OLAYLARIN PERDE ARKASI.....67
MERKANTALİZM - DEVLETÇİLİK.....70
DEVRİM YILLARI.....74
VE DEVRİM BAŞLIYOR.....78
A) KURUCU MECLİS DÖNEMİ.....79
B) YASAMA MECLİSİ (Ekim 1791-Ağustos 1792).....83
C) CONVANSİYON (21 Eylül 1792- Ekim 1795).....84

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
DEMİRYOLLARININ ROLÜ.....87
İTTİHAT VE TERAKKİ.....94
LENİN'E KATILMADIĞIMIZ NOKTALAR.....98
BİR DESPOT AYDIN ÖRNEĞİ.....101

BEŞİNCİ BÖLÜM

"DEVLETİ KURTARMA" + "MİLLET OLMA".....105
JÖN-TÜRKLER'İN "OSMANLILIĞI".....107
JÖN-TÜRKLER ANTİ-EMPERYALİST MİYDİ?.....110
1909 ADANA-DERSİM VE 31 MART OLAYLARI.....114

ALTINCI BÖLÜM

İLAHİ KOMEDYA "HERKES OYNASIN".....123
RESMİ İDEOLOJİNİN TARİHİ YAZIŞI.....125
I. DÜNYA SAVAŞI YILLARI 1914-1918.....130
DEVRİMLER DEVRİMİ EKİM 1917.....132
MONDROS MÜTAREKESİ VE DÖNEN DOLAPLAR.....135
EMPERYALİSTLER ARASINDAKİ ÇELİŞKİLER.....140

YEDİNCİ BÖLÜM

İLAHİ KOMEDYA.....145
1919 PARİS VE ANADOLU VE GELİŞMELER.....147
GÜLÜNECEK BİR ŞEY.....152
ERZURUM VE SİVAS "KONGRELERİ".....157
'İP'LE KISA BİR POLEMİK.....158
EMPERYALİSTLERLE İLİŞKİLER.....161

SEKİZİNCİ BÖLÜM

STALİN VE KOMİNTERN'İN PRAGMATİZMİ VE
KAYPAKKAYA'NIN TEREDDÜTLERİ.....167
KAYPAKKAYA HALA BİR YILDIZ!.....167
MAHİR ÇAYAN DİYORKİ.....169
HÜSEYİN İNAN'IN "KEMALİZM"E BAKIŞI.....169
TARİHLE HESAPLAŞMA.....170
İBRAHİM KAYPAKKAYA
STALİN VE KOMİNTERN'E KARŞI.....175
KÜRT ULUSAL SORUNUNDA SOVYETLERİN VE
KOMİNTERN'İN TAVRI.....179
DERSİM DİRENİŞİ VE KOMİNTERN.....184

TKP'YE KISA BİR BAKIŞ.....188
STALİN'E SÖZ HAKKI!.....191

DOKUZUNCU BÖLÜM
1919'LAR DÜNYASINDAN SEVR'E DOĞRU.....196
KEMALİSTLERDE SÖZ VE EYLEM.....198

ONUNCU BÖLÜM
ERMENİLER VE KÜRTLER YA DA "ZO" İLE "LO".....209
SEVR BEKLENTİLERİ.....211
KONFERANSLAR SÜRECİNE TOPLU BİR BAKIŞ.....213
BİRİNCİ LONDRA VE SAN REMO KONFERANSLARI.....216
SEVR ANTLAŞMASINDA "ERMENİSTAN".....219
SEVR ANTLAŞMASINDA KÜRDİSTAN.....221
BİR DESPOT AYDIN.....225

ONBİRİNCİ BÖLÜM
PADİŞAH VAHDETTİN'İN BAŞINA GELENLER.....229
KİMDİ BU KEMALİSTLER?.....233
GELİŞMELER VE ÇELİŞKİLER.....234
MECLİS AÇILIYOR.....242
"İSTİKLAL MAHKEMELERİ".....246
BİR KIYASLAMA.....251

ONİKİNCİ BÖLÜM
İSMET İNÖNÜ'DEN "HATIRALAR" DEĞİL
"İTİRAFLAR".....258
KEMALİST - YUNAN KAPIŞMASI.....261
A) İZMİR'İN İŞGAL NEDENİ.....262
B) KEMALİSTLERE ASKERİ DONANIM.....265
C) KEMALİST-YUNAN KAPIŞMASI.....266
MECLİS: "CAN GÜVENLİĞİ YOK MU?".....269
MECLİSİN FESH EDİLMESİ.....274

Ey herşeye bitti diyenler
Korkunun sofrasında yılgınlık yiyenler
Ne kırlarda direnen çiçekler
Ne kentlerde devleşen öfkeler
Henüz elveda demediler
Bitmedi daha sürüyor o kavga
Ve sürecek
Yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek
(Adnan YÜCEL)

YAZARDAN

Susurluk'ta kaza olduğunda ve hurdaya dönen Mercedes'in kapılarını açtıklarında bir de baktılar ki, ünlü bir polis şefi, ünü uşaklığına özdeş bir parlamenter ve ünlü bir katil yan yana yatıyorlardı. Bir Kürt gazetesi başlığı şöyle attı; *"Devlet kamyona çarptı!"* Dönemin başbakanı Necmettin Erbakan, ortaya çıkan tabloyu "fasa fiso" olarak yorumladı. Ne gariptir ki aynı Erbakan birkaç ay sonra Başbakanlık koltuğunu kaybedince, "Susurluk'un" üstüne en fazla gidenin kendisi olduğunu söyleyecekti.

Şimdi haklı olarak diyeceksiniz ki, ne alakası var bu kitapla Susurluk'un. Gerçekten bu kitabın *"Susurluk'la"* hiçbir alakası yok, sadece bir benzetme yapmaya çalışıyoruz. Çünkü bu satırların yazarı da, başlarken "nereye çarpacağını" bilmiyordu. Lakin yazı ilerleyip sayfalar devrildikçe, bir yandan da hızlı hızlı okunan kitaplar üst üste geldikçe, yazar gördükleri karşısında şaşırdı. Bazen fren yaptı, bazen demagoji yoluna saptı, bir ara kalemini bile fırlatıp attı. Bazı gecelerde yataktan fırlayıp, uzun uzun sanki hayatında ilk defa görüyormuş gibi haritalara baktı. Acaba, yanlışlıkla yoldan çıkıp başka bir ülkeye mi dalmıştı? Yazar bu sefer gözlerini daha dikkatli açtı; bir sarsıntı vardı ama ortalıkta kamyon falan görünmüyordu. Öyleyse, bu gürültü nereden geliyordu? Yazar, 1919'da Lenin'in önderliğinde kurulan *"Komünist Enternasyonal"* in (3. Enternasyonal) duvarlarına çarpmıştı. Halbuki yazarımız, bu yazı dizisine başlarken; Lenin, Stalin ve Komintern'i *"tanık"* olarak en sona saklamıştı. Şimdi ise hepsi *"Kemalizm"* konusunda bir "sanık" olarak yazarın karşısına çıkmıştı. İşte onlardan bir demet:

"Türk Ulusal Devrimi, Anadolu köylülüğünün, İstanbul, İzmir ve diğer büyük liman şehirlerinin burjuvazisine ve bürokrat zümrelerine dayanan yabancı ve yabancı asıllı burjuvaziye karşı yaptığı bir devrimdir.

Türk toplumunda meydana gelen derinlemesine toplumsal ve iktisadi değişiklikler, Anadolu köylüsünün ulusal bağımsızlık için verdiği kararlı mücadelede belirleyici bir rol oynamıştır. Bu değişiklikler, Türk toplumunda siyasal ve iktisadi alanda da ifadesini buldu.

Siyasal alanda padişahlığın ve hilafetin eski siyasal kurumları ve kapitülasyonlar (bazı yabancılara anlaşmalarla tanınan ayrıcalıklar) kaldırıldı; din ve devlet işleri birbirinden ayrıldı. Cumhuriyet ilan edildi ve demokratik bir anayasa kabul edildi. Ekonomi alanında ise; çiftçilerin durumunu düzeltecek önlemler alındı; tarım ürünlerini dış pazarlara doğrudan doğruya satabilmek için Anadolu'nun iç bölgelerini denize bağlayan demiryolları yapıldı. Petrol, şeker, kibrit ve tütün devlet tekeli haline getirildi. Köylülerin kooperatiflerden örgütlenmesi ve ülkenin sanayileşmesi özendirildi. Dış ticaretin devlet eliyle düzenlenmesi yolunda girişimlerde bulunuldu. Liman şehirleri burjuvazisinden alınan vergiler ağırlaştırıldı. Ve son olarak da, Türkiye ekonomisi için köleleştirici şartlar getirerek ülkeye yuvalanmaya çalışan yabancı sermayeye karşı direnildi...." (Komünist Enternasyonal'in Merkezi Yayın Organı; İnternationale Presse-Korrespondez, yıl 1926, sayı 89)

İşte yazar, ilk ciddi sarsıntı ve şoku burada geçirdi. Ve buna benzer sayısız makaleler; yıllar uzadıkça onlarda *"Kemalizm"*e övgülerle uzayıp gidiyordu.

Zordu! Yaklaşık otuz yıldır savunduğum görüşlerle karşı- karşıya gelmiştim. Fakat bugüne kadar savunduklarım ile yaşanmış olan tarihi kesit farklı farklıydı. Bu benim için tam bir *"Susurluk"*tu, şoke olmuştum. Ne yapacaktım? Ya elimdeki inceleme yazısını bırakacaktım ya da demagoji yoluna sapacaktım. Ben daha kötüsünü yaptım, ikisinin ortasında bir müddet sallanıp durdum. Lenin'e, Stalin'e, Komintern'e *"hataliydılar"!* deyip eleştiri yürütmek mümkün müydü? Hem de bizim için çok temel olan *"Kemalizm"* gibi bir noktada *"onlar yanıldılar, suçluydular"* denilebilir miydi? Daha da kötüsü vardı: Mao ile de hesaplaşacaktım, bir Maoist olarak. Mao: *"Çin'in Kemal'i nerede?"* derken, Kemalizm'i *"anti-emperyalist"*(!) bir hareket olarak görüyor. Muhtemeldir ki, Kemalizm hakkındaki bilgileri Komintern'in yayın organlarından izliyordu, zira sorduğu *"soru"* Komintern'in yorumuna uygundu. Bitmedi, hani

'beterin beteri var' derler ya, onun gibi. Dünya Komünist Hareketin lider ve ustalarıyla hesaplaşmaya girsem bile, bu seferde İbrahim KAYPAKKAYA ile polemiğe girmek zorunda kalacaktım. Çünkü Kaypakkaya, Kemalizm hakkındaki siyasal görüşlerini somutlaştırırken, hem Şnurov hem de Stalin'i referans alıyordu. Halbuki Stalin hiçte Kaypakkaya gibi düşünmüyordu, hatta çok çok olumsuz bir pozisyonda, dahası tam aksi bir kutuptaydı. Kemalizm'i devrimci olarak alkışlıyor ve göklere çıkarıyordu, tıpkı Lenin'in İttihat ve Terakki'yi öve öve bitiremediği gibi...

Sorunlar bu kadarla da sınırlı değildi; bugüne kadar 10'dan fazla dergi ve gazetelerde yazılar yazmış, ama çoğundan da *"dizi yazılar"* bile yarıda kesilerek *"anarşisttir"(!)* diye kovulmuştum. Şimdi elimde bir tek yazabildiğim dergi kalmıştı, *"Uzun Yürüyüş"*. Bu dergi de hem Kaypakkaya'cı ve (doğal olarak da) hem de Maoist'ti. Evet yoldaşlarımdı bunlar, aynı kökten gelmiş aynı kültürle yoğrulmuştuk. Yoğrulmuştuk ama bu kadar eleştiri ve polemiği kaldırabilecekler miydi? Bu dergiden de kovulursam ne gidecek bir yer, ne de yazılarımı yayınlayabileceğim bir organ kalacaktı; kısacası bütün ümitlerim tükenecekti. Ki bir de *"anarşist"* etiketinin yanına *"Troçkist"* etiketi koyularak yollanmakta vardı.

Tarihe bu randevuyu ben vermiştim, bu karşılama tamamı ile bir tesadüftü. Ama bu randevu öyle bir noktada olmuştu ki, artık buna randevu da denmezdi. *"Düello"* ya dönüşmüştü. Buna rağmen kendi kendime 'oto-sansür' uyguladım, eleştirilerimi biraz incelttim. Yine de ilk uyarı gelmekte gecikmedi. Sorumlu bir yoldaşın: *"Kirvem neler yapıyorsun böyle, saldırmadığın kimse kalmamış, ne zaman bitecek bu yazı?"* şeklindeki 'dokundurması' benim daha da çok içime kapanmama yol açtı.

Fakat kısa bir süre sonra bazı ilginç gelişmeler oldu. Derginin önde gelen yazarlarından Umut ŞENGÜL yoldaş ima yollu bile olsa Kemalizm yazıma gönderme yapıp, Komintern'in politikası konusunda 'dikkat' uyarısını yapınca rahatlamıştım. Ardından, araştırmacı-yazar (ben bu güzel insana *"bizim fikir madenimiz"* lakabı takmışımdır) Temel DEMİRER ve de o güzel "küçük" dev adam İsmail BEŞİKÇİ hoca, ilgi ve övgülerini (burada hepsine candan teşekkürlerimi sunuyorum. Bu onların büyüklüğü ve hoşgörüsü) yazılarımdan esirgemeyince benim önümde açılmış oluyordu. Önüm açılmasına açılmıştı amma bende de

yazıyı sürdürecek şevk kalmamıştı artık. Boşuna dememişler, *"yanlış eleştiri cesaret kırar"* diye. Bende de cesaret kalmamıştı. Bana 'uyarı' yapan yoldaş ise, bin bir özür dilemenin ardından (buradan teşekkür ediyorum o güzelim delikanlıya) bu dizi yazıyı kitap haline getirmek için harıl harıl çalışmaya başlamıştı.

YAZININ YARATTIĞI TEPKİLER

1998 yılında Uzun Yürüyüş dergisinde başlayıp, Mayıs 1999'da son bulan ve on bir bölüm olarak yayınlanan bu yazı, ilginçtir ki tepkilerini hiç umulmadık yerlerden aldı.

T.'C', adına *"Cumhuriyet"* dediği askeri faşist diktatörlüğü, 75. yıl tantanaları ile kutlarken; yazı kurulumuzun ifadesi ile; dergi bürosuna grup grup üniversite gençliği geliyor, bu yazıların fotokopilerini çekiyor ve; *"niye bu yazıları kitap haline getirmiyorsunuz, fotokopi bizlere çok pahalıya mal oluyor"* diye sitem ediyorlardı. Ve yine yazı kurulumuzun deyimiyle; derginin stand açtığı yerlerde 'Kemalizm' yazısına istek ve ilgi artıyordu. T.'C', 75. yılında, her zaman, her yıl döneminde ağzına bir aksesuar olarak doladığı *"Demokratik Cumhuriyet"(!), "insan hakları", "Çağdaş Türkiye"* vs. gibi maskaralıkları yüksek perdeden atarken, bu yazı Kaypakkaya'dan otuz yıl sonra T.'C'nin suratına bir kez daha bir şamar gibi iniyor, şimdiden faşist T.'C'ye mezar yeri arıyordu.

Yalanlarla gizlenmiş, şatafatlarla süslenmiş şu 75 yıllık kanlı tarih, 'resmi faşist ideoloji' nezdinde gerçek kimliğiyle birer birer ortaya dökülüyordu. Kemalizm'in *"anti-emperyalistlik"(!)* palavralarının gerçek niteliği bu yazıyla belgeleniyordu.

"Dört yıl" sürdüğü iddia edilen ve ülkemizi seve seve emperyalistlere peşkeş çeken, adına sözüm ona *"Milli Kurtuluş Savaşı"* denilen, aslında ise sadece ve sadece *"Kırk gün"* süren ve de Kemalist-Yunan kapışmasının dışında, ülkeyi *"esas"* işgal eden İngiliz, Fransız, İtalyan... emperyalistlerine hiçbir zaman yönelmeyen, dahası da bu emperyalistlerin bizzat kucağında oturup ellerinde büyüyen Kemalist hareketin gerçek çehresi o dönemin sorumlularının kendi ağızlarından bir itiraf gibi ortaya sergileniyordu.

Tabu bu sefer kökünden yıkılıyordu. Daha düne kadar bu satırların yazarının da savunmuş olduğu, *"Kemalizm, güdük bir anti-emperyalist harekettir"* tezi bile çürütülüyordu.

Denile bilinir ki, bu kitap ve tezler çok mu iddialı? En mütevazı dille bile ifade etmek gerekirse, *"çok iddialı"(!)* Ama bu iddia yazardan değil, incelediğimiz tarih diliminin kendisinden geliyor. Kendi adıma ancak şunu söyleyebilirim ki, ben pek bir şey yapmadım. O dev gibi araştırmacıların yanında (Mete TUNÇAY'a, yapıtından dolayı bir kez daha teşekkür ederim burada, bizi zenginleştirdi.) bu inceleme yazısı *"broşür"* kalır. Benim yaptığım sadece ve sadece çarpıtılan, yalan üzerine kurulan tarihin yapı taşlarını sağdan-soldan toplayıp yerli yerine koymak ve böylece okura bir derleme sunmak oldu. Yazardan hiç mi bir şey yok? Ben çok az bir soluk koydum, isim verirken bile Kemalizm'e, İbrahim Kaypakkaya'nın tanımlamalarını kullandım. Onun için bu kitap Kaypakkaya'nın yazılarının birinci cildidir. Bahsettiği yılları gerçek niteliğiyle derli toplu ele alan ilk eserdir. Bu da bizim iddiamızdır.

MAOİSTLERİN BU YAZIYA YAKLAŞIMI

Uzun Yürüyüş dergisi dışında, hiçbir Maoist parti ve gruptan ilgi 'görmedi' bu yazı. Ne tuhaf!? Halbuki kendilerinin savunması gereken, kendi tezleri olmalıydı bunlar. Ama, *"ihtiyar horoz'un"* civcivden siyaset öğrenecek hali yoktu ya. Görmezden geldiler. Durup dururken başıma iş açmıştım. İşin doğrusu, İbrahim KAYPAKKAYA yoldaşın işkencehanede katledilmesinden bu yana, onun tezlerinin üzerine katkı mahiyetinde 'bir tek satır' dahi koyulması bir tarafa, Perinçek cephesinden gelen saldırılar karşısında dahi savunulmamıştı. Bir doğru daha vardı, Maoist cephenin bazı grupları *"Kemalizm"* hakkındaki düşüncelerini bu otuz yıllık süre içinde geliştiremediği gibi epey sünnette etmişti. Gerek panellerde, gerek dergilerinde bu bazı gruplar *"Kemalizm'i tamamen reddetmek doğru değil, bazı ilerici reformlarını da görmek lazım"* diye boy boy köşe yazılarında da işlemeye başlamışlardı. Bu ideolojik bir çöküntüydü. Derken, Maoist saflardan *"Kemalist aydınlanmacılar"* çıktı. Bunlar düşerken panik içinde, bir yerlere tutunmanın telaşıyla her boka elini derinlemesine daldıranlardı. İdeolojik mücadeleyi küçümsemenin sonuçlarıydı bunlar.

Diğer Maoist grupların, bu yazılara karşı suskunluğu uzun bir süre devam etti. Öyle ya, her şey iyi, güzel, hoştu da; şu Lenin, Stalin, Komintern eleştirileri de ne oluyordu? 'Oturan Adam' gibi apoletsiz biri

tarafından bunların öne sürülmesi neyin nesiydi? Bu inceleme yazılarına *"evet doğrudur"* demek kendilerini küçümsemek anlamına gelmeyecek miydi? Doğrusunu söylemek gerekirse kuru da olsa bir teşekkür beklerken, tepkiyle karşılaşmıştım. Halbuki bunlar benim yoldaşlarımdı.

Derken Maoist cephede suskunluk yavaş yavaş bozuldu; *"Kaypakkaya'nın aslında Komintern'e rağmen Kemalizm'i faşist değerlendirdiği"* yine; *"Kemalizm'in aslında Sovyetler Birliği'ni stratejik abluka altına almak isteyen emperyalistlerin bir oyunu olduğunu"* söylemeye başladılar. Bunlar, benim yazılarımda ileri sürdüğüm kendi düşüncelerimdi ama bu yazılara bir gönderme yapmayı bile bu dostlarımız çok görmüşlerdi.

İşte bu yüzden de kırgınım bu dostlara.

Bu yazılar Uzun Yürüyüş'te yayınlandıktan sonra, şimdi üç yıllık bir zamanın ardından bu sefer tamamen Uzun Yürüyüş'ün destek ve tasarrufu ile kitap olarak okurun karşısına çıkıyor. Ben, bu yazıların yazarı olarak hem mutluluk hem de bir parça hüzün taşıyorum. Mutluluk duyuyorum, çünkü bu kitap Uzun Yürüyüş sayesinde benim *"ilk çocuğum"* olacak. Hüzünlüyüm, hüznüm okurlar adına. Çünkü *"Stalin, Komintern ve Kaypakkaya Karşı Karşıya"* (8. Bölüm) dışında hemen hemen hiçbir düzeltme yapamadım. Halbuki bu yazı, daha geniş kitlelere mal edilebilmesi için yeni baştan kaleme alınabilir, polemik dili daha sonraya ertelenebilirdi. Kaynaklara, eksikliklere ulaşmak bir yana, bunu asıl olarak engelleyen 'el felci' hastalığımdı. Kalem tutmakta bile zorlandığım bir dönemde bu yazıların kitaplaştırılması önerisi bana geldi. Ne var ki daha detaylı, eksiklikleri giderilmiş bir ekstra bir çalışma şansı fazla bulamadım. Bu yüzden okurlarımızdan özür diliyorum.

Ve hatırlatmak istiyorum yeniden: Benim bu bir buçuk yıla yakın emek vererek hazırladığım bu kitapçık; hala içimde derin bir yara olan yeğenim ve oğlum **Temur DEMİR,** gelinim ve yoldaşım **Besime DOĞAN** ve yoldaşım **Suna YILDIRIM** (Mazgirt Şehitleri, 6.12.1986) anısına kaleme alınmıştır. Eğer bu inceleme yazısı, bu kısa derlemeler onların kavgasına ve ideallerine 'küçücük'te olsa bir katkı sunarsa, bu kanayan yüreğime az da olsa bir teselli olacaktır. Anıları, ümitleri on binlerce yıl yaşasın.

Uzun Yürüyüş'e ve bu çalışmayı kitap haline getirip yayımlamaya karar veren **Tohum Yayıncılık**'a teşekkürler.

ÖNSÖZ YERİNE

"KEMALİZM" (Mİ?)!

"Dünyanın en zor şeylerinden biri,
herkesin düşünmeden söylediğini,
düşünerek söylemektir."[1]

Oturan Adam'ın, Uzun Yürüyüş Dergisi'nde Temmuz 1998'den Nisan 1999'a değin 11 bölümde yayınlanan "Biz Hangi Fikir Mirasını İnkâr Ediyoruz: Kemalizm" başlıklı çalışmasını okuduğumda aklıma, "Eğer tek aletiniz çekiçse, bütün problemler çivi gibi gözükür," diyen ve Kemalizm'in özetinden başka bir şey olmayan Murphy Yasası geldi...

"Biricik", *"özgün", "farklı" diye nitelenmekten pek hoşlanan Kemalizm'in,*[2] burjuva ideolojisinin otoriteryen bir varyantı olduğu malumun ilamıdır: *"Türkiye'de doğmuş ve parlamakta olan yıldız, bize izleyeceğimiz yolu gösteriyor. Atatürk öyle büyük bir karakter ki daima çağımızın en büyük adamından daha ileride olacaktır,"*[3] sözleriyle bir hayranı olduğunu ifade eden Adolf Hitler'in sempatisine *"hak kazanmış"* Mustafa Kemal hakkında, *"Ey Atatürkçüler! İlk ereğiniz Türkleştirmektir, çağdaşlaştırmaktır. Birincisinin en büyük aracı Dil-Tarih devrimi, ikincisininki, Laiklik ve Greko Latin kültürüdür,"*[4] de denilmesi boşuna değildir...

Kemalizmin en yaygın ve temel savlarından biri "ilericilik"tir! Bu argüman genelde gericiliğe karşı verilen mücadele temasıyla birlikte işlenir. İlericilik mottosu, batılı bir yazarın yerinde tanımlamasıyla, Türkiye'nin daha iyi refah sağlayacağını umduğu Avrupai kurumlardan esinlenerek, çağdaşlaşmak için acelesi olmasından kaynaklanıyordu.

Gerçekten de yeni Türkiye paradoksal biçimde -milli kurtuluş savaşı zaferle sonuçlandıktan sonra- Batıya en uzak olduğu 1923-1929 döneminde en hızlı batılılaşma çabasını göstermiştir. Bu çabaları, Mustafa Kemal'in arkasına aldığı bir avuç ilerici ile, onlara karşı savaş açmış bulunan *"muazzam bir gericiler kütlesi"* arasında mücadele ile başarıya ulaştırılmış bir devrim olarak görenler olduğu gibi, Batıya kucak açmak isteyen Meiji ya da Büyük Petro reformlarıyla aynı düzeyde ele alanlar da vardır.

Bu bağlamda, tek partili dönemin Türk Tarih Kurumu üyesi Engin'in *"İnkılap tam manasıyla Avrupalılıktır. Zaten Avrupalı olmamak, bu asırda yaşamamak, hayatı bilmemek, manen ölmek demektir,"* yorumu Türk devriminin doğrultusunu oldukça iyi açıklamaktadır.

Türk modernleşme hareketini Tanzimat ricalinin idari maslahatçılığına kadar geri götürmek yanlış olmaz. Jön Türk'ler ve İttihat ve Terakki bu çabaların üzerine sistematik bir reform teorisi geliştirmiş ve Mustafa Kemal önderliğindeki Türk devrimi bu birikimden beslenmiştir.

K. Steinhaus Kemalist pratiği kastederek Türk ideolojisi denildiği zaman kapalı kuramsal bir sistemi değil, pragmatik bir sistemler topluluğunu anlamakla birlikte; kemalizmi salt pratik bir aksiyon programından çok, geleceği de kapsayan tasavvurların ana hatları olarak gören T. Parla'nın yaklaşımı kemalizmi özgün olmasa da dozu yüksek bir ideoloji saymaktadır.

Bunun yanında Sabahattin Selek, kemalist eyleme *"Anadolu İhtilali"* deyimini uygun görüyorsa da, Kemalist kadronun bu terimi kullanmada çok istekli olmadıkları farkedilir. Kendilerine yakıştırdıkları terim daha çok inkılapçıdır. Kemalistler temelde ihtilalin yaratacağı toplumsal kargaşadan çekinen ideolojik pozitivistler oldukları için sosyal ve siyasal değişimin ve ilerlemenin düzen ve birlik içinde olmasını savunmuşlardır.

"Dirlik ve düzen" yanlısı kemalizmin etkisi altında bulunduğu temel düşüncenin XIX. yüzyıl nevinden bir pozitivizm olduğu öncelikle belirtilmelidir. Pozitivizmin Osmanlı aydının düşünce yapısına denk düşen bir arka plana sahip olduğu ise tartışmasız bir gerçektir. Hemen belirtilmelidir ki pozitivizm, bilimin etkinliği kavramını neredeyse kutsallaştırmış ve gerçekten başarılı olmak için, eski gelenekleri yıkma zorunluluğu ve tavizsiz bir metafizik düşmanlığını sürekli vurgulamıştır.

Bu ideolojinin çeşitli versiyonlarının merkezi güçlü bir devleti yücelten seçkinci içerikte oluşu bir yana; toplumsal boyutu ile otoriter hatta yer yer anti-demokratik tarihsel ilerleme fikrine sahip olması kayda değer bir diğer özelliğidir.

Kemalizmin yükseliş ve gücünü pekiştirme dönemi yazıları incelendiğinde, Türk devriminin en kuvvetli esası veya netice-i zaferi'nin Türk milliyetçiliği olduğuna işaret edildiği görülecektir.

Milliyetçilik milli devlet kavramı ile ilişkilidir. Batılılaşma yanlısı yöneticilerin egemenliğindeki devletin, toplumu denetleme ve çağdaşlaşma amaçlarının birleştiği kavşakta ortaya çıkacak olan millet olgusu milliyetçilik kavramı ekseninde inşa edilmeye çalışılacaktır. Türkiye'nin yakın tarihinde milleti inşa edecek demografik veriler Balkan savaları ile başlayan, on yıl boyunca süren ve Büyük Taarruz ile sonuçlanan toplumsal siyasal kaos döneminin dinamikleri sayesinde bir ölçüde sağlanmış; nüfus mübadelesi bunu daha da hızlandırmıştır. Geri kalan gayri Müslim unsurların Türk toplumu içinde eritilip, Türkleştirilmeleri sağlanarak XIX. yüzyıl boyunca devletin başını ağrıtan etnik sorunlar önemli ölçüde *"çözülmüş"* tür. Bu üzerinde devletin yer alabileceği homojen bir kütlenin yaratılması projesi -dönemin siyasi kadrolarının terminolojisiyle- devlete bir millet yaratma çabasıdır.

Bu temelde 30'lar Avrupa'sında genişlemekte olan Führer Prinzip salgını, sultani-patrimonial geleneklerle bezenmiş Türkiye'nin kemalist yönetsel mantığını etkileyerek, milli mücadelenin karizmatik önderini sistemin zirvesine şef unvanı ile oturtmakta zorlanmayacaktır.

Burjuva ideolojisinin otoriteryen bir varyantı olmakla sınırlı kalmayan kemalizm, *"Türkiye Türkçülüğü"* ne denk düşen bir kurucu-resmi ideoloji niteliğiyle de Orta Asya'dan Anadolu'ya uzanan Türk muhafazakârlığının statükocu tarihsel sentezidir... Geçmişteki ataerkilliği, derleyip toparlayarak bugünlere taşıyandır... komut ve kararnamelerden farksız resmi söylemiyle kemalizm, Osmanlı'dan Γ."C"ye uzanan egemen ideolojinin taşıyıcı süreklilik içindeki kopuştur.[5] Oysa kemalizmden söz edenler resmi tarihçiler,[6] daima, onun Osmanlıdan kopuş olduğunun altını çizerken, *"taşıyıcı süreklilik"* ini görmezden gelirler... Böylelikle de Ermeni Soykırımı[7] ile Türk(iye) tarihi arasındaki doğrusal ilişkiyi *"es"* geçerler...

Ermeni Soykırımı,[8] denip geçilemez. O, Türk(iye) tarihi açısından çok önemli bir dönemeçtir: Çünkü, *"1915 bir canavar yarattı. Bu canavar şimdi de kendi insanlarını öğütmeye devam ediyor. Yoketmeci bir sistem bir kez oluştuktan sonra, kendine yeni bir düşman yaratmadan duramaz."*[9] Bu bağlamda, *"Ermeni soykırımının tarihe karıştığı falan yok. Ortada Ermeni olmasa da, soykırım zihniyeti ve uygulamaları devam ediyor"* ![10] Örneğin, gençler arasında yapılan bir araştırmada,[11] gençlerin yüzde 44.2'si Ermeni'nin iyisi olmaz, yüzde 28.9'u çoğu kötüdür, iyileri de var; yüzde 24'ü çoğu iyidir, kötüleri de var; yüzde 2.7'si ise kötüsü olmaz demesi... Yine 1999 yılında yapılan başka bir araştırmada da, en sevilmeyen topluluk sıralamasında Ermeniler yüzde 76 ile ikinci sırada yer alması boşuna değildir...

İstediği kadar ink,r edilmeye kalkışılsın: *"Ermeni techiriyle ilgili bariz olgu (...) ülkedeki Ermeni nüfusunun bir yıl içinde resmi rakamlarla yaklaşık 1.5 milyondan 250 bine indiğidir. Bugünün sorusu ise bunun bir soykırım olup olmadığıdır."*[12]

Konuya ilişkin olarak Halil Berktay, Neşe Düzel'in sorularını şöyle yanıtlıyor:

"Neşe Düzel: Göç sırasında kaç Ermeni öldü?

Halil Berktay: En az 600 bin.

Neşe Düzel: Ermeniler nasıl öldü? Kim öldürdü onları?

Halil Berktay: Bunun emrini verenler, bunu özel bir örgüt aracılığıyla yaptırmışlardır. Yani Teşkilât-ı Mahsusa aracılığıyla. Susurluk ve Hizbullah'ın bir karışımı olarak alın Teşkilât-ı Mahsusa'yı. Enver, Cemal ve Talat'a bağlı çalışan Teşkilât-ı Mahsusa'nın adamı Bahaittin Şakir'in bölgede özel ölüm timleri, fedailer organize ettiği anlaşılıyor. Bunların bir kısmı bu amaçla hapishanelerden çıkartılan ipten kurtulmuş mahkûmlardır. Bakın, bu olayı kimler yaptı biliyor musunuz? Bugünün Yeşilleri, Abdullah Çatlıları ve Hizbullahçıları yaptı. Olay bu kadar basit ve nettir. Bahaittin o günün tipik bir Yeşil'i ya da Çatlı'sıdır."[13]

"Türk tarihinin en eski belgesi Köktürk (Göktürk ya da Orhun diye de bilinir) Yazıtları aynı zamanda ilk 'ulusal güvenlik stratejisi belgesi' (M.S.730) kabul edilebilir" ![14] Ayrıca *"Osmanlı döneminin Saltanat Şuraları da, günümüzün MGK'sına benzer"* di![15] *"Orhun Yazıtları'ndaki*

Milli Güvenlik Belgesi'nden Saltanat Şuraları'na, Teşkilât-ı Mahsusa'dan Susurluk'a uzanan sentez, 'resmi' yorumu MGK patentinde olan[16] *kemalizmdir. Mustafa Kemal'in Topal Osman'ından MHP'li*[17] *ve Susurlukçu Abdullah Çatlı'ya uzanan "yekpareliğin"* açıklayıcı ilkesidir...

Siz; *"Devlette 'Susurluk'un uzantılarının boyutu henüz net bilinmiyor,"*[18] denmesine; ya da Murat Belge'nin Susurluk'u *"hukuk-öncesi zihniyet"*[19] olarak niteleme gaflet ve delaletine aldırmayın!

İsmet Berkan'ın, *"Susurluk davasında (...) soruşturma her aşamasında engellendi... Her türlü dokunulmazlık zırhı sonuna kadar işletildi... Hukukun dolambaçlı koridorlarında çoğu kez kaybolduk... Davalar dağınık biçimde açıldı ve örneğin kayıp silahlar olayının Susurluk örgüsünün bir parçası olduğu gerçeği göz ardı edildi... Mesut Yılmaz Susurluk'u soruşturtuyormuş gibi yapıp aslında hiçbir şey yapmadı... Hiçbir devlet kurumu Türkiye'nin terörle mücadelesinin bir dönemini sorgulamak ve yargılamak istemedi... Siyasetçiler de aynı yargılamayı yapmaya yanaşmadı... Şantajlar tehditler gırla gitti,"*[20] dediği, Veli Küçük[21] vd. bağıntısıyla TSK ile doğrudan ilişkili olan Susurluk konusunda neyin ne olduğu Sağır Sultan'ın bile bilgisi dahilinde![22]

Ayhan Çarkın'ların, Korkut Eken'lerin kimler olduğu; T."C" ve TSK ile ilişkileri ya da Enis Berberoğlu'nun, *"12 Eylül öncesinde sol örgütlerden ürken TSK ve polis, mafya ve ülkücü kadrolarla gizli ittifaka girdi,"*[23] saptaması bir *"sır"* mı?

Duymayan var mı: "Eski Genelkurmay Başkanı emekli Orgeneral Doğan Güreş, eski Üçüncü Ordu Komutanı emekli Orgeneral Necati Özgen, eski Kara Kuvvetleri Lojistik Komutanı emekli Korgeneral Hasan Kundakçı, emekli Tümgeneral Cumhur Evcil söz birliği etmişler: 'Korkut Eken'in yaptığı her iş bilgimiz dahilindedir, o bir kahramandır, simge isimdir, görevi kötüye kullanmaz, ona hapis değil cesaret madalyası vermek gerekir...' diyorlar"![24]

Bundan başka *"Ayhan Çarkın, 'devletin verdiği görevleri yaptıklarını' iddia ediyor, bu yüzden mahkûm olmalarını içine sindiremiyor. (...) Kendisine 'tetikçi' denilmesinden hoşlanmıyor, bunun yerine "Rambo" denmesini istiyor"!*[25]

Ve Ayhan Çarkın'lar, Korkut Eken'ler hakkında Hürriyet'in Atatürkçü başyazarı Ertuğrul Özkök şunları haykırıyor: *"Unutmayın. Bu ülke topraklarında bugüne kadar 29 etnik isyan yaşandı. Yarın bir 30'uncusunun olmayacağını kimse garanti edemez.*

Unutmayın ki, eli kanlı sol örgütler (...) hâlâ ortada. Onlarla savaşacak insanlara bugün de ihtiyaç var, yarın da olacaktır. Bu (...) çarpışan insanlara 'İkinci bir Muğlalı olayı yaratmayız' sözü verilmişti.

Ha! Muğlalı Paşa kim midir? Cumhuriyetin ilk yıllarındaki Kürt isyanı sırasında, bazı isyancıları kurşuna dizdiği için yargılanıp hapse atılan Türk generalidir.

Bugün Genelkurmay'ın bahçesindeki 'kahraman komutanlar' galerisindeki heykellerden biri Muğlalı'nınkidir."[26]

Topal Osman'ları, Muğlalı'ları, Ayhan Çarkın'ları, Korkut Eken'leri kahraman ilan eden TSK damgalı Kemalist sistematik *"Öteki"*ne ya *"Türkleşme"* ya da yok olma ikilemini dayatır.

Bu saptama kimilerine *"abartı"* geliyorsa anımsatmadan geçmeyelim: *"Irkçılığın, ayrımcılığın her türünün içselleştirilmiş olduğu, sadece yadırganmadığı için yok sayıldığı hayatımızdan birkaç resim altı hatırlatmakta yarar var. 'Çocuklarımızı zehirleyen' gariban eroin dağıtıcısı 'yamyam zenciler', 'kahpe Rumlar', hödük anlamında 'kıro Kürtler', kara kuru diye aşağılanan varoş çocukları, 'hırsız Çingeneler'... (...)İnsanların ırk, din, cinsiyet ve yaratıcı zalimlerin belirlediği diğer özelliklere göre sınıflandırılmasına sadece sessiz kalarak rıza gösterdiğimizde bile 'Her yakın zulmün küçük hisseli uzak ortağı' oluruz"!*[27]

Çok-uluslu, çok-etnili bir imparatorluktan, *"kaderde, tasada, kıvançta ortak bir ulus"* yaratma iddiasındaki kemalizm, eninde sonunda Anadolu'nun Türkleştirilmesi girişimi değil midir? Bu yönelişiyle, -MHP[28] İstanbul İl Başkanlığı'nın yayın organı *"Merhaba Yüzyıl"*da ifade edildiği üzere- *"Atatürk bir Bozkurt'tur"!*[29]

Burada yeri gelmişken *"Güneş Dil Teorisi"*nin, *"Bir Türk Dünyaya Bedeldir"* veya *"Türkiye Türklerindir"* ya da *"Ne Mutlu Türküm Diyene"* söylencelerinin bir tesadüf olmayıp;[30] tam tersine kemalist politikanın *"olmazsa olmazı"* olduğuna dikkat çekerek; Mustafa Kemal'in de katıldığı Türk Tarih Kongresi'nde (1932) *"Bütün bu diğer*

ırk tipleri, bir yüksek kültür üretme şartlarına, Ata-Türkler ile temas ve onların yaratıcılığı ile karışmaları sonucunda ve onların yaratıcı ve yükseltici dehasıyla birleşmek suretiyle ortaya çıkan bir yükselme ile ulaşabilirler,"[31] denildiğini de anımsatmadan geçmeyelim...

Atatürkiye diye betimlenmesinin çok daha doğru olacağı T."C"nin serüveni Anadolu'nun Türkleştirilmesine denk düşen bir ceberutluğun öyküsüdür...

Söz konusu ceberutluğu yaslandığı temel güç ordudur. Bir burjuva liberalininde itiraf ettiği üzere: *"Türkiye'de ordunun çök özel bir tarifi, müthiş bir ağırlığı var"* dır.[32] Bu bağlamda Atatürkiye'nin ordusundan değil; ordunun Atatürkiye'sinden söz etmek yerinde olacaktır...

Burada basit bir örnek vermek bile *"özel konum"*u anlatmaya yetecektir: Örneğin, *"Genelkurmay Başkanı diyelim ki bir suç işledi, peki onu kim yargılayacak? Türkiye'de generalleri tek bir mahkeme yargılar, o da Genelkurmay Askeri Mahkemesi'dir. Bu, Genelkurmay başkanının nezdinde bir mahkemedir. Genelkurmay başkanının yargılanabilmesi için, Genelkurmay başkanının kendi sicil verdiği hâkimlerden oluşan bir mahkemeye kendisi hakkında soruşturma emri vermesi lazımdır. Ayrıca bu mahkeme üçü askeri h,kim, ikisi general beş kişiden oluşur. Bu generallerin, yargılanan generalden kıdemli olması gerekir. Yoksa kurulamaz o mahkeme. Peki Genelkurmay başkanından daha kıdemli orgeneral var mı? Yok. O halde askeri bir suç işlediğinde Genelkurmay başkanını yargılama imk,nı da yoktur"* ![33]

Toparlayıp, özetleyerek ilerlersek: *"Hukukun üstünlüğü"*nden - TSK haricinde!- söz edilen Atatürkiye'de TSK sadece bürokratik-militarist bir baskı aracı olarak sunmakla kalınmayıp, onun aynı zamanda iktisadi bir güç olduğunun da altı çizilmelidir. Çünkü TSK, Atatürkiye siyasetine yön veren MGK olması yanında, bir de OYAK'tır...

"Türkiye'de en büyük işveren, en büyük bankacı devlet. Ordu da böyle. Çok özgürlükçü bulduğumuz 1961 Anayasası'yla hem ordunun ekonomik ayağı OYAK getirildi, hem de siyasi ayağı MGK getirildi. OYAK, bütün sektörlerdeki ortaklıkları ve şirketleriyle Türkiye'nin ekonomik devleri arasında. Dünyada bir Guatemala ordusunun, bir de Türk ordusunun bankası var. Bizde ordunun ekonomik çatısı çok güçlü. Hiç tartışılmadan geçen bir bütçesi, gizli fonları var." [34]

Bu arada OYAK[35] deyip geçmeyin: Türkiye kriz içinde sarsılırken *"OYAK, 2001'de kârını yüzde 173 arttırarak 594.4 trilyon liraya ulaştırdı."*[36] *"OYAK iştirakleri 2001'de toplam varlığının 5 katrilyon 154 trilyon olarak gerçekleşti. Özkaynakların ise 1 katrilyon 268 trilyona ulaştı."*[37]

Verilerin sergilediği üzere otoriteryenliği, militaristliğiyle beslenen kemalizm, *"üniformalı finans kapital"* olarak nitelenmesi mümkün olan OYAK'lı TSK'nın -tıpkı bir zamanlar M. Saffet Engin'in formüle ettiği gibi![38]- *"din"* işlevli *"resmi ideoloji"* sidir...

Her *"din"* işlevli *"resmi ideoloji"* gibi, inkârı rasyonalize etmekle mükellef olan kemalizm, *"Güneş Dil Teorisi"* saçmalığıyla malûl resmi tarih safsatalarının toplamından başka bir şey değildir... Bir tahrifat tarzı ve *"tarih silici"* olarak kemalizm, çaplı bir ötekileştirme ve imha aygıtı olması yanında yaşananların 'resmi tarih'le ikamesidir... Örtbas edilen tarih de, yaşadığımız bugünü kirleten bir tabudur. Tabular, resmi ideolojik ötekileştirmenin yaşanagelen ayrımcılıkların ve vahşetin paravanasıdır... Burada bir parantez açıp, soralım: Atatürkiye'de *"Siz hiç adı Mığırdiç olan bir hâkim, polis ya da posta memuru gördünüz mü?* (Hayır! Çünkü-y.n.) *Azınlıklara kamu hizmeti fiili olarak yasaktır burada..."*[39]

Yeri gelmişken Ayşe Öncü'nün, *"Biz hep 'Türkler ırkçı değildir, çok hoşgörülüdür' deriz ama çok ırkçı bir toplumuz biz neticede. Irka, mezhebe, bölgeye dayanan kimlik bu ülkede 1950'den bu yana kazanç getiriyor. Siyaset böyle şekilleniyor,"*[40] saptamasını anımsatarak söz Ayhan Aktar'a bırakalım: *"Atatürk Selanik doğumlu. İnsanın doğduğu yere gidememesi travma yaratır. Cumhuriyet'i kuranların 'bölünme korkusu' o yıllara dayanır. Kendi vatandaşımıza 'yabancı' diyoruz. Yargıtay 1970'teki kararıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin gayrimüslim vatandaşlarını yabancı diye niteledi. Ekonomiyi Türkleştireceğiz derken boğduk. En yeteneklileri sınır dışı ettik. Müslüman tüccar, azınlıkların yerini ancak 30 yılda doldurabildi. (...) Türkleştirme politikaları sonucunda, 1927'de gayrimüslim nüfusun toplam nüfustaki payı yüzde 2.78'ken, bugün bu oran binde 50'ye düştü. Bu açıdan, varlık vergisi 'azınlık karşıtı' özellikleri olan bir Türkleştirme politikasıdır."*[41]

Anadolu'nun Bizans dahil ötekileştirilen asli geçmişini resmi ideolojik kurgudan dıştalamayı Türklüğün temel koşullarından biri olarak kemalizm açısından *"Azınlıklar"* deyince akla gelenler:[42] I-) Mübadele, II-) Varlık vergisi, III-) 6-7 Eylül 1955 vd'leridir...

I-) Mübadele: *"Anadolu'dan mübadele öncesi ya da mübadele sonucu Yunanistan'a giden Rumlar bir milyon kişiden fazladır. (...) Justin McCarthy'nin kitabında verilen sayılara göre Yunanistan'dan Türkiye'ye 450 bin Türk gönderilmiştir. O dönem çok tuhaf bir durum da ortaya çıkmıştır. Çünkü Anadolu'dan giden Rum kökenli insanların hemen hemen hiçbiri Rumca bilmemektedir. Kendi aralarında Türkçe konuşmaktadırlar. Öte yandan Yunanistan'dan Türkiye'ye gelen Türklerin pek çoğu Rumca konuşuyor, fakat Türkçe bilmiyor..."*[43]

II-) Varlık vergisi: Üzerine bir alay spekülasyon yapılan *"Varlık Vergisi konusunda söylenenler doğru mu, ona bak(alım): 1-) Biz, devlet olarak, İkinci Dünya Savaşı sırasında bütçemiz çok sıkıştığı için Varlık Vergisi adıyla bir servet vergisi çıkarmak zorunda kaldık mı? Kaldık. 2-) Bu servet vergisini, metninde hiç geçmediği halde, uygulamada D (dönme) ve G (gayrimüslim) kategorileri icat edip, vatandaşımız olan gayrimüslimleri ve dahi taa 17. yüzyılda Müslüman olmuş insanları mahvetmek için kullandık mı? Kullandık. 3-) Zurnanın zırt dediği yer: Bu uygulama yüzde yüz bir ırkçı uygulama mıydı? Evet, maalesef savaşın Nazilerce koşullanan atmosferi içinde öyle oldu. Peki kardeşim, daha neyi tartışıyoruz?"*[44] diye soran Baskın Oran'ın uyarısının altını özenle çizerek ekleyelim:

"Ayhan Aktar'ın 'Varlık Vergisi ve Türkleştirme Politikaları' isimli kitabı, zamanın İstanbul Defterdarı Faik Ökte ve İstanbul Vergi Daireleri gibi kaynaklara başvurarak yazdığı kitap Ermenilerin de Yahudiler kadar olmasa bile bu vergiden etkilendiklerini ortaya koyuyor.

Ermeniler ve Rumlar, Yahudiler kadar etkilenmediler, çünkü o dönemde ve öncesinde İstanbul ticaretine hâkim olan grup daha çok İstanbullu Yahudilerdi...

Varlık Vergisi mükelleflerinin toplam sayısı 114 bin 368'di. Bunların yüzde 54'ü İstanbul'da yaşıyordu. Toplam mükelleflerin yüzde 7'si Müslüman, yüzde 83'ü gayrimüslim, yüzde 10'u da ecnebiler, ortaklıklar gibi 'diğer' mükelleflerdi.

İstanbul'da o dönemde gerçekleşen gayrimenkul satışlarının değer olarak yüzde 48.5'i doğrudan Varlık Vergisi ile ilgili satışlardı.

Bu gayrimenkullerin yüzde 39'u Yahudilere, yüzde 29'u Ermenilere, yüzde 12'si Rumlara, yüzde 10'u azınlık şirketlerine, yüzde 5'i yabancılara, yüzde 7'si Bulgar, Rus vb. azınlıklara, yüzde 2'si gayrimüslim Müslüman ortaklıklarına, yüzde 11'i de Müslümanlara aitti.

Satılan gayrimenkulleri alanlar ise şöyleydi: Müslüman Türkler yüzde 67.7. KİT'ler, Milli Bankalar ve Sigorta Şirketleri, İstanbul Belediyesi ve Vakıflar Genel Müdürlüğü yüzde 30. Ermeniler yüzde 1, Rumlar yüzde 0.7. Yahudiler ve diğer gayrimüslimler yüzde 0.6.

Görüldüğü gibi yanlış bir şey tartışıyoruz. Irkçı kaygılarla konulduğu açıkça ortada olan Varlık Vergisi'nden etkilenen vatandaşlarımız arasında Yahudiler de vardı, Ermeniler de, Rumlar da... Herkes o sırada sahip olduğu zenginliğin miktarı kadar bu vergiden etkilendi."[45]

"Dönemin maliye müfettişlerinden Cahit Kayra,[46] *Cumhuriyet gazetesinde Leyla Tavşanoğlu'na şunları söylemişti: 'Mükellef sayısına baktığımız zaman Türklerden ancak 4 bin kişi vergilendirmek için bulunmuşken azınlıklardan 28 bin kişi tespit edilmiştir. Burada hemen bir parantez açmak isterim, bu verginin büyük bölümü azınlıkların üzerinde kaldı'..."*[47]

"Varlık Vergisi'nin yalnızca gayrimüslimleri kapsamadığı hiç kuşkusuz ki bir gerçekti. Ama bu vergiyi tahsil için İstanbul'da haciz-mezat yoluyla satılan 330 evin, 197 dükkânın, 190 arsanın, 80 apartmanın, 42 deponun, 7 hanın, 8 fabrikanın, 5 fırının, 12 tarlanın, 2 hamamın, 1 köşkün, 4 han odasının, 5 mağazanın, 2 deniz motorunun ve 3 geminin sahiplerinin tümüne yakınının 'gayrimüslim' olması, geriye kalan çok küçük azınlığın önemli bölümünü de 'dönme'lerin oluşturması insanların kafalarında sorular oluşturuyordu. Varlık Vergisi yükümlülerinin yüzde 87'sinin 'gayrimüslimler' olduğu bilinince, bu sorulara belki anlaşılabilir bir yanıt verilebilirdi. (...)

Dönemin Başbakanı Şükrü Saracoğlu 5 Ağustos 1942 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yaptığı konuşmada, 'Arkadaşlar, biz Türkçüyüz ve daima Türkçü kalacağız...' diye seslenmişti milletvekillerine. 'Bizim için Türkçülük bir kan meselesi olduğu kadar ve lâakal (en az)

o kadar bir vicdan ve kültür meselesidir. Biz azalan ve azaltan Türkçü değil, çoğalan ve çoğaltan Türkçüyüz ve her vakit bu istikamette çalışacağız....' İnsan, zamanın 'zor koşullarına bağlı' gerekçelere bakarak Varlık Vergisi'ne hak verse bile Saracoğlu'nun sözlerini anımsadığında, acaba bu vergi, sözü edilen Türkçü 'çoğaltma politikası'ndan kaynaklanan bir 'servetin el değiştirmesi operasyonu' muydu, diye kuşkulanmadan da edemiyordu. Gayrimüslimlerden farklı olarak, salınan vergiyi ödeyemeyen Müslüman-Türk yükümlülere kamplarda, Aşkale'de örneğin, 'çalışarak ödeme' zorunluluğu getirilmemiş olması (bunu, uygulamanın İstanbul'daki sorumlusu eski defterdar Faik Ökte söylüyordu), bu kuşkuları güçlendiriyordu doğrusu..."[48]

Varlık vergisi uygulamasının kemalist Türkleştirme projesinden bağımsız ve/veya bağışık bir proje olduğu kesinlikle düşünülmemelidir![49]

III-) 6-7 Eylül 1955: *"Meş'um ve malum derin-zinde güçler"* in 6-7 Eylül 1955'i de, nihayetinde Türk(iye) sermayesine, talan ve el koyma ile ilkel sermaye birikimi dopingi anlamı taşıyan kemalist bir Türkleştirme operasyonudur.[50]

Bu operasyonun mağdurlarından biri, Rober Haddeciyan'ın deyişiyle, *"6 Eylül sabahı evler ve işyerleri yağmalandı, bombalandı, ölenler oldu manzara korkunçtu. "Asıl tahribat fizikselden ziyade psikolojik idi. İnsanlar işini kaybetti, dostlarını kaybetti. En önemlisi de yaşadığı memlekete ve devlete karşı olan güvenini kaybetti. Bu olaydan sonra pek çok dostumun istemeyerek bu toprakları terketmelerine şahit oldum. Gittiler ve hiçbiri de mutlu olmadı..."*[51]

Kemalizmin *"öteki"* düşmanlığının kökleri, onun İttihat ve Terakki'yle ilintili geçmişine uzanır... İttihat ve Terakki'ye mesafeli durduğu ne denli vurgulansa da, Mustafa Kemal ve kemalist kadrolar, İttihat ve Terakki'nin rahle-i tedrisinden geçmiştir...

Bu bağlamda Murat Belge'nin, *"Atatürk, aslında olağanüstü 'legalist' bir insandı. İnönü daha da fazla öyleydi. Onun için bu iki insan hiçbir zaman İttihat ve Terakki'ye gerçekten yakınlık duyamadılar"*,[52] ya da Aykut Kansu'nun, *"İttihatçılar daha burjuvazinin temsilcisi ve o sınıftan gelen insanlar. Kemalistler ise büyük ölçüde devlet bürokrasisinin orta ve üst kademesinden gelen ve devlet çıkarını düşünen insanlardı,"*[53] türünde saptamaları gerçeği yansıtmaktan çok, öznel yorumlardır...

Çünkü İttihat ve Terakki artığı *"Biz ve Ötekiler"* ayrımı üstüne kurulan T."C"nin *"1908-1923 çizgisiyle beslenen çok şiddetli bir ulus bilinci vardı. Bu anlayış 1930'larda eşi görülmemiş bir keskinliğe kavuştu ve şoven, kafatasçı bir ırkçılıkla bütünleşti. Gene bu süreçte ulusal devlet, şimdi bazı araştırmaların ortaya koyduğu üzere, ırkçı-milliyetçi bir altyapıya sahip oldu, onu destekleyecek siyasal bir içerik ve düzenlemeye gitti. Bu dönemin ötekileştirme faaliyeti derinden sürdürülmüştür. Varlık Vergisi bugün de tartışılıyor, mübadele bugün de acıyla anımsanıyor. Lozan'la birlikte getirilen azınlık kavramının çeşitli düzeylerdeki uygulamaları da belli..."*[54]

Özetle: İttihat ve Terakki artığı kadroların, *"Sevr ölümdür... Lozan Yaşam..."*[55] yollu bir histeriyle kotardıkları *"Türkiye Türkçülüğü"* nün irrasyonelliğinde somutlanan kemalizm açısından, *"...'Türk milliyetçiliği'*[56] *denilen ideolojinin, herhangi bir 'milliyetçilik' olmadığı anlaşılıyor."*[57] Ya da kemalizmin muhafazakâr bir fundamentalizmden malûl olduğunu gözler önüne seriyor...

Yeri gelmişken anımsatalım: *"Hiçbir modern düşünce fundamentalizmden tümüyle muaf değildir; her düşüncenin fundamentalist yorumu ve fundamentalistleri olabilir. Fundamentalist tutumu teşhis etmenin en kolay yolu, kişinin inançları ile olgular arasında uyumsuzluk olması halinde benimsediği tutuma bakmaktır... Türkiye'de fundamentalizm sandığımızdan da yaygındır...*

Fundamentalist bir proje düşünceleri 'doğru' olan ve 'yanlış' olanlar diye kategorize eder; 'yanlış' düşünenler, en hafifinden toplumsal ve siyasal süreçlerden dışlanır, çoğu zaman da 'düşman' olarak görülüp 'uygun biçimde' saf dışı edilir. Yanlış inancın suç olduğu yönündeki totaliteryen düşünce modern bir şey değil, aslında şu bildiğimiz engizisyonculuktur."[58]

Bu, bukalemuna bile parmak ısırtan maharetiyle öyle bir engizisyonculuktur ki,[59] bir yanıyla onu var edenleri Çerkes Ethem gibi lanetlerken,[60] öte yandan da katlettiklerini, *"Deniz (Gezmiş-y.n.) başta olmak üzere, o dönemin ('68'in-y.n.) 'devrimcileri', katıksız ve ödünsüz bir biçimde Atatürkçü idiler,"*[61] yalanıyla *"aziz mertebesi"* ne yükseltir!

Bunlardan başka bir şey daha var. O da, İmralı diskurunda görüldüğü üzere, düşmanını teslim alarak kendisine benzetmesi... *"Abdullah Öcalan'ın, 'Ordu için şunu söyleyeceğim. Karadayı 96'da yeni bir konseptle geldi. Sonuçta 28 Şubat süreciyle ilgili bazı doğru çözümlemeler yaptım. Ordu içerisinde ağırlıklı olarak Kemalist diyebileceğimiz anti-emperyalist, yolsuzluklara ve ranta bulaşmamış kesim olabilir. Sol Kemalizm değil de Kuvvayi Milliyeci Kemalist kesim diye tanımlayabiliriz. Bunu, hukukta Cumhurbaşkanı Sezer biraz temsil ediyor. CHP'de bu çizgiye gelme arayışları Deniz Baykal'la olabilir mi, belli değil. Ecevit'in de bu çizgiye gelme arayışları olur mu? Bilemem. Çözüm olabilecek ya da çözüme yakın çizgi 1920'lerde olduğu gibi Türklerin ve Kürtlerin özgürlüğünü birlikte sağlayacak çizgidir. Bu çizgi, o zaman Ulusal Kurtuluş olarak ortaya konulmuştu, günümüzde ise oligarşi ve yolsuzluklara karşı demokratik kurtuluş çizgisi olarak tanımlanabilir, diyorum'..."*[62] sözlerinde olduğu gibi!

Burada bir parantez açıp, konuya ilişkin olarak...

Demir Küçükaydın'ın, *"Ve bu yeni strateji (kastedilen İmralı diskurudur-y.n.) sadece Kürt hareketini değil, Türkleri de çıkmazlarından kurtarma yolu sunmaktadır. Yeni strateji, Kürtlere zafer yolu açarak Türkleri Asyalılıktan, Türklere zafere ortak olma olanağı sunarak Kürtlerin yeni sömürgelerin çıkmazdan kurtuluşunun yolunu açmaktadır. Bu, ulusal hareketlerin evriminde Kürtlerin bir devrimidir"!*[63]

HADEP[64] eski Başkanı Ahmet Turan Demir'in, *"Avrupa'daki bireysel haklar verilse, bizim başka talebimiz olmaz"!*[65]

Evin Deran'ın, *"...'Döneme, barış kişiliğine ayak uyduracağız, içselleştireceğiz' derken düzene, düzen kişiliğine adapte olma, ilke ve esasları kulak ardı ederek yanlış yaklaşımlara çanak tutma yaşanmakta ve sağ liberalizme kapı açmaktadır"!*[66]

Avni Özgürel'in, *"Öcalan'ın Türkiye'yle işbirliği, Batı'daki destekçilerini de hayal kırıklığına uğrattı. (...) Avrupa Birliği Türkiye Temsilcisi Karen Fogg, 'Öcalan Kürtlere en büyük kötülüğü yaptı, elbette ona muhalifim' dedi"!*[67]

Taha Akyol'un, *"A.A'nın haberine göre Öcalan, PKK'nın artık yapıcı davranacağını bildiriyor ve diyor ki: 'Ayrılıkçı değilim, o zaman*

yapılan tarihi yanlıştan ayrıldım ben...' (...) Demek ki, İsmail Beşikçi'nin 'Uluslararası Sömürge Kürdistan' tezi ve Öcalan'ın "TC sömürgeciliği" tezi yanlışmış"![68]

Ya da, *"İmralı duruşmasının yer yer yürek burkan, iç bulandıran görüntüleri, yavaş yavaş belleğin derinliklerine itilirken,"* Aydın Engin'in *"Tarih boyunca, inandığı ülküleri sonuna kadar savunan, pişmanlık ne söz, aynı ateş ve güvenle savunanlar oldu. Sokrates doğru bildiklerini sonuna kadar doğru bildi ve baldıran zehirini içeceğini bile bile geri adım atmadı. Dimitrov, Nazi yargıçların önünde Leipzig Duruşması'nın akışını değiştirdi. Yargıçlar sanık oldu; Dimitrov savcı.*

Deniz Gezmiş ve arkadaşları Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi'nin önünde, canlarını değil düşüncelerini ve inançlarını savundular. İpe giden o incecik yolda sendelemeden, yalpalamadan, düşmanlarının bile -yiğitlikleri yetmediğinden itiraf edemedikleri- bir inanç zenginliği ile yürüdüler.

Bu satırların yazarı, 1971 yazında, İstanbul Maltepe Askeri Hapishanesi'nde Mahir Çayan ve arkadaşlarının savunmalarını hazırlayışlarının dolaysız tanığıdır. Kırık dökük daktilo aygıtında en çok kullanılan harf belki de 'x'ti. Yanlış anlamaya yol açabilecek, boyun eğme anlamına gelebilecek, af dileme çağrışımı yapabilecek sözcüklerin, cümleciklerin üstü kapatılmak için kullanılan 'x'.

Bu anımsatmalarda altı çizilmek istenen, bir dönem inanılan görüşlerin, yargıç karşısında da inatla yinelenmesi, tutkuyla savunulması değil. Yargıçların karşısında onurlu davranabilmek, kelle koltukta eylemlere giriştikten sonra yakalanınca kelleyi kurtarmak için onursuzluğun çirkefinde debelenmemek; başını dik tutabilmek ve sesini titretmeden çıkarabilmek... Yakışan budur!"[69] dediğini anımsatalım!

Hayır kemalizm ölmedi... Kendiliğinden de öleceği yok... Bir Hopi (Orta Amerika yerlisi) Atasözünün belirttiği gibi, *"Ölüler güç ve bilgilerini beraberinde götürmez, yaşayanlara ilave eder"!*

Teslim aldığı düşmanlarını kendisine benzetmesiyle,[70] MGK-TSK dayatmalarıyla, yüzünü Avrasya'ya dönen -ABD beslemesi![71]- emellerle kemalizm hâlâ hayatta... "Nasıl" mı?

"ABD açısından Türkiye'nin önemi, onun Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu'da ABD'nin dış politika ve güvenlik anlayışlarına uygun bir aktör olmasından kaynaklanır. ABD dış politika yapıcılarının açıklamaları ve Amerikan belgeleri bu algılamayı açıkça gösterir. Bu durum, sadece Soğuk Savaş sonrası dönem için değil, Türkiye'nin Truman Doktrini çerçevesinde ABD'den yardım almaya başladığı ve ardından NATO'ya üye olduğu günden beri böyle. Türkiye, bu rolü oynamayı o günlerde kabul etmişti."[72]

İşte tam da bunlardan ötürü *"ABD'nin ünlü 'Fox News' kanalının siyasi yorumcusu Dick Morris, 'Boşverin Arap ülkelerini, IMF Türkiye'yi bizim için satın aldı. Türkiye, Irak operasyonu için bize yeter' diyor"* ![73]

Tepeden-inmeci bir *"modernizasyon"* projesi; Ceberut-devletçi laikliğin *"kutsallaştırılması"*; Cumhuriyetin kurucu ve tekelci ideolojisi; Bütünü kapsayıcı/kapsamlı bir *"Türkiye Türkçülüğü"*nün, irrasyonel, şoven, anti-komünist otoriter-asimilasyoncu muhafazakârlığına denk düşen kurucu burjuva ideolojisinin otoriteryen bir varyantı olarak kemalizmin reytingi yükselecek, yükseldikçe de -adım adım!- tarihsel çakılmasına yaklaşacak...

Bu koşullarda radikal sosyalistlere düşen, Kemalizm'le sonuna dek hesaplaşmaktır... Oturan Adam'ın cüretiyle ve de siyaseti toplumsallaştırarak, bunu yapabilecek miyiz?

Unutulmamalıdır ki: *"Denize açılmak için tehlikelerin geçmesini bekleyen asla denize açılamaz."*[74] Bu bir...

İkinci, *"Zor olduğu için cesaret edemediğimiz işler, biz cesaret edemediğimiz için zordurlar..."*[75]

Sonuncuya gelince: H. G. Wells'in tek gözlü bir gezgini anlattığı bir öyküsü vardır. Bu gezgin dere tepe gezerken bir gün uzakta renkleri karmakarışık, eğri büğrü binalarla dolu bir köy görür. Köye girince anlar işin iç yüzünü körler diyarıdır burası. Köy halkının hepsinin gözleri sımsıkı kapalıdır. Gezgin *"hiç değilse benim bir gözüm var, belki yardımım dokunur bunlara, görmeyen gözlerine ışık olurum"* der ve orada yaşamaya karar verir.

Bir gün körlerden biri bir hırsızlık yapar. Sadece tek gözlü adam görür ve bağırarak ilan eder durumu. Körler inanmaz gören adama. Bu kadar uzaktan hırsızlığı duyamayacağını söyleyerek yalancılıkla

suçlarlar onu. Sınamak isterler yalan söyleyip söylemediğini. Köyün hekimine götürürler. Hekim de kördür. Elleriyle yoklar gören adamı, parmaklarını yüzünde gezdirdikten sonra onun açık olan gözünü kastederek, *"buldum, bozukluk burada"* der. Saçmalamasının nedeni diyerek tek gözünü de çıkarmaya çalışırlar adamın.

O halde sonuncu ya da üçüncüye gelince: Kemalizm ile körleştirilmişler ülkesinin gören gözü olabilecek miyiz?

Soru(n) burada; ve de Oturan Adam'ın yoğun-cüretkâr emeği, sizi bu soru(n)larla yüzleşmeye davet ediyor... Ört bas edilen gerçek(lerimiz)le yüzleşmek için bu davete, mutlaka icabet ediniz...

TEMEL DEMİRER*-Ankara, 5 Haziran 2002 15:53:38*

DİP NOTLAR

1 Alain.

2 Kemalizm konusunda bkz: Ahmet İnsel, Türkiye Toplumunun Bunalımı, Birikim Yay., 1990; Kurt Steinhaus, Atatürk Devrimleri Sosyolojisi, Sander Yay., 1973; Mehmet Ali Kılıçbay, Cumhuriyet ya da Birey Olmak, İmge Yay., 1994; Niyazi Berkes, 200 Yıldır Neden Bocalıyoruz?, İstanbul Matbaası, 1965; S. Cohan, Theories of Revolution: An Introduction (New York, John Wiles Sona, 1975); John Dunn, Modern Revolutions (Londra, 1972); Krishan Kumar (ed.), Revolution: The Theory and Practice of a European Idea (Londra, Weidenfeld & Nicolson, 1971); Bob Jessop, Social Order, Reform, Revolution: A Power Exchange and Institutionalisation (New York: Herder & Herder, 1972); Eqbal Ahmad, "Revolutionary Warfare and Counterinsurgency," Miller, Norman; Aya, Roderick (eds.) Revolution in the Third World (New York: Free Press, 1971); Barbara Ward, Turkey (London: Oxford Univ. Press, 1942.); Hakkı Uyar, "Türk Devrimini Teorileştirme Çabaları: Mahmut Esat Bozkurt Örneği", Tarih ve Toplum, C.20, İletişim Yay., 1993; Mahmut Esat Bozkurt, Atatürk İhtilali, Altın Yay., 1967; Celal Nuri, Türk İnkılabı, Suhulet Kütüphanesi, Ahmet Kemal Matbaası, 1926; Şevket Süreyya Aydemir, İnkılap ve Kadro, Bilgi Yay., 1968; Ciacomo Caretto, "1930'larda Kemalizm-Faşizm-Komünizm Üzerine Polemikler", Tarih ve Toplum, Cilt:3, İletişim Yay., 1985; Tekin Alp, Kemalizm, Cumhuriyet Gazete ve Matbaası, 1936; Tekin Alp, Türkleştirme, Resimli Ay Matbaası, Türk Limited Şirketi,

1928; Levent Köker, Modernleşme Kemalizm ve Demokrasi, İletişim Yay., 1990; Taha Parla, Türkiye'de Siyasal Kültürün Resmi Kaynakları, Cilt:3, Kemalist Tek Parti İdeolojisi ve CHP'nin Altı Oku, İletişim Yay., 1992; Taha Parla, Ziya Gökalp, Kemalist ve Türkiye'de Korporatizm, İletişim Yay., 1989; Şerif Mardin, Türkiye'de Din ve Siyaset, Makaleler:3, İletişim Yay., 1993; Mete Tuncay, Türkiye'de Tek Parti Yönetiminin Kurulması (1923-1931), Yurt Yay., 1981; Recep Peker, İnkılap Dersleri, İletişim Yay., 1984; Zafer Toprak, Türkiye'de Milli İktisat (1908-1918), Yurt Yay., 1982; Ahmet Cevat, "Tek Fırka Çok Fırka Münakaşası: Kemalizmin Faşizm ve Bolşevizm ile Münakaşası", Tarih ve Toplum, Cilt:15, İletişim Yay., 1991.

3 Bakınız: Homi K. Bhabba (1983), "Difference Discrimination, and the Discours of Colomalism", F. Barker et al, The Politics af Theory içinde, ve Bhabba (1985), "Of Mimicry and Man: The Ambivalence of Colonial Discourse", October, 34.

4 M. Saffet Engin, aktaran: Cumhur Aslan, "M. Saffet Engin", Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce, Cilt:2, Kemalizm, İletişim Yay., 2001, s.353.

5 Bu konudaki farklı görüşler için bkz: Can Soyer, Sosyalist Politika, "Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Egemen (deolojinin Olu(umu: Süreklilik mi, Kopuş mu?", No:29, Haziran 2001, s.63-75; Toktamış Ateş, "Osmanlı'nın Çöküşü", Cumhuriyet, 11 Şubat 1999, s.3; Aydın Olgun, "Osmanlı'yla Barışmak!", Cumhuriyet, 24 Mayıs 1999, s.2; Ahmet Kabaklı, "Osmanlı Cihan Devleti", Türkiye, 30 Mart 2000, s.3; Mahfi Eğilmez, "Osmanlı'nın 700. Yılı", Radikal, 14 Mayıs 2000, s.13.

6 Bkz: Öznur Ağırbaşlı, "Tarih Yazımı ve İdeoloji", Kurtuluş 2001Dergisi, No:2, Mart-Nisan-Mayıs 2002, s.67-72; Mehmet Kuyurtar, "İbni Haldun'un Bilim Sıralamasında 'Tarih Bilimi'...",Toplum ve Bilim Dergisi, No:91, Kış 2001-2002, s.229-241; Ahmet Cemal, "Tarihi Aramak", Cumhuriyet, 6 Nisan 2000, Ek-2, s.1.

7 "Bakkal Karabet'in ışıkları yanmış.../ Affetmedi bu Ermeni vatandaş/ Kürt dağlarında babasının kesilmesini./ Fakat seviyor seni,/ Çünkü sen de affetmedin/ Bu karayı sürenleri Türk halkının alnına." (Nazım Hikmet.)

8 Ermeni sorunu hakkında bkz: Yavuz Alogan, "Genos Coedere!", Kızılcık Dergisi, No:5, Aralık 2000, s.27; Engin Erkiner, "Anadolu'da İlk Etnik Temizlik: Ermeniler", Roja Teze, No: 62, 29 Eylül 2000, s.10; Tayfun Eralp, "Adı 'Sorun'la Anılan Bir Başka Halk: Ermeniler", Sol Dergisi, No:106, 6 Ekim 2000, s.18-21; Ayşe Aydın, "Ermeni Sorunu ve

Osmanlı Mirası", Kızıl Bayrak, No:2000-38, 14 Ekim 2000, s.15; Çetin Taşçı, "Ermeni Soykırımı", Roja Teze, No: 62, 29 Eylül 2000, s.5; Doğan Akhanlı, "İnsan Hakları ve Ermeni Sorunu", İnsanca-TÜDAY Bülteni, Aralık 2000, s.7; Taner Akçam, Ermeni Tabusu Aralanırken Diyalogdan Başka Bir Çözüm Var mı?, Su Yay., 2000; "Ermeni Soykırımı ve Suçluların Telaşı", Roja Teze, Yıl:2, No:67, 3 Kasım 2000, s.5; "Resmi Tarihin Karanlıklarında Kalmış Bir Konu: Ermeni Sorunu", Odak Dergisi, Yıl:1, No:2000-11 (SN:14), 6 Kasım 2000, s.26; Fikret Soydan, "Ermeni Katliamı ve TC'nin El Çabukluğu", Kaldıraç Dergisi, No:17, Mart 2001, s.23-25; Demir Küçükaydın, "Ermeni Sorunu", KöXüz Dergisi, No:14, 2001/01, s..44-48; Etyen Mahçupyan, "Türkler ve Ermeniler: İletişimsiz Birliktelik", Foreign Policy Dergisi Türkiye Baskısı, No:13, Ocak-Şubat 2001, s.40-45; Etyen Mahçupyan, "Soykırım Muhabbeti", Radikal, 28 Mart 2000, s.9; Etyen Mahçupyan, "Soykırım Tanımı ve Tarih", Radikal, 29 Mart 2000, s.9; Etyen Mahçupyan, "Ermeni Sorununda İlke ve Çıkar", Yeni Binyıl, 27 Eylül 2000, s.18; Işık Kutlu, "Edebiyatın Tanıklığı ve Ermeni Sorunu", Atılım Gazetesi, Yıl:1, No:2001 18 (42), 5 Mayıs 2001, s.10; Ayhan Aktar, "Son Osmanlı Meclisi ve Ermeni Meselesi: Kasım-Aralık 1918", Toplum ve Bilim Dergisi, No:91, Kış 2001-2002, s.142-165; Taner Akçam, "Ermeni Tabusu ve Mustafa Kemal", Yeni Binyıl, 8 Ekim 2000, s.11; Taner Akçam, "Neyin Üzerine Konuşuyoruz?", Yeni Binyıl, 1 Ekim 2000, s.8; Sevim Belli, "Başka Halkların Acılarına Saygı", 2000'de Yeni Gündem, 2 Şubat 2001, s.2; Aydın Çubukçu, "Ermeni Meselesi", Evrensel, 24 Ocak 2001, s.3; İrfan Cüre, "Her Şey 'Sözde' mi?", 2000'de Yeni Gündem, 12 Ekim 2000, s.6; Ahmet İnsel, "Soykırım Anıtı", Radikal İki, 4 Şubat 2001, s.4; Murat Belge, "...'Genocide' Kavramı", Radikal, 2 Haziran 1998, s.9; Murat Belge, "...'Genocide' Nedir?", Radikal, 3 Ekim 2000, s.9; Kaan Soyak, "Ermenilerin Toprak Talebi Yok", Radikal, 26 Şubat 2001, s.6; "Ermeni Jenosidi", Atılım Gazetesi, Yıl:1, No:38, 25 Nisan 1998, s.16; Aydın Engin, "Sözde Ermeni, Sözde Soykırımı, Sözde Sorunu", Cumhuriyet, 6 Ekim 2000, s.5; Veysi Sarısözen, "Ermeni Sorunu", 2000'de Yeni Gündem, 23 Eylül 2000, s.6; Veysi Sarısözen, "Ermenistan'la İlişkiler ve Kürt Sorunu", 2000'de Yeni Gündem, 4 Ekim 2000, s.6; Can Dündar, "Sözde...", Sabah, 14 Ekim 2000, s.4; Yıldırım Türker, "Madem ki Ermeni'sin...", Radikal İki, 15 Ekim 2000, s.3; Nazmi Gül, "XXI. Yüzyılın Başlangıcında 'Haydat' (Ermeni Davası)", Stratejik Analiz Dergisi, No:2,

Haziran 2000, s.25-28; Mehmet Ulusoy, "Ulusal Bağımsızlık, İnsan Hakları ve Ermeni Sorunu", Teori Dergisi, No:135, Nisan 2001, s.10-28; Edmond Y. Azadiyan, "Bölgesel Güç Türkiye ve Ermenistan", Jeo-Ekonomi Dergisi, No:1, İlkbahar 1999, s.34-36; Selçuk Erez, "Soykırıma Dair...", Cumhuriyet Dergi, No:759, 8 Ekim 2000, s.13; Mim Kemal Öke, Yüzyılın Kan Davası: Ermeni Sorunu, Aksoy Yay., 2000; Metin Toker, "Ermeni İşi, Kimin İşi?", Milliyet, 8 Ekim 2000, s.17; İlhan Selçuk, "Soykırım Oyunu", Cumhuriyet, 10 Ekim 2000, s.2; Deniz Som, "Ermeni Sorunu", Cumhuriyet, 15 Kasım 2000, s.7; Şükrü Elekdağ, "Soykırım Masalı", Milliyet, 18 Eylül 2000, s.14; Şükrü Elekdağ, "Jenosid", Milliyet, 29 Ocak 2001, s.20; Okay Gönensin, "Ermeni Sıkıntısı", Yeni Binyıl, 5 Ekim 2000, s.3; Okay Gönensin, "Ermeni Baskısı Nasıl Duracak?", Yeni Binyıl, 10 Kasım 2000, s.3; Okay Gönensin, "Türkler ve Ermeniler", Yeni Binyıl, 30 Aralık 2000, s.3; Toktamış Ateş, "Ermeniler ve Fransa", Cumhuriyet, 25 Ocak 2001, s.3; Gündüz Aktan, "Ermeni Olayları ve Kimlik Sorunu", Radikal, 4 Ekim 2000, s.11; Gündüz Aktan, "Yüzyılın İlk Soykırımı", Radikal, 31 Ocak 2001, s.9; Müfit Bozacı, "Osmanlılar-Ermeniler", Posta, 26 Eylül 2000, s.15; Ümit Kocasakal, "... 'Soykırım' ve Yasalar", Radikal, 9 Şubat 2001, s.7; Ergun Balcı, "Ermeni Meselesi", Cumhuriyet, 31 Mayıs 1998, s.9; Yılmaz Karakoyunlu, "Ermeni Dosyası...", Sabah, 13 Haziran 1998, s.21; Haluk Şahin, "Durum'da Ermeni Dosyası", Radikal, 12 Haziran 1998, s.6; İsmet Berkan, "Ermeni Konusunda 'Türk Tezi'...", Radikal, 26 Ekim 2000, s.3; Avni Özgürel, "Ermeni Sorunu ve Tarih", Radikal, 24 Eylül 2000, s.9; Taha Akyol, "... 'Soykırım' Irkçılığı", Milliyet, 15 Eylül 2000, s.17; Erdal Güven, "Ermeniler ve 'Biz'...", Radikal, 28 Ocak 2001, s.9; Nilgün Cerrahoğlu, "Soykırım!", Milliyet, 25 Ocak 2001, s.21;İlter Türkmen, "Ermeni Sorununun Çeşitli Boyutları", Hürriyet, 5 Mayıs 2001, s.7; Sami Kohen, "Ermeni Tasarısı ve Ortadoğu Faktörü", Milliyet, 17 Ekim 2000, s.12; Tülin Daloğlu, "Ermeni Lobisi Yenildi", Radikal, 20 Ekim 2000, s.11; Mensur Akgün, "Ermeni Meselesinde Aslında Kaybettik", Yeni Binyıl, 22 Ekim 2000, s.11; Çetin Altan, "Hamaset Edebiyatı ve Ermeni Sorunu", Sabah, 18 Kasım 2000, s.4; Mehmet Ali Kışlalı, "Ermeni Tasarısı", Radikal, 12 Haziran 1998, s.11; Mehmet Ali Kışlalı, "Ermeni Konusu Tabu mu?", Radikal, 26 Haziran 1998, s.11; Mümtaz Soysal, "Ermeniler ve Cumhuriyet", Hürriyet, 26 Temmuz 1998, s.12; Yalım Eralp, "Ermeni Meselesi ve THK Vakfı", Milliyet, 18 Ekim 2000, s.20.

9 Ragıp Zarakolu, "Ermeni Soykırımı: Kopuştan Diyaloga Geçmek Gerekiyor", Ülkede Gündem, 4 Mayıs 1998, s.2.

10 Mihri Belli, "Ermeni Soykırımı: Ermeni Sorununda Yurtsever Tavır", Ülkede Gündem, 25 Nisan 1998, s.2.

11 Hürriyet, 10 Mart 1999.

12 Etyen Mahçupyan, "Ermeni Meselesinde Tarih", Yeni Binyıl, 30 Eylül 2000, s.18.

13 Halil Berktay, "Ermenileri Özel Örgüt Öldürdü", Radikal, 9 Ekim 2000, s.6.

14 Avni Özgürel, "Eski Güvenlik Belgeleri", Radikal, 12 Ağustos 2001, s.9.

15 Avni Özgürel, "Osmanlı'da da MGK Vardı", Radikal, 2 Haziran 2002, s.9.

16 "Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi Yönetmeliği diye bir şey var. Kimsenin bilgisi olmasa da bu, ikinci bir Anayasa'dır ve Türkiye'de uygulanan ikinci bir yönetim biçimidir. Bu hukukun tamamen yok sayıldığı bir işleyiş ve anlayış tarzıdır." (Yücel Sayman, "Bilinmeyen İkinci Bir Anayasa Var", Radikal, 3 Haziran 2002, s.6.)

17 "Hükümet ortakları arasında idam, anadilde eğitim ve yayın konularındaki anlaşmazlık giderek derinleşiyor. MHP Grup Başkanvekili İsmail Köse, anadilde eğitim ve yayının cumhuriyetin temel ilkesine aykırı olduğunu belirtip, Başbakan Bülent Ecevit ve ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz'a, 'Nutuk'u bir kez daha okuyun, cumhuriyetin kuruluşunu yeniden inceleyin' önerisinde bulundu." ("MHP'den Ecevit ve Yılmaz'a: Nutuk'u Bir Kez Daha Okusunlar", Cumhuriyet, 26 Mayıs 2002, s.5.)

18 Sema Pişkinsüt, "Bir Gecede 12 Milyar Dolar Çalındı", Radikal, 27 Mayıs 2002, s.6.

19 Murat Belge, "...'Hukuk-Öncesi' Zihniyet" Radikal, 16 Mart 2002, s.9.

20 İsmet Berkan, "Susurluk Macerasında Filmin Sonu", Radikal, 11 Aralık 2001, s.3.

21 "AB'nin gerekli olduğunu söyleyen Veli Küçük, 'Ama asıl birlik, asil Türk milletinin 300 milyonluk Türk birliğidir. Bu birlik mutlaka tesessüs edecektir. Asil Türk milletinin yolu Tanrıdağları'ndan, Ergenekon'dan geçecek' diye konuşuyor." (Mürteza Akkaya-Cenker Tezel, "Peker'e Paşa Konuk", Hürriyet, 24 Mayıs 2002, s.16.) Ayrıca bkz: Aydın Engin, "Kendini Yazdıran Yazı", Cumhuriyet, 25 Mayıs 2002, s.5.

22 Susurluk konusunda bkz: Ertuğrul Kürkçü, "Cezalandırılmazlık Cezası", ...VS Dergisi, No:4, Kasım-Aralık 2001, s.54-55; Sungur Savran, "Ertuğrul Özkök ve Hürriyet Gazetesi: Susurluk Bülteni", Yedinci Gündem, Yıl:1, No:39, 16-22 Mart 2002, s.18; İbrahim Can, Dema N°, "Susurluk'a Ne Oldu?", Yıl:1, No:19, 15-31 Aralık 2001, s.4; Mustafa Gündüz, "Görünmeyen Gerçek Güç ve Örtülü İktidar Anlayışı Olarak: Çete", FelsefeLogos Dergisi, No:16, 2001/4, s.91-104; Aydın Engin, "Susurluk'ta Mahk°m Olan Ne?", Cumhuriyet, 17 Ocak 2002, s.5.

23 Enis Berberoğlu, "Susurluk'un Kayıp Halkası Konuşuyor", Radikal, 18 Mart 2002, s.9.

24 Necati Doğru, "Yaşa Yaşa Çok Yaşa! Adaleti Süngülüyor 4 Paşa!", Cumhuriyet, 14 Mart 2002, s.8.

25 Oral Çalışlar, "Rambo De, Tetikçi Deme", Cumhuriyet, 11 Şubat 2002, s.4.

26 Ertuğrul Özkök, "30. İsyanda Çarpışacak Adam Bulamazsınız", Hürriyet, 12 Şubat 2002, s.23.

27 Yıldırım Türker, "Yetimin Hakkı", Radikal İki, 21 Ocak 2001, s.6.

28 Anımsatmadan geçmeyelim: "MHP normalleşmedi, normal olan ona benzedi"! (Ayşe Kadıoğlu, "Sol Parti Anti-Militer Olmak Zorunda", Radikal, 13 Mayıs 2002, s.6.)

29 Merhaba Yüzyıl Dergisi, 1 Mart 2001.

30 Bkz: Metin Erksan, "Türk ve Türkiyeli", Cumhuriyet, 28 Ocak 1999, s.2; Avni Özgürel, "Tarihin Işığında Türkiye", Radikal, 13 Mayıs 1999, s.8; A. M. Celal Şengör, "...'Türkiye Cumhuriyeti' Ne Demek?", Cumhuriyet, 8 Kasım 1998, s.2; Gülden Aydın, "Küpe Takmak Türklüğe Aykırıymış", Hürriyet, 5 Mayıs 2001, s.7; Murat Belge, "Ben-Merkezci/ Biz-Merkezci", Radikal, 12 Haziran 2001, s.8; Türker Alkan, "Biz Kimiz Şimdi?", Radikal, 14 Mayıs 2002, s.5; Orhan Erinç, Cumhuriyet, "Bozkurt'un Gerekçesi", 25 Ekim 2001, s.7.

31 Türk Tarih Kongresi, 1932.

32 Yılmaz Karakoyunlu, "Milli Siyaset Belgesi Açıklansın", Radikal, 20 Ağustos 2001, s.6.

33 Ümit Kardaş, "Postmodern Darbe İdamlık", Radikal, 22 Ocak 2001, s.6.

34 Mebuse Tekay, "Önce Zihniyet", Radikal, 12 Kasım 2001, s.6.

35 Bu konuda bkz: "OYAK Kazanç Kapısı", Akit, 23 Ocak 2001, s.5; Utku Çakırözer, "OYAK: Fransa'yla Devam", 13 Şubat 2001, s.6; Murat Yetkin, "Orduda Yenilik", Radikal, 21 Nisan 2002, s.8; Atilla Kıyat, "TSK, Siviller Gibi Saklanamaz", Radikal, 19 Kasım 2001, s.6; Hasan Bülent Kahraman, "28 Şubat ve Tarih", Radikal, 1 Mart 2002, s.9; Hasan Bülent Kahraman, "28 Şubat ve Toplum", Radikal, 6 Mart 2002, s.9; Hüsnü Doğan, "Dünyada Sondan Üçüncü Sıradayız", Radikal, 20 Mayıs 2002, s.6; Şevket Bülent Yahnici, "50 Milyar Dolar Hüplendi!", Radikal, 26 Kasım 2001, s.6; Erkan Mumcu, "Bakanlara Farklı Yasa İmzalatıldı", Radikal, 4 Şubat 2002, s.6.

36 "OYAK Krizi Solladı", Cumhuriyet, 31 Mart 2002, s.13.

37 "OYAK: Askeri Kuruluş Değiliz", Milliyet, 26 Nisan 2002, s.8.

38 "Kemalizmi bir 'din' olarak gören M. Saffet Engin..." (Cumhur Aslan, "M. Saffet Engin", Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce, Cilt:2, Kemalizm, İletişim Yay., 2001, s.357.) Bu konuda ayrıca bkz: M. Saffet Engin, Kemalizm İnkılabının Prensipleri, Cumhuriyet Matbaası, 1938; M. Saffet Engin, Kemalizm İnkılabının Prensipleri, Cilt:II, Cumhuriyet Matbaası, 1938.

39 Mebuse Tekay, "Önce Zihniyet", Radikal, 12 Kasım 2001, s.6.

40 Ayşe Öncü, "İşsiz Erkekler Ülkeye Faşizmi Getirir", Radikal, 11 Mart 2002, s.6.

41 Ayhan Aktar, "Cumhuriyet'i Kuranlar Korktu", Radikal, 24 Aralık 2001, s.6.

42 "Azınlıklar" konusunda bkz: Göç, Rumların Anadolu'dan Mecburi Ayrılışı (1919-1923), Küçük Asya Araştırmaları Merkezi, Derleyen: Herkül Milas, Çev: Damla Demirözü, İletişim Yay., 2001; Pervin Erbil, Anadolu Ağlıyordu Niobe: Tüm Yönleriyle Rum Techiri ve Techirin Tarihsel Kaynakları, Sorun Yay., 2001; Haluk Şahin, "Soykırımda Devalüasyon", Radikal, 16 Şubat 2001, s.6; Aytekin Yılmaz, Çokkültürlülükten Tekkültürlülüğe "Anadolu", Tohum Yay., 2002; İrfan Işık (Welatê Torî), Birlikte Olduğumuz Halklar: Keldani-Asuri-Süryani-Ermeni, Sorun Yay., 2000; Mebuse Tekay, "...'Yerli Yabancılar'ımız", Radikal, 15 Ocak 2002, s.7; Raffi A. Hermonn, "Azınlık Nüfus Tedirgin", Radikal, 26 Kasım 2001, s.9; Tahsin Tuna, "Bir Mübadele Hikayesi", Radikal, 18 Ağustos 2001, s.3.

43 Bilge Umar, "Mübadelede Soya Bakılmadı", Cumhuriyet, 6 Ocak 2002, s.12.

44 Baskın Oran, "Kendimizi Aldatıyoruz", Radikal, 13 Aralık 2001, s.9.

45 Mehmet Yılmaz, "Varlık Vergisi... Şimdi gerçekler!", Milliyet, 7 Aralık 2001, s.2.

46 "Cahit Kayra, 'Bir gazetede İkinci Dünya Savaşı'nda Türkiye'nin, Trakya'daki Yahudileri nasıl tehcir ettiği yazıldı. Ben savaş sırasında Trakya'da bulundum. Evet, Trakya'da bir Yahudi meselesi olmuştur'..." (Cahit Kayra, "Fikir Doğru, Uygulama Yanlış", Cumhuriyet, 23 Aralık 2001, s.12.)

47 Oral Çalışlar, "Varlık Vergisi'ni Tartışalım", Cumhuriyet, 14 Aralık 2001, s.4.

48 Deniz Kavukçuoğlu, "Gerçeği Bulmak İçin...", Cumhuriyet, 12 Aralık 2001, s.15.

49 "Aşkale belleklere acı bir hatıra. Yaşananları kimse hatırlamak istemiyor. Sürgünlerle ilk ve tek röportaj yapan gazeteci Nizamettin Nazif Tepedelenlioğlu'nun gazetesi 'Hava çok soğuk' diye yazınca kapatılmıştı... Mareşal Çakmak'ın gayrimüslimleri koruma çabası Başbakan Saraçoğlu'nu kızdırdı ve Varlık Vergisi Kanunu çıktı. Almanlardan para alan gazeteler, 'Yahudiler kanımızı emiyor' diye yazdı." (Avni Özgürel, "Yok Edici Vergi: Varlık", Radikal, 2 Aralık 2001, s.9.) Ayrıca bkz: Öztin Akgüç, "Varlık Vergisi", Cumhuriyet, 23 Aralık 2001, s.13; Nevzat Çağlar Tüfekçi, "Tarihteki Bir Ayıbımız: Varlık Vergisi", 2000'de Yeni Gündem, 1 Temmuz 2000, s.8.

50 Bkz: Mehmet Güç, "6-7 Eylül Olaylarının Öteki Yüzü", Yeni Binyıl, 30 Nisan 2000, s.17; Cüneyt Akalın, "6-7 Eylül Olayları Üstünden 45 Yıl Geçmesine Karşın Talanla Hesaplaşma Yapılmadı", Cumhuriyet, 5 Eylül 2000, s.9; Yılmaz Karakoyunlu, "6/7 Eylül Olayları...", Sabah, 3 Eylül 2000, s.25.

51 Rober Haddeciyan, "6-7 Eylül", Radikal İki, 8 Eylül 2001, s.4.

52 Murat Belge, "İttihatçılık Zorunluk Değil", Radikal, 24 Şubat 2002, s.9.

53 Aykut Kansu, "31 Mart Dini Ayaklanma Değil!", Radikal, 11 Haziran 2001, s.6.

54 Hasan Bülent Kahraman, "Biz, Kimi Ötekileştirdik?", Radikal, 20 Şubat 2002, s.9.

55 Sevr-Lozan Antlaşmaları hakkında bkz: Özdem Sanberk, "Bu Sevr Korkusu Yersizdir", Radikal, 11 Eylül 2000, s.6; Taha Akyol, "Sevr'de

Hukuk Sorunu", GazetePazar, 9 Ağustos 1998, s.8; Taha Akyol, "Sevr'den Lozan'a", GazetePazar, 26 Temmuz 1998, s.8; Taha Akyol, "Lozan'da Üniter Devlet", GazetePazar, 23 Ağustos 1998, s.6; Taha Akyol, "Lozan'daki Temeller", GazetePazar, 16 Ağustos 1998, s.6; Baskın Oran, "Kolomb'un Yumurtası: Lozan İçindeki Kopenhag Kriterleri", Cumhuriyet, 11 Ağustos 2000, s.9; Baskın Oran, "Lozan Anlaşması: Paranoyadan Kurtaracak Belge", Cumhuriyet, 12 Ağustos 2000, s.8; Zafer Toprak, "Lozan Barış Anlaşması: Gerçekçi Dış Politika Örneği", Milliyet, 25 Temmuz 1998, s.18; İbrahim Kaboğlu, "Lozan'a Yaraşır Anayasa Gerekli", Milliyet, 27 Ekim 1988, s.20; Feroz Ahmad, "Lozan Anlaşması Katıksız Değil Ama Büyük Bir Zaferdi", Milliyet, 27 Temmuz 1998, s.18; M. Emin Değer, "Lozan: Bağımsızlığın Evrensel Onayı", Radikal, 28 Temmuz 1998, s.9; Server Tanilli, "Feroz Ahmad'la Lozan Üstüne...", Cumhuriyet, 31 Temmuz 1998, s.4.

56 Milliyetçilik konusunda bkz: Naci Kutlay, "Diaspora-Milliyetçilik ve Değişim", 2000'de Yeni Gündem, 3 Şubat 2001, s.3; Bozkurt Güvenç, "Ziya Gökalp'in Eğitim-Toplum-Kültür Düşünceleri Üzerine", Cumhuriyet Bilim Teknik, No:661, 20 Kasım 1999, s.4-5-21; Murat Belge, "Bir Milliyetçilik Masalı", Radikal, 8 Ocak 2002, s.7; Rıdvan Akar, "Milliyetçiliğin Mevzi Savaşı", Radikal İki, 16 Aralık 2001, s.5.

57 Murat Belge, "Demagojinin Zaferi", Radikal, 1 Aralık 2001, s.9.

58 Mustafa Erdoğan, "Fundamental Düşünce", Radikal, 23 Nisan 2002, s.9.

59 Kemalizm konusunda farklı değerlendirmeler için bkz: Doğan Özgüden, "Atatürkiye", Özgür Bakış, 14 Kasım 1999, s.6; Ahmet Kahraman, "Kemalizm", 2000'de Yeni Gündem, 4 Ekim 2000, s.3; Ahmet Taner Kışlalı, "Neden Kemalistiz?", Cumhuriyet, 7 Kasım 1999, s.3; Meriç Velidedeoğlu, "Büyük Devrimci Bugüne Işık Tutuyor", Cumhuriyet, 20 Kasım 2000, s.10; Attil, İlhan, "... 'Kemalizm, Bir Sol İdeolojisiydi', Ama...", Cumhuriyet, 3 Haziran 1998, s.18; Abbas Güçlü, "Atatürk Diyor ki!", Milliyet, 15 Ekim 1998, s.19; Taha Akyol, "Atatürkçülük", Milliyet, 10 Kasım 1998, s.15; Mehmet Y. Yılmaz, "Atatürk ve Kültür Devrimi", Radikal, 10 Kasım 1999, s.24; Ataol Behramoğlu, "Binbaşı Mustafa Kemal", Cumhuriyet, 18 Temmuz 1998; s.4; Nurer Uğurlu, "Atatürk'ün Ulus Tarihi Anlayışı", Cumhuriyet, 26 Ekim 1998; s.2; M. Emin Değer, "Ulusal Bilinç ve Atatürkçülük", Radikal, 11 Ağustos 1998, s.9; Murat Belge, Radikal, "Kemalizm'in Geleceği", 26 Ekim 2001, s.9; Murat Belge, Radikal, "Atatürk

ve Atatürkçülük", 27 Ekim 2001, s.9; Mehmet Y. Yılmaz, "Atatürk'ün Vizyonu", Radikal, 10 Kasım 1998, s.24; Norman Itzkowitz, "Atatürk de İnsandı", Milliyet, 9 Kasım 1998, s.20; Şahin Alpay, "10 Kasım 1998", Milliyet, 10 Kasım 1998, s.18; "Yunus Nadi'nin Mustafa Kemal Paşa'yla Söyleşisi", Cumhuriyet, 9 Kasım 1999, s.2; "Bernard Lewis: Türkiye O'nun Eseridir", Cumhuriyet, 15 Mayıs 1998, s.13; "Kemalizm XXI. Yüzyılın İdeolojisi Olacak", Cumhuriyet, 12 Mayıs 1998, s.7; "Kemalizm Geleceğin Öncülüğüdür", Cumhuriyet, 26 Nisan 1998, s.7; "Atatürk Türkiye'nin Simgesidir", Cumhuriyet, 4 Mart 1998, s.6; Raif Ertem, "Kemalizm'de Birleştik", Cumhuriyet, Cumhuriyet, 12 Mart 1998, s.18; Nazan Özcan, "Anılarda Kalan Mustafa Kemal", Radikal İki, 8 Kasım 1998, s.3; Ertan Ünal, "Atatürk'ün Manevi Çocukları", Sabah, 26 Nisan 1998, s.24; Arslan Kaynardağ, "Atatürk'te Dans Sevgisi", Cumhuriyet, 16 Mart 2000, s.2; Şenol Demiröz, "Atatürk Dogmatik Değildi", Milliyet, 31 Ekim 1998, s.20.

60 Bkz: Veli Özdemir, "Mezarı da Yok Olmak Üzere", Yeni Binyıl, 15 Ekim 2000, s.7.

61 Toktamış Ateş, "Yargı ve Mahkumiyet", Cumhuriyet, 28 Nisan 1998, s.3.

62 Hikmet Çetinkaya, "Apo'dan Mesaj...", Cumhuriyet, 10 Şubat 2002, s.5.

63 Demir Küçükaydın, "Kürtlerin Devrimi", 2000'de Yeni Gündem, 31 Ağustos 2000, s.8.

64 HADEP konuda bkz: Hamit Geylani, "HADEP'i 'Anlatabilmek'...", 2000'de Yeni Gündem, 18 Ağustos 2000, s.8; Ragıp Zarakolu, "HADEP'in Önündeki Yol", 2000'de Yeni Gündem, 26 Ağustos 2000, s.4; Nuri Sefa Erdem-Değer Akal, "HADEP Değişimi Zorluyor", Yeni Binyıl, 27 Kasım 2000, s.13; Zülfikar Ali Aydın, "Misak-ı Milli'ci HADEP Değişimi Tartışıyor: Barış İçin 'Barışalım'...", Yeni Binyıl, 11 Eylül 2000, s.15; Faruk Balıkçı, "HADEP'ten de MHP'ye Alkış", Milliyet, 7 Eylül 2000, s.16; Süleyman Demirkan-Naci Sapan-Özgür Cebe, "Diyarbakır'da Tarihi bir An: HADEP'li Başkan'a Bahçeli'den Alkış", Hürriyet, 6 Eylül 2000, s.1-20; Avni Özgürel, "MHP-HADEP ve Sol Aydın", Radikal, 12 Eylül 2000, s.9; Ali Bayramoğlu, "HADEP Sorunu", Yeni Binyıl, 23 Şubat 2000, s.5; Ali Bayramoğlu, "HADEP'in Siyaseti", Yeni Binyıl, 24 Şubat 2000, s.5;Ali Bayramoğlu, "Devlet, Diyarbakır ve HADEP", Yeni Binyıl, 2 Mart 2000, s.5; Hasan Cemal, "PKK'ya, HADEP'e, Avrupa'ya, Devletimize Dair...",

Milliyet, 26 Şubat 2000, s.19; Sedat Bozkurt, "HADEP'in Umudu AB", Yeni Binyıl, 2 Aralık 2000, s.12; Doğan Heper, "HADEP'te Devrim", Milliyet, 17 Şubat 2001, s.23; Ergun Aksoy, "HADEP: Türkiye Partisi Olabilecek mi?", Radikal İki, 10 Aralık 2000, s.11; Taha Akyol, "HADEP Nereye?", Milliyet, 17 Şubat 2001, s.17; Okay Gönensin, "HADEP'li HADEP'siz?", Yeni Binyıl, 8 Temmuz 2000, s.3; Mehmet Güç, "Ilımlı Kürt Partisi Yolda", Yeni Binyıl, 16 Ocak 2000, s.13.

65 Ahmet Turan Demir, "PKK ile Tabanımız Ortak", Radikal, 18 Eylül 2000, s.6.

66 Evin Deran, "Yaşam, Disiplin ve Dönemsel Gerçekliğimiz", Emekçiler Dergisi, No:15, Haziran 2000, s.34.

67 Avni Özgürel, "Öcalan ve Batılı Dostlar", Radikal, 20 Şubat 2002, s.9

68 Taha Akyol, "PKK Nereye?", Milliyet, 18 Ocak 2000, s.15.

69 Aydın Engin, "İtirafçının Dayanılmaz Düşkünlüğü", Cumhuriyet, 30 Nisan 2000, s.5.

70 Bu konuda bkz: "PKK'ya Çevik Rol", Selam Gazetesi, Yıl:2, No:418, 5-11 Aralık 1999, s.1-19; Sertaç Eş, "3. Ordu Komutanı Tuncer Kılınç: 'PKK Yenilgiyi Kabul Etti'...", Cumhuriyet, 13 Ekim 2000, s.9; "Abdullah Öcalan: 'Üç Ayda PKK'yı Dağdan İndiririm'...", Sabah, 1 Haziran 1999, s.29; Murat Karayılan, "Barış Stratejisi Değişmedi", 2000'de Yeni Gündem, 18 Ocak 2001, s.6; Osman Öcalan, "Bize Savaş Dayatılmasın", 2000'de Yeni Gündem, 6 Şubat 2001, s.6; Osman Öcalan, "Yeni Strateji: Projenin Esası Kimlik", 2000'de Yeni Gündem, 12 Mart 2000, s.6; Osman Öcalan, "CHP Tarihi Rolünü Oynamalı", 2000'de Yeni Gündem, 17 Nisan 2000, s.6; Osman Öcalan, "PKK Misyonunu Tamamladı", Yedinci Gündem, Yıl:1, No:44, s.17; Duran Kalkan, "Değişim Mücadelesi Kızıştı", 2000'de Yeni Gündem, 23 Ocak 2001, s.6; Kani Yılmaz, "Yeni Kürt Stratejisinin Bazı Özellikleri", 2000'de Yeni Gündem, 17 Mart 2000, s.2; Ferit Tuncer, "PKK 7. Kongresinde Amblemini Değiştirdi", Cumhuriyet, 10 Şubat 2000, s.7; Mensur Akgün, "Değişen PKK", Yeni Binyıl, 11 Şubat 2000, s.15; "Olağanüstü 7. Kongre: PKK'de Yeni Dönem", Özgür Bakış, 10 Şubat 2000, s.1-2; Taha Akyol, "PKK Nereye?", Milliyet, 23 Eylül 1999, s.15; Naci Kutlay, "Değişen Kürtler", 2000'de Yeni Gündem, 19 Ağustos 2000, s.3; Taha Akyol, "Kürtler ve Değişim", Milliyet, 24 Kasım 2000, s.17; Yalçın Doğan, "Parçalı PKK'nın Mağarada Değişimi!", Milliyet, 12 Şubat 2000, s.17; Musa Akkum, "Apo Ne Yapmak İstiyor?", Radikal, 10

Ocak 2000, s.9; Mehmet Ali Kışlalı, "PKK İle Savaş Nasıl Kazanıldı", Radikal, 16 Mart 2002, s.3; Murat Belge, '... 'Terörist' Demeden Önce", Radikal, 29 Mart 2002, s.9; Ali Bayramoğlu, "Devlet ve PKK", Yeni Binyıl, 22 Ocak 2000, s.5; Doğan Heper, "PKK Bitti, Şimdi Yatırım Zamanı", Milliyet, 17 Şubat 2000, s.12; Taha Akyol, "PKK ve Kürtler", Milliyet, 28 Eylül 1999, s.15; "Öcalan'ın İpi PKK'nın Elinde", Yeni Binyıl, 13 Ocak 2000, s.1-12; Ali Bayramoğlu, "İnfaz ve PKK", Yeni Binyıl, 12 Ocak 2000, s.5; Enis Berberoğlu, "Kürtler Azınlık Olmak İstemez", Hürriyet, 17 Temmuz 2000, s.12; Mehmet Ali Kışlalı, "CIA, Fuller ve PKK", Radikal, 29 Eylül 1998, s.6; Mehmet Ali Kışlalı, "PKK Politikası", Radikal, 14 Eylül 1999, s.7; Mehmet Ali Kışlalı, "PKK'nın Samimiyeti", Radikal, 7 Aralık 2000, s.7; Mehmet Ali Kışlalı, "PKK'nın Hizmeti", Radikal, 8 Şubat 2001, s.5; Mehmet Ali Kışlalı, "... 'Kürt Sorunu'na Çözüm!", Radikal, 13 Temmuz 2000, s.7; Mehmet Ali Kışlalı, "PKK'nın Durumu", Radikal, 3 Ekim 2000, s.7; İsmet Berkan, "Bireysel Haklar ve Kürtçe", Radikal, 21 Temmuz 2000, s.3; "Ecevit: Kürtçe TV ve OHAL MGK'nın İşi", Özgür Bakış, 19 Aralık 1999, s.1-7; "Osmanlı'da Oyun Çok", Sol Dergisi, No:94, 14 Temmuz 2000, s.8; Ayhan Şimşek, "Ankara PKK'ye İnanmadı", Cumhuriyet, 8 Şubat 2002, s.4; "Cezaevlerindeki Yaklaşık 2 Bin PKK'liyle Yapılan Anketten İlginç Sonuçlar Çıktı: Kürt Devleti Olanaksız", Cumhuriyet, 6 Mart 2002, s.7; A. Cihan Soylu, "Emperyalizmin Kuyruğunda 'Değişim' Teraneleri!", Evrensel, 12 Şubat 2002, s.2; B. Koçgiri-D. Arslan-C. Uçar, "KADEK'in Hedefi Demokratik Kurtuluş", Özgür Politika, 17 Nisan 2002; A. Cihan Soylu, "ABD Politikalarına Hizmet", Evrensel, 13 Şubat 2002, s.2; "KADEK'le Devam", Özgür Politika, 17 Nisan 2002.

71 Bkz: Emin Gürses, "ABD, AB ve Türkiye'nin Güvenliği", Cumhuriyet, 10 Kasım 2001, s.15; Uğur Civelek, "Hegemonik Rekabet ve Türkiye", Radikal, 25 Mart 2002, s.15; Murat Belge, "Avrasya", Radikal, 12 Mart 2002, s.9; Tarık Ali, "Türkiye AB'ye Troya Atı", Radikal, 29 Mart 2002, s.8.

72 Ramazan Gözen, "İki Gücün Türkiye Bakışı", Radikal, 28 Mart 2002, s.9.

73 Oral Çalışlar, "Newsweek ve Türkiye'ye Biçilen Rol", Cumhuriyet, 19 Nisan 2002, s.4.

74 Thomas Fuller.

75 Seneca.

Menekşe dağları kan ülkem sürgüne
göç olursun türküsüz kalır Dersim
ben ki geleceğim bir zaman
yurtsuz büyümez sesim
gitme sürgüne
.....
Vurulmuşum sana, vurulursam senin için

Belki dağdan iner kurşunladığım
düşerim bir sümbül dibine
gitmem, baharını beklerim
ülkem nereye?
Mehmet ÇETİN

I. BÖLÜM

"Hatta bazı başı bozuk maceracı çeteler, Atatürk'ü 'faşist' diye küçük düşürmeye çalıştılar. 'Kör Kemal' v.b. diye hayasızca şiirler okuduklarını duyuyorum. Böyle bir şey de oldu Türkiye'de."

Doğu Perinçek

"İdeolojik yönden, Atatürk, Fransız ihtilalinin devrimci ideolojisi ile besleniyordu. Batıya çoşkun bir hayranlık duyuyordu... Kürt meselesi karşısında Atatürk'ün tavrına da değinmeliyiz. Atatürk'ten bu konuda öğrenmek gerekir."

Doğu Perinçek

"Her kim Atatürk'ün anti-emperyalistliğini reddedip batıcılığına ağırlık verir, işte o gerici ve yalancıdır. Tarihi de tahrif ediyordur."

Emre Kongar

(Aydınlık gazetesinin, 10 Kasım 1979 günü "Atatürk"(!)ün 41. ölüm yıldönümünde, Ankara Halk Tiyatrosu Kültür Merkezi'nde düzenlediği açık oturum kitap haline getirilmiş. "***Atatürk'ün Bugünkü Önemi***" Aydınlık yayınları)

"Cumhuriyet'e esas sahip çıkması gerekenler işçiler ve köylülerdir. Bu bayram esasta onların bayramıdır..." ***Server Tanilli*** (Cumhuriyetin 74. yıl dönümü dolayısıyla Köln radyosundan yaptığı konuşma)

"Türkiye'de 1980 öncesi Mustafa Kemal gibi Alevilik ve Alevi dedeleri de 'sol' tarafından hayli hırpalandı. Ve bu hırpalanmada dinsel gericilik gerilemedi. Alevilik geriledi. Alevi dedeleri neredeyse yok oldu. O geleneği yürütecek dede kalmadı."

Cemal Şener ("Alevilerin Sesi" Avrupa Alevi Birlikleri Federasyonu merkezi yayın organı. Sayı 23, Şubat 1998)

"Atatürk dinamik bir ruha sahiptir. O'na tutunan insan, olduğu yerde kalamaz. Atatürk geliştirici ve genişletici bir düşünceye sahiptir. O'nun arkasından gidenler geride kalmaz. Atatürk bugün içinde önderimizdir, ışığımızdır; yarın için de....."

Cemal Gürsel (Milliyet Gazetesi 12 Kasım 1963)

"Gerçek Atatürkçüler, kıymetli emanetleri korumak için yapacakları mücadelelerin arasına Atatürkçülük'ü sahtesini icad edenlere karşı olan mücadeleyi de katmalıdırlar."

İsmet İnönü (Hürriyet, 10 Kasım 1958)

"Siyasette ve ekonomide tam bağımsızlık, incelik isteyen devlet adamlığı hasletlerindendir. Atatürk düşmandan kurtarılmış bir toprak üzerinde yoksulluk ve çaresizlik içerisinde kıvranan bir ulusu, çağdaş uluslar düzeyine çıkarıp, mutlu, zengin ve rahat bir yaşam şekline kavuşturmayı amaçlamıştı. Atatürk, çağdaşlaşmayı Türk devriminin baş amacı olarak ele almıştır. Türk ulusu ancak bu yolla çağdaş uluslar arasında saygın bir yere sahip olabilir."

Kenan Evren (Cumhuriyet, 6 Ocak 1981)

"Bugünkü manzara aşağı yukarı bir diktatörlük manzarasıdır... (ve) Ben öldükten sonra arkamda kalacak müessese, bir istibdat müesesesidir."*

Mustafa Kemal, 1930 (Abç.)

(İstibdat: Keyfe bağlı yönetim. Kendi başına, hiçbir nizam ve kanuna bağlı olmadan idare etme. -Osmanlıca Türkçe Sözlük, İnkilap Kitapevi. Osmanlıca Sözlük, Bilgi Yayınevi.)

"Efendiler; iktisadiyat sahasında düşünür ve konuşurken zannolunmasınki ecnebi sermayesine hasımız; hayır bizim memleketimiz vasidir. Çok say ve sermayeye ihtiyacımız var. Kanunlarımıza riayet şartıyla ecnebi sermayelerine lazımgelen teminatı vermeğe her zaman hazırız. Ecnebi sermayesi bizim sayimize inzimam etsin ve bizim ile onlar için faydalı neticeler versin."

Mustafa Kemal (Türkiye İktisat Kongresi. 1923 İzmir. İkinci Basım, 1971 Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Sf: 252-253.)

***

"Tarih manevi bir biçimdir, bir kültür kendi geçmişinin hesabını bunun içinde verir." **(C. W. Ceram)**

GÖZ YAŞI VADİSİ

Yaklaşık ikiyüz yıllık Selçuklu hanedanlığı, altıyüz yıllık Osmanlı İmparatorluğu ve yaklaşık yüzyıllık Kemalist iktidar. Ne kadar yıl etti? Hemen hemen dokuzyüz yıllık bir dönem! Hele bir dönüp arkanıza bakın ne var? Neler olmuş? Çıkın şu memleketin en yüksek tepesine (artık nereyse) bir bakın hele, şu anlı-şanlı ülkede ne var? Emperyalistlerin kurmadığı "bir tek fabrika" var mı? Kemalist "aydınlar"(!) gibi üfürmeyin, ismini söyleyin o fabrikanın? İşkembe-i kübradan atarak tarih yazılmıyor. Gobi Çölü gibi arkamız. Bakın, "1913-1915 Osmanlı Sanayi" istatistiklerine ve onu yayınlayan sayın Gündüz Ökçün ne diyor:

"*Gerçekten, İstanbul ve İzmir, o tarihlerde, Osmanlı sanayinin en yoğun olduğu yerlerdir. Sanayi istatistiklerinde de belirtildiği gibi, Adana ve Tarsus'taki dört pamuk ipliği fabrikası ile genellikle şehirlerde görülen un ve debagaf (dericilik. O. Adam) 'fabrikaları' dışında, Anadolu'nun diğer yerlerinde önemli sanayi kurumu bulunmamaktadır.*" (***Hil Yayınları***)

Sayın Gündüz Ökçün "fabrika" kavramını tırnak içerisine almış; çünkü bunlara fabrika demek çok zordur. İşte Selçuklu ve Osmanlı bu! Sekiz yüz yıllık bir imparatorluktan geride kalan bu. Ve sanayi diye sayılan buz imalatı vs. vs. Bir tarım ülkesi; yani bir tek çivi çakılmak bir yana, ufacık el imalatlarını bile peşkeş çekmiş kapütülasyonlara, onları bile yok etmiş. Peki ne yapmış bunca sene, bu hanedanlar? Kelle koparmışlar, gövde doğramışlar, jenosid ve toplu katliamlarla doludur bu topraklar. Bir halklar hapishanesidir Osmanlı. Türk resmi tarihçileri diyorlar ki: "*Osmanlı'da millet yoktu ümmet vardı*" (Bakınız. "***Dininiz Neyi Emrediyor, Atatürk Ne Yaptı***", Tümgeneral Turhan Olcaytu) öyle miydi gerçekten?

Önce "ümmet" nedir onu açıklayalım: Ümmet; bir dille konuşan insanların hepsi. Bir peygamberin hak dinine çağırdığı insan topluluğu. "Ümmet-i Muhammed" ise; "İslam dininden olanlar" (Osmanlıca Türkçe sözlük, Mustafa Nihat Özün, İnkilap Kitapevi. Ayrıca bakınız bir diğer "Osmanlıca Türkçe Sözlük, Bilgi Yayınevi)

Soru bir: Osmanlı'da tek dil konuşan bir topluluk mu vardı? Yani, Araplar, Kürtler, Arnavutlar, Bulgarlar, Ermeniler, Yahudiler, Yunanlılar, Boşnaklar, Sırplar, Asuriler vs. bu Osmanlı sömürgeleri "tek bir dil mi" konuşuyordu?

Soru iki: Peki bu sömürge uluslar ve azınlıklar (bunları tek tek saymadık) hepsi Müslüman mıydı? Somutlaştıralım bu soruyu: Ermeniler, Müslüman mıydı? Yezidi Kürtler Müslüman mıydı? Asuriler; yani Süryani kadim azınlığı Müslüman mıydı? Bulgarlar, Arnavutlar, Yahudiler Müslüman mıydı? vs. vs. Bu sözleri küçümsemeyin, bu sahtekarca çarpıtılan tarih hâlâ liselerde, üniversitelerde okutuluyor, gençlerimiz bu çarpık zihniyetle yudum yudum zehirleniyor. Gizlenmek istenen ne? Gizlenmek istenen Osmanlı İmaratorluğu'nun vahşeti/rüşveti cinayetleridir. Gizlenmek istenen, başta Hıristiyan nüfusa uygulanan zulümdur. Dahası gizlenmek istenen ikinci amaç, Ermeni ulusunun toptan bir soykırımdan geçirildiğidir. Baylar, mızrak çuvala sığmıyor, başka bir kılıf arayın! Bugün hâlâ, Bulgaristan'da, Arnavutluk'ta... Osmanlı zulmü anlatılıyor. Yığınla kitabı anlatmaya yerimiz yok. Kürtler ve Araplar'dan az sonra ve konumuz ilerledikçe daha uzun ele alacağız, özellikle "Kemalizm" dönemini.

Gelelim ümmetin şu ikinci anlamına: "Peygamberin hak dinine çağırdığı insan topluluğu" diyordu. Yani şimdi bu alıntıya göre Türkler'i Muhammed Mustafa (veya halifeleri) çağırdı, onlarda gelip Müslüman oldular. Devletin resmi ideologları bizleri "şeriatçılar" gibi güdülecek sürü sanıyorlar. Baylar, gerek Türkler, gerek Kürtler, gerek Persler... ne İslam'ın çağrısıyla, ne de halifenin buyruğuyla Müslüman oldular. İslam, Arabistan'da ortaya çıktıktan sonra bütün bu ulusların derisini yüze yüze, vücutlarını yüzlerce parçaya ayıra ayıra, kılıç zoruyla, görülmemiş vahşet ve zulümle yayıldı. Çağrıyla değil. Bu da bir başka yalandır tarih adına. İslam'la birlikte "çapul" ve "yağmanın" ve "sömürgeciliğin" adı "Allah adına" olmuştur ve Osmanlı kendi uyguladığı vahşeti de "Allah ve din" adına yapmıştır, tam altıyüz yıl! Sömürgeciliğin, talanın, vurgunun bir başka ismidir İslam. (Bu konuyu okumak isteyen arkadaşlara, değerli araştırmacı Erdoğan Aydın'ın yazdığı "***Nasıl Müslüman Olduk?***" adlı kitabını okumalarını öneririm.)

Peki, Osmanlı döneminde, Osmanlı'nın bağımlısı durumuna gelmiş olan diğer "Müslüman" ulusların durumu nasıldı?

Bakınız Osmanlı zulmünü nasıl anlatıyor Araplar:

"*Arap milletinin Beyannamesidir*" denilen bildiri:

"*Ey Müslümanlar,*

Gerek Arap milleti ve gerekse Hıristiyanlar bir hayli asırdan beri 'Türk zulmünü' çekmekte ve felaket, harabat ve izmihlale uğramaktadır. Karadağ ve Rusya'yla yapılan savaşta da, Araplar Osmanlı devleti için kan döktüler. Şimdiye kadar bizlerden ferik (tümen komutanlığı) ve livalık (tabur komutanlığı) ve miralaylık (Alay komutanlığı) rütbelerine bile erişmiş, nail olmuş yoktur. Ancak bu rütbeler, vatanlarına hıyanet eden ve şeref ve namuslarını düşmana füruht eden (satan) Türkler'e hasledilmiştir (verilmiştir). Harpten pek azı kurtulup vatana dönen evlatlarımıza, Devletin maaş vermesi şöyle dursun, zulüm ve hakaretlere maruz kalmışlardır..." (**Ömer Kürkçüoğlu**, ***Osmanlı Devletine Karşı-Arap Bağımsızlık Hareketi***, Ankara Ünv. S.B. Fakültesi Yayınları, sf: 27, Ayrıca yukarıdaki parantez içindeki açıklamalar bana aittir. O. A)

Sözüm ona, bunlarda "ümmettir"; yani Osmanlı'nın ümmete, Müslüman; ama Türk olmayan "ümmet"(!)e yaptığıdır. Asırlardır uygulanan Osmanlı oyunlarıdır bunlar. "Kullan; ama etkisizleştir" politikasıdır. Kürtler'in durumu farklı değildir Araplardan. Bakınız Abdülhamid'in kurdurduğu "Hamidiye Alayları"nda uygulanan oyunlara. işte bir belge hem de "Başbakanlık Arşivleri'nden":

"Evvela kurulacak alaylar 4 bölükten az, 6 bölükten fazla olmayacaktır. Buna göre, her alay en az 512 en fazla 1152 kişiden meydana gelecektir. Büyük aşiretlere bir veya birden fazla alay, küçük aşiretlere ise bir kaç bölük kurma hakkı verilemekte (daha sonra bu düşüncede tehlikeli görünmüş olacakki O. A)... kesinlikle alay kurulması ve eğitim maksadıyla aşiretlerin birleştirilmesi yasaklanmakta, merkezi otoritenin veya ordu kumandanlarının emri ile, sadece savaş zamanında birleştirilmeleri öngörülmektedir." (***Sultan II. Abdülhamid Devri Doğu Anadolu Politikası***, Prof. Dr. **Bayram Kodaman**, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Ankara 1987, Sf: 34)

Bu alıntıdaki kelime düşüklüğü ve cümle kopukluğu şu kendine Prof. Dr. diyen çanak yalayıcısına aittir. Belgeyi belge olmaktan çıkarmıştır nerdeyse. Aynı Prof.'umuz bu aşiretler hakkında: "*... özellikle, zayıf, sadık, itaatkar ve sunni aşiretler seçiliyordu*" demekten geri kalmamış. (Age, Sf: 37) Tıpkı Araplar gibi hem güçlenmeleri engelleniyor bu ulusların, hem de aşiret ve kabile, din çelişkileri kullanılarak birbirlerine kırdırılıyor bu *"ümmet"* denilen insanlar. *"Böl, parçala, yönet"*, işte Osmanlı bu. "Osmanlı

ümmet toplumuydu" diyenlerin gizlediği bu vahşettir. Bir Diyarbekir'in 19 parçaya (sancağa) ayrılmasının altında "Böl, parçala, yönet" mantığı yatar. İttihat ve Terakki'nin tartışılmaz tek adamı Enver Paşa, Arabistan'da o sıra bulunan Cemal Paşa'ya yolladığı mektupta şöyle der:

"*Biz her zaman birbirleriyle anlaşmazlık halinde olan kabile ve aşiretleri, hediyeler, vaatler ile ihtilaf halinde tutarsak, bunların, müttehit (birlik) ve umumi bir teşkilat kurmalarını önleriz.*" (Belgeyi aktaran **Şevket Süreyya Aydemir**, "***Enver Paşa***, Cilt 3, sf:272)

Bu Napolyon bozuntusunun "itiraflarının" yoruma ihtiyacı yoktur. Bir uluslar hapishanesidir Osmanlı İmparatorluğu; Arap'ı, Kürt'e, Kürt'ü Ermeni'ye, Ermeni'yi Kürt'e, Arnavut'u Bulgar'a, Bulgar'ı Sırp'a karşı kışkırtarak, birbirlerine kırdırmış yüzyıllar boyu, güçten düşürmüş, ulusların birleşmesini engellemiş, bölmüş, parçalamış son darbeyi de kendisi vurmuştur yine. Bütün gözeneklerinde kan ve gözyaşı vardır Osmanlı İmparatorluğu'nun. "Ümmet"e Osmanlı imparatorluğu'nun yaptığını, Topal Timur (Timurlenk) yapmamıştır. Ümmet yoktur Osmanlı'da, Türk soyunun hakimiyeti vardır. Elbette bunlar Türk askeri aristokrasisidir. Ve Türk olan halkı da ezip bitirmişlerdir yüzyıllarca. Şimdi bu satırları okuyan "bazı" muhterem kişiler, havaya zıplayacaklardır. "*Uluslar kapitalizmin şafağıyla birlikte ortaya çıkmıştır, bu adam ne anlatıyor*" diye sorabilirsiniz. Bu söz doğrudur; ama bunu Osmanlı'ya uygulamak yanlıştır. Osmanlı'da hakim olan kültür "soy" ve "kabile", ced kültürüdür, Kürtler'deki "aşiret" yapılanması gibi. Bilindiği gibi, kan ve soya dayanan bu tür oluşumlar taa ilkel komünal dönemden kalan "klan" tipi örgütlenmelerdir. Bu örgütlenme yapısında "kanbağı" soy seceresi belirleyici bir muhteva taşır. Ve yönetim ya babadan oğula geçerek devam eder (Osmanlı'da olduğu gibi) ve tabası onun etrafında toplanır, ya da yine aynı "soy"dan bir başka kabile şefi, beceriksizi devirir yerine kendi geçer (Selçuklu'da olduğu gibi). Değişmeyen şudur: "Aynı kandan olan" klan (ya da aynı soy'dan) her zaman diğer kabileler üstünde ve ayrıcalıklıdır. Osmanlı'da olan budur. Birkaç vezirin ya da askeri otokrasideki birkaç bey'in (derebeyi) farklı bir seceresi (soyu) olması bu gerçeği değiştiremez. Nasıl ki bugün parlamentoda birkaç Kürt kökenli döneğin olması "T.C."nin kimliğini değiştirmiyor hatta güç veriyorsa (çünkü bunlar Türk'ten fazla Türk'tür) Osmanlı'da olan da budur. Başka bir şey değil. Osmanlı'nın boyunduruğu altında olan Müslüman

uluslar da gırtlağa kadar vergilere boğulmuşlardır. Değerli araştırmacı Stefanos Yerasimos, "***Doğu Anadolu'ya gelince, vergi sınırı belli bir biçimde yüksektir***" der ve bu farklılığının kısa da olsa örneklerini verir. (***Azgelişmişlik sürecinde Türkiye, Bizanstan 1971'e***, Sf:127, *Gözlem Yayınları*, Abç.) İşte "Ümmet" toplumu palavralarının gerçek niteliği, azgınca bir sömürü, vahşice bir despotizm! Ya Hıristiyan uluslar ve azınlıkların durumu? Bunlar, davalarda "şahit" olarak bile kabul edilmez, adamdan sayılmaz. Ata binmeleri, kılıç kuşanmaları bile yasaktır. İstanbul'un bütün "genelevleri" Hıristiyan ve Yahudi kadınlarıyla doldurulmuştur. Bunların "hak, hukuk" arama diye bir sorunları da yoktur; çünkü insan olarak görülmezler. Bütün vergileri fazlasıyla verdikleri gibi, bir de "kelle vergisi" (cizye) öderler, taşıyabilmek için o iki omuzun arasında başlarını.

Nisan 1915 soykırımını yaşamış (sadece bir tanesidir bu soykırım) yaşlı bir Ermeni kadının sözleri geldi aklıma; "*Bütün ağaçlar kalem ve şu okyanus ve nehirler mürekkep olsaydı, yine de yetmezdi çektiğimiz zulmü anlatmaya!*" diyordu. (MED TV'de çıktı bu yaşlı teyzemiz.) İnsan insanlığından utanıyor, bu sözleri yazarken bile... Türk halkının durumuna değinelim biraz da; yani şu Osmanlı paşalarının "reaya oğlu Reaya" (köylü oğlu köylü) dedikleri halkımıza. Öncelikle; Osmanlı'da bütün toprakların sahibi sultandır. Avrupa'da gördüğümüz "küçük özel mülkiyet"; yani özgür köylü mülkiyeti yoktur Osmanlı'da. Köylü toprak üzerinde "kiracı" bile değildir. Çünkü kiracı kaldığı yeri değiştirme hakkına sahiptir. Osmanlı köylüsünün bırakın kaldığı yeri değiştirmesini, "toprağı ekmeme hakkı" bile yoktur. Hiçbir mazeret kabul edilmez, ne kıtlık, ne iklim bozukluğu mazeret sayılmaz. Eğer, toprağı ekmezse (çift bozma) bu sefer hem cezalı vergi öder; yani daha fazla, hem de değnek cezası yer.

Osmanlı'da toprak, Tımarlar'a, Sancaklar'a bölünerek, vergi ve askeri yükümlülük karşılığında askeri otokrasinin tasarrufuna bırakılmıştır Sultan tarafından. Köylünün elinde birikecek üretim fazlalığına bu askeri otokrasi (sancak beyleri, tımar sahipleri ve dahası kadılar, softalar...), el koyar; ama bunlar da bu fazlalığı yatırıma dönüştüremez, özel mülkiyet haline getiremez. Yasalar engeldir buna. Ve işin doğrusu şudur ki, köylünün elinde, bırakınız birikimi, yiyecek doğru dürüst ekmek bile bırakılmaz, onlarca vergi çeşidinin altında ezilip gitmiştir o. Ayrıca, seferberlik; yani olağanüstü hal vergileri ile sadece ekmeği değil; çoluğunu çocuğunu, hatta kadınlar

erkeklerini bile mecburen vermek zorunda kalmıştır Osmanlı yönetimine. Köylü ölene kadar toprakta çalışmak ve Osmanlı'ya çocuklarını asker vermek zorundadır. Ölümün bile vergisi vardır Osmanlı'da (Ölü Vergisi). Affınıza sığınarak notlarımın arasında olan; ama kaynağını not etmeyi unutmuş olduğum bir şiiri (eğer buna şiir denirse) yazarından da özür diliyerek buraya almak istiyorum, halkın durumunu anlamamız açısından:

"Halk sinmişti. Asırlar süresince alıştığı gibi bütün yalnızlığı
Ve ürkekliği içerisinde, kimseye görünmemek istiyordu.
Milli mücadelenin devinimi sırasında buna katılanlar var
Ne var ki bunlarda bu eyleme nasıl girdiğini bilmez
Nasıl çıkacağını da ise hiç kestiremez halde.
Yürü diyorlar yürüyor, silahını temizle diyorlar temizliyor
Dövüş diyorlar dövüşüyor, Düşün diyorlar?
Bir onu beceremiyor!"

Osmanlı aristokratı Ziya Paşa'nın sözleri daha çarpıcı; okuyunuz lütfen.

"Bazı yerlerde vergisini vermeyenleri ağaca sarıp, falakayla dövmek, ahalinin kızının başında bulunan beş on kuruşluk hilliyatı koparıp almak ve hatunların uçkuruna varıncaya kadar Akçe aramak ve bu veçhile ile hapis ve darp sefaleti ve namus gayretiyle hartalanıp ölmek bile maruz tutulur." (Belgeyi Aktaran **Tevfik Çavdar**, ***Milli Mücadelenin Ekonomik Kökenleri***, Sf:123, Bu notları alırken yayınevini not etmemişim, özür dilerim. O. A)

Aynı yerde Alman generali Motke'den şu alıntıyı yapmış yazar:

"... Asker toplama, devlet makamlarının köylere baskınlar düzenlemesi şeklinde oluyordu... öyle köyler vardı ki içinde genç ve çalışabilir kimse kalmamış... köylerdeki halk dağlara kaçıyordu, peşlerinden köpekler saldırılarak kovalanıyorlardı. Tutulanlar çoğu zamanlar çocuklar ve sakatlar, uzun iplere sıralama bağlanmış ve de elleri bağlı olarak getiriliyorlardı." (Molte, ***Türkiye Mektupları***, aktaran **T. Çavdar,** Age.)

Osmanlı'nın sürekli savaşlar içinde olduğunu biliyoruz. Sayın Server Tanilli, *"Osmanlı yürüyen bir orduydu"* diyor (***Yüzyılların Gerçeği ve Mirası***, 3. Cilt). Çok güzel bir ifade doğrusu; ama eksik, şöyle deseydi daha iyi olurdu: *"Yürüyen ve önüne gelen herşeyi yok eden ve de çapulla geçinen bir ordu."* Osmanlı hanedanları, yalnız işgal ettiği yerleri değil kendi halkını bile soyup soğana çevirmişlerdir. Onun için dokuz yüz yıl sonra bile dönüp arkamıza baktığımızda, Gobi Çölü gibidir ülkemiz. "Cami" ve "hamamlardan" başka bir şey göremiyoruz.

Bu yorumlarımıza tanıklık edecek iki kişiyi alıyoruz buraya.

"O halde diyebiliriz ki, milli bir devir yaşamıyorduk. Milli tarihe malik bulunmuyorduk. ***Osmanlı tarihi padişahların, hakanların, zümrelerin dasitanı*** *(destanı O. A.)* ***mahiyetinde idi.*** *Mazinin tarih diye uzattığı kitabın mahiyeti bundan ibarettir."* (Abç.) (***Türkiye İktisat Kongresi***, Şubat 1923 İzmir, Ankara Ü. SBF yayınları, Sf: 248, Mustafa Kemal'in Kongreyi açış konuşması'dır bn.)

İkinci tanığımız, Mustafa Kemal'in "İktisat Bakanı" Mahmut Esat Bey (Bozkurt)'dir. Bakın o ne diyor aynı kongrede Mustafa Kemal'in yorumunu desteklemek için:

"İkinci devir bir idare-i mutlaka değil, doğrudan doğruya bir istibdat idi. ***Herşey, her teşkilat ve bütün kanunlar, sultanların, halifelerin ve sarayın keyfine tabi idi. Bu devre, zulüm ve istibdat asırları da diyebiliriz.*** *Memleket baştan başa bir esirler ülkesi halini almıştı.* ***Bütün millet bir hakanın esiri olmuştu.***

Korkunç bir sarayın emellerini tatmin için Türk milleti Viyana önlerine, İran içlerine, Afrika çöllerine götürülüyordu. Vakıa hakanlar her seferden döndükçe başlarında bir zafer çelengi takıyorlardı. Lakin geride Anadolu köylerinde bu zaferleri seller gibi gözyaşları, iniltiler takip ediyordu. Her evde çocuklarına (Yasin) ve Fatiha okuyan ak başlı anneler ve babalar her tarafı doldurmuş bulunuyordu. İnhitat başlamıştı. Çünkü millet ve onun ali menfaatleri yerlerde kalmıştı... Fakat milletin bütün iktisadiyatı hakan ve halifelerin bir (israf kasası) olmuştu. Yani milletin sayi'nin muhassalası, sultan ve halifelerin keyfi için sarf ve istihlak olunur bir "meta"dan başka bir şey değildi. ***Milletin say'ini alınterini suistmal eden devletler istibdattan baka bir şey ifade etmezler.***" (Age, Sf:258, Abç, Kongrenin başkanıdır aynı zamanda Mahmut Esat Bozkurt.)

Şimdi, verdiğim bu iki alıntıyı okuyan yoldaşlar küplere bineceklerdir; "be ömrü uzun, başka tanık bulamadın mı kendine" diye. Aksine, bilinçli seçtim bu iki tanığı, tilkiyi ininde yakalamak istiyorum, ormanda değil. Siz de biliyorsunuz ki, biz bu tilkiyi, ya ormanda ya da kümeste tavuk çalarken her yakaladığımızda, hep kendini inkar etti, "ben tilki değilim" diye. Ama şimdi nereye kaçacak? Aslında daha bir şey anlatmadık, hatta başındayız konunun; ama gerekli bütün bunlar.

Konuları hızlı geçelim.

2.BÖLÜM

"HASTA ADAM"

Çar I. Nikola, bir balodan çıkarken Osmanlı İmparatorluğu için bu sözleri kullanmıştı. Doğru muydu bu sözler? Hayır! Hasta değildi Osmanlı İmparatorluğu, "can çekişiyordu" uzun bir zamandır. Onu ayakta tutan, ayakta kalmaya zorlayan, Avrupa emperyalistlerinin "bölüşmede aralarında anlaşamamalarıydı." 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşında, Rus orduları Romanya, Bulgaristan'ı işgal ederek ilerler ve İstanbul'un sokaklarına kadar gelir (Yeşilköy'e kadar. O günkü ismiyle Ayestafanos), Rus ordusunun bu ilerlemesini Bogaz'da bulunan İngiliz donanması engeller; yoğun top atışına tutar Ruslar'ı, "hey hemşeri nereye, deveden büyük fil var" diyerek durdurur bu ilerlemeyi. Bu tablo yukarıdaki yorumumuza sadece bir örnektir. Avrupa kapitalistleri daha da ileri giderek Rus ordusunun işgal ettiği ve Osmanlı İmparatorluğu'na dayatıp imzalattığı "Ayestafanos" anlaşmasından da geriye adım attırırlar. Örneğin, Edirne'yi Osmanlı'ya geri vermeye zorlarlar, verir o da. Karşılık olarak Kars, Ardahan, Artvin verilir Ruslar'a, Bulgaristan ve Romanya'dan çekilir Ruslar. Bu anlaşmaların tazelendiği yer 13 Haziran 1878'de yapılan "Berlin Konferansı"dır. Almanya başkanlık etmektedir bu konferansa; yeni ulusal bütünlüğünü sağlamış, Fransa'nın Avrupa üzerideki hakimiyetini kırmış, dahası ünlü "Paris Komünü'nü" yine Fransız burjuvazisi ile birlik olup yıkarak gelmiştir. (1871 yılında olur bütün bunlar).

Berlin Konferansı'na katılan diğer altı ülke şunlar; Fransa, Rusya, İngiltere, Avusturya-Macaristan, İtalya ve tabi Osmanlı İmparatorluğu.

Berlin Konferansı Osmanlı İmparatorluğu'nu paylaşma konferansıdır. Osmanlı heyeti sadece seyircidir bu konferansta. Kurtlar bu canavarı parçalarken onun sesi çıkmaz. İyi de niye? Sözü Noviçev'e veriyoruz.

"*Savaş öncesi (I. Dünya Savaşıdır yazarın bahsettiği dönem. O. Adam) Türkiye'sinde (doğrusu Osmanlı olmalı bn. O.A.)* ***yabancı sermayenin sağlam bir yere sahip bulunmadığı bir tek ulusal ekonomi dalı yoktu****... Yabancı sermaye en az sanayi alanına girmişti. Yabancı sermayenin sahip olduğu en önemli yerler, ticaret ve mali alanlardı.* ***Demiryolu ve kredi: Türkiye'yi emperyalizm işte bu altın ve çelik zincirle kendi arabasına zincirlemişti.***" (Osmanlı İmparatorluğu'nun Yarı-sömürgeleştirilmesi, Noviçev, Onur Yayınları, abç.)

Biz "kapitülasyonlardan" söz edeceğiz ki Osmanlı'nın Berlin Konferansı'ndaki suskunluğunu anlayabilelim, konuyu bir bütün olarak anlayabilmek için gerekli bunlar, ileri sayfalarda bize lazım olacak "Kemalizm"i anlamamız için. Kapitülasyonları anlayabilmemiz için de iki dönemi birbirinden ayırmamız gerekiyor; Emperyalizm dönemi, kapitalizm dönemi diye. Söz elbetteki yoldaş Lenin'in:

"***Serbest*** *rekabetin tam olarak hüküm sürdüğü eski kapitalizmin ayırdedici niteliği* ***meta*** *ihracıydı. Tekellerin hüküm sürdüğü bugünkü kapitalizmin ayırdedici niteliği ise "****sermaye*** *ihracıdır."* (***Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması; Sol Yayınları***; Syf: 74, abç)

Eğer "meta" sözcüğünü dar anlamıyla ifade etmek gerekirse; pazar için üretilmiş, alım-satım ve değiştirme değerine haiz "mal" diyeceğiz. Ve biz yazımızda "mamul madde" kavramını kullanacağız okurlarımız açısından. Serbest rekabet döneminde kapitalist ülkeler, kendi pazarı haline geirdikleri ülkelere mamul madde (işlenmiş, hazır mal) satarak yerine, bu ülkelerden hammadde veya ucuza kapatılmış tarım ürünlerini bile, alıp götürüyorlardı. Vergi ve gümrük ayrıcalıkları aldıkları gibi başka imtiyazları da vardı. Zaten kapitülasyonun anlamı şu: "*Bir devletin bir başka devletlere tanıdığı ekonomik ayrıcalık*" (Orhan Hançerlioğlu; Ekonomi Sözlüğü; Remzi Kitabevi; Syf: 207). İlk kapitülasyon anlaşmaları Fatih Sultan Mehmet zamanında Venedik ve Cenovalılar'la yapılır. "*1469'da Türkiye'de Floransalılar'ın elli ticaret hanesi vardı*" (Stefanos Yerasimos, ***Azgelişmişlik Sürecinde Türkiye***, Syf: 216; Gözlem Yay.)

"Fatih Sultan Mehmet döneminde Osmanlı parası tam beş defa devalüasyona uğramıştır"(Age); yani yabancı devletler karşısında Osmanlı parası düşürülmüştür. Şevket Süreyya Aydemir, kapitülasyonların ilk imzalanışını yanlış aktarmakla birlikte bakınız kapitülasyonlar konusunda ne de güzel bir yorum yapıyor. Biz, bizi ilgilendiren yerden itibaren alıyoruz alıntıyı:

"... Osmanlı İmparatorluğu ise bu bakımdan özgür bir devlet değildi. ***Çünkü bilhassa kapitülasyonlar, milli iktisadi siyasetin temel ve korucu şartı olan "gümrük istiklalinden" devleti mahrum bırakıyorlardı.*** *Yani imparatorluk, kendi gümrüklerinde dilediği gibi tarifeler tespiti hakkına sahip değildi... (Kapitülasyonlar. bn. O.A.) Türkiye'de (Osmanlı O.A.) ticaret, yargı, dini imtiyazlar, çalışma hükümleri, mülkiyet, miras, esirlere yapılacak muameleler, deniz seferleri, iltica hakkı gibi hususlarda haklar imtiyazlar tanıyordu. Sonra şu tarihlerde yeni kapitülasyon anlaşmaları yapıldı. 1569, 1581, 1597, 1604, 1673, 1740,... ve bunları, 1802, 1858, 1861, 1868 ticaret anlaşmaları izledi... bütün batı devletleri de kapitülasyonlardan faydalanma hakkını elde ettiler...* ***fakat devlet, gümrük istiklalinden mahrum olup, milli sanayide koruyucu gümrük tarifelerinden yoksun kalınca, o memlekette sanayinin kuruluşu elbette mümkün olmazdı.***" (Şevket Süreyya Aydemir, "Enver Paşa"; C: I; Syf: 136-137; Remzi Kitabevi) Bu yorum, peygamberce bir yorumdur. Ama Kemalizm'e gelince, birçok "kendine aydın" diyen yazarlar gibi bu yorumu unutacaktır Aydemir. Burası ise "zurnanın zırt" dediği yerdir. İlerde tartışacağız. **Kapitülasyonlar döneminde göze çarpan bir sermaye ihracına tanık olmuyoruz ama, ayrıcalık alan devletlerin, yükümlülüğünü yerine getiremeyen Osmanlı İmparatorluğu'nu "borçlandırmaları" vardır.** Borçlanma, ekonomik ve siyasal boyunduruğu da beraber getirecektir. Fazla gecikmez bu boyunduruk. İşte örneklerden bir kaç demet:

"... 1863 tarihli imtiyaz anlaşmasına göre, ***Osmanlı İmparatorluğu'nun iç ve dış borçlanmalarının akd*** *(iş sözleşmeleri O. A.)* ***ve ödenmesinde hükümetin*** *(Sultanın demesi lazım. Hükümet falan yoktur ortada. O. A.)* ***tek resmi aracısı olarak... Osmanlı Bankası ortaya çıkar.***" (Rozaliev, "***Türkiye'de Kapitalizmin Gelişme Özellikleri***", Syf: 53, Onur Yay. Ayrıca 1. dipnota bakınız, abç)

İngiliz-Fransız ortak kuruluşudur bu banka ve yetkileri sadece bu kadarla sınırlı değildir, dahası vardır ayrıcalıkları arasında:

"Kağıt para (banknot) emisyonunun tekel hakkı, (yani imparatorluktaki para basma hakkı bu bankanın elindedir. O.A.), devletin bütün gelir ve gider işlemlerinin yürütülmesi, Türkiye hükümetinin (Osmanlı İmpartorluğu ve Sultan olmalı. O.A.) dış ve iç pazarlarındaki ticari ilişkilerinde mali aracılık. Osmanlı Bankası'nın ilişkileri bütün doğuyu kapsıyordu. 52'si Türkiyede, 7'si Mısır'da, 5'i Yunanistan'da vb. olmak üzere 80 kadar şubesi vardı. Türkiye'nin bütün ekonomisini kontrolü altına alan bu mali mekanizma için Fransız borsası denetim yerlerini elinde tutuyordu." (***Kurtuluş Savaşı ve Lozan-Komintern Belgelerinde Türkiye***, Syf: 181, Kaynak Yayınları, 2. Basım)

Dikkatli bir okur "**Osmanlı Bankası"nın, tıpkı bugünkü IMF** (Uluslararası Para Fonu" denilen ortak bir emperyalist kurum) **gibi çalıştığını fark edecektir Osmanlı İmparatorluğu'nda.** Çorap söküğü gibi gelir bu ekonomik teslimiyetin arkası. 1875 yılında, Osmanlı Devleti Sadrazam (Başbakanlık düzeyinde bir kurum) Nedim Paşa'nın ağzından "**iflas**" ettiğini ilan edecektir dünyaya.

Basiret ve Vakit gazetelerinde yayınlanan hükümet tebliğinde şöyle diyor:

"Her sene faiz ödemeleri için yeni bir istikrara müracat edilegeldiğinden ve bu suretle, ***bir borcu ödemek için yeni bir borca girmek zorunda bulunulduğundan;*** *hükümet, paralarını vatanın hizmetine tahsis eden sermayedarların zarara uğramalarını arzu etmediğinden, Banka tarafından gösterilecek sendikalara,* ***Gümrük, tuz, tütün ve Mısır eyaleti vergisi varidatını*** *(gelirini O.A.)* ***da terk etmeyi taahhüt etmiştir. Hükümet bütçede muazene*** *(denge O. A.)* ***sağlamak içinde faiz getirir esham*** *(yer-bölge, O.A.) vermek suretiyle ödemeye karar vermiştir"* Tarih 10 Kasım 1875! (Şevket Süreyya Aydemir, ***"Enver Paşa" C: I***, Syf: 141-142, Remzi Kitabevi, Abç)

Bunun anlamı açık: "Elimizde ve hazinede beş kuruş kalmamıştır, işte sana memleket, buyur kendi vergini kendin topla!" dır. Eğer Komintern'nin ağzıyla söylemek gerekirse, Osmanlı İmparatorluğu'nun yıllık, **yalnız faiz ödentileri devlet bütçesinin yüzde 70'ini alıp götürmektedir.** Geriye ne kalıyor bütçede? Yüzde 30! Bu kalan ise sarayın masrafını karşılamaktan bile uzaktır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun bu borçlar karşılığında verdiği yerleri, bölgeleri, daha detaylı ele aldığından sayın Tevfik Çavdar'a açıklamayı bırakıyoruz; durumu anlamamıza yardımcı olacak.

"*... Borç toplamı 190.997.980 İngiliz lirasına erişmişti. Bunun faizi ise 618.039.05 İngiliz lirasıdır. Kısacası, faizi ile birlikte Osmanlı hükümetinin dış borç yekünü 252.801.885 (milyon. O.A.) İngiliz lirasını buluyordu. Bu borçlar karşılığı Mısır vergisi, Bursa, Edirne ipek aşarları (onda bir olarak alınan ürün vergisi, diğer adıyla "öşür" O.A.) Midilli, Balıkesir ve İzmir zeytinyağı aşarları, Halep, Adana, Suriye, Yanya, Trabzon, Bursa, Aydın, Menteşe, Konya varidatları (gelirleri, O.A.) Edirne, Tuna ve Selanik vilayetleri gelirleri, anadolu ağnam (Hayvan yetiştiricilerinden alınan vergi, O.A.) vergisi, İstanbul tütün rejisi gelirleri teminat olarak gösterilmiştir.*" (Tevfik Çavdar, "***Milli mücadelenin Ekonomik Kökenleri***", Syf: 28) Burada, Osmanlı İmparatorluğu'nun hızla sömürge statüsüne doğru kaydığına tanık oluyoruz. (Bu sırada patlayan Rus-Osmanlı savaşına yeniden değinmeyi gerekli görmüyorum; ama hatırlatma lüzumunu hissediyorum; şundan: 1) Rusya'ya geri adım attıran diğer batılı emperyalistlerin tavrını, çelişkilerini gözler önüne sermek. 2) Berlin Konferansı'nda Osmanlı imparatorluğu'nun niye sessiz kaldığını bu ekonomik boyunduruklа su yüzüne çıkarma nedenine dikkat çekmek istiyorum.)

Emperyalistler (evet artık "emperyalizm" kavramını kullanıyoruz, dipnot 2'ye bakınız) borçlarını kendileri toplamak için binlerce memuru ve "güvenlik" kuvvetleri ile Osmanlı topraklarına üşüşeceklerdir. Boşuna dememişler "leş nerdeyse, akbabalar oradadır" diye.

Ve emperyalistler vergilerini kendileri toplamak için, yeni yeni kurumlar oluşturur bu dallarda.

1881 yılında "Muharrem Kararnamesi" ile kurulan "Duyun-u Umumiye" Tarihçilerin deyimiyle, binlerce memuru ile "devlet içinde devletti".

"*Duyun-u Umimiye idaresi, yanlız Osmanlı Devleti'ne borç verenlerin alacaklarını garanti altına almakla kalmıyor, aynı zamanda demiryolu şirketleri ile Osmanlı hükümeti arasında belirlenen kilometre garantilerine ayrılan gelir kalemlerini de tahsil ederek, demiryolu şirketlerine ödemeyi yükümleniyordu.*" (Murat Özyüksel, "***Anadolu ve Bağdat Demiryolları***", Syf: 21, Arba Yay)

Kimlerden, hangi devletlerden teşekkül etmiştir bu Duyun-u Umümiye ona bir bakalım.

"Muharrem Kararnamesinin 15. maddesi uyarınca senedat hamillerine vekalet ve menafillerini (çıkarlarını korumak) için bir meclis-i idare teşkil olunur. Resmi adı 'Duyun-u Umumiye-i Osmaniye'yi Meclis-i İdaresi' olan bu meclis tahvilat hamillerinin (alacaklıların, bn. O.A.) temsilcilerinden oluşacaktır. Merkezi İstanbul'dadır. İngiliz ve Hollandalı hamileri bir üye temsil edecek, bu üye Londra'daki (Yabancı tahvilat sahipleri meclisi) o olmazsa Bank Of England'ın müdürünce seçilecektir. Fransız hamillerini, Fransız bankaları..... sendikasının seçeceği bir üye temsil edecektir. Alman hamilleri temsilcisini Alman bankaları sendikası, Avusturya hamillerinin delegesini de Avusturya bankaları sendikası (...) seçecektir. İtalyan temsilcilerini Roma ticaret odası belirleyecektir. Mecliste Osmanlı hamillerini temsil eden bir üye de bulunacak, bu üyeyi şehremininin (belediye başkanı) çağrısı üzerine İstanbul'da toplanacak olan, Osmanlı Hamilleri Umumi Meclisi seçecektir.....

Duyun-u umumiye idare meclisi kararnamede sıralanan gelirleri ve öteki maddi kaynakları hamiler adına doğrudan doğruya toplamak, yönetmek ve korumak yetkisine sahiptir....." (Stefanos Yerasimos, ***Azgelişmişlik Sürecinde Türkiye***, Syf: 482, abç)

Neler yoktur ki bunlar arasında. Tütünden öşüre; tuzdan ispirtoya; gelir vergisinden gümrük vergilerine; balık vergisinden, ipek öşürüne; ticaret anlaşmalarından tutun, Bulgaristan ve Kıbrıs'ın gelirleri bile Duyun-u Umumiye'ye bırakılmıştır. **Başımız sağolsun beyler, "can çekişiyor" dediğim merhum imparatorluk "ruhunu teslim" etmiştir!** Fakat bir noktaya özellikle dikkat çekmek isterim. Kemalizm tartışmalarında sık sık karşımıza çıkacak olan şu yabancı memurlar sorununa.

Duyun-u Umumiye, borçları tahsil etmek için doğrudan yetkili olduğu için, doğaldır ki herhangi bir aracıya ihtiyacı olmadan direkt kendi memurları ile yapıyordu bu işleri.

Duyun-u Umumiye 6000 memuru ile bir ahtapot gibi kucağına almıştı imparatorluğu. Ve yine Duyun-u Umumiye'nin denetiminde kurulmuş olan (1884) "Tütün rejisi" öyle yetkilerle donatılmıştıki "dokunulmaz" bir yetkileri vardı. Ayrıca, Duyun-u Umumiye ve Tütün rejisinin silahlı

müfrezeleri vardı. Vergi tahsil etmek, vermeyenleri zorla yola getirmek için. Osmanlı devleti açık açık destekliyordu Duyun-u Umumiye ve reji memurlarını. Bunu belgeleyelim.

"***Rejinin kaçakçılıkla mücadele için*** *her yıl daha çok kişiyi istihdam (çalıştırma, O.A.) etmesi bu yasadışı faaliyetin ne denli arttığının göstergesidir. Çalıştırılan kolcu sayısı 1887'de 3600 iken bu rakam 1890'da 4600'e, 1895'te 5900'e, 1897'de ise 6700'e çıktı. Ertesi yıl reji kolcu sayısının arttığını bildirmekte, ancak bu işte çalışanların sayısı verilmemektedir. Şirketin kaçakçılıkla mücadele için yaptığı harcamalar 1884-1908 yılları arasında sürekli bir artış gösterdi.*" (Belgeyi aktaran Donald Quataert, ***Osmanlı Devleti'nde Avrupa İktisadi Yayılımı ve Direniş***, –1881-1908– Syf: 29, Yurt Yayınları, abç)

Dikkat ederseniz yazar "kaçakçılıkla mücadele" diyor Reji'nin görevlerini sayarken doğru söylüyor; çünkü imparatorlukta **tütün ekmek hakkı veya izni** bile bu rejiye verilmiştir. Reji'den habersiz, izinsiz kimse tütün ekemez, ekerse ne mi olur? Reji'nin 14 yıllık faaliyeti içinde 30.000 Türk köylüsünün öldürüldüğünü belirtelim, belki durum anlaşılır. Yine, Reji'nin askeri gücünü biraz anlayabilmemiz için, 1908 yılı meşrutiyetin ilanından hemen önce Sultan Abdülhamid'in, Arap, Ermeni, Kürt, devrimci ayaklanmaları bastırmak için Reji'den "askeri yardım" istediğini belirtelim ki Reji'nin askeri gücü konusunda en azından az biraz bilgimiz olsun; çünkü sağlam bir istatistiğe biz de rastlayamadık yazar gibi.

Emperyalistler sadece vergi tahsil etmek için kendi memurlarını getirmekle kalmamışlardır, kendi ülkelerinden işçilerini de getirmişlerdir. Maden ocaklarında, demiryolu yapımında, liman işletmelerinde vs. vs. yabancı kalifiye işçilere tanık oluyoruz, imparatorlukta. (Dipnot 3'e bakınız)

Burası konumuz açısından önemli; çünkü Kemalistler'in gerek Londra (1921) gerek birinci Lozan Konferansı'nda (20 Haziran 1922 ile 4 Şubat 1923), gerekse de Şubat 1923'de yine İzmir'de yapılan "İzmir İktisat Kongresi'nde "yana yakıla emperyalistlere "Türk tüccar, Türk esnafımızla" ilişki kurun dediği durum budur. Yani karşı çıkılan emperyalizmin sömürüsü değil, bu sömürü biçiminden Türk kompradorlarının dışlanmasıdır. Çünkü sömürge ükelerde emperyalistler herhangi bir aracıya ihtiyaç duymazlar. Bu durumun detaylarına daha sonra gireceğiz, şimdilik bazı

önemli noktalara dikkat çekmekle yetiniyoruz. İleri aşamalarda bazı gerekli tekrarlara da girebiliriz. Bu yıllar (19. yüzyıl) Osmanlı İmparatorluğu'nun "vay vay yıllarıdır". İmparatorluk bir yandan hızla sömürge durumuna doğru kayarken; diğer yandan Osmanlı'ya bağımlı uluslarda, ulusal ayaklanmalar baş gösterir. Balkanlar kaynamaktadır. Araplar, Kürtler, Ermeniler, Mısırlılar ayaklanmışlardır. Birçok sömürgesinden Osmanlı tek kurşun bile atamadan çekilir. Bu ulusal ayrışmanın arkasında, ganimeti toplayan yine emperyalistler olacaktır. Ayrılan uluslar bu sefer emperyalizmin boyunduruğuna gireceklerdir birer birer; ama hiç olmazsa artık bir sözde de olsa "devletleri" olacaktır. Sömürge valileri ile yönetilmeyecek, milli zulüm altında inlemeyecek, ayrıca bir de "kelle" vergisi vermeyeceklerdir onu taşıdıkları için...

Çanlar Osmanlı İmparatorluğu için çalmaktadır! Ama insanlar bile ölmeden önce "can çekişirler" biraz daha hayatta kalmak için, son bir çırpınış olur bedende. İmparatorluk da ölüme doğru hızla giderken iki hamle yapar bu can havliyle; dışta, kendini Alman emperyalizminin kollarına atar. Alman emperyalizmiyle imparatorluğun kıydığı nikah onu I. Dünya Savaşı'na götürecektir. İmparatorluğun "içte" yaptığı yaşam aşısı ise "Panislamizm"dir. Bunun bir faydasını göreceklerdir ileride. (Kemalizm'de anlatacağız) Bu lapayı bir tek bizim Kürtler yutacaktır (kısa bir süre için de olsa) ve elde tek sömürge buna kalınacaktır. Ama uluslararası bir sömürge olacaktır, Beşikçi Hoca'nın deyimiyle. "Sömürgeler, çalışmadan para kazanmaya yarar" diye boşuna dememişler. Fakat biz, oralara gelmeden, imparatorluğu ayakta tutma çabaları için yapılan bir kaç örneğe değinmek istiyoruz.

TANZİMAT FERMANI - İSLAHAT HAREKETLERİ VE ARAZİ YASALARI

Vermiş olduğu zengin belgelerle, yaptığı yorumlar arasında ciddi problemler olmasına rağmen (tıpkı Rozaliev gibi) rahmetli Ö. Lütfi Barkan'dan bazı alıntılar alacağız buraya.

"*Yüz sene evvel Gülhane meydanında okunmuş olan Tanzimat Fermanı'nı milyonlarca köylüyü* ***serflikten azat ve içtimai sınıflar arasında***

mevcut mertebeleri ilga eden diğer büyük ihtilaller gibi, halktan gelme zorlu bir hareket veya büyük bir toprak reformu addetmemize imkan yoktur. Tanzimat devri Türkiye *(Osmanlı olması lazım, O.A.)* ***sinde bilhassa Hıristiyan unsurlar arasında başlamış olan milli kurtuluş hareketlerinin de, ekseriye Türk beyleriyle Hıristiyan reaya*** *(köylü, O.A.)* ***arasında artık meydana çıkmaya başlayan içtimai*** *(Toplumsal, O.A.)* ***tabiiyet nizamlarının kin ve şuuruyla beslenmiş olduğunu kabul etmekle beraber, bu hareketlerin*** *(Tanzimat ve Islahat hareketlerini kastediyor yazar O. A.)* ***esas itibariyle ancak siyasi birer tezahür mahiyetinde kalmış olduklarını da teslim etmek doğru olur.***" (Ömer Lütfi Barkan, "***Türkiye'de Toprak Meselesi***", Toplu Eserler I, Syf: 291, Gözlem Yayınları)

Burada, ulusal sorunlara bakış açısı dışında, bu değerlendirmeye olduğu gibi katılıyoruz. Güzel bir yorum doğrusu ve burada şunu da vurguluyoruz: **Bu bizim taklitçilerimizin 'Prusya' yolu dediği şey de değildir**. Gerçekten, bu konuda da ayak üstü bir şey söylemiş olmak için Engels şöyle der, Dühring'i eleştirirken:

"*Eğer,* ***politik koşullar ekonomik durumun belirleyici nedeni olsalardı*** *modern burjuvazi feodalizme karşı savaşım içinde gelişmiş olamaz, onun dünyaya isteyerek getirdiği en sevgili çocuk olması gerekirdi. Herkes bilir ki (Engels burada yanılıyor, mesela; bunu bizim Prusya yolcularımızla, Kemalist aydınlarımız bilmiyor. O.A.) bunun tam tersi olmuştur. Başlangıçta, egemen feodal soyluluğa vergi vermekle yükümlü olan, her çeşit serf ve bağımlı köylü arasında çıkıp bir araya gelmiş ezilen bir tabaka olan kasabalılar, soylulukla sürekli savaşımında birbiri ardına mevziler kazanmış ve en sonu, en çok gelişmiş ülkelerde onun yerine iktidara sahip olmuştur. Fransa'da soyluluğu doğrudan doğruya devirerek; İngiltere'de onu gitgide daha çok burjuvalaştırarak ve süs olarak kendi başına geçirip içine alarak. Bunu nasıl başarmışlardır? Yanlızca ardından er ya da geç, isteyerek ya da bir savaşın sonucu olarak politik koşullarda bir değişmenin ortaya çıktığı, '****ekonomik durumda****' bir değişme ile. Burjuvazinin feodal soylulığa karşı savaşımı, kentin kıra, sanayinin toprak mülkiyetine, para ekonomisinin doğal ekonomiye karşı savaşımıdır.*" (***Tarihte Zorun Rolü***, F. Engels, Syf: 28, Sol Yayınları.)

Nasıl ki, yansıma (gölge) "nesnenin" kendisi değilse, bizim gibi ülkelerde yapılan tepedeki siyasal değişiklikte "ekonomik zorlamanın bir sonucu değildir; iç değil, dış şartların (emperyalizmin) zorlaması sonucu olmuştur bu değişim, ekonomi ise yerinde saymaya devam eder. Dahası felce uğrar. 1838 ticaret anlaşmaları Osmanlı'da el sanatlarını bile yıkıp atmıştır bir kenara. İşte bizim "Kemalist Aydıncıklarımız" ve "Prusya Yolcularımız" meseleye bakarken "temelden değil" hep "tepeden" bakmışlardır tıpkı "Dühring" gibi. Bu konuyu Fransız devrimini "Kemalist hareketle" karşılaştırdığımız zamanda göreceğiz. Öz; şekle, taklitçliğe feda edilecektir, bir kez daha.

Kafadaki fes'i atıp şapka giymek, Fransız züppeleri gibi elde baston, sırtta simokinle dolaşmak, Türkçe konuşurken arasıra Fransızca mırıldanmak, Arap harfi yerine Latince yazmak ve konuşmak vs. vs. Devrim diye yutturulmaya çalışılıyor bize Kemalist aydıncıklar tarafından. Fransız arabası, İngiliz melon şapkası, Prusya aksanı, ABD doları, kullanmak insanı Avrupalı yapmasa da, pekala iyi bir "uşak" yapabilir. Özenti ve öz, farklı farklı şeylerdir. Biz Tanzimat ve İslahat'a dönelim. Daha önce kısaca değindiğimiz gibi Osmanlı İmparatorluğu'nda tüm topraklar Sultan'ın tasarrufu altındaydı. İşgal edilip kendine bağlanan topraklar (sömürgeler) bile Sultan'a aitti. Kullanım şekli değişiktir sadece. Toprağın üzerinde çalışan köylünün de kiracı vaziyetinde olduğunu belirtmiştik. Kısaca hatırlatalım yeniden:

"*Onun için tarlasını satmak, hibe, vakıf veya vasiyet etmek; toprağın diğer mülkler gibi bütün mirasçılarına intikal ettiğini görmek, tarlasını istediği şekilde kullanmak, istediğini yetiştirmek, toprağı işlemek veya işlememek hürriyetine sahip olmak gibi haklar mevzubahis değildir.*" (Barkan, Age, Syf: 294)

İşte Tanzimat Fermanı bu yapıda "reform"a doğru atılmış bir adımdı; ama nasıl bir reformdu bu? Önce ferman.

O dönem Hariciye Nazırı (Dışişleri Bakanı) olan Mustafa Reşit Paşa, Fermanı ilan edeceği gün önce ailesiyle helalleşir ve Gülhane Parkı'nda yabancı sefir (Konsolos)ler önünde önce Allaha, peygambere, sultana, şeriata övgülerle yaptığı uzun bir taksim geçisinden sonra Ferman'ın amacı ortaya çıkar. Biz çevirmen Babür Kuzucu'nun Türkçesi ile alıyoruz bu fermanın bizi ilgilendiren bölümlerini.

"Allaha güvenerek ve peygamberin ruhunun yardımcı olacağına inanarak bundan böyle ulu devletin ve Osmanlı ülkesinin iyi yönetimi konusunda bazı yeni yasaların çıkarılması ve kurumlaştırılması gerekli ve önemli görülerek..." dedikten sonra, ***"Yüce saltanatımızın uyruğu olan Müslüman ahali ve öteki uluslar padişahlığımızın bu yardımlarına istisnasız erişmek üzere can, ırz, namus ve mal maddelerinden,*** *şeri hükümler gereğince bütün Osmanlı ülkemiz ahalisine* ***padişahlığım tarafından tam bir güvenlik verilmiş*****.....** *insan mutluluğunun amaçlanması; Amerikan anayasasına Britanya İmparatorluğu'nun 'zenginliğin amaçlanması' ilkesine nazire olarak konan ilke..."*

Hukuk yönünden mal güvenliğinin bulunmayışı durumunda ise herkes ne devlet ne ulusuna ısınmayıp ve ne de memleketin kalkınmasına bakmayıp daima endişe ve ıstıraptan kurtulmadığı gibi, bunun tersi olduğunda; yani mallarından ve mülklerinden tam bir güven içinde olduğu zaman hemen kendi işiyle ve geçim düzeyini yükseltmekle uğraşıp ve kendisinde günden güne devlet ve millet gayreti ve yurt sevgisi artıp ona göre iyi davranışla çalışacağı su götürmez." (Stefanos Yerasimos, Age, Syf: 341-342, Abç)

Eski toprak yasalarından kopuşun ifadeleridir bu. Mülkiyet hakkı tanınmasından, vergi eşitliğine (biliyorsunuz, Hıristiyan uyruklular bir de kelle vergisi –Cizye– veriyorlardı) oradan da askeri yükümlülükte eşitliğe (Hıristiyan uyruklular Yeniçeri Ocakları dışında askeri bir yükümlülük altında değillerdi. Yeniçeri Ocağını ise, II. Mahmut 1821 yılında kaldırmıştı büyük bir katliamla) kadar bir takım haklar sıralanıyordu. Tarihçiler, Tanzimat Fermanı'na Avrupalı kapitalistler için "al beni" fermanı der. Arkasından 1858 yılında Arazi Kanunnamesi gelir. Bütün bunlar, kör, topal ağır aksak ilerler. Bu oluşum ne midir? Bu kapitalizmin gelişipte feodal yapıyı çözmesi değildir! Bu, Asya feodalitesinden batı tipi feodal bir oluşuma dönüşümdür. 1939 Tanzimat Fermanı'nın ekonomik açıklanması budur. Osmanlı'daki mutlakiyetçi yapı, hiç de imparatorluğu kapitalist yörüngeye sokmamış, dahası yarı-sömürge statüsünden dolayı, kapitülasyonlar bu ülkede gelişmekte olan el sanatları, manifaktür sanayiyi çökertmiş imparatorluğu bir arı kovanı gibi oymuş, içini boşaltmış, tıpkı Latin Amerika'da Potosi'nin başına gelen gibi, çöl durumuna çevrilme durumunu Osmanlıda yaşamıştır. (Dipnot 4)

Dahası, hızla sömürge olmaya doğru götürmüştür. Duyun-u Umumiye, tütün Reji'si ve Osmanlı Bankası'nın oynadığı roller ortadadır. Daha beteri gelecektir bunların arkasından. "Açık işgal" gibi; evet ne kerametse altıyüz yıl kapitülasyonların boyunduruğunda kalan Osmanlı, ne kendi iç dinamiği ile (kapitülasyonların rolüne değinmiştik kısaca) ne de kapitülasyonlar ile bir türlü "kapitalist" olamamış, feodal evreyi bile bir kaç değişik yönde, çapraşık bir şekilde yaşamak zorunda kalmışıtr. Batı da ise kapitalist evrim "dörtyüz yıllık" bir dönem yaşanmıştır yaklaşık olarak. (Her ülkede bazı farklılıklar olsa bile.) Batıya geçmeden önce bir noktayı vurgulayıp sonra bir başka konuya kısaca değinelim. Gerek Tanzimat Fermanı (1839) gerekse 1858 Arazi Kanunu'ndan yararlananların, eşraf, ayan ulema ve batılı kapitalistler olduğunu belirtelim. Bu toprağı "iç" etme, Jön-Türk ve Kemalistlerce de sürecektir savaş yıllarında. Sözü bu kısımda şöyle bağlayalım: Bu tür çabalarla ulusal ayrışımların önüne geçebilmiş midir Osmanlı? Hayır! Artık sadece Hıristiyan uluslar değil (Balkanlar'daki uluslar ve Ermeni ulusal hareketi) Müslüman uluslar da ayağa kalkmış vaziyettedir Osmanlı'da.

Yatakta ölmeyi "mundar" sayan Kürtler ayaktadır. 1806 Babanzade Ayaklanmasını 1813'te Abbas Mirza'nın başkaldırısı izler. 1828'de Muşlu Emir Paşa'yla, 1832'de Mir Mahmut'la devam eden Kürt ulusal ayaklanmaları en görkemli atılımını 1842'de Bedirhan Bey önderliğinde gerçekleştirir; bütün Botan'da hakimiyet ele geçirilir ve "savaş yasaları"nı ilan eder. Diğer Kürt ve azınlık Beylerini bu yasalara ya gönüllü ya da gönülsüz uymaya davet eder, zorlar dahası. Ben bu yasalarda, Bedirhan hareketinde, ulusal bütünlüğünü sağlamak için "Alman Prenslerini öldürün!" diyen Alman burjuvazisinin çığlığını görüyorum. Osmanlı entrikalarla böler bu hareketi; yenilir Bedirhaniler. Ama Kürt ulusal başkaldırıların arkası kesilmez. 1855 Yezdanşir, 1880'de Mehrili Abdullah önderliğinde sürer gider bu ayaklanmalar. Harekette bütünlük yoktur; budur esas yenilgi nedeni. Haziran 1890'da Ermeni ulusu ayaktadır Erzurum'da, 1890 Temmuz'unda Ermeni komitacılar İstanbul Kumkapı'da eylemlerini arttırır, ayaklanmalar düzenlenir. 1892'de Van'da "Vanguli" Osmanlı askerleriyle çatışır. 1893 Yozgat'ta ayaktadır yine Ermeniler. 1894 görkemli direnişlere sahne olur Sasun'da! Hareketin başını çarıklı savaşçı "Kevork Çavuş" çekmektedir. Ermeniler ona "Dağların aslanı" der; yetmez, o bir "savaş

tanrısı"dır aynı zamanda, bir tek "milimetre kareyi" savaşmadan terk etmez. Ele geçmemek, Osmanlı askerine peşkeş çekilmemek için Ermeni kızları, kadınları uçurumlardan atarlar kendilerini. Sason dağları Stalingrad gibi bir çatışmaya sahne olur. Çatalla, bıçakla, sapanla, sopayla... sürdürür kavgayı Ermeniler. Direnerek yenilenler, dövüşerek ölenler ardıllarına cesaret ve umut bırakırlar her zaman ve yol gösterirler peşinden gelen kuşaklara. 1895'te İstanbul'da Ermeni gösterilerine tanık oluyoruz. Ekim 1895'te Van ve Zeytur (Maraş'a bağlı) Ermeni ayaklanmaları zaman zaman sürer. Bütün bu isyanlar "Hamidiye Alayları" ve Osmanlı askerlerince bastırılır, dahası Sultan, Reji ve Duyun-u Umumiye'nin askeri yardımını da görür. Ermenilerin trajedisi 1915 soykırımıyla sonuçlanacaktır. Bir görkem, bir direniş ve hüzün ile gözyaşı bırakarak arkalarında. Kevork Çavuş'u anıyoruz burada, mazlum Ermeni milleti nezdinde, anıları binlerce yıl yaşasın!

Osmanlı, ulusal hareketleri engellemek için, kendi içindeki muhalefeti de bastırmak için yeni çareler askeri baskılarla atbaşı gider. Şimdi bunlara bakalım.

DİPNOTLAR

1) Yazarımız –Rozaliev– verdiği belgelerle yaptığı yorumlar arasında ciddi problemleri olan bir yazardır. Ayrıca, Rozaliev'in kitabındaki "kavram" kargaşası başlı başına bir uğraşı gerektirir. Aynı kavram kargaşası Komüntern belgelerinde de mevcuttur.

2) "*Avrupa için, yeni kapitalizmin, eskisinin yerini **kesinlikle** aldığı tarih, oldukça belirgin bir biçimde gösterilebilir: 20. yüzyılın başıdır bu.*" Tekellerin doğuşu konusunda kaleme alınmış en yeni derleme yapıtlarından birinde, 1860 öncesi tekel oluşumlarının da bulunduğuna dair bir örnekleme sunan Lenin yoldaş sonra şunları ekler, daha doğrusu toparlar: "*Böylece tekellerin tarihindeki başlıca evreler şöyle beliriyor: 1- Serbest rekabetin gelişmesinin en yüksek noktaya eriştiği 1860-1880 yılları: Tekeller, ancak farkedilir embriyonlar halindedir.*" İşte biz Osmanlı İmparatorluğu'nun Avrupa kapitalistleriyle girdiği ilişkilere 1850'li yıllardan itibaren "emperyalizm-emperyalistlerlerle ilişkiler kavramını kullanmayı doğru bulduk. Zaten Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk borç para alma tarihi, ya

da Osmanlı'ya ilk sermaye ihracı olarak 1854 yılındaki anlaşmayı görüyoruz. Tarihçilerimizin "çoğunun" kabul ettiği bu tarihtir. Lenin şöyle devam eder: "*2) 1873 bunalımından sonra, kartellerin önemli gelişme dönemi böyle olmakla birlikte, bunlar henüz istisna halindedir. Oturmuş bir durumları yoktur. Henüz geçici bir niteliktedirler. 3) 19. yüzyılın sonundaki ilerleyiş ve 1900-1903 bunalımı; bu dönemde karteller, baştan başa ekonomik yaşamın temellerinden biri haline geliyor. Kapitalizm, emperyalizme dönüşmüştür.*" (Lenin, ***Emperyalizm***, Syf: 28, Sol Yayınları,)

3) "*Avrupalı işçilerle Osmanlı halkı arasında zaman zaman sorunlar ortaya çıkıyordu... 1896'da İzmir kasaba hattı inşaatı Afyonkarahisar'a yaklaştığı sıralarda İtalyan işçilerinin bulunduğu bir ev silahlı Kürtler'in saldırısına uğramıştı. Mayıs 1896'da Kürtler yabancı işçilerin bulunduğu bir başka barakaya saldırmış... Beş İtalyan ve iki Avusturyalı inşaat işçisi ölmüştü...Yabancı demiryolu işçilerinin... inşaatı bırakıp vatanlarına dönmelerine...*" (Donald Quataert "***Osmanlı Devleti'nde Avrupa İktisadi Yayılımı***" Syf: 70-71)

4) Potosi: "***Latin Amerika'nın Kesik Damarları***"nın yazarı Edwarde Galeno, Potosi'nin gümüş madenlerini bitirmek için Avrupalı kapitalistlerin yağmasını anlatırken "Potosi" cıvıl cıvıl bir şehirdi; ama ne zamanki gümüş madenleri ve gümüş tepesi bitti, ıssız bir şehir görünümüne büründü bu şehir der. (Adı geçen kitapta)

Ayrıca belirtmeliyim ki Avrupalı kapitalistler veya emperyalistler ile Rusya arasında "Boğazlar" sorunu her zaman çekişme konusu olmuştur. Rusya'nın bogazları ele geçirmesi demek hem Karadeniz'in denetimini elde tutmak hem de Akdeniz'e açılma anlamına gelirken; Avrupalılar için ise, hem Asya'nın bu ucuz bağlantılı kısa yolunu kapatması, hem de Akdeniz de durup dururken Rusya rekabetiyle uğraşmak anlamına geliyordu.

Şimdi bir başka konuya geçiyoruz. Fransız Devrimine. Hani şu "Despot Aydınlar" sayasinde, Kemalizm gibi faşist bir hareketin, kıyaslanmak istendiği yere. Fransız Devrimine ayrıca yer vermemiz bundan. Hele bir bakalım, ne biçim bir fark var, emperyalistlerin "aslan çocuğu M. Kemal'len." Bu kıyaslamalar her ne kadar elma ile a rmut'u aynı sepette toplayıp hepsinede aynı (meyve) ismini vermeye benziyorsa da, kimse diyemez fare ile Aslan arasında fark yok! Hepsi hayvan!

3.BÖLÜM

FRNASIZ DEVRİMİNE GİRERKEN

"Köle durumunda olan bir halk,
kaderini bir kişiye ya da aileye
bağlamış olan halktır!" (Robespierre)

Fransız devriminden söz edildi mi önce Robespierre akla gelir, sonra Marat, Saint-Just, Danton, La Fayette, Mirabeu... Jacques Roux, Theophile Leclerc, Jean Varlet ve Babeuf! Bu son dört adam işçi sınıfına en yakın olanlarıdır.

Hal böyleyken, Fransız devrimi bir tek sınıfın damgasını taşımaz. 1789 Temmuz'undan (halk sahneye çıkar bu ayda) 1794, 27 Temmuz'una (9 Thermidor darbesi) kadar geçen süre içinde, devrimin önderliği bir çok kez el değiştirdi. Devrimci iktidar, birçok kez yeni yasalar çıkardı. İleri adımlar attı, geriledi, durdu, tekrar atılım yaptı ve 9 Thermidor darbesiyle alaşağı edildi. Soylular, kralla çekişti, ticaret burjuvazisi her ikisiyle hem uzlaştı hem çatıştı. Sanayi burjuvazisi ticaret burjuvazisi ile kapıştı, küçük burjuvazi (Montaryalar= Dağlılar) her ikisiyle, sonra onlarda birbiriyle kapıştı sağ kanat-sol kanat olarak bu kavgada.

Halk bu kavgada bazen birinin peşinden gitti, bazen öbürünün. Devrimin bu motor gücü, barikatların başından hiç ayrılmadı, bazen meclise girip gırtlağını sıktı bütün bu burjuvaların, yakalarından tuttu kimilerini (Girondenlerin) doğru giyotine götürdü. Kral ve Kraliçeyi de tutuklayan onlar değil miydi? Halk; biliyorsunuz, heterojen (karışık sınıflardan meydana gelen) bir kavram. O günün Fransa'sının deyimiyle bu

kavramın içinde, ticaret burjuvazisi, sanayi burjuvazisi, küçük burjuvazi, köylülük ve işçi sınıfını içine alıyordu. Sınıflar ittifakı böylesine karışık olunca, ortalık da karma karışık olacaktır hiç şüphesiz. Lakin öyle oldu. Kavga sürerken böyle, sınıflarda ayrıştı ve doğaldır ki birbirleri ile çatıştı. Her dönem bir sınıfın damgasını taşıdı, bazen üç sınıfın damgasını aldı üstüne, sonra yine birbirlerine döndüler kapışmak için.

19 Kasım 1793'te savaş bakanı Baptiste Bouchotte'ye şöyle diyordu, Claude Ysabeau: "*Fransa'da iki ayrı iktidar mı var?*" Evet, öbür iktidar sokaklarda, varoşlardaydı, kırlardaydı! 4 Aralık 1793'te Robespierre eliyle gericiliğe davetiye çıkarılana kadar da sürdü, 9 Thermidor sonrası iyice bir ezildi ama Direktuar'a kadar sürdü bu çatışma (Ekim 1795). Bilirsiniz, bir devrimi başarmak, yapmak için sadece "güzel nedenler" yetmez, gerekli şartlar yeterli olguların olması da gerekir. Proletaryanın ne bunu başaracak gücü, ne bilinci, ne de öncüsü vardır. Ordan oraya savrulup durmaktadır o. Şartlar işçi sınıfı için yetersizken, burjuvazi için olgunlaşmış bir meyve durumundadır. Burjuvazi korkakça kem küm ederken mecliste, top sesleri yırtar ortalığı, dövülür krallığın vahşet kalesi, politik tutukluların mezarhanesi Bastille zindanın duvarlarını, odacı Millard önderliğinde. Halk sahneye çıkmıştır. (14 Temmuz 1789). Şu öykü o zamanı anlatır; Kral XVI. Louis, top seslerini duyunca Versailles sarayının balkonuna çıkar, "*Ne bu*?" der "i*syan mı?* " Uşaklar, nezakette kusur etmeden cevap verirler, "*Hayır Majesteleri, bu bir devrim!*"

OLAYLARIN PERDE ARKASI

Çok fazla gerilere gitmeden belirtelim ki, Fransa'daki burjuvazi Osmanlı'da olduğu gibi, ne yabancı kapitülasyonların bir ürünü, yani aracı-tefeci, ne de ekonomiden, sanayiden kopuk asalak bir burjuvazi. Üzerinde yükseldiği toprak, sanayi, sermaye kendisinindi. 16. yüzyılda, Osmanlı kapitülasyonların elinde "zar" ağlarken, Fransız burjuvazisi epey bir süredir merkantalist dönemi yaşıyordu. Dünya ticaretinde ve sanayi kalkınmada İngiltere ve Hollanda'dan sonra gelen enbüyük güçtü. Her ne kadar, Hollanda'yı zaman içinde geride bıraktıysa da İngiltere düzeyine hiçbir zaman ulaşamadı. Günümüze kadar da aynı şeyi söyleyebiliriz.

Bunda, "burjuva demokratik devrimini", İngiltere'den yüz yıl daha geç yapmasının payı var, bu küçümsenmeyecek bir nedendir. Prusya, Almanya'yı birleştirene kadar da İngilizlerle, Fransız sömürgecileri Avrupa hakimeyeti için dalaştı durdu. Fransız devrimi sürerken bile, savaş çoğu zaman dışarıda yayılmacı amaçlar taşır, savunma gayesini aşar devrimi. Napolyon Bonaparte'ın "külübelerle barış, saraylarla savaş" sloganı, hınzırca gizlemeye çalışır bu hakimiyet ve talan savaşını. Halbuki savaş yayılmacıdır ve İngiliz hakimeyetini kırmaya yöneliktir Avrupa'da, Fransız nüfusunu yayma uğraşıdır.

1806 yılında bile, İngiliz mallarına boykot (Avrupa'da) koyan Napolyon Bonaparte, Prusya, Hollanda, Rusya, İspanya...yı yanına almasına rağmen yine de yayılmasının önünü kesemeyecekti İngiltere'nin. Bizim okurlar hatırlayacaklardır 1923 yılında Lozan konferansına "Ruhr'un gölgesi düştü derken Komintern; İngiltere'nin Ortadoğu'nun kilit noktalarına yerleşmesine misilleme olarak Fransız emperyalizminin Ruhr bölgesinin işgal etmesine dikkat çekerken (ilerde söz edeceğiz yine) bu iki rakibin üstünlük savaşından vazgeçmediklerini hatırlar bize. Başa dönelim.

Pierre Brizon, Fransız ticaret burjuvazisinin ortaya çıkışını onbirinci yüzyıl olarak belirtse de, ticaretin tarihini daha gerilere götürmek mümkün. Fransız ticaret burjuvazisi liman şehirlerinde yoğunlaşmıştı. Bordeaux, Nantes, La Rochele, Marsilya, Saint Malo deniz ticareti ile uğraşan başlıca kentlerdi.Bu kentlerdeki burjuvazi Antil adalarından (Küba, Dominik, Jamaika...) Kanada'ya kadar oralardan yakın ve Uzakdoğu'ya kadar birçok yerde küçümsenmeyecek ticari ilişkiler vardı. Bordeaux 1768'de zenci ticaretinin dörtte birini Amerika adalrından yaptığı ithalat sayesinde sağlıyordu. Ama bunlar yalnız ticaretle sınırlamıyor kendilerini, yeni yeni yetişen yerli sanayiye de yatırım yapıyorlardı. "Maden sanayi Lorraine'de Creusot (1787) büyük fabrikalar kurulmuştu... Dietrich -demir kralı- Fransa'nın en güçlü sanayi grubunun başında bulunuyordu... Kömür sanayii de yenileşmekteydi. Hisse senetli anonim şirketler kurulmuştu... 1757 yılında kurulan Anzin maden şirketi 4.000 işçi çalıştırıdı... Hızla gelişen sanayi şubeleri; kömür sanayi, maden sanayi, yeni dokuma sanayi gibi ileri bir teknikle ve

önemli sermaye yatırımlarıyla canlandırılan 'yeni sanayi' idi... 1730 ve 1767 yılları arasında, kömür sanayindeki artışın, yüzde 700-800 olduğu tahmin ediliyor. Lyondaki ipek tezgahlarının sayısı yüzde 185 artmış, Dauphine'de bükülmüş ipek ishalı yüzde artmıştı. Sanyi gelişence ticaret kaçınılmaz olarak atak yapmış, 1716 ile 1787 yılları arasında mamül madde (meta) ihracatı yüzde 221 ile 298 arasında artmıştı. Buna rağmen, İngiltere'den geride kalmıştı Fransa. 1789'da Fransa'da 900 dokuma tezgahı varken, İngiltere'de bu tezgah sayısı 20 bindi."

Unutmadan ekleyelim ki, mutlak monarşi (merkezileşmiş krallıkla idare edilen devlet) sanayi ve ticari gelişmeye destek veriyordu. IV. Henri Fransa'da ipek üretimi için Fransa'yı bir baştan diğer uca dut ağaçları ile donattı. Fransa'nın ticaret üstünlüğünü Portekiz ve İspanya'ya kabul ettirdi. Krallık bizzat sanayiye de el atarak 500'ün üzerinde sanayi tesisi açtı. Sanayicilere devlet yardımı olarak sadece 1664-1683 yılları arasında 5.5 milyon liralık bir destek verilmişti. XIV. Louis'in maliyecisi Colbert (1619-1683) "*1665'te kurulan Point de France kumpanyası, Venedikte, Cenova'da, Raguese de ve başka yabancı kentlerde yapılan her çeşit dantel imalatı konusunda dokuz yıl süreyle 'tekel' ayrıca bütün krallık sınırları içinde fabrikalar kurma hakkını almıştır.*" Yine Colbert, krallık dokuma fabrikasını kurduğu zaman, sanayicilere sadece gümrük vergisinden bağışıklık (ödememe imtiyazı) sağlamakla kalmıyor, ayakbastı parasından muaf ve de arsa, inşaat giderlerinin üçte ikisini, 30.000 gümüş lira, ayrıca 6 yıl süreli faizsiz 30.000 lira, yanında çalıştıracağı her Fransız işçi için yıllık 30 liralık bir de prim veriyordu. Bu kısmı uzatmayalım; çünkü amacımız, dört dörtlük Fransız ekonomisinin tablosu değil, yoksa konu dallanır budaklanır; ama sonuca zor gideriz öyle yaparsak. Biz bir kaç noktaya dikkat çekmek için sıralıyoruz bunları, kaynakçayı da toplu olarak bu yazı bitiminde vereceğiz sizlere. Evet şimdi dikkatı yoğunlaştırmak istediğimiz noktaya geliyoruz. Fransa'daki bu sanayi yatırım ve atılımlarını destekleyen, tamamlayan, ayakları üzerine dikilmesini sağlayan sadece mali destek (tabi ki önemli) ya da dış ülkeler karşısında ticari imtiyazlar (elbetteki önemli, bunlar ilkel birikimin birbirini tamamlayan varyantlardır) teşvik ve ayrıcaklıklar değildir sadece. Düşünebiliyor musunuz? Bir yandan ucuz ve hazır mallar ülkeyi dışarıdan

işgal edereken istila ederken, Fransa kendi sanayini kurabilir miydi? Hele İngiltere gibi bir kurdun karşısında hiç şans yoktu. İşte bu sanayi atılımlarını desteklemek için bir başka güç girer devreye, **Koruyuculuk** ya da ekonomiyi **himayecilik** yani devlet desteğinin zorunluluğu.

MERKANTALİZM - DEVLETÇİLİK

Bu kısmı "Kemalist" yazarlarla "polemik" içinde sürdüreceğiz. Hem önümüz açılacak böylelikle, hem de çarpıtmaları düzelteceğiz. Server Tanilli şöyle diyor:

"16. yüzyılın iktisadi düşüncesi "merkantalizm" dir. Tacir anlamına gelen Latince "merkator" dan geliyor kelime. Merkantalistlere göre, bir ülke ne denli para ya da değerli madene sahip olursa o denli zengin sayılır. Şu halde olabildiğince çok değerli maddenin ülkeye girmesini sağlamak gerekir. Bu da ancak dış ticaret yoluyla olası. Ülkeye en çok gelir sağlayan ise, ülkenin kendi tacirleri aracılığıyla ve kendi ticaret filosuyla yapacağı ticarettir. Hele dış satım maddeleri, hammade değil de işlenmiş mallarsa, daha çok kazanç sağlar. Merkantalizm, 'bir ülkenin zenginlik kaynağı nedir?' sorusuna Batı'da verilmiş ilk tutarlı yanıttır.

İşte gelişen ticaret burjuvazisinin güçlenebilmek ve yeni bir dünya kurabilmek için her şeyden önce kendisini koruyacak bir üst kuruluşa, ulusal sınırlara, mal ve can güvenliğinin sağlanmasına, belli bir sınır içinde, ölçü ve kanun birliğine gereksinmesi vardır. Bu gereksinmeler ise, ancak 'ulusal devlet' biçimindeki bir kuruluşça gerçekleştirilebilinirdi. Nitekim merkantalist ekonomi ve burjuva sınıfı geliştikçe ulusal devletin kuruluşu da hızlanmıştır...

Merkantalist politikanın başarıya ulaşabilmesi için devletin iktisadi alana karışması da gerekir. Bu karışma ve denetimden amaç kapitalist sermaye birikiminin ulusal sınırlar içinde sağlamak, böylece başka uluslar karşısında devleti güçlendirmektir. Çünkü ticaret üstünlüğü siyasal üstünlüğü de sağlar. Doğaldır ki, merkantalizmin öngördüğü devlet karışması ***aslında tümüyle ticaret burjuvazisi yararına bir karışmadır ve birikim de bu sınıfın elinde olmaktadır.***" (Uygarlık Tarihi, Server Tanilli)

Server Tanilli, markantalizme tek gözle bakmış (ticaret burjuvazisi) böyle baktınız mı, ticaret burjuvazisinin basacağı bir ekonomik dal, toprak kalmaz ortada, dahası en büyük ticaret burjuvalarını yetiştiren İspanya ve Portekiz'in nasıl olupta yarı-sömürge ülkeler haline geldiğini bu mantıksal bakışla açıklamak mümkün değil, öyle ya yeni dünya (Amerika)nın altın ve gümüşünü ilk çekip götüren bunlardır? Merkantalizmin iki önemli bacağı, sonrada bir yığın sac ayağı var. Birincisi; **ticari ayrıcalık ve yağma pazarlarında hakimiyetken ayrıcalıklar sağlamak iken, diğeri ulusal ekonomiyi ulusal sanayiyi koruma ve teşviktir!** Bu iki önemli madde birbirini tamamlar ve "merkantalizmin" olmazsa olmazıdır bu. Yoksa istediğin kadar tüccar sermayesini koru, ayağı-bacağı ulusal bir ekonomi olmayan tüccar ne satacak? Ekonomik gücü olmayan bir devletin "tüccar" sermayesi ile ayakta kalması mümkün mü? Sayın Orhan Hançerlioğlu çok daha gerçekçi yaklaşmıştır bu konuya;

"**Merkantalizm:** Ekonomik ulusculuk ve devletçilik ... merkantalizm, XVI. XVII. ve XVIII. yüzyıllarda hemen bütün Avrupa'nın ekonomik siyasası olmuştur, (der ve şunu ekler) merkantalist yazarların ortak düşünceleri, devletçilik, ulusal ekonomiyi koruyuculuk, sanayicilik sorunlarında toplanır...

Yurt ticaretini, içte ve dışta koruyuculuk (himayecilik) merkantalizmin başlıça özelliğidir.

Merkantalizmin temel ilkesi şudur: **Bir ulusun gücü, zenginliğiyle ölçülür. Ulusu güçlendirmek için ekonominin devlet eliyle düzenlenmesi ve iç sanayinin dışa karşı korunması gerekir.**" (aç. O. A) (Orhan Hançerlioğlu, Ekonomi Sözlüğü, Remzi Kitabevi, s:284-285)

Ve büyük öğretmen Karl Marks; "***himaye sistemi, fabrikatör imal etmeye, bağımsız işçileri mülksüzleştirmeye, ulusal üretim ve yaşama araçlarını sermayeleştirmeye,*** *Ortaçağa özgü üretim biçiminden modern üretim biçimine geçiş dönemini zorla kısaltmaya yarayan suni bir araçtı. Avrupa devletleri bu buluşun patenti için birbirine girdiler.* ***Ve bir defa artı-değer avcılarının hizmetine girince dolaylı yoldan koruyucu gümrükler, dolaysız yönden ihraç primleri ile yalnız kendi halklarını*** *bu amaca bu kurban etmekle kalmadılar, aynı zamanda kendilerine bağımlı ülkelerde de bütün sanayinin zorla kökünü kazdılar...*

Sömürge sistemi, kamu borçları, ağır vergiler, himaye, ticari savaşlar vb. gerçek manifaktür döneminin bu çocukları modern sanayinin çocukluk çağı boyunca dev gibi büyüdüler." (Marks-Engels, Seçme Yapıtlar, Cilt 2 Sol Yay.)

Evet "ilkel birikim" di bu merkantalizm denen dönem.

Niye Server Tanilli ile uğraştık? S. Tanilli "Kemalist'tir." Merkantalizmi tanımlarken "sırf ticaret burjuvazisine" atıfta bulunurken, bunun ikinci ayağına, "esas" yönüne tali olarak değinip, **ön plana "ticaret"i** koymuş, **ticaret burjuvazisini yerleştirmiş.** Ve her halde yine sayın Tanilli farkında olmadan "Kemalist burjuvaziye" de bir "can simidi" fırlatmış. Tabi kavramları ve tarihi çarpıtarak. Çünkü Kemalistler tam da bu noktada hem ticaret burjuvazisinin temsilcileridir, hem de ticarete teşvik ve ayrıcalık vermişlerdir. Zaten sayın Tanilli bu yüzden Kemalizmi alkışlıyor ve Fransız ticaret burjuvazisine benzetiyor onları, Fransız devrimiyle Kemalizmi aynılaştırması bundan. Onun için de tarihi, olayları çarpıtmakta bir sakınca görmemiş. Geçerken burayı da düzeltmiş olalım. Niye mi ? önemli bura, "Kemalizme devletçi diyorlar ya! Onun için önemli bu yüzden sizin dikkatinizi yoğunlaştırmak istiyorum bu noktaya. Soruna gelelim:

1) Merkantalist polikanın esas amacı, sağlanan ticari ayrıcalıklar, başka ülkelerdeki değerli taş (altın, gümüş, yakut...) hammadde kaynaklarını çekip getirmek...

2) Bu getirilen, soyulup alınan değerli şeyler, geldiği ülkede bir birikime, bir sanayi yatırımına, bir milli servete ve yığına yol açarken ve yoğun "gümrük" politikası ile ülkede milli sanayiyi teşvik edip, "... *Fabrikatör imal etmeye, bağımsız işçileri mülksüzleştirip ulusal üretim ve yaşama araçlarını sermayeleştirmeye*" (Marks) hizmet ederken, "***...kendilerine bağımlı ülkelerde de bütün sanayinin zorla kökünü kazıdılar***" (Marks)

Merkantalist politika ve ticaret burjuvazisi, dışarıyı soyup içeri yatırım yaparken, Kemalist ticaret burjuvazisi ülkemizin en değerli maden kaynaklarını ve yeni küçük sanayi birikimini bile peşkeş çekmiştir emperyalizme. Yani meseleyi sırf ticaret burjuvazisi nezdinde bile ele alsak gördükleri işlevler, hizmet ettikleri yerler farklı farklıdır. Biri ticareti

kendi ülkesinin zenginliğine katarken, Kemalistler bunun tam tersi, ülke zenginliğini dışarı pazarlamışlarıdır. Sayın Server Tanilli, 16. yüzyıldaki ticaret burjuvazisi ile emperyalizm çağındaki komprador burjuvaziyi sadece birbirine karıştırmıyor, göz göre göre merkantalizmin asıl anlamını da çarpıtıyor; hak etmediği bir paye biçmek için Kemalizme. Tanilli'nin gözü kapalı. Sayın (rahmetli oldu biliyorsunuz) Orhan Hançerlioğlu şöyle diyordu:

"Ulusal ekonomiyi koruyuculuk, sanayicilik sorunlarında toplanır...

Yurt ticaretini içte ve dışta koruyuculuk, işte merkantalizm bu! Kemalistlerin Merkez Bankasını bile (ülkenin kalbidir bu) emperyalistlere kurdurduğunu, Duyun-u Umumiye'nin bütün borçlarını üstlendiğini, emperyalistlere yeni yeni ticari ayrıcalık verildiğini bilmiyor mu bu "kemalist aydınlar?" Emperyalizm döneminde "merkantalizm-devletçilik" hem de komprador burjuvazi yapacak?! Hem yarı sömürge ilişkiler sürecek, hem de devletçi olacak?

"*Zorbalığın açtığı yol: Bu durumda haksızlığı haklı göstermek ve zorbalığı tanrısallaştırmak için, insanlar ruhlarını en yüksek satmaya başlarlar*" (Robespierre) Kemalist yazarların yaptığı budur! Bu da "aydın despotizmidir!" Şimdi diğer yanına geliyoruz merkantalizmin.

Engels bir yerde şöyle der; "... *İmparatorluk iktidarı ne kadar güçlü, prensler ne kadar güçsüz ve az idiyseler, Almanya o kadar birleşik ve soyluluk o kadar güç sahibi demekti...*" (Almanya da Burjuva Demokratik Devrim, Sol Yay.)

Engels'in anlattığı "mutlak monarşi"dır. Almanya parçalanmış haliyle boğuşa dursun, Fransa IV. Henri zamanında (1596-1610) mutlak monarşiye geçip adımlarını atmıştı bile. Kral Henri'nin bakanı Sully (1558-1640) zamanında sanayide adımlar atılmıştı. Yeni yollar, yeni köprüler, vergide düzenlemeler, sanayi ve ticarete teşvikler, ülkedeki karışıkların yatıştırılıp, din savaşlarının (ülke içinde, Protestan-Katolik) hoş görüyle bağlanması, sanayi ve ticarette koruyuculukta önemli adımlar atılır. Fransız merkantalizminin babası derler Sully için. İtirazımız yok bu sözlere, ama eğer baba oysa, Fransız merkantalizmin "anası" hiç süphesiz burjuva kökenli bir maliyeci XIV. Louis'in has adamı "Colbert"ti (1619-1683). Parolası şu oldu Colbert'in: "*Fabrikaları korumak ve yeni yeni fabrikalar açmak.*" Sanayicilere, ticaretçilere, kesenin ağzının açıldığı

bir dönemdi bu. Yalnız kesenin ağzı açılmakla kalınmadı, yeni yeni yasalarla gümrük duvarlarını yükseltti. Yabancı mallara yasak koydu. 1653 yılında 14. Louis'in, Mazarin'e verdiği muhtıraya bakınız:

"Lüks sanayi dahil, bütün sanayileri düzeltmek, kurmak, gümrüklerde koruyucu sistemi yaratmak, üreticileri ve tüccarları loncalar halinde örgütlemek halkı bezdiren mali yükleri hafifletmek Fransa'da ülkenin ürünlerinin su yoluyla ulaşımını sağlamak, ticari donanmayı korumak için askeri donanma filosunu geliştirmek." (Aktaran Pierre Brizon)

Öyle yasal önlemler koyuldu ki, Fransa'da üretildiği halde bu maddeyi dış ülkelerden alan ya da kullananlar hakkında "ölüm" cezaları bile vardı. Ve üretilen malın "kaliteli" olması için sıkı bir denetim. Kalitesiz mal üretenin ya dükkanı elinden alınıyor, ya ağaca kollarından asılarak teşhir ediliyor, eğer "üç kez" aynı hatayı işlemişse bu üretici giyotine yollanıyor yani kellesi koparılıyordu.

İşte milli sanayiyi koruma bu! Mali destek, ticari destek, ticari ayrıcalık, kolaylık ve himaye! Bu ekonominin ABC'sidir. Başka türlü "milli ekonomi" kurmak hayali gaf-u güzardır. Bizim zamanımızda ilkokulda bize "yerli malı hafkası" diye haftalar düzenlenir ve bol bol domates, hıyar, portakal..." yedirirlerdi, kırk yıl sonra işte bu satırları yazarken aklıma geldi ki burjuvazi" bizim despot aydınlarımızdan daha gerçekçi imiş meğersem "işte yerli malı bunlar, yiyin deyip duruyorlardı. Yani başka "yerli malı" bir şey yoktur! Bizim "Kemalist aydın despotlarımız" ise, bize "yerli malı" diye yedirmedikleri nane kalmadı. Boynuz kulağı geçer derlerdi de, bu kadar da mı? Pes doğrusu!

DEVRİM YILLARI

Burjuvazi böyle serpilip gelişirken Fransa'da krallığın dayandığı temeller doğuştan gelme (soylunun oğlu da soyludur) imtiyaz ve de toprak serveti idi. Toprak biricik servet kaynağı; toprak sahipleri de toplumun en üst tabakasıydı. Burjuvazi, özellikle ticaret burjuvazisi devlete kredi açıyor, küçümsenmeyecek vergiler veriyor, devlet makinasının kimi noktalarına burnunu sokuyor, itibarlar alıyor, elinde güçlü bir sermaye bulunduruyor; ama bunu kendi sınıf çıkarlarını tatmin edecek durumda kullanamıyordu.

"Şehirler ve eyaletler imtiyazlarını ellerinde tutuyor; Kuzey kendi örf ve adetlerini Güney'de Roma hukukunu (şehirlerarası serbest mübadeleyi) muhafaza ediyordu. Ağırlık ve uzunluk ölçülerinin çeşitli ve her yerde başka başka olması, köprüden geçme paraları ve memleket içi gümrükler milletin iktisadi bakımdan birleşmesine engel oluyordu." (Albert Soboul)

Bunlar burjuvazisinin pek hoş karşılayacağı bir durum değildi artık. Kendi ülkesinde örülmüş olan bu gümrük duvarları, sadece üretilen malın maliyetini artırmakla kalmıyor, her eyaletin kendi yasalarının olması, hukuksal olarakta serbest hareket etmesini engelliyordu. Özgür girişim, yani daha fazla kazanmasına engeldi bütün bunlar. Hem verginin fazlasını ver (soylulara göre) hem de haklardan yoksun ol, kararları başkaları alsın? Dayanılmaz bu durum karşısında ekonomik üstünlüğünü, gücünü ve tabii o timsah gibi parlayan gözlerini iktidara çevirdi, yani devlete, krallığa.

İki şey yardım etti ona bu konuda, hatta arkasından zorla arenanın ortasına fırlatıp attı olaylar onu, ya dövüşecekti ya da çekip gidecekti. Eh dövüştü. Zorlandı daha doğrusu.

"Eski krallık rejimini... birbirinden ayrı üç düzenin ya da sınıfın varlığını kabul etmişti. Rahipler düzeni, soylular düzeni milletin büyük çoğunluğunu içine alan halk düzeni (Tiers Etat)..."

Burjuvazi de bu halk düzeni denilen, en alt tabakayı temsil eden Tiers Etat'ın içindeydi. Ona verilen değer krallıkça bu. Olur mu demeyin oluyor işte. Burjuvazi kudurmasında ne yapsın. Zaten o da kudurdu ya. Burjuvaziye yardım eden "iki şey" demiştik. Bunlardan birincisi; hümanizmayla başlayan adına Rönesans denilen işin başına "tanrıyı" değil aklı koyan insanı kutsallaştıran ve XVI. yüzyılda dinde reformlara yol açan ve tabii kilisenin duvarlarına çarpan bir hareket ve onu izleyen yıllarda 18. yüzyılın "aydınlanma felsefecileri" denilen burjuva filozoflarının ortaya çıkışı...

Büyük öğretmen Engels şöyle der: *"Ortaçağ yola en ilk öğelerden çıkmıştı. Her şeye yeni baştan başlamak için, eski uygarlık, eski felsefe, eski siyasa, eski hukuk biliminden her şeyi silip süpürmüştü. Yitip giden eski dünyadan, Hıristiyanlık ile tüm uygarlıklarından yoksunlaşmış,*

yarı yarıya yıkık bir kaç kentten başka birşey kalmamıştı. Sonuç şu oldu ki gelişmenin tüm ilkel evrelerindeki gibi rahipler entellektüel kültür tekelini ellerine aldılar ve kültürün kendisi de her şeyden önce dinbilimsel bir nitelik kazandı. Rahiplerin elleri arasında, siyasa ve hukukbilimi, tüm öbür bilimler gibi tanrı bilim kolları olarak kaldılar. Ve tanrı bilimi de yürürlükte olan ilkelere göre incelediler. Kilise dogmaları aynı zamanda siyasal belitler idiler. Ve kutsal kitap tümceleri de tüm mahkemelerde yasa gücüne sahipti. Hatta bağımsız bir hukukçular sınıfı oluştuktan sonra bile hukuk bilimi daha uzun süre tanrı biliminin bu egemenliği altında kaldı. Ve tüm entellektüel çalışma alanında tanrı bilimin bu eğemenliği en genel bileşimi ve onaylaması olan kilisenin durumunun da zorunlu sonucu idi.

***Buna göre, genellikle feodalizme karşı yöneltilen tüm saldırıların, her şeyden önce kiliseye karşı saldırılar olacakları**, toplumsal ve siyasal tüm devrimci öğretilerin aynı zamanda ve her şeyden önce tanrıbilimsel sapkınlıklar olacakları açıktır. **Varolan toplumsal koşullara dokunabilmek için onların kutsal niteliklerini kaldırmak gerekiyordu.**"(abç)

İşte burjuvazi, hümanist yazar-çizerlere, filozoflara destek verirken ve bunlar kiliseye, eski dogmalara saldırırken hesabı buydu. Krallığın en büyük dayanağı, feodal kokuşmuşluğun "dinginliğin, ruhsuzluğun" merkeziydi, Ortaçağda kilise. Unutmadan söyleyelim, toprakların yüzde onunun da sahibiydi Fransa da kilise. Burjuvazinin bu topraklara da kışkançlıkla baktığı bir gerçek. Alacaktır onu, bir parmak bal da köylülerin ağzına sürerek. Aslında burjuva aydınlar, filozoflar kiliseye saldırırken, krallığın en büyük dayanaklarından birine vuruyorlardı. Kilise, onlarca çeşit vergi, sayısız angaryalar altında, yiyip bitirmişti köylülüğü. Burjuvazi alttan alta krallığın altını böyle oyarken (bu tabir için bağışlayınız) ikinci şey dediğimiz geldi. O da şu;

"XVIII. yüzyılda Fransa'daki fiyat ve gelir hareketi 1733'ten 1817'ye kadar hep artış gösterir. 1771-1789 devresinde uzun süreli ortalama artış %4'dür. Bu ortalama 1785-1789 devresinde %65'e yükselir. Artış her mamüle ya da mahsule göre farklıdır. 1785-1789 devresinde fiyat artışları buğdayda %66, çavdarda %71, ette %67, yakacak odunda ise bütün rekorları kırıp %91'e fırlamıştı... 1789'da devrenin en çok artışı buğdayda %127'yi, çavdarda ise %136'yı bulmuştu."

Bundan sonrasını, tahminde zorlanmak gerekmez. Devrim bu şartlarda patlak verdi! Buraya kısa bir nokta koyalım. 18. yüzyıldaki "aydınlanma felsefecilerini" yeni teknik buluşları, sanat ve edebiyat alanındaki gelişmeleri o edebi diliyle anlatan sayın Server Tanilli bir yerde şöyle der, bu gelişmeleri kıyaslarken:

"*Belki yalnız Doğu'dur bunun dışında kalan. Doğu için XVIII. yüzyıl, yitirilmiş bir yüzyıldır. Doğu, XVIII. yüzyılı yitirdiği içindir ki, sonraki yüzyılları acılar içinde yaşayacaktır, yaşıyor da.*" dedikten sonra şunu ekliyor, "***Ama XVIII. yüzyıl aydınlanmasını, Avrupa yarattığı ve yaşadığı içindir ki, dünyanın başka kıtalarındaki gelişmeleri de o belirleyecektir.***"(abç) (Yüzyılların Gerçeği ve Mirası, C:4, s: 13, Say Yay.)

Server Tanilli burada soruna çok tepeden ve de temellerini koparark bakıyor 18. yüzyıla. Avrupa 18. yüzyılda "aydınlanma çağı" ya da "burjuva demokratik devrime" gelirken, o sayın Tanilli'nin dediği (Doğu) ülkelerini talan ederek gelişmiştir, ekonomilerini yıkarak, kendine bağımlı bir hale getirerek gelmiştir. "Aydınlanma çağı"ndan Doğu ülkelerinin payına düşen sadece ve sadece sömürgelik olmuştur. Neden bizim toplumumuz da bir Pir Sultan Abdal, neden bir Şeyh Bedrettin, neden bir Yunus Emre, neden bir Ömer Hayyam... kellesini, düşüncesini taşıyamamışta, bir Fransa'da Voltaire, Diderot, Montesquieu, Helvetius, Rousseau ve diğerleri düşüncelerini yayabilmiş? Veya burjuva filozoflar orada tutanabilmiş? Bu bizim toplumumuzun ya da koca Asya-Afrika'nın çok aptallarla dolu olduğu anlamına mı geliyor? Elbette ki hayır! Ama **elbette ki nedeni var**, o da şu: Bizde meydana çıkan hümanistler (ve tabi Asya-Afrika'da da) ve ilericileri destekleyecek, gerek ekonomik gerek siyasi planda bir burjuvazi yok da ondan! Bir ekonomik gelişme yok. Dahası talan eden, gericiliği destekleyen yine o "aydınlanmış Avrupa'dır!" Bunun bize yansıması, ekonomik ve siyasi alanda kölelikten başka bir şey değildir. Kapitalist üretim, manifaktür sanayi gelişmeden bireycilik olur mu? Hümanizma çıkabilir miydi ortaya? Marks'ı Marks eden koşulları, nedenleri göremezseniz, sadece bir "gazeteci" kalır karşınızda. Böyle tarih yorumu olmaz, bu arabayı atın önüne koşmak değil de nedir allah aşkına? Böyle bir yaklaşım Avrupa sömürgeciliğini ve ona koşulsuz uşaklık edenleri kutsar, alkışlar dahası. Ve lakin Server Tanilli, Fransız devrimine ilişkin (bu konuya dair bir çok yazısı var Tanilli'nin) yazdığı "**Dünyayı Değiştiren On Yıl**" adlı kitabında şöyle diyor:

"Türkiye'de XIX.yüzyılın ortalarından başlayarak hızlanan yenileşme hareketlerinde, Fransız devrimimin altını çizdiği ilkelerin etkisi büyük. Fransız devrimi "aydınlıklar" yüzyılının bir çocuğuysa, Türkiye'de siyasal liberalizm de Fransız devriminin çocuğu bir bakıma; çağdaş tarihimizde unutulmaz izler bırakan ve topluma -hiçte yadsımayacağımız- atılımlar getirmiş olan Türk köktenciliğinin üstünü bir parça kazıyınız, altından 'Jakobenizm' çıkar."

Bu laflar yutulacak cinsten laflar değildir; Avrupa hayranlığının, ekonomi ile siyasetin bağlantısını koparan Dühring gibi tepeden basma kalıpçı ve de gerçek dışı boş bir "aydın despotizmidir" bu. Fransız devrimini vareden, ekonomik, sınai gelişmedir. Ya kemalist hareketi gündeme getiren ne? (Bunlara ileride değineceğiz) Biz bu çelişkileri sayın Tanilli ile tartıştık ama doyuruculuğu bırak, bol bol fıkra dinledik, yukarıda verdiğimiz sayın Tanilli'den alıntı da onun anekdotu olsa gerek.

Sayın Tanilli ve Kemalist bütün yazarlar, Fransız devriminin sloganı, "eşitlik, özgürlük, kardeşlik"ti diyorlar. Biz de şimdi onu anlatacaktık. Kemalist aydın despotları da hazırlansınlar, bize, Kemalizm'de "özgürlük, eşitlik, kardeşlik" göstermeye.

VE DEVRİM BAŞLIYOR

Şu anda devrim kapıda duruyor, eğer açarsak biz de seline kapılacağız. Önce buraya kadar anlattığımızı özetleyelim, dikkatleri yoğunlaştırmaya çalışalım. Fransız devrimini gündeme getiren ne? ...ekonomide, teknolojide, sanayide varolan gelişme. Yani ev zanaatlarından, el zanaaatlarına, manifaktür sanayiden atölyeleşmeye, fabrikalaşmaya, ticaretten, merkantalizme kadar izlenen yolda kapitalist sanayinin geliştiğine tanık olduk. Üretici güçler böyle gelişirken feodal yapı içinde, krallık ve feodal düzen kokmaktadır leş gibi. Feodal düzenin tek üretici gücü toprak ve köylülük iken, yeni bir güç gelip dikilmiştir karşısına. Burjuvazi, ekonomik gücünü, iktidar hakimiyetiyle taçlandırmak istiyor artık. Fransız devrimini doğuran, gerekli, zorunlu hale getiren bunlardı. Ekonomik gelişmenin yol açtığı siyasi zorunluluk.

(Biliyorsunuz, bu yazı dizisinin ikinci bölümünde, batı kapitalizminin, kapitülasyonların, Osmanlı ekonomisini nasıl tahrip edip kendine bağladığına ilişkin bazı örnekler vermiş, bir tarım ülkesi durumunda kaldığını ve sömürge olmaya doğru gittiğini anlatmıştık Osmanlının.)

A) KURUCU MECLİS DÖNEMİ

Hatırlamak için yineleyelim. Krallık, üç düzeni (ya da sınfı) kabul etmişti demiştik; 1) **Soylular**; bunlar toplumun hakim sınıfıydı, sayıları 350.000'i buluyordu. Bir yığın ayrıcalıkları vardı. Ordunun ve devletin en yüksek kademelerine bunlar seçilme hakkına sahipti. Soyluluk, babadan oğula geçen bir yol izlerdi. Bunların bir kısmı sanayi ve ticarete de el atmış burjuvasi ile ortak çıkarları olanlar da vardı. 4000 kadar "Saray soylusu" bizzat kralın yanında Versailles sarayında yaşıyordu. (Bunlar senyörler, derebeyler yani toprak sahipleri) 2) **Rahipler düzeni**: sayıları 120.000'i bulan bu ruhani çevre, Krallığın esaslı bir dayanağı idi. Vergiden ayrıcalıkları oldukları gibi, bir yığın konuda vergi toplama hakları vardı. Rahipler düzeninin, hem şehirde hem kırda büyük miktarda mal varlığı vardı. Toprakların (tüm Fransa'da) %10'una sahiptiler. Yıllık gelirleri kimine göre 90 milyon altın, kimine göre 130 milyon altındı. Sefahat içinde yaşıyorlardı. 3) **Halk düzeni**: Diğer adıyla "Tiers Etat"; hem burjuvazisiyi, hem işçi sınıfını, hem küçük burjuvazisiyi, hem de köylülüğü temsil ediyordu. Yani yaklaşık olarak 24 milyon insanı. Hep işçi diyoruz da, şunu eklemek lazım; bu işçi dediğimiz kesim bugünün modern proletaryası ile karıştırılmasın. O dönem (1789) ne bugünkü gibi otuz-kırk bin işçiyi yanyana getiren büyük dev sanayi tesisleri var, ne de sınıf bilinci. Binlerce dağınık küçük işletme ve yeni yeni ortaya çıkan fabrikalara dağılmış durumdadır işçiler. Ve bu üç düzen (ya da sınıfın) temsilcilerini yanyana getiren genel meclis "**Etat Genaraux**". Yetkisi mi? Krala danışmanlık görevi ile sınırlıydı, eğer kral "okey" derse toplanabiliyorlardı. Lakin Kral XIV. Louis, (1661-1715) 54 yıllık iktidarı döneminde bir kez bile parlamentoyu toplantıya çağırmamıştı. Fakat şimdiki dönem başkaydı, çatışmalar sokaklara kadar geliyor, krallık maliyesi 5 milyarlık bir borç ağının

içinde debeleniyor, yeni vergiler koyacak bir ortam da olmadığı için borçlar (iç-dış) kimi tarihçilere göre 15 milyarı bulmuştu, XVI. Louis döneminde. İmtiyazlı sınıflar olan senyörler; yani soylular ve rahipler düzeni "vergide reform" lafını duyunca kuduruyorlardı. Her türlü mali ve adli ıslahat parlamentoda çoğunluk olan soyluluğun ve rahipler düzenin karşı koymasıyla geri dönüyordu.

Burjuvazinin önünde iki esaslı mesele vardı. Biri, siyasi, yani iktidara katılmak, kararlarda söz sahibi olmak! Onun için bağırıyordu, "medeni eşitlik, hukuki eşitlik, vergi de eşitlik" diye. İkincisi; iktisadi mesele; Feodal hukuk, derebeylik hakları, eyaletlerdeki iç gümrükler, burjuvazinin "özgür teşebbüs" zihniyetinin önündeki engellerdi. Verginin çoğunu kendi verdiği halde "malı götüren" soylular ve rahipler düzeniydi. Özgür yatırım, özgür çalışma vs. vs. burjuvazinin "özgürlük" anlayışının deveyi amudu ile yutmak demek olduğunu biliyoruz.

Halk ise, tam ve eksiksiz medeni hürriyet, aşarın (ürün vergisi) kaldırılması, derebeylik haklarının, kilise angaryalarının kaldırılması, toprağın azad edilmesi, pahalılığa "dur" denilmesini istiyordu.

5 Mayıs 1789'da genel meclis açılırken konuşma yapan kral 16. Louis, her türlü yeniliğe karşı uyardı temsilcileri.

6 Mayıs günü halk vekilleri, genel meclisi protesto ettiler. Ve kendilerini "milli meclis" ilan ettiler. (17 Haziran)

19 Haziran günü (1789) soylular ve rahipler düzeninin desteğiyle Kral "kral divanı" kurup, "Milli Meclisi" tanımadığını ve kararlarının geçersiz olduğunu ilan etti.

23 Haziran günü, kralın soylular ve rahiplerle yaptığı toplantı sonuçsuz dağıldı. Bir kez daha "milli meclis" ve kararları iptal edildi Kral tarafından.

İki iktidar çıkmıştı ortaya; biri krallık, soylular ve rahiplerin; diğeri, "Milli Meclis" yani burjuvazinin de içinde olduğu halkın çoğunluğunun iktidarı. Marat, "*Hey Hemşerim... Bunların niyeti Milli Meclisi dağıtmaktır, biricik vasıtaları iç savaştır... etrafınızı askerlerle ve süngülerle çevirmektedirler.*" diye halkı uyarıyordu. Kral, Versaillles Sarayı'nın etrafına askeri güçleri yığıyordu. Terazinin iki küfesi böyle birbirine tedirgin ve sessiz bakarken hangisi ağır basacak diye. Nasırlı eller "güm!"

diye terazinin burjuvaziden yana olan kefesine indi: "Bura ağır basacak!" Askeri garnizonları basmış, top arabalarını alıp gelmiş dikilmişlerdi Bastille zindanın önüne. Bir taraftan da ana avrat küfür ediyorlardı herhalde; "Ulan Louis" diyorlardı "ne bu ülkeye kral olabildin, ne Antonette'ye koca!" Devrim başlamıştı! Soyluların ve ruhbanların kaymak tabakası usul usul ülkeyi terk etmeye başlamıştı bile. "Kimisinin falanca ülkedeki akrabasını göreceği tuttu, kimisi sigara tabakasını dolaşırken Hollanda'da unutmuştu, kimisi dişini çektirmek için Avusturya'ya gidiyordu falan. Devrim, kimine kaçmak, kimine döğüşmek için yeterince "neden" vermişti doğrusu. Halk, soyluların konaklarını basıyor, caddelerde, sokaklarda siperler kazıyordu. Tarihçiler, 3 milyon "milli muhafız" teşkilatı çıktı bir anda ortaya der, burjuvazi hemen denetimine aldı bu milis gücünü (Kemalist harekette böyle bir şey görmek mümkün mü?) Ardından, "komünler", "dernekler", "şubeler" çıktı ortaya. Halk insiyatifi idi bunlar. Köylerde, senyörlerin malikhaneleri, konakları yakılıyor, bir taraftan da silahlanıp örgütleniyorlardı. (Kemalist harekette toprak ağalarına karşı köylü hareketleri, yani anti feodal bir başkaldırı görmek mümkün mü?) 120'ye yakın parti ve grup çıktı ortaya. Burjuvazi de kendi içinde ayrışmaya başladı. Jacobenler (en çok küçük burjuvaziye kaldı bu külüp), Feuillantlar (büyük burjuva ve kral destekçileri, yani parlamenter monarşistler) Jirondernler (diğer adıyla Gironderler, Cumhuriyetçi burjuva bunlar, halk hareketlerinin korkusundan giderek gericileşip kral yanlılarına yanaşacaklardır) Brissotçular (Girondenlerden ayrılıp gidenler) Kardöliyeler Kulübü (Ilımlı burjuvalar), Hebertçiler ve proletaryaya en yakın duranlar Varlet, Roux, Leclerc, Babeuf... Bu grupların, partilerin hemen hepsi jakoben kulübünden çıktılar, ayrıştılar devrim yıllarında ve birbirleriyle kapıştılar bu arenada. Onları birbiriyle dövüşe zorlayan farklı sınıf çıkarları ve hiç şüphesiz şu sokaklarda siper kazıp, barikatlar kuran halktı!

Kaç iktidar vardı Fransa'da 1789 Temmuz'undan sonra? Üç! Biri, Kral (o hala duruyordu yerinde, ne yapacağını bilmez bir halde) İkincisi; Kurucu Meclis, Üçüncüsü; Komün, kitle dernekleri, şubeler, belediyeler halinde örgütlenmiş, Halk iktidarı! Bu son iktidar sokaklarda, köylerdeydi. Zaten devrimi ilerleten onlar oldu.

Kurucu meclis kör-topal da olsa adım attı: Senyörlük mahkemelerini iptal etti, ferdi hürriyeti koruma yasaları çıkardı, sanık güvenliğine ilişkin yasalar koydu (Yirmi dört saat içinde sanığın mahkemeye sevk mecburiyeti), mahkemelerin herkesin önünde açık olarak yapılması, avukat bulundurma hakkı, yargıçların seçimle seçilmesi, jüri heyetinin kurulmasını kararlaştırdı mahkemelerde; bu jüri üyeleri dar gelirli vatandaşlardan oluşacak bir kuruluştu. Sanığın suçlu veya suçsuz olduğunu jüri kabul etmeden, yargıç sanığa ceza veremez hale getirildi mahkemelerde (Kemalist dönemde böyle mahkemeler var mı!) Kurucu meclis, derebeylik hak ve ünvanlarını feodal yükümlülükleri (angarya vs) iptal etti. Kamu özgürlükleri, basın, söz, dernekleşme, örgütlenme hakkını yasalarla güvence altına aldı (grev ve sendika hakkı yoktu bunlar içinde). 10. madde şöyle diyordu: "*Hiç kimse dinsel de olsa görüş ve inançlarından dolayı rahatsız edilmeyecektir.*" İnsan ve yurttaşlık hakları bildirgesini onaylayan kurucu meclis, aşarın (üründen aynı olarak onda bir alınan vergi) ürün olarak değil, nakit para olarak ödenmesini karara bağladı (Bu feodalitenin onaylamasından başka bir şey değildi) ve köylülüğün, toprağın parasını derebeyine taksitler şeklinde ödenmesini istiyordu. Tarihçinin dediği gibi; verdiği yok, söylediği çoktu kurucu meclisin. Kurucu meclis "oy kullanma" hakkını da fazla vergi verene indirerek adeta ikinci bir devrime çağrı yaptı.

Karşı devrim harekete geçiyordu. Eylül 1791'de Kral yanlılarının toplantı yaparak, dış ülkelerden kralı kurtarmak için yardım istedikleri ortaya çıktı. Halk ayaklandı. İngiliz parlamentosunun hatibi Burke bağır bağır Fransız devrimine söverken, savaş kışkırtıcılığı yaparken, İngiliz liberali Sir Fhilip Francıs şöyle bağırıyordu:

"*Binlerce ve binlerce insan kendi ülkesinde zulme uğratılıyor ya da yasaya karşı gelerek tuz sattığı için kürek mahkumu olarak kadırgalara gönderiliyorsa, bireyin özgürlüğü iktidara yakın herhangi bir orospunun, pezevengin ya da asalağın merhametine kalıyorsa... Bu tür yolsuzlukların kibarca alınmış geçiçi tedbirlerle önlenebileceğine benim aklım yatmaz.*"

B) YASAMA MECLİSİ (Ekim 1791-Ağustos 1792)

Kurucu Meclis 30 Eylül'de (1791) "*Yaşasın millet, yaşasın kral*" sloganları atarak dağıldı ve bunların yasama meclisine yeniden seçilmeleri de yasaklandı. 20 Nisan 1792'de Fransız Devrimi'ni boğmak isteyen dış güçlere savaş ilan edilir. 14 Temuz 1792'de devrimin yıldönümünde halk monarşiyi (krallığı) kökünden kurutmak için ayağa kalkar. Devrimci komün çıkar ortaya. Paris'in 48 şubesinden yanyana gelen delegeler "Gözetim Komiteleri" kurarlar. Hem meclisi, hem de karşı-devrimi izlemek için.

"*Eyaletler, kulüpler, yerel yönetime katılırlar. Bunların 'gözetim komiteleri' görevlilerin görevi nasıl yaptığını denetlemektedir. Görevden alma, görev verme, hatta vatandaşlık hakkı bile bunların elindedir. İster verir, ister vermezler. İstifçilerin, karaborsacıların, derebey artıklarının denetimi de bunların elindedir. Meclise katılır, yerel meclislerin önerilerini okur, milletvekilleriyle kıran kırana tartışırlar. Devrimin merkezleridir buralar, Paris dışındaki belediyeler ve derneklerle de bağlantı içindedirler. Dikkat ediniz, yöneticilere kitle denetim organlarıdır bu, halk vardır oralarda.*"

10 Ağustos'ta Devrimci Komün, Kral ve Kraliçeyi tutuklar. Komün ardından Yasama Meclisi'ne bir heyet yollar, şöyle bağırır bu heyet, Yasama Meclisine;

"*Bizi buraya gönderen insanlar, size yeniden güven duymaya hazır olduklarını söylememizi istediler; fakat bir şey daha söylediler ki bunun kesin olarak anlaşılması gerekiyor; onlar, kendilerini zorunluluğun ve baskıya karşı direnmenin sürekliliği, olağanüstü önlemler konusunda Fransız halkından başka; yani doğrudan meclisleri içinden toplanmış bizim ve bizim egemenlerimizden başka karar merci tanımıyorlar.*"

Kitle denetimi buydu işte! 19 Ağustos 1792'de Prusya ordusu Fransa topraklarına girdiğinde. Bir milyon insan gönüllü dövüşmek için askere yazıldı. (Siz böyle gelişmeler, kitle insiyatifi, gönüllü askere katılmalar vs. Kemalist harekette görebilir misiziniz? Unutmayın, "İstiklal Mahkemeleri" kelle koparma tehditiyle ve Osmanlı'nın yaptığı gibi girdiği yerde, köyde şehirde zorla askere alıyordu kitleleri) bitirelim, kısa keselim.

C) CONVANSİYON (21 Eylül 1792- Ekim 1795)

Biz Convansiyon'a çok kısa değineceğiz ve Robespierre'nin öldürülüşüyle sınırlayacağız. Convansiyon'un anlatımını, yani 27 Temmuz 1794 (9. Thermidor) kralın sonunun ne olacağı tartışmaları meclisi böler (Montanyarlar'la Girondenler karşı karşıya gelir.) 21 Ocak 1793'te kral, Girondenler'in karşı çıkmasına rağmen giyotine yollanır. 2 Haziran'da Meclis parçalanır, ikiye bölünür. Montanyarlar halkı da yanına alarak Girondin milletvekillerini, kral yanlısı olmakla mahkum edip giyotine yollarlar. Şimdi meclise tek iktidar olarak kalmıştır Montanyarlar (Robespierre'in grubudur bu, yani küçük burjuvazi) ama bir iktidar daha vardır sokaklarda, vilayetlerde, kırlarda; halktır bu. 12 kişilik bir merkez komitesi seçilir, dernek federasyonlarından temsilci ve meclisin onu muhatap olarak almasını ister. Artık iki iktidar karşı karşıyadır. Bir yanda Montanyarlar (Jacobenler) diğer yanda halk. Bunlar hem anlaşacak hem de karşı karşıya çatışacaklardır. Üçüncü devrim dönemi denilen budur işte. Eğer bir ülkede iki iktidar olursa çatışma kaçınılmazdır, lakin çatıştılar. Ağustos 1792'de halk, spekülatörleri, istifçileri, tefecileri tutup yargılarken ve mallarını dağıtırken, "Despotluktur bu!" diye bağıran Girondin milletvekillerine Robespierre meclisten şöyle cevap veriyordu:

"*Özgürlüğün despotluğu ile zorbalığın despotluğu birbirine karıştırılmamalı. Zorbalığın sertliğinde yalnız sertlik vardır. Cumhuriyetçi hükümetin sertliği ise iyilikseverlikten hareket eder.*"

Kitlelerin desteği ve baskısıyla Temmuz 1793 Anayasası kabul edilir. Robespierre Anayasası der bu yasaya tarihçiler.

Genel oy hakkı kabul edilir, şartlı oy hakkı kaldırılır. Feodal kalıntılara güçlü bir darbe vurarak, yurdu terk etmiş soyluların ve derebeylerin toprakları ufak parçalara ayrılarak satışa çıkarılır açık artırmayla; on yıllık ödeme şartı getirilir. Bütün feodal borçları iptal eder, senetler toplanıp meydanlarda yakılır. Her ne kadar yoğurdun kaymağını burjuvazi yese de köklü bir toprak devrimidir bu. Temel ihtiyaç mallarına (5-10 Eylül) narch koyulur. Hükümetin belirlediği fiyattan yukarı satanların mallarını kamulaştırma, elkoyma kararı verilir. Stokçulara

"ölüm kararı" çıkar meclisten. Bütün Fransız kolonilerinde (sömürgelerde) köleliği yasaklar. Sefaleti önleme kararları alır. İşsizlere, dullara, hastalara, çocuklara, yaşlılara..

Karşı-devrimi denetlemek için "Kamu Selamet Komitesi" kurulur. Bunlarda olağanüstü "devrim mahkemelerini" kurarlar. Bu mahkemeler kilise adamlarını, yabancılarla işbirliği yapanları, kral yanlılarını, karşı-devrimcileri hedef alır. Eski rejimi övenlerin, geri getirmek isteyenlerin üzerine yürür bu mahkemeler. Mayıs 1793'ten beri halkın baskısından iyice gözü korkan küçük burjuvazi halk örgütlenmelerini de hedef alır ağır ağır. Yalnız karşı-devrimcilere değil, halk örgütlenmelerine yer yer saldırır bu mahkemeler. 4 Aralık 1793 kararlarıyla birlikte Convansiyon hem karşı-devrimcilerle, hem de halkla çatışır. Milli muhafız örgütlerini tasfiye edip merkezi ordu yaratır, halk derneklerininin insiyatifini kısar, derneklerin federasyon şeklinde örgütlenmesine karşı çıkar ve etkisizleştirir onları. Montanyar burjuvazi de bölünmüştür artık mecliste, sağ kanat, sol kanat diye. Halktan kopmuştur bu iki kanat artık. Onun için Robespierre, 27 Temmuz (9. Thenmidor) darbesinde giyotine yollanırken, bir avuç yandaşı dışında kimse karşı çıkmaz. Öykü uzun. Biz kesiyoruz burada. Hemen şunu söyleyelim. Fransız devrimi köklü bir toprak devrimi ve o yüzyılın en demokratik anayasasını getirdi. Dışa karşı yürütülen savaş hiçbir zaman "gerici kararlara" gerekçe olmadı. En demokratik kurum ve kuruluşlar, aksine ülke bizzat işgal edildiğinde ortaya çıktı. Çünkü burjuvazinin kitleye ve çoşkusuna ihtiyacı vardı. Komünlerin, kitle derneklerinin, milli muhafız milis güçlerinin ortaya çıkışı tam da ülke işgal edildiğinde, kitle insiyatifiyle ortaya çıkmış örgütlenmelerdi. Aslında burjuvazinin savaşı, savunma savaşından, ne zaman ki saldırı, talan savaşına dönüştü ve başka ülkeleri işgal edip zafer kazanmaya başladı, işte o zaman halka karşı daha sert tedbirlere girişti. Çünkü artık sukünet içinde sömürme hakkını kullanmak istedi. (Kemalist hareket ise gerek savaş "yıllarında"(!) (bu "savaş yılları" lafı da koca bir palavradır, çünkü 40 gün süren Yunan-Kemalist savaşından başka bir savaşta yoktur ortada. Bunu da ileride anlatacağız) gerekse "sulh"(!) yıllarında terörden başka bir şey vermemiştir bu halka!

Fransız devrimi, feodalizmi köklü bir tasfiye hareketidir.
Kemalistler nerede yapmışlardır toprak devrimi?

Fransız devrimi sanayi burjuvazisinin ve küçük burjuvazinin ekonomik özlemlerinin, ideallerinin bir ifadesidir; aldığı yasalar, kanunlar, dövüştüğü güçler, kral, spekülatörler, tefeciler, ticari burjuvazi... olmuştur! Ya Kemalist hareket?

Fransız devrimi çağının en demokratik anayasasını ve en demokratik meclisini oluşturarak egemenliği kayıtsız şartsız ulusun eline vermekle kalmamış, halkın denetlemesi, gözetlemesi için en demokratik örgütlenmelerini yasalarla korumuş, ilan etmiştir. Ya Kemalistler?

Fransız devriminde küçük burjuvazinin (Jacoben-Montanyar) diktatörlüğü devrimin kazanımlarını korumak için kurulmuştu! Ya Kemalist diktatörlük?

Fransız Devrimi ve Anayasası şöyle diyordu:

"*Hükümet, halkın haklarını çiğneyecek olursa, isyan etmek halkın ve her kısım halkın en kutsal ve en lüzumlu haklarından biri haline gelir*" (Madde 35)

Robespierre doğru söylemiş: Özgürlüğün despotluğu ile zorbalığın despotluğu birbirine karıştırılmamalı.

Kemalist hareket, Fransız devrimine benziyor mu?

Fare ne kadar aslana benziyorsa...

KAYNAKLAR

1) Marks-Engels, Seçme Yapıtlar, Cilt 2, Sol Yayınları 2) Ekonomi Sözlüğü, Orhan Hancerlioğlu, Remzi Kitabevi 3) Pierre Brizon, Emeğin ve Emekçilerin Tarihi, Onur Yayınları 4) Albert Sobaul, 1789 Fransız İnkilabı, 5) Server Tanili, Dünyayı Değiştiren On Yıl, Say yayınları 6) Server Tanilli, Uygarlık Tarihi, Cem Yayınevi 7) Server Tanilli, Yüzyılların Gerçeği ve Mirası, C.3, C.4, Say Yayınları 8) Daniel Guerin, Fransa'da Sınıf Mücadelesi 1793-95, Yazın Yayıncılık 9) Friedrich Engels, Almanya'da Burjuva Demokratik Devrim, Sol Yayınları 10) Vedat Günyol, Devrim Yazıları, Belge Yayınları 11) Orhan Hancerlioğlu, Felsefe Sözlüğü, Remzi Kitabevi

Not: Fransız devrimini özlü bir biçimde okumak isteyenler için, bunların içinde en değerli yapıtlar olarak Albert Soboul ve Daniel Guerin'in eserlerini okurlara öneririm. Bir de Pierre Brizon'u.

4.BÖLÜM

Şimdiye kadarki üç bölümde ağırlıklı olarak; a) Halkın Osmanlı imparatorluğundaki durumuna b) Osmanlı imparatorluğunun kapitülasyonların eliyle ve emperyalist sermayeyle nasıl yarı-sömürge, hatta giderek "sömürge" bir ülke olmaya doğru yol aldığını c) Fransız devriminin bir özetini verirken, Fransız devriminin özelliklerine vurgu yapmaya çalışarak "Kemalist" despot aydınların önemli demagoji malzemelerinden birini ellerinden almaya çalıştık. Bu bölümde ise emperyalist sermayenin işleyişine ağırlıklı olarak yer verme zorunluğunu hissettik ve İttihat-Terakki'ye girdik.

DEMİRYOLLARININ ROLÜ

Ülkemiz solunun bazı kesiminde garip hastalıklar var: Öz yerine şekle düşkünlük gibi. Bu kesim her yol yapımını gördüklerinde çığlık çığlığa bağırıyorlar; işte kapitalizm geliyor(!) diye. Hele bir de takvim yapraklarını beşer-onar kopardılar mı, hemen bizim böğrümüze dürtüyorlar; "Yahu, hala İbo'nun zamanı mı? Aradan bunca yıl geçti hala ülke yarı-feodal mi? diye. Halbuki bu kesim arkadaşlar, İbrahim yoldaşın ölümünün üzerinden üç yıl geçmeden, ülkeyi kapitalist ilan etmişlerdi bile. Lenin, katırları bile saymıştı, biz ise traktörleri saydık, diyecekler şimdi. Bunlar doğru ve güzel sözlerdir ama nasıl bir işlerliktir bu? Neye hizmet etmektedir ve nasıl? Dersim'in dağ köylerine bile yol yapılırken işte kapitalizm geliyor diyen bu değerli arkadaşlar, bu yapılan yollardan traktörün değil de, tank ve panzerlerin geldiğini görünce, özeleştiri yaptılar mı bilmiyoruz. Takvimci arkadaşlar ise alınan dış borçların, bir önceki dış borcun faizini bile ödemede yetersiz kaldığını,

her borçlanmanın bir diğer borçlanmayı zorunlu kıldığını ve emperyalist kredilerin esas amacının yatırıma, üretken alana değil de, rantiyeye hizmet ettiğini, bir borcun diğer borçları kapatmak gayesi ile alındığını; bunun ise açığı hiçbir zaman kapatmadığını, kapatamayacağını ve cuntaların, darbelerin önemli ölçüde varolan açığı kapatmak için yapıldığını, ekonomik amborgoların günümüzde açık işgalden çok daha etkili olduğunu ve bunun altında yine emperyalist sermayenin ve güçlerin yattığını göremediler. Yarı-sömürge ülkelerde ilkel birikimin olabileceği hayallerine bile kapılıp, nerdeyse cuntaları ayakta alkışlayacak teorisyen (!) geçinenler de olmadı değil bu arada. 12 Eylül 1980'de darbe olduğunda TC devletinin emperyalistlere borcu ne kadardı? Yanılmıyorsam 15 milyar dolar kadardı, ya şimdi? 100 milyar doların üstünde (bunlar tahmini, aklımda kalandır, yanılgı olabilir rakamlarda) söylemek istediğimiz şu; "bir kez elini kaptırdın mı emperyalist sermayeye artık kurtuluş köklü bir devrim sorunudur." Ekonomik bağımlılık, siyasal bağımlılığı otomatikman beraberinde getirir. Ama nasıl? Verilen her kredi, krediyi veren ülkeden alış-verişe zorlamaz sadece, ayrıca ekonomik ve siyasal ayrıcalıkta ister, bunlara hayır diyerek kredi almak mümkün değildir. Ekonomik olarak iki basit örnek: Bir emperyalist ülke, bir başka emperyalist ülkeden bir traktörü 3 bin dolara (misaldir bu) alırken, yarı sömürge bir ülke aynı traktörü 5 bin dolara alır ve nerede kullanacağını da garantilemek zorundadır, yani istediği yerde de bunu kullanamaz. Biliyorsunuz Menderes hükümetine traktörü tarlada kullandı diye nota vermişti emperyalistler. İkinci örnek: Paranın, emperyalistler karşısında sürekli devalüe (değerinin düşürülmesi) edilmesini öngörür. Bunun anlamı, dün aldığı malı, bugün 3-5 misli artan bir fiyatla almak zorunda kalır. Bu da bütçe açığını, ithalatla, ihracat arasındaki dengesizliği giderek arttırır. Bu ise daha fazla borçlanmayı, dışa bağımlılığı beraberinde getirir. Siyasi ayrıcalığa bir basit örnek: Hiçbir ABD vatandaşını, suçu ne olursa olsun, yargılama hakkına sahip değildir TC. Bu kadar mı? Değil elbette, bunlar küçücük örnekler. Haa... bazı güzel insanlar diyeceklerdir ki hal böyleyse almasın? Buna ancak gülünür. Çünkü, yarı sömürge bir ülke kredi almıyorum" (diyemez o da ayrı bir mesele ya, diyelim ki dedi) dese, hiçbir fabrikasını çalıştıramaz, üretim durur.

Üretimi bırakınız, kaloriferler bile yanmaz, lambayı yakacak "gaz" da bulamaz. Bunun anlamı şu: Emperyalist kredi, girdiği ülkenin en küçük ekonomik biriminden en üst siyasal yapıya (devlete) kadar hepsine kendine bağlar ve gelişmeleri eline alır, elinde tutar. Bu isteklere "hayır" diyecek bir hükümetin üç beş günlük bir ömrü olur. 12 Eylül'den kısa bir süre önce bir gazeteci Demirel'e soruyor: *Efendim, fuel-oil yok piyasada diyorlar, siz ne diyorsunuz?*" (Kalorifer yakmada kullanılan bir madde) diyor. Demirel, "*var da içtik mi?*"diye cevap veriyor, arkası darbedir bu lafların. Yani ekonomik, küçük bir ambargodur bu! Hükümet yıkar! Bütün bu saydığımız dünya piyasasında ve çeşitli ülkelerde bulunan petrol, makina, yedek parça vs. vs. hepsi emperyalist dev tekellerin elindedir ve onlardan izinsiz hiç bir ülke bu malları dara düşen o yarı-sömürge ülkeye satamaz. Çünkü, kendi mallarının sahibi, kendileri değildir. Hadi diyelim ki satmaya kalktı? O zaman dünya emperyalist sistemi biner boynuna, bütün pazarları kapatır ona, sonra mı? Kredi bulamaz, kendi ihtiyaçlarını peşin parayla bile alamaz, sonra mı? Sonra, mutlaka geçmişte bir hatası bulunur ve askeri cezalandırmalar gelir arkasından. İşte Türkiye, işte İran, Libya, işte Irak! Burnumuzun dibinde oluyor bunlar!

(Bu sözlerimizle emperyalistlerarası çelişkiyi yok saymıyoruz.)

Emperyalist sermayenin işleyişini vurgulamak, dikkatleri yoğunlaştırmak için sizlere iki örnek vereceğim. Bunlar biliniyor diyecek bazı arkadaşlar, doğrudur ama ben her zaman "bilmeyenler ve benim gibi siyasal sorunlara sıfırdan başlayanları düşünerek yazdım", bilenler için değil. Lütfen okuyunuz:

"*Bize tembel diyorlar; değiliz. Üretim endeksimizi on yılda 100'den 150'ye çıkardık. Ama ne yapsak nafile. Ne kadar çok çalışsak o kadar az kazanıyoruz. Son 12 yıl içinde Avrupa'dan getirdiğimiz malların ortalama fiyatı %19 oranında yükseldi. Bizim sattığımız malların fiyatı ise %4 oranında düştü. Böylece %23 ölçüsünde bir kazık yemiş oluyoruz.*"

Bu sözleri söyleyen, Senegal Cumhurbaşkanı Sènghor! Şimdi yazacağımız sözler ise Gana Devlet Başkanı Nkruman'a ait.

"*1954'de 210 ton kahve çıkartıyorduk. 1964'te bunu 590 tona (rakamlara dikkat ediniz lütfen, O.A) yükselttik. Elde ettiğimiz gelir ise 85*

milyon sterlinden 77 milyona düştü. Aynı süreç içinde hammaddelerin fiyatında %33 ölçüsünde bir düşme oldu. İşlenmiş ürünlerin fiyatı ise %4 arttı." (Bu işlenmiş ürünler emperyalistlerden alınan maldır. O.A.) (aktaran Hıfzı Topuz)

"Ama ora Afrika!" demeyin. Afrika'ya giren sermaye de emperyalist sermayedir; Türkiye'ye giren de aynı sermayedir. Şirin emperyalizm daha dünyaya gelmedi! İhracat arttıkça, gelir düşüyor, üretim (tüketime yönelik bir üretimdir bu, bunu da emperyalistler belirler) artıkça ele geçen para azalıyor, ama Avrupa'dan (emperyalistler anlayınız) ithal edilen her malın fiyatı artıyor, artıyor... Bu kadar yeter, emperyalist sermayenin işleyişini göstermek açısından. Evet şimdi demiryollarına dönebiliriz.

"*Hindistan'da İngiliz egemenliği tarihinin sayfaları, sanmam ki yıkımdan başka bir şey ifade etsin*" (Marks (Marks-Engels, Seçme Yapıtlar, C. IX, aktaran Noviçev)

Hindistan'da yıkıma yol açan İngiliz egemenliğinin Osmanlı'da "yapıcı" bir rol oynaması mümkün müydü? Değil demek doğrudur ama yetmez, bu yıkımın nasıl olduğunu açıklamak ve Marks'ın sözlerini Türkiyelileştirmek ya da Kürdistanlılaştırmak gerekir. Önce Osmanlılaştıralım, Osmanlı nezdinde bakalım duruma. Lenin'in tezlerini ülkemiz gerçekliğine vurgularken Noviçev şöyle demişti:

"*Demiryolu ve kredi: Türkiye'yi emperyalizm işte bu altın ve çelik zincirle kendi arabasına zincirlemişti.*"

Şimdiye kadar hep başkalarından alıntı verdik durumları açıklamak için, diyorum ki birazda şu satırların yazarından alıntı verelim; bizi de kompleks bastı sanmayın, gerekli olduğu için. Avrupa'daki emperyalist ülkeleri dolaşırken bir şey dikkatimi çekti, bir yığın şeyin arasında. Demiryolunun girmediği, bırakınız şehri, köy bile yoktu. Demiryolu ağı bu emperyalist ülkelerin en ücra köylerine bile gidiyor, hem ekonomik (yol parası) olarak, hem de yol mesafesi olarak araba yolculuğundan daha kısa sürüyordu. (Bu kıyaslama "kişi" itibarı ve normal hız yapan 120-140 km'lik bir araba hızıdır.) Onun için de tren yolculuğu, araba yolculuğuna tercih ediliyordu. Teknolojiyi gözardı etmiyorum elbette, aradaki bu fark ayrı bir sorun ama köylerdeki "yavaş" trenlerin de arabaya

tercih edildiğini gördüm. Dedim ya trenin girmediği köy yok hemen hemen. Kamyon denilen şeyler tek tük var, biliyorsunuz bizim ülkemizde vızır vızır her adım başı var. Transport işleri de genellikle trenlerle yapılıyor, bizim ülkemizle kıyaslandığında Tırların da önemli bir yeri yok denebilir, ülkemizdeki Tır sayısı da emperyalist herhangi bir ülkeden daha fazla. Mecburen soruyoruz iyi de, niye? İşte bu soru soruldu mu (ki sorulmak zorunda) yarı-sömürge ülkelerdeki yıkımın tarihi de başlar.

"**Latin Amerika'nın Kesik Damarları**"'nın yazarı Edvardo Galeno bir yerde şöyle diyor:

"*Demiryolları, bölgeleri birbirine bağlamak için değil, üretim merkezlerini limanlara bağlamak amacıyla yapılıyordu... Bu yüzden de sık sık gelişmenin belirtisi olarak gösterildikleri halde, bir iç pazarın oluşmasını ve gelişmesini engelliyorlardı... İç pazarın gelişmesi, engellenmişti. Örneğin; ülkede imal edilen endüstri ürünlerinin taşınması, ihracata yönelik ham maddelerin taşınmasından çok daha pahalıya maloluyordu.*" (Age, sf: 199, abç)

E. Galeno, eğer deyim yerindeyse "boğayı boynuzundan yakalamıştır" burda. Ve bu satırlar Osmanlı ve Türkiye için de bütünüyle geçerli şeylerdir. Ülkemizde, demiryolları tıpkı Latin Amerika ve diğer yarı-sömürge ülkelerdeki gibi "üretim merkezlerini birbirine bağlamak için yapılmamıştır! Ve iç pazarı engellemiştir, geliştirmemiştir." Bu sözlerin en iyi birinci kanıtı ve tanığı, Milliyet Yayınları'nın çıkardığı (bu kitap bugün elimde yok, onun için alıntıyı düzgün veremiyorum) General Woods'un **Türkiye Anıları**'nda. General şöyle der; Demiryollarının geçtiği yerlerde köylüler ve kasabalılar protestolarda bulunuyorlardı, demiryolları köylere ve kasabalara uğramıyor, diye. Yani kasaba ve köylere girmiyor, onun için protesto ediliyor. Biliyorsunuz bugün bile demiryolları zararına işliyor ülkemizde. Demiryolları sadece pazarı birleştirmiyordu. Bu ise malın maliyetini arttırmasına yol açar ve doğaldır ki tüketim için pazara gelen bu malın fiyatı da yüksekti, hal böyle oldu mu, ithal tarım ürünlerin (dışarıdan alınan) yerli malından yer yer daha ucuza gelir. Eğer TC bugün buğdayı Doğu'dan değil de ABD patentli yerlerden alıyorsa işin altında, iç pazar'ın nasıl böyle bir hal aldığı sorusu ve demiryollarının oynadığı rol çıkar ortaya, general Woods gözlemlerini iyi aktarmış, köylerden ve kasabalardan demiryolu geçmiyor diye. Peki neden?

Ülkemiz toprağında bu soruna ilk dikkat çeken yazar, sanıyorum ki sayın İlber Ortaylı'dır. Şöyle der bir yerde:

" *Bu birbirinden kopuk hatların, imparatorluğun topraklarında büyük uygarlığı götürmesi bir yana, bölgesel zenginliği yağmalamaktan öte de bir etkisi olmadı. Osmanlı ülkesi ise birbiriyle bütünleşemeyen ve işlerliğindeki devamlılık her an için sona erebilecek bir demiryolu ağına sahip olmuştu. (...)*

Osmanlı ülkeleri bu hurda mirası bugün de taşımak zorundadırlar. St Petesburg (Leningrad)- Moskova demiryolunun güzergahını bastonuyla çizen Çar II. Nikola ile imtiyaz avcılarının eline bakan Sultan II. Abdülhamid arasındaki trajik fark, Bağdat demiryolu hikayesinde görülür. Çar, iki Rus başkenti arasında en çabuk ulaşımın sağlanmasını düşünmüştü. Sultan ise ülkesinin zenginliklerini tümüyle yağmalak isteyenlere evet demek zorundaydı. Birinci yol, halen çağımızın suratine cevap verebiliyor (St. Petersburg-Moskova yolunu kastediyor yazar, O.A) İkincisi ise, vaktiyle yağmalanmak istenen tarımsal merkezleri izleyerek ilerlediğinden (bu görüşe bir bütün katılmak mümkün değil, tarım merkezlerini izlemiyordu sadece çünkü. O.A) ülkemizin iki metropolu arasındanki süratlı ulaşım gereksinmesine cevap veremiyor."

Sayın Ortaylı'nın vardığı sonuçla, yaptığı değerlendirme ile Edvardo Galeno arasında dişe dokunur bir fark yok. Esasa ilişkin, şimdi biz niyesini vurgulayıp bu konuyu bitireceğiz. Şu hakkı hemen teslim edelim ki, emperyalistler işini çok çok iyi biliyor ve çok akıllılar. Öyle "ha" demeyle yıkılacak adam değil bunlar. Bakın neden, demiryolları üretim merkezlerini birbirine bağlamıyordu ve neden uzaktı? Ve neden "her yol Ankara'ya değil de, limana gidiyordu? Uzadıkça uzuyordu. Üretim iç pazara değil, dış pazara bağlanıyordu. Demiryollarının gereksiz uzamasının nedeni şu: demiryolu imtiyazını alan emperyalist şirketler, demiryolunun geçtiği topraklara bir bedel ödemedikleri gibi , demiryolunun geçtiği yerdeki toprakların 20 kilo metresini (demiryolunun sağında ve solunda geçen 10'ar 'km'lik hattı) da vergi vermeden, kullanma hakkına sahiptiler. Yani bu topraklların yeraltı ve yerüstü zenginliklerini çıkarma ve de gümrük vergisini vermeden de götürme hakkına sahiptiler. Siz olsanız ne yaparsınız böyle bir ayrılacılığı alınca? Onlar da öyle yaptılar, nerede maden yatakları, arkeolojik değer artıkları vs. varsa

demiryolunu oradan geçirdiler. Ayrıca bu emperyalist şirketler kendi ihtiyacı olarak belirledikleri ve kendi ülkelerinden getirdikleri mallar için de herhangi bir gümrük ödemiyorlardı. Kilometre güvencesi, kâr haddi aldıkları gibi, dokunulmazlıkları da vardı. 99 yıllık bir süre ile alıyorlardı bu imtiyazları. Demiryolunun geçtiği, hatta bazen yetmediği için geçemediği yerlerdeki tarım ürünlerinin vergisi (öşür, aşar) bunlara tahsil ediliyordu. Doğaldır ki, demiryolu yapımına başlanmadan, önce emperyalist şirketlerin injeologları önden ilerleyip toprağın altını üstünü inceliyorlardı, bu soygun sayesinde üzerinde bir tek tren geçmeden bile emperyalistlerin milyonlarca kâr elde ettiklerini söyleyebiliriz. (birçok tarihçi aynı şeyi vurgular.) Demiryolu ülkemizin talan edilme tarihidir gerçekten. Noviçev çok doğru söylemiş; Osmanlı ise, demiryoluna verdiği imtiyazlardan, kilometre başına ödemek zorunda kaldığı yüksek meblağdan dolayı, borçlanmayı arttırdıkça artırır. *Bağdat demiryolu projesi hakkında Alman yazar K. H. Müller; Alman endüstrisinin gereksinim duyacağı her türlü hammaddeye sahip olabileceklerini belirtiyordu*" (M. Özyüksel, Anadolu Bağdat Demiryolları) Demiryolarının öyküsü, ülkemizin yeraltı ve yerüstü kaynaklarının çekilip götürülme tarihidir. Demiryoları "iç pazarı" birbirine bağlamaktan uzak olduğu içindir ki sonradan motorlu araç satımı ve gereksiz yığıntı almış başını gitmiştir. Mahir Çayan'ın çok güzel bir şekilde ifade ettiği "çarpık kapitalist gelişme" sözü bu olgunun somut vurgusudur. Peki Edvardo Galeno' nun dediği "*iç pazarın gelişmesi, İngiliz egemenliğinin hizmetindeki bir gümrük politikasıyla engellenmişti*" sözlerinin ülkemizdeki anlamı neydi? Nasıl oluyordu bu engelleme? Sözü değerli araştırmacı Orhan Kurmuş'un bir alıntısına ve bir konsolos belgesine bırakıyoruz: "*Ticaret sermayesinin sanayi sermayesine dönüşümünün yerini değil de, yönünü belirleyen bir etken de, yurt içi üretim amaçlarıyla satın alınan hammaddeler üzerindeki %8 vergiydi. Bu hammaddeler mamül madde haline dönüştürüldüğü zaman, eğer tüketim yurt içinde olacaksa, malın değeri üzerinde %8 oranında ek bir vergi daha alınıyordu. Ama üretim ihracat için yapılmışsa vergi %1'e düştüğü gibi üreticinin daha önce ödediği %8'lik hammadde vergisi de kendisine geri veriliyordu.*" (Dikkat ederseniz, iç pazarda üretip tüketilecek maddelerin vergi oranı %16" ya çıkarken, dış pazar için üretilen her şey hemen hemen "sıfır

gümrük"le -gümrüksüz- teşvik ediliyor). Alıntıya devam edelim. "*Bir konsolosluk raporunda 'iç pazara dönük üretimi cezalandıran bu uygulamanın yerli sanayiyi engellediği ve bu koşullar altında Türkiye'de sanayi kurma girişimlerinin 'intihar' etmek olduğu belirtiliyor.*"

İşte "iç pazarın" oluşumu bu şekildeki bir gümrük politikası ile böyle dinamitleniyordu. Böylesi bir ekonomik ablukaya almıştı ülkemizi emperyalistler! Latin Amerika veya Afrika, ya da diğer yarı-sömürge ülkelerde uygulanan bu ekonomik abluka, özel değil, genel emperyalist politikanın ve sermaye ihracının en karakteristik işlerliğini gözler önüne serer. Bugün de ülkemizde bu politika devam etmiyor mu? Ediyor! İhracata teşvik, vergi iadeleri vs. vs. ile. Bugün de ülkemizdeki demiryolları emperyalistlerin ayrıcalığını sürdürmüyor mu? Sürdürüyor! Ne Jön-Türk hareketi ve onların aldığı sanayi teşvik kanunları, ne de Kemalistler ve onların zafer diye halka yutturmak istedikleri "Lozan Konferansı" bu bağımlılık ilişkilerini koparmıştır, ne de ülke tarihimizde çok kısada olsa bağımsız bir süre yaşanmıştır.

Ülkemizde "kapitalizmin" tarihi, kapitülasyonların, demiryollarının ve emperyalist sermayenin tarihidir aynı zamanda ve bu nasıl bir kapitalizm, kapitalist gelişmedir?" Batının izlediği yolla gelişen kapitalist evrimle, bizde ve yarı sömürgelerden olan çok farklı şeylerdir, dedikten sonra bunun siyasal yansımalarını, ekonomik ve siyasal bağımlılığın nasıl devam ettiğini görmek için, yönümüzü Jön-Türklere çeviriyoruz şimdi de.

İTTİHAT VE TERAKKİ

"Vakti istibdatta söz söylemek memnu idi
Ağlatırdı ağzını açsan hükümet mananı!
Devr-i hürriyetteyiz şimdi değişti kaide
Söyletirler evvela, sonra... anani!"

(Şair Eşref'in "istibdattan" anlatmak istediği abdülhamid dönemidir. Ayrıca, manası; düşünmek, aklından geçirmek. Memnu; yaşak demektir. Yani Abdülhamid dönemi ile Jön-Türklerin dönemini karşılaştırmış, Eşref) (Şair Esref, Alpay Kabacalı, Özgür Yayın dağıtım, sf: 305)

Affınıza sığınarak, yergi ustası şair Eşref'ten aldım bu hicvi, İttihat ve Terakki'nin anlamı "Birlik ve İlerleme" (anlamına geliyor.) 1902'de yayınladıkları programlarının ilk üç maddesinde şöyle açıklıyorlardı amaçlarını:

1) Yabancı devletlerin müdahalesine karşı Osmanlı Devletinin bağımsızlığının ve toprak bütünlüğünün korunması

2) Osmanlı devletinde bulunan çeşitli unsurların Osmanlılık kavramı altında birleşmeleri.

3) İstibdat rejiminin yıkılıp meşrutiyetin yeniden geçerli kılınması ve 1876 Anayasası'nın yürürlüğünün sağlanması...

Resneli Niyazi'nin 200 dolayındaki adamıyla dağa çıkıp, Abdülhamit'e protesto telgrafları çeken Enver Paşa, padişahtan meşrutiyeti ilan etmesini istemişti. Mısır, Paris, Selanik'te bulunan, teşkilatın diğer adamları da telgraf üzerine telgraf çekerek Abdülhamid'e meşruitiyeti açıklaması, kabul etmesi için baskı yapıyorlardı. Ve Abdülhamid bu telgraf savaşına dayanamayıp 23 Temmuz 1908'de meşrutiyeti ilan ediyordu. Başta İngiliz-Fransız emperyalistleri olmak üzere Alman emperyalistleri de alkışlıyorlardı meşrutiyeti; emperyalistlerin güzel bir huyu vardır, binmeyecekleri eşeğe ne palan vururlar, ne de yem atarlar önüne. Buna değineceğiz, ama önce yukarıdaki maddeleri açıklayacağız. 1876 Anayasasının yürürlüğünün sağlanması diyordu 3. madde; yani I. Meşrutiyetin Kanun-i Esasi"nin kabulü: 23 Aralık 1876'da ilan edilen I. Meşrutiyet yine emperyalistlerin (İtalya, İngiltere, Fransa, Rusya ve Almanya'nın Osmanlı ile yaptığı Tersane Konferansı -1876 sonucu) zorlamasıyla almış -19 Mart 1877- fazla uzun ömürlü olamayarak 13 Şubat 1878'de de kapanmıştır. Abdülhamid, Rus-Osmanlı savaşını bahane gösterip kapatmıştı meclisi. Bu doğmadan ölen çocuğu, Jön-Türkler yeniden istiyorlardı. 119 maddeden oluşan Kanun-i Esasi'nin bazı kısımlarını buraya alıyoruz; çünkü II. Meşrutiyet'in üzerinde yükselmeye çalışacağı zemin buradır.

Madde 1: Osmanlı devleti o sıralardaki vilayetleri ve imtiyazlı eyaletleri kapsayan bir bütündür. Hiçbir suretle bölünemez.

Madde 2: Devletin merkezi İstanbul'dur.

Madde 3: Osmanlı'da saltanat, yüce İslam halifeliği sıfatı ile Osmanlı oğulları hanedanındadır. Padişahlık en yaşlı evlada geçer.

Madde 4: Padişahın halifelik sıfatı ile bütün İslamların koruyucusu olduğunu belirtir. Bütün Osmanlı uyruklularının hükümdarı olduğunu açıklar.

Madde 5: Padişahın şahsı kutsal ve sorumsuzdur. (Yani dokunulmazdır. O.A)

Madde 6: Saltanat, hanedanının haklarını, mallarını ve hepsinin ömür boyunca mali tahsisatlarını umumun garantisi altına koyar.

Madde 7: Padişahın hakları; Nazırların (bakanların, O.A) tayini veya azli (görevden el çektirme, O.A) ile başlayarak para basmak, harp ve sulh (barış) yapmak. Deniz ve Kara kuvvetlerine kumanda ve askeri hareketlerin icrası, şeri ve kanuni yasama hükümlerinin yerine getirilmesi, nizamlar çıkarılması ve en mühümlerinden biri olarak Meclisin (Mebusan Meclisinin) toplanması veya dağıtılması hakları bu meyandadır (yani bu hakların içindedir. O.A) Ancak şu kayıtla ki, padişah, dağıtılan meclisin yerine yeniden mebusanların seçimini, yani yeni seçimleri sağlamak mecburiyetindedir.

Biz, S. S. Aydemir'den Türkçesi kısa ve açık olduğu için aldığımız bu maddelere bazı aktarmalar yapacağız.

Madde 11: Devlet-i Osmaniye'nin dini İslamdır...

Madde 16: Bilcümle mektepler devletin tahtı nezaretindedir...

Madde 18: Tebaa-i Osmaniye'nin (Osmanlı vatandaşlarının, O.A) hidematı devlette istindam olunmak için (şikayeti göz önüne alınmak, O.A) Devletin resmi lisanı olan Türkçeyi bilmeleri şarttır.

Madde 26: İşkence ve şair her nevi eziyet katiyen ve külliyen memnudur.

Madde 57: Heyetlerin müzakeratı lisanı Türki üzere ceryan eder... (Mecliste tartışmalar Türkçe olmak zorundadır. O. A)

Madde 65: (500.000 kişi bir milletvekili seçecektir. Ben Türkçesini aldım buraya)

Madde 68: ... Dört seneden sonra icra olunacak ihtihaplarda (seçimlerde, bn) mebus olmak için Türkçe okumak ve mümkün mertebe yazmak dahi şart olacaktır.

Madde 113: (Padişah istemediği kimseleri sınırdışı edebilir. O.A)

İşte İttihat ve Terakki'nin istediği Meşrutiyet ve Kanun-i Esasi kısa hatlarıyla budur. (Kaynakçayı toplu vermeyi daha uygun buluyoruz.) Burada dikkat çekmek istediğimiz iki nokta var: bir; Osmanlı'nın "ümmetten" anladığının "Türk egemenlerinin hakimiyeti" garanti altına alınmış oluyor yeniden, Türkçe resmi dil, Osmanlı soyu hakim güç olarak tasdikleniyor yeniden ve parlamentonun işlerliği bir danışma meclisinden öteye gitmiyor. Asıl yetki padişahta kalmaya devam ediyor. "Parlementer bir monarşi" dir bu, padişahın onaylamadığı hiç bir şey yürürlüğe giremez. İki; padişahın yetkilerine dikkatinizi çekmek isterim, bütün bu padişah yetkilerini, önce İttihat ve Terekki önderleri, sonrada Mustafa Kemal kendinde toplayacaktır.

Gerek 1876 Kanuni Esasi'de, gerek Jön-Türklerin aktardığımız, programlarındaki 3 maddede, ezilen bağımlı uluslara ilişkin herhangi bir gelişme, vaat var mıdır? Yoktur. Aksine "Osmanlı ülkesi bir bütündür ve bölünemez" diye ilk maddelerde yer almıştır bu sömürgeci politika. Yani Jön-Türkler ile Abdülhamit'in amaçları arasında fark yoktur. Fark, Osmanlı imparatorluğunun parçalanmasını engellemek için kullanılan araç ve yöntemlerdir. Abdülhamit, bu parçalanmayı engelemek için (zaten objektif olarak elinden çıkmış olan balkan ülkelerinin durumunuda göz önüne alarak) daha çok istibdat resmine başvurup, pan-islamizme (islam olanların birliği) sarılırken, dinsel bir emperyalizmi kurtuluş olarak görürken, Jön-Türkler parçalanmayı engellemenin yolunun "parlementer monarşi"den geçtiğine inanıyorlardı ve kötülüklerin kaynağını Abdülhamit'le sınırlıyorlardı. Bu siyasal bir körlük falan değildir; çünkü İttihat ve Terekki'nin kendisi emperyalizme uşaklık etmede kusur görmeyen, ordu ve saray aydınlarından meydana geliyordu. Fakat, tarihin bu noktada bize gösterdiği çok önemli bir deneyim var; koyu baskıcı rejimlerde en gerici faşist diktatörlüklerde ya da tek bir bireyin hüküm ferman olduğu parti ve ülke rejimlerinde, eğer baskı ve terör ipi bir kez gevşetilip, kısmi bile olsa, kırıntı bile olsa " demokratik hak ve hürriyet" verilirse, bu durum ilk önce rejimin, partinin başındakileri olumsuz etkiler. Yani, kitleleri susturma adına verilen bu taviz baskıcı rejime bir silah olarak geri döner ve güçlü muhalefet mevzileri yaratır. I. Meşrutiyetin ilanı Abülhamit'in başını yiyecektir (1909).

Şunu da eklemiş olalım; 1930'da M. Kemal'in çok partililik adına göstermelik kurdurduğu "Serbest Fırka" diktatörü tam yiyecekken kapattırıldı. Emperyalistler bu konularda çok daha deneyimlilerdir; bu işi T.C. biraz geç öğrendi. 12 Eylül'den sonra ülkemizi "düşük yoğunluklu savaş" içinde tutması, geçmişten alınan bir derstir.(4) Yalnız eleştirinin önü açılsa bile (ki kısa bir süre için öyle oldu Jön-Türkler döneminde) ilk önce ayıplarını, pisliklerini serer ortaya kanlı diktatörlerin. Sonra insanların kendi haklarını daha sesli olarak ortaya sürer. Böylesi bir eleştiri, teşhir furyası karşısında kalan rejimin yapacağı iki şey vardır; a) Günah keçisi olarak birini gösterip başını yemek. Abdülhamid böyle halledildi (azledildi). b) Kitlelerin talebine (ekonomik, siyasi, toplumsal) verilecek bir taviz olanak yoksa, kanlı bir diktatörlüğe sığınmak. İttihat ve Terakki, şair Eşref'e o mısraları yazdırırken, işte böyle tek partili kanlı diktatörlüğünü göstermede gecikmedi. Buna devrim demek mümkün mü? Değil! Neden değil? Ekonomik, siyasi, toplumsal hiçbir değişiklik getirmemiştir ondan. Olan nitel bir değişiklikten çok uzak nicel bir değişikliktir, imparatorluğun parçalanmasını önleme adına. Mutlak monarşi yerini parlamenter monarşi ile süslemiş, çatlakları parlamento sıvası ile cilalamıştır. Buna devrim dediniz mi, hemen size sorarlar: 1484'te Fransa'da Krallık olmasına rağmen parlamento da kabul edilmişti, o niye devrim değil de, bu niye devrim diye? Toprağın mülkiyet biçimine bir yenilik mi getirmiştir? Siyasal olarak bir değişiklik mi vardır? Emperyalizmden bir kopuş mu olmuştur? vs. vs. diye size sorarlar. (Unutmayalım ki en koyu faşist diktatörlükler döneminde dahi -12 Mart, 12 Eylül- paralamentolar vardı. Niye bugün yok mu?) Sanki bu sorular bize sorulmuş gibi yapalım ve açalım dosyayı. Ama önce Lenin'de katılmadığımız noktalara dikkat çekelim ve bir despot aydın örneğine yer verelim.

LENİN'E KATILMADIĞIMIZ NOKTALAR

Lenin'in 16 Ekim 1908'de kaleme aldığı bir yazıda iki farklı yorumu vardır, Jön Türkler konusunda, bakınız yoldaş Lenin neler söylüyor:

"İşin doğrusu şudur ki, bugün kendisine demokrasi diyen bir tek Avrupa ülkesi, kendisinin demokrat, ilerici, liberal, radikal vb. olduğunu öne süren Avrupa'daki bir tek burjuva partisi, Türk devriminin başarıya ulaşması ve kökleşmesi için içten gelen bir istek göstermemiştir.

Tersine, bunların hepsi de onun başarısından korkmaktadırlar. (abç. Lenin) *Çünkü bu başarısının kaçınılmaz sonucu, bir yandan bütün Balkan uluslarında bağımsızlık ve gerçek demokrasi isteklerinin uyanması olabileceği gibi, öte yandan bu olay, İran devriminin zafere ulaşmasını sağlayabilir. Asya'daki demokratik harekete taze bir güç kazandırabilir, Hindistan'da bağımsızlık savaşımını şiddetlendirebilir. Rusya'nın bütün sınırları boyunca özgür uluslar yaratabilir..."* (Sosyalizm ve Savaş, s: 96, Sol Yay.)

Hani Sivas'lıları zorla Opera dinlemeye götürüp, sonra da Nasıldı? diye sormuşlar. Onlar da "Sivas, Sivas oldu olalı böyle zulüm görmedi" demişler ya, olmuş bizim mesele; biz Leninist olduk olalı böyle zulüm görmedik Lenin'den.

Lenin'in 1908 yılı Ekim'inde yaptığı bu açıklama sırasında İttihat ve Terakki'nin bir siyasi programı bile yoktur ortada. Parti midir? Ordu mudur? Gizli bir teştilat mıdır? O bile tartışma konusudur Jön-Türk kongrelerinde. Bu bir yana, İttihat ve Terakki'nin bütün önderliği koyu bir Avrupa taraftarıdır, onlarla sıkı bağlar içerisindedir. Onun için de emperyalistlerden en ufak bir tepki almak şöyle dursun, gene Lenin'in az sonra yapacağımız alıntıdaki sözlerinde de belirtiği gibi övgü almışlardır. Bu iki alıntı birbiriyle göze batacak kadar çelişki içindedir dedikten sonra...

Lenin kusura bakmasın ama, bu görüşlerine katılacak ülkemiz toprağında bir tek Leninist bulamaz. Sovyet komünistlerinin öteden beri, gerek Jön Türk, gerek Kemalist harekete karşı haketmedikleri iltifatları yaptığını biliyoruz. Öyle ki, Mustafa Suphi ve on dört yoldaşı Karadeniz'de Kemalistlerce hunharca katledilirken bile (hem de Radek, Komintern'de bağıra çağıra M. Suphi ve yoldaşları için; bizim direktifimiz ile gittiler demesine rağmen) bir tek satırla Kemalistleri protesto etme yoluna bile başvurmamışlardır. Lenin'in ve Stalin'in bu gereksiz,

aşırı iyiniyeti gerçeği ifade etmemekle birlikte ülkemizde lüzumsuz bir Jön Türk, Kemalist hayranlığına yol açmıştır. Lenin'in alıntısına dönelim ve biz de onun sözleriyle şöyle cevap verelim:

"İşin doğrusu şudur ki, hem de en doğrusu, Jön Türklerin hareketini hem İngiliz, hem Fransız, hem de Alman... emperyalistleri yürekten ve açık açık desteklemişlerdir. Hem ekonomik, hem de siyasi olarak. Siyasal desteği belgelemek için buraya İngiliz emperyalistlerinin bir mesajını alıyoruz:

'Majeste İngiltere maslahatgüzarına, Majeste İngiltere kralının hükümetlerinin kutlamalarını sadrazama sunmak ve Kanun-i Esasi'nin kabul edilmesinin İngiltere'de uyandırdığı büyük bir yakınlık duygusunu haşmetmeap Osmanlı padişahına söylemek üzere' (Temperley'den aktaran Y. Stefanos, age, s: 576)

Ayrıca şunu da eklememiz lazım ki Jön Türk hareketi iktidarı tamamen ele aldığı gibi (Ocak 1909) yalnız ülke içindeki işçi ve köylü kitlelerini ezmekle kalmadı. Her ulusal hareketin karşısında, ezilen uluslar, Jön Türkleri (Genç Türkler) bulacaktı. Balkan savaşları, Araplara karşı savaşta Ermeni bağımsızlık hareketi vs. bütün bu uluslar, bağımsızlık isterken karşılarında Jön Türkler'i buldular (yani İttihat ve Terakki) eğer illada örnek olarak gösterilmek isteniyorsa bağımsız uluslara değil, eğer bir örnek gösterilecekse sömürgeci güçlere örnek olmuştu ve Jenosid politikalarıyla Hitlere...(5) Lenin'in aynı yazıdaki diğer yorumu ise şu:

"Genç Türkler ılımlı ve çekingen oldukları için övünüyorlar; yani Türk devrimi zayıf olduğu, halk yığınlarını gerçekten bağımsız hareket itmediği, Osmanlı İmparatorluğunda başlayan proleter savaşıma düşman olduğu... ve aynı zamanda Türkiye'nin soyulması sürüp gittiği için övünüyor. Genç-Türkler, Türk topraklarının yağmasının devamına olanak verdikleri için övünüyorlar..." (age, s:97)

Lenin'in ılımlı ve çekingen dediği Jön Türkler, ülkemiz toprağında Pan-Türkizmin, Kemalist ırkçılığın ve de bu bugünkü MHP kafatasçılığının isim babalığını yapmışlardır. Jön Türklerle ülkenin bağımlılık ilişkilerinin devam ettiği ise doğrudur. Ekonomik ve siyasi anlaşmalara yazımız ilerledikçe değineceğiz.

BİR DESPOT AYDIN ÖRNEĞİ

"Ne var ki, özgürlük hareketinin güçlenmesi için diğer halkların benzer cemiyetleri ile işbirliğinin zorunlu olması, onun da ötesinde devleti kurtarma amacının herşeyin üstünde tutulması bu genç ilericileri bölücü bir milliyetçilikten uzak tutmuş ve onlara olanca güçleriyle 'Osmanlılık' idealini yaymaya çalışmışlardır."

Jön Türklerin Osmanlılığını böyle tanımlıyor Tevfik Çavdar. Bölücü terör, birleştirici terör derken hakim sınıflar, şimdi karşımıza bir de bölücü milliyetçilik çıktı. Bu satırlar sömürgeci bir zihniyeti kusmaktadır. Bir kere milliyetçilik ne? Ülkenin ekonomik ve siyasal bağımsızlığını içte ve dışta koruma değil mi? Peki Jön Türklerin en ufak bir anti-emperyalist eylemi var mıdır? Yoktur! Yok olduğu gibi ülkenin dış borçları Jön Türkler döneminde ikiye katlanmış, yalnız ekonomi değil, askeri güçler bile Alman emperyalizminin denetimine verilmiştir. Peki ulus nedir? Kapitalizmin şafağında ortaya çıkan toprak birliği, pazar birliği, dil birliği ve ortak kültürün meydana getirdiği ruhi şekillenme birliğinden meydan gelmiş topluluk. T. Çavdar kendi sömürgeci mantığını gizlemek için bölücü milliyetçilik adına diğer ulusları Türk egemenliğinin köleliğinde değerlendiriyor. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını bölücülük adına çiğniyor. TC'nin ağzıyla konuşuyor T. Çavdar. Jön Türklere yani şu Alman emperyalizminin (ve de İngiliz) uşaklarına ilercilik, özgürlükçülük" ünvanını vererek emperyalizmi de alkışlamış oluyor.

İttihat ve Terakki'nin ikinci adamı Talat paşa ile Çavdar'ın korkusu aynıdır. Bakın ne diyor Talat Paşa:

"Osmanlı İmparatorluğu Türkler, Araplar, Kürtler- Ermeniler, Rumlar, Bulgarlar-, Sırplar vb. gibi çeşitli kavimlerden oluştuğundan Ermeni programına göre siyasi bir özerkliğin kabulü öteki milliyetlere de aynı şekilde bir örgüt kurma hakkını verecektir. Bu ise yalnız ülkedeki birliği bozmakla kalmaz, belki altı yüz yıldan beri imparatorluğun üzerine kurulmuş olduğu temelleri yıkarak imparatorluğu çöküşe doğru götürebilir..." (Talat Paşa'nın Anıları)

Koca bir Ermeni ulusu bu mantığın sonucu olarak toptan yok edildi zaten. Bölücülü milliyetçilik adına savunulan sömürgecilik, imparatorluğun dağılmaması adına savunulan yağma pazarlarının elden kaçırılmamasıdır. Birlik adına Türk egemenlerinin hakimiyeti ve asimilasyoncu politikası Kanun-i Esasi de en göze çarpan maddelerdir zaten. T. Çavdar safını resmi ideolojiden yana belirlemiş, diktatörlüğün despot aydınlarından biri olarak TC ile saf tutmuştur, ezilen uluslar ve kendi halkının karşısındadır yeri.

Unutmadan ezen ulus milliyetçiliği ile ezilen ulus milliyetçiliği çok farklı şeylerdir. Meşrutiyetin Kanun-i Esasi'nin 1.Maddesi ne diyordu?

Madde 1: Osmanlı devleti... vilayetleri ve imtiyazlı eyaletleri kapsayan bir bütündür. Hiç bir suretle bölünemez.

Peki cuntanın ortaya koyduğu bugünkü anayasa ne diyor? Evet, 1982 Anayasası:

Madde 3: Türkiye devleti ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir... Başkenti Ankara'dır. (1982 Anayasası, s: 5)

DİPNOTLAR

1) Yalçın Doğan'ın yazdığı IMF Kıskacında Türkiye adlı kitapta bu konuya ilişkin ilginç araştırmalar vardır. Traktör alım satımına ilişkin olarak şöyle der: "Amerika Türkiye'ye traktör vermektedir. Ne var ki verilen traktörler pamuk tarlalarında kullanılmayacaklardır." (s: 74) ABD'ye Menderes traktörleri pamuk tarlalarında kullanıyor" diye ihbar eden adam ise Vehbi Koç'tur. ABD emperyalistleri bu yüzden Menderes hükümetini sıkıştırır. Menderes her ne kadar "traktörler satın alınmıştır, istediğim yerde kullanırım" derse de satış mukavelerinde nerelerde kullanılacağı" kendisine gösterilince susmak zorunda kalmıştır.

Yine aynı kitabın 69. sayfasında yarı-sömürge ülkelerle emperyalist ülkelerin alım-satım arasındaki farka değinirken "dış yardımlara bağımlı ve bu gibi finansman kaynaklarından vazgeçemez durumda olan ülkelerin alımlarında, uluslararası piyasalarda geçerli rekabet fiyatlarına oranla %20'den daha fazla fiyat ödedikleri saptandığı..." demektedir. (IMF Kıskacında Türkiye, Tekin Yay. 3. baskı)

2) Biz buraya demiryollarının sağından ve solundan geçen 10 km'lik alanın (yani toplam 20 km eden) imtiyaz sahibi şirketlere verildiğini yazdık. Halbuki bu imtiyaz bazı yazarlara göre 20'şer km'lik (yani toplam 40 km'lik) bir alanı kapsamaktadır çoğu zaman. Bağdat projesi konusunda her yazar bu istatistik bilgiyi farklı verir, (tıpkı Osmanlının borçları gibi) biz en azını itiraz edilemeyecek rakamı buraya aldık.

3) Ülkemiz toprağında ölümsüz izler bırakmış olan büyük insan Mahir Çayan, emperyalizmin üçüncü bunalım dönemi olarak tanımladığı bu dönemi değerlendirirken çarpık kapitalizm teorisine ilişkin görüşlerini şöyle açıklar: "yeni sömürgeci metodların temelinde, emperyalist tekellerin aç gözlü sömürü politikasına cevap verecek şekilde, sömürge ülkelerde meta pazarının genişletilmesi yukarıdan aşağıya kapitalizmin bu ülkelerde hakim üretim biçimi olması, merkezi güçlü otoritenin egemen olması sonucunu doğurmuştur... altyapıda kapitalizm egemen unsur haline gelmiştir..." demektedir.

Çayan'ın bu görüşlerine katılmadığımız biliniyor. Bu bakış açısı sanki emperyalizm girdiği her yarı sömürge ülkeyi sömürebilmek için kapitalist yapar tezine bizi götürür ki, bugün Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki bir yığın örgütler kendi ülkelerini yarı feodal değerlendirmektedir. Afrika'nın durumu ise başlı başına apayrı bir tartışma konusu. Bizce de hala araştırma konusu olarak boynumuzda bir borç gibi duran ve bugüne kadar, ya da şöyle diyelim; Kaypakkaya'nın kendini feda etmesinden bu yana "Türkiye'nin iktisadi ve sosyal yapısı" bu bir tartışma yazısıdır, sonu da gelmemiştir zaten) hiç bir allahın kulu el atıpta kendi savunduğu tezleri bilince çıkarma zahmetine girmemiş adeta yarı feodal tezi, yıllardır tarafımızdan din iman kuvvetiyle savunulur olmuştur. Hal böyleyken bu satırların yazarı da dini bütün bir Kaypakkayacı olduğundan, onun düşünçe ve gösterdiği yola sempati duyduğundan yarı feodal yapı tespiti daha doğru görünmektedir. Bu tartışmalardan gelecek olan eleştirilerden feragat edeceğiz anlamına gelmiyor. Ama gönül ister ki cezaevlerinde yatan o değerli arkadaşlar bir öncülük edip şu sorunu ele alıp kalıcı bir çalışma olarak ortaya sersin, ufkumuzu açsınlar. Öneridir bu eleştiri değil.

4) Bundan birkaç yıl önceydi. Yeni af tartışmaları olurken bir gazeteci Demirel'e soruyor: "Efendim af çıkarmayı düşünüyor musunuz?" Demirel'in cevabı, "biz bu filmi önceden görmüştük" oluyor. Kastettiği 1974 affıdır Demirel'in. 1974 affından dışarı çıkan bir yığın militan kadro devrimci harekete yeniden katılıp büyük bir katkı sundular, hakim sınıflar ve tabii Demirel buna işaret ediyor bu laflarıyla, yani hakim sınıflar şunu öğrendiler; koşulsuz ve bedelsiz af verilmez. Bu Latin Amerika ülkelerinde uygulanan, devrimci örgütlere karşı rehine kullanma mantığıdır, örgüt çökertilmeden ya da teslimiyete zorlanmadan salıverilme olmayacak anlamına geliyor. Eğer çok farklı şartlar gündeme gelmezse, özgürlük tutsaklarının zincirinden boşanması devrimin bilek gücüne kalmıştır.

5) Biz buraya Jön Türklerin iktidarı ele almasını sayın T. Z. Tunaya'nın yorumuna bağlı kalarak Ocak 1909 dedik. Aslında Meşrutiyetin ilanından (23 Temmuz 1908) sonra iktidar artık padişahların değil İttihat ve Terakki'nin elindedir ve padişahlar artık yetkisizdirler. Onbir yıl İttihat ve Terakki dönemi olarak anılır tarihçiler tarafından.

KAYNAKLAR

1) Ş. Süreyya Aydemir, Enver Paşa, Cilt I
2) Server Tanilli, Anayasalar ve Siyasal Belgeler, İstanbul 1976
3) T. Zafer Tunaya, Türkiye'de Siyasal Partiler, 1859-1952, Arba Yay.
4) Naci Kutlay, İttihat Terakki ve Kürtler, Fırat Yay.
5) Çetin Yetkin, Türk Halk Hareketleri ve Devrimler, Milliyet Yay.
6) Lenin, Sosyalizm ve Savaş, Sol yayınları
7) Alpay Kabacalı, Çeşitli Yönleriyle Şair Eşref, Özgür Basım Dağ.
8) Y. Stefanos, Azgelişmişlik Sürecinde Türkiye, Gözlem yay.
9) M. Çayan, Kesintisiz Devrim, Devrimci Tavır Yayınları 3
10) Orhan Kurmuş, Emperyalizmin Türkiye'ye Girişi, Bilim Yayınları
11) İlber Ortaylı, Osmanlı İmparatorluğunda Alman Nüfusu, Kaynak Yay.
12) Hıfzı Topuz, Kara Afrika, Milliyet Yayınları, 1971

5.BÖLÜM

"Nasıl özel yaşamda bir adamın kendisi hakkında düşündükleri ve söyledikleri ile gerçekte ne olduğu ve ne yaptığı birbirinden ayrılırsa, tarihsel savaşımlarda da, özel yaşamdakinden daha çok, partilerin sözlerini ve emellerini onların kuruluşlarından ve gerçek çıkarlarından ayırdetmek, kendileri hakkıda düşündükleri ile gerçekte ne olduklarını birbirinden ayırdetmek gerekir." (abç.)
Marks, Louis Bonaparte'in 18. Brumaire'i (Sol Yay.)

"DEVLETİ KURTARMA" + "MİLLET OLMA"

Jön-Türkler'e ya da diğer bir ifade ile İttihat ve Terakki'ye atfedilen sözcükler bunlar. "Devleti kurtarma" ile anlatılmak istenen anti-emperyalistlik, "Millet olma" sloganı ile anlatılmak istenen ve bugüne kadar despot aydınlar tarafından bir nakarat gibi tekrarlanan ise "milliyetçilik". Eğer tarihi çarpıtmak isterseniz önce "kavramları" çarpıtınız diye bir laf var, doğrusu pek de isabetli bir söz. Resmi ideolojinin amigoları bu yönteme sıkı sıkıya sarılmışlardır bugüne kadar. Mekteplerde okuyup, resmi ideolojiden Osmanlı ve TC tarihini okuyan arkadaşlarımız şunu çok iyi bilir ki "Bu tarihte bir tek yenilgi olmamıştır" bırakınız yenilgiyi "beraberlik" bile yoktur. Olmadığından mı? Değil. Ama tepeden tırnağa "yalan" üzerine kuruludur bu tarih. Kafatasçı ideoloji ilkokuldan başlayarak öyle bir biçimlendirmeye çalışmıştır ki çocuklarımızı, gençlerimizi, "Türk" kavramı dışında kalan hertürlü milliyet ya da millet'in anlamı "düşmanla" özdeş tutulmuştur. "Türkün, Türkten başka dostu yoktur ve

olmamıştır", bu "tarihi"(!) anlatıma göre. Türk kavramının dışında kalan uluslar, halklar ya "gavurdur" ya "düşman" (!) Bu kafatasçı düşünceyi "resmi ideoloji" yapan Türk egemen sınıfları ne gariptir ki (!) yine o kafatasçı yetiştirmeye çalıştıkları Türk halkından vergi alabilmek için, kadınlarının apış aralarına elini sokup "akçe" aramaya kadardan tutunda, günümüzde Avrupa kapılarına bir köle gibi yine bu halkı satmışlar, Avrupa'nın bütün pisliğini yine bu halka temizletirlerken de "Ne mutlu Türküm diyene" sloganını atmaktan da utanmamışlardır. Resmi ideolojinin bu konudaki en büyük destekçileri yine şu despot aydınlar olmuştur. Dillerinde "demokrasi" vicdanlarında "darağaçları sallanan" şu despot aydınlar! Bu çarpıtılan ve yalanlarla dolu olan tarihin düzeltilmesi sorununun bir "ekip" işi olduğunu unutmadan biz sadece "bir adım" atıyoruz. Evet "Jön-Türkler Devleti kurtarmaya gelmişler". Peki Osmanlı Devleti'ni kimden kurtaracaklardı? Emperyalistlerden mi? Hayır, çünkü İttihat ve Terakki'nin "en küçük bir anti-emperyalist eylemi olmak şöyle dursun, iktidara gelmeden emperyalistlerle kol kola idiler. Meşrutiyet'in ilanını istemeden, bütün emperyalist ülkelerin konsolosluklarına bir bildiriyle kendilerine karşı olmadıklarını belirttikleri gibi, Alman emperyalistleri ile de yıllardır flört ediyor, Almanca çıkardıkları gazetelerde Alman emperyalizmine övgüler yağdırıyorlardı. İktidara geldiklerinde ise emperyalistlerin kusursuz bir uşağı olduğunu sergilediler. Hal böyleyse –ki böyle (anlatacağız şimdi)– o zaman "Devleti kurtarma" (?) ile despot aydınların anlatmak istediği, çarpıtmak istedikleri neler? Öyle ya Osmanlı Devleti, yarı-sömürge bir durumdadır "kurtarmak"tan söz edildi mi, doğal olarak anti-emperyalistlik akla gelir? Peki ya "Millet olma" yolunda Jön-Türkler'in adım attığını söyleyenlere ne demeli? Gerçekten Jön-Türkler "ulusal şuuru mu" uyandırıyor, ulusalcılığı mı destekliyor, ulusal bir burjuvazi miydi? (Biliyorsunuz bu söylenen türküler "Kemalizm" için de söylendi, söyleniyor.) Osmanlı İmparatorluğu bir tek ulustan oluşan türdeş bir toplum muydu? Arap, Kürt, Ermeni, Sırp, Boşnak, Hırvat, Bulgar, Yunan, Arnavut, Laz vs. vs. gibi ezilen bağımlı uluslardan oluşuyordu bu imparatorluk öyle değil mi? Egemen ulus'ta Türk ulusuydu bu imparatorlukta zaten ve onaylanan II. Meşrutiyet'in Kanunu-Esas-i'nin de, Türk egemenliğinin yeniden onaylanmasından başka

bir şey olmadığını, parlamenter bir monarşizmin, 23 Temmuz 1908 Jön-Türk hareketiyle ilan edildiğini de belirtmiştik. Öyleyse Jön-Türklerin "Millet olma" ya da "millet şuuru" yaratma demogojileri ile saklanmak istenen ne?

Bütün bu kavramların içeriğinin boşaltılmasının, bütün bu kavramların çarpıtılmasının altında yatan, gizlenmeye çalışılan sömürgeci bir zihniyettir! Gizlenmek istenen, hor görülen, diğer ulusların (imparatorluktaki) bağımsızlık uğruna verdikleri savaş ve karşılığında Jön-Türkler'in yaptıkları katliamlardır. Ermeni soykırımı, Kürtlere yapılan katilam ve toplu sürgünlerdir gizlenmek istenen bu "parlak"(!) laflarla. Karalanmak istenen, Bulgar, Sırp, Hırvat, Arnavut, Arap vs. ulusal başkaldırılarıdır. Ulus olma hakkını türlü sahtekarlıklarla, tahriflatlarla yanlız Jön-Türklere tanıyan bu despot aydın sürüleri "ilericilik" adına Osmanlı'nın sömürgecilik politikasını alkışlıyor, katliamları meşru göstermeye uğraşıyorlar. Ve ne kerametse "ulus" olma hakkını diğer ezilen "uluslara" tanımamak için "arkalarında emperyalistlerin" desteğini arayan ve bulan bu despot aydınlar, Jön-Türkler'in emperyalistlerin elinde bir oyuncak olduğunu göremiyorlar(?) Neden bu beyler ittihatçılara da aynı tavrı almıyorlar? Alamazlar; işin doğrusu şu: Jön-Türkler "devleti kurtarmaya" değil (zaten devlet çalınmış değildi yine Türkler'in elindeydi yarı-sömürge bile olsa) Jön-Türkler, imparatorluğun sömürge uluslarının bağımsızlık savaşlarını engellemek, zapt-u rapt altına almak için gelmişlerdi. Ve bütün yaptıkları bu oldu yaşamları boyunca. Buna gelmeden büyük öğretmen Karl Marks'tan yaptığımız alıntıya dikkat çekmek isteriz, bizim metodumuz da bu olacak. Her söylenen "güzel" sözleri tartışmayacak, "güzel" lafların etkisiyle yani lafazanlıkla uygulanan pratiği inkara yönelmeyeceğiz, aksine uygulanan pratiğe denk düşen düşüncelere ağırlık vereceğiz. Halk da öyle demez mi, "iş insanın aynası, lafa bakılmaz!" diye?

JÖN-TÜRKLER'İN "OSMANLILIĞI"

Biliyorsunuz bu "söz" bugün ülkemiz sol'unda da içeriğinden koparılarak, pratik uygulamalarından soyutlanarak "ilericilik" adına bazı gruplar tarafından alkışlanmaktadır. Hatta bazı Kürt yazarları bile "Osmanlılık"

düşüncesinde "bir ilericilik" görmektedir. Hayır, adres vermeyeceğiz bu eleştirilerde, çünkü sayı itibarıyla bayağı kabarıklık yaratacak. Geçen bölümde Kanuni-Esasi'nin, yani II. Meşrutiyetin Anayasasından örnekler verirken:

"*Osmanlı Saltanatı, yüce islam halifeliği sıfatı ile Osmanoğulları hanedanındandırlar, Padişahlık en yaşlı evlada geçer*" (madde 3) Madde 11: Devlet-i Osmaniye'nin **dini islamdır**... Madde 16: **Bilcümle mektepler, Devletin tahtı nezaretindedir.** Madde 18: ... Devletin **lisanı resmisi olan Türkçeyi bilmek şarttır.** Madde 57: Heyetlerin (Milletvekillerinin bn.) **müzakaratı Türkî üzere ceryan eder** Madde 68: ...**Mebus olmak için Türkçe okumak ve mümkün mertebe yazmak dahi şart olacaktır** diye örnekler sunmuştuk. Bizdeki sol gruplar, partiler bu yaklaşımı görmezden geldiler hep. Bunun anlamını ABD emperyalizminin sözcülüğüne soyunmuş olan William M. Sloane "**Sömürgeleri Türkleştirme Programı**" olarak çok güzel bir şekilde, daha gerçekçi bir ifade ile yorumlamıştır. Çok doğru bir tahlildir bu.

"Türkçülük, Türklük" II. Meşrutiyetin esas gövdesini oluşturur. Sonradan daha çarpıcı hale gelmiştir o kadar. Onun da nedeni var, ama oralara gitmeden şunu vurgulayalım ki, Jön-Türkler'in "Osmanlılık"tan ne anladığını en açık ifadeyle vurgulayan, yine Jön-Türkler'in teorisyenlerinden biri olan Tunalı Hilmi olmuştur. Bakınız ne diyor:

"... **Bir Türk'ün yazdığını her Osmanlı okumalıdır. Öz Osmanlılar Türklerdir. Türkçe, Osmanlıca demektir.**"

(Belgeyi yayınlayan Hanioğlu M. Şükrü, aktaran N. Kutay), 1903.[1]

İttihat ve Terakki'nin "Osmanlılık"tan anladığı ve uyguladığı da buydu. Bu "sömürgeleri elde tutma ve Türkleştirme" gayesi ile gelmiş olanlar yüzsüzlükte Padişah'tan çok daha ilerideydiler.

Jön-Türkler'in bir başka yayın organı "***İçtihat***" dergisi 20 Mart 1906 tarihli 3. sayısında şöyle yazıyordu:

"*Vatandaşlar! Türkiya, Türkiyalılarındır. Türkiya vatandaşları kat'iyyen aynı hukuk ve hürriyet'e maliktir. Hiçbir unsurun mesela Ermeni'nin Türk'e, Türk'ün Arab'a, Arab'ın Arnavud'a hiçbir tefazulü yoktur.*"

Bu basit bir iki yüzlülük örneğiydi o kadar, çünkü bağımsızlık isteyen her ulusa, bağımsızlık propagandası yapan her insana bile saldıracaktı yine bu Jön-Türkler.

Kanun-i Esasi'nin birinci maddesi: **Osmanlı devleti, ... vilayetleri ve imtiyazlı eyaletleri kapsayan bir bütündür. Hiçbir suretle bölünemez,** demiyor muydu? Diyordu. O zaman söylenmek istenen çok açık değil mi? "Sömürge kalacaksın ve Türkleşeceksin!" Başka bir anlamı yok bunun. Bu yasalar bu mantık, bu makyavelist politika "Kemalist" hareketin de üstünde yükseldiği, kendine dayanak yaptığı çizgidir. Onlar da "*Şimdi Türkiye Büyük Millet Meclisi, hem Kürtlerin ve hem de Türkler'in yetkili vekillerinden oluşur...*" M. Kemal dememişler miydi? Demişlerdi! Dedikleri buydu bu olmasına ama yaptıkları neydi? Katliam! (Diğer ulusların çoğu "bağımsızlığını" alıp gitmiş kopmuşlardı imparatorluktan o sıra, Ermeniler de ulusça yok edilmişti İttihatçılar tarafından.) Bizim niyetimiz Türk egemen sınıflarına ahlak dersi vermek değil. Taht uğruna kendi öz kardeşlerini ana memesinden koparıp boğduran bu ceberrut güruha ahlak dersi vermek bizim kapasitemizi aşıyor. Bizim söylemek istediğimiz, bazılarının iddia ettiği gibi "Jön-Türkler sonradan Turancı, ırkçı" falan olmuş değildir. Bu Jön-Türkler'in ve Kanuni Esasi'nin programında, çizgisinde vardır. Onlara atfedilen "siyasal liberalizm" sadece ve sadece "amacı" gizlemeye yarayan sahtekarca bir demagojidir. Çünkü, Jön-Türkler bu program ile birlikte bütün sömürge uluslarına "birden ve toplu olarak" savaş açamazdı. Buna ne gücü vardı, ne de şartlar elverişliydi. Önce, Dersim'e saldırdı. Sonra Adana olayları dedikleri Ermeniler'e yöneldi ve böylelikle Türk olmayan uluslara karşı neler yapacağını da hemen sergilemiş oldu. Ama çehresi, "Bağımsızlık" ilan eden (1912) Balkan ulusları karşısında ortaya daha net bir biçimde çıktı. Ama hedefine gitmek için parça-parça ilerledi. Balkan uluslarına karşı savaşırken, Kürt, Arap, Ermenileri yanına aldı. Balkanlardan tamamen püskürtülünce bu sefer diğer ezilen uluslara saldırdı. Nisan 1915 Ermeni katliamı ile bir ulusu toptan yok etti, çoluk çocuk genç ihtiyar demeden. Sonra mı? Sonrasını aslında sizler de biliyorsunuz: "*ZO gitti LO kaldı*" diyordu ittihatçılar ve (ZO'dan kasıt Ermeniler, LO'dan kasıt Kürtler'dir.) Kürtlere yöneleceklerdir, Araplara...

Buydu Jön-Türklerin "Osmanlılığı!" "Ümmet" kavramı da Jön-Türkler'in Abdülhamid'den kiraladığı bir sözcüktü ve işte "ümmetin hali" ümmet-i müslüman!

Makyavel; amaç, her türlü aracı meşru kılar, amaca ulaşmak için her şey meşrudur der. Bu, bütün karşı-devrim cephesinin ve ceberrut iktidarların felsefesi olmuştur her zaman.

Bizler, Bedrettince yaklaşırız olaylara her zaman "***Amacın güzelse, aracın da güzel olmak zorunda, çünkü güzel amaçlara ancak güzel araçlara başvurarak***" ilerleyebiliriz.

JÖN - TÜRKLER ANTİ - EMPERYALİST MİYDİ?

İnsanın bu soruya "Evet" diyebilmesi için, resmi ideolojinin mekteplerinde okutulan kitaplar dışında, hiçbir şey okumamış olması gerekir. Pardon, bir de D. Avcıoğlu gibi Kemalist despot aydınlardan başka bir şey okumaması gerekir. Perinçek hatırımızda.

Şöyle diyor D. Avcıoğlu:

"*İttihatçıların her şeyden önce* ***vatanın parçalanmasını önlemek*** *ve* ***yarı-sömürge durumuna son vermek istediklerini...***"(abç)

Bu beyzade "vatanın parçalanması" sözleri ile, Arabistan'ı, Bulgaristan'ı, Kürdistan'ı vs. babasının malı gibi değerlendirirken, Osmanlı'ya karşı yürütülen ulusal mücadeleleri "vatanın bölünmesi" olarak gördüğünden saldırıyor. Bu tipik "Kemalistçilik" ve "İttihatçılık" buram buram sömürgecilik kokmaktadır. Bunun içinde Jön-Türkler'e "*yarı-sömürge durumuna son vermek...*" gibi sözüm ona "ilericilik"(!) atfedilerek "devrim" adına sömürgeci zihniyeti alkışlıyor ve de alkışlatmak istiyor. Bir defa en koyu proleter devrim bile, bir başka ulusu, hangi gerekçe ile olursa olsun "baskı" altına alamaz, "zorla" birlik uygulayamaz. Böylesi bir tutum "Ulusların Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkı"na müdahele ve saldırı anlamına gelir, başka bir anlamı yoktur ve kınanması karşı çıkılması gerekir, dedikten sonra şu yarı-sömürgeciliğe bir bakalım. Gerçekten bir karşı çıkış var mıdır emperyalizme? Ülkemiz tarihi bunları doğrulamıyor, yalanlıyor.

Jön-Türkler sadece 1908 Meşrutiyeti ile değil daha önceden de emperyalistlerle ilişki içerisindeydiler. Bunun aksi bir yaklaşım çok fazla hayal gücünü zorlamak ya da tarihi çarpıtmak olacaktır. Hiç aklınıza yatıyor mu, bir günde (23 Temmuz 1908) Jön-Türkler iktidara geliyor ve emperyalistler onları hemen destekliyor? Sermaye, güvence almadığı hiçbir teşkilatı

ne destekler ne de onun iktidarı almasına göz yumar. Bu tür mantıklar Jön-Türkler'i "tanımamakla" kalmıyor, emperyalizmin nasıl bir canavar olduğunu da göz ardı ediyor. Emperyalistler sermaye yatırdıkları ülkelerdeki ekonomik ve siyasi gelişmeleri (itiraf edelim ki) bizden daha iyi izlerler ve izliyorlar. Yarı-sömürge ülkelerde, emperyalizmin "okey"ini almamış bir siyasal grup patırtısız-gürültüsüz iktidara gelemez. Burnumuzun dibinde Yaser Arafat gerçeği var: O'na bile, bir "mahallelik devlet" verene kadar emperyalistler emdiği sütü burnundan getirdiler bin defa, o "mahallelik devlet" bile emperyalizme bağımlıdır. Yaser Arafat, aldığından çok çok fazlasını vermek zorunda kalmıştır emperyalistlere.

Bakınız 1 Ocak 1900 tarihli İttihat ve Terakki'nin yayın organı olan "**Osmanlı**" ne diyor:

"*İstikbalde Osmanlı imparatorluğu'nu yönetecek partimiz, cesur ve asil Alman milletiyle bu gazete sayesinde temas kuracaktır.*" (Almanca çıkan belgeyi aktaran, **İlber Ortaylı**)

Aslında Alman emperyalizmi ile ilişkinin tarihi Jön-Türklerce çok daha derinlerdedir. 1830'lu yıllarda Osmanlı imparatorluğunda hizmet subayı olarak görev yapan Moltke zamanına kadar uzanır. Ordu içerisinde Alman hayranlığı ve etkinliği ta o zaman başlar. 29 Nisan 1898'de İttihat ve Terakki, Kayzer (Kral) II. Wilhelm'e müracat ederek V. Murat'ın tahtta geçmesi ve Abdülhamid'in tahtan indirilmesi için yardım isterler. 1911'de Libya'yı işgal eden İtalya ile Osmanlılar arasındaki savaşta Jön-Türkler'in ünlü ideoloğu Mehmet Akif Ersoy nasıl da yalvarıyor ve yardım istiyor sömürgesi elden gitmesin diye Almanlara: "**Almanlara Açık Mektup**" diye başlıyor çağrı:

"*Biz mahvolursak doğunun anahtarı Almanların değil, rakiplerinin eline geçecektir. Doğuyu korumak ve uygarlaştırmak, doğuya doğru Osmanlılar'la birlikte gitmek-Doğu'yu Alman ticaret ve sanayi için kazanmak... İşte kendisini bilen Osmanlı ve Alman hükümetleri için büyük bir program*" (aktaran İ. Ortaylı)

Bu sömürgeci bezirganın söylediği; "*sömürgeler elimizden kaçıyor, imdadımıza yetiş beraber yiyelim yoksa sen de açıkta kalırsın*" diye efendisini uyarıp yardıma çağırıyor. Ne demiştik? "Devlet'i kurtarma" değil "sömürgeleri elde tutmak" için gelmişti Jön-Türkler ve onlar bağımsızlıkçı değil,

emperyalistlerin uşaklarıydılar, giderek de yalnız Alman emperyalizminin yeminli uşağı oldular. Alman emperyalizminin iktisatçısı ve Anadolu demiryolları şirketinin de genel müdürü olan Dr. Karl-Helfferich, Jön-Türkler için:

"*Türkiye, Sultan Abdülhamid döneminde bile bu derecede Almanya'nın nüfusu altına girmemiştir.*" diyordu. ***(aktaran Ortaylı)***

Bu sözler hiç abartısız söylenmiştir. Berlin Kongresi (1878) sonrası Abdülhamid yönetiminin Alman emperyalistleri ile olan (İngiltere-Fransa'ya karşı denge sağlama(!) politikası gereği) ilişkiler, İttihat ve Terakki döneminde öyle bir artış gösterir ki, İngiliz ve Fransız emperyalistleri bile "nota" vermek, tehdit etmek lüzumunu hisseder bir kaç kez.

Almanya'nın 1909 yılında Osmanlı İmparatorluğu ile karadan yaptığı ticaretin hacmi 8 milyar 238 milyon marktı. İngiltere ve Fransa'nın iki katından fazla. Yıllara dikkat ediyorsunuz değil mi?

Jön-Türkler'in iktidar dönemini anlatıyoruz.

En büyük talanın yapıldığı demiryollarına bir örnek de burdan verelim:

"*Ödenen kilometre güvencesi yıldan yıla artıyordu. 1889 yılında topu topu 7.981 lira (Altın liradır bu, bir altın lira, 8 ruble 40 kopektir) ödenirken, ödenen miktar 1909 yılında 748.910 liraya ulaşmıştı.*" **(Noviçev)**

Anadolu'daki 74 sancaktan (sancaklara ayrılmıştır ülke) 24'ünün ürün gelirleri, vergileri emperyalist ülkelere kilometre başı garanti olarak veriliyordu. Gördüğümüz gibi Jön-Türkler döneminde bu soygun artarak, hem de kat be kat artarak sürmüştür. Demiryolu deyip geçmeyin, geçtiği yerlerdeki 20 km'lik bir alandan çıkan yeraltı ve yerüstü zenginliklerimizi vergi ödemeden, hesap vermeden çekip götürüyordu. "Vergi vermediler" uşaklarına diye üzülmüyoruz yanlış anlaşılmasın, soygunun boyutuna dikkat çekmek için söylüyoruz. Ve demiryolu şirketlerinin daha bir yığın gümrük ve vergi ayrıcalığı sürüp gitmiştir, Jön-Türkler döneminde. İngiliz ve Fransızlar ile Almanya arasında "bir demiryolu savaşına" dönüşür Osmanlı İmparatorluğu. Bu ve diğer dünya yüzünde süren emperyalistler arası çelişki dünya savaşına yol açacaktır.

Almanlar'a verilen çeşitli ekonomik ve siyasi imtiyazlar, mecliste yoğun tartışmalara yol açar. Bu tartışmalarla emperyalizme karşı bir tavır gelişmez. İngiliz-Fransız yanlılarıyla Alman yanlıları arasındaki bir çatışmadır bu. İttihat ve Terakki içinde bu iki grup varlığını sürekli korumuştur ve yer yer çatışmalara dönüşmüştür bu tartışmalar.

Hep İttihat ve Terakki'nin Almanlarla işbirliğinin üzerinde durduk. Bunun bir nedeni var şüphesiz ama İngiliz ve Fransız emperyalistleri boş mu duruyordu ya da Rusya ne yapıyordu?

Duyun-u Umumiye ve Tütün Reji'si olduğu yerde duruyordu. Biliyorsunuz, Osmanlı Bankası ve Duyun-u Umumiye, İngiliz-Fransız emperyalistlerinin ağırlığını hissetttirdiği kuruluşlardır, devlet içinde devlettir bunlar. Sadece devlet ibresi Alman emperyalizmine doğru kaymıştı o kadar. Sayın Orhan Kurmuş, çeşitli ticari ayrıcalıkları ve imtiyazları anlattığı o güzel kitabının bir yerinde İngilizler'in taşınmaz mal varlıkları hakkında şöyle der:

"*1843 yılında İzmir kentinde İngilizler'in sahip olduğu taşınmaz malların değeri 369.875 sterlindi. 1861 yılında ise, İngilizler 577.273 sterlin değerinde taşınmaz mala sahiptiler. Bundan 16 yıl sonra bu değer 2.750.000 sterline, 1881 yılında ise 4.375.000 sterline yükseldi. 1892 yılı başında İngiliz konsolosu, İngilizler'i İzmir'de sahip olduğu taşınmaz malların değerinin Türkler'in, Rumlar'ın, Yahudiler'in ve diğer Avrupa ülkeleri tüccarlarının sahip odukları taşınmaz malların değerinden kat kat fazla*" olduğunu iddia ediyordu.

Bu artış taşınmaz mal ya da Vakıf bazında Jön-Türkler döneminde de sürüp gitmiştir.(2) Jön-Türkler döneminde Dicle-Fırat üzerinde ulaşım yapan 162 geminin 146'sı İngiliz şirketine aitti. (1912) Yine Jön-Türkler döneminde 250 İngiliz şirketi faaliyetlerini sürdürüyordu. Noviçev, Jön-Türkler döneminde dışa bağımlılığın alabildiğine arttığına örnekler verirken, "*ihracat %66, ithalat ise %90 artmıştır*" der. Aradaki bu muazzam açık hiç şüphesiz yeni yeni borçlanmaları da beraber getirir. 1910 yılında Almanya ile 11 milyon altın liralık yeni bir borç anlaşması daha yapılır. Jön-Türkler döneminde ülke limanlarının hiçbiri Osmanlı'ya ait değildir. Hepsi İngiliz-Fransız, Belçika vs. emperyalistlerin denetimindedir. 12 yeni borçlanmaya bizzat imza atar İttihat ve Terakki (Jön-Türkler). Bütün maden sanayi ve dokuma tezgahları üç-aşağı beş yukarı emperyalistlerin elinde olmaya devam etmiştir. Ülkede emeryalizmin elini sokmadığı hiçbir alan yoktur dersek herhalde anlaşılır ve biz de daha fazla istatistik bilgi vermekten böylelikle kurtulmuş oluruz. (Kaynakçaları toplu olarak vereceğiz ve ilgilenen bir okur görecektir ki bizim anlattığımız devede kulaktır.)

1 Kasım 1914'te Osmanlının borçları 152.265.915 lirayı buluyordu. Tartıştığımız Jön-Türkler'e atfedilen "anti-emperyalistlik"(!) teraneleridir. Sözü şöyle bağlıyalım, Jön-Türkler'in merkezi yayın organı ***İttihat ve Terakki*** gazetesi, 23 Ağustos 1908 tarihli 8. sayısında:

"... ***Osmanlı madenlerini işletmek, demiryolu-tranvay hattı döşemek, kentlere elektrik su getirmek, fabrika açmak için yabancı sermayeye başvurmaktan başka bir çözüm bulunamıyacağını***" kaydederek "*kapılarımızı hali hazırda ecnebi sermayelerine, o sermayelerle teşekkül edecek Osmanlı şirketlerine genişçe*"(abç) açmamızı salık veriyordu. (aktaran Zafer Toprak)

Ve Rus düşünürü Parvus, İttihat ve Terakki döneminin yalnız 1911-1915 yıllarına ilişkin yaptığı yorumda Osmanlı Devleti'nin dışardan aldığı borca oranla, faiz, anapara ve diğer giderler olarak ödediğinin daha fazla tuttuğuna dikkati çekiyor "*paraların memleketten dışarı akıp gitmeleri memlekette sanayii kesiminin de terakkisine (ilerlemesine bn.) mani oluyor*" diyordu. (Zafer Toprak)

1909 ADANA - DERSİM VE 31 MART OLAYLARI

Bu konuya girerken, belirtmeliyim ki yoğun bir karmaşa yaşadım kendi içimde. Acaba neresinden başlanmalıydı? Araplar'ın II. Meşrutiyeti protestosundan mı? Ermenilerin "özerklik" (1878 Haziran, Berlin Kongresi kararlarına göre Osmanlı İmparatorluğu bu hakkı kabul ettiğini imzalamıştı.) beklentilerinden mi? Yoksa "bağımsızlık" ilan eden Balkan uluslarına karşı İttihat ve Terakki'nin takındığı tavırları mı sergilemeliydim. Acaba hangi örneği ön plana çıkararak yüzünü sergilemeliydik Jön-Türkler'in? Jön-Türkler'ce bastırılan 27 ile 35 arası grevin durumu, Bosna-Hersek'i işgal eden Avusturya'ya karşı ise bizzat Jön-Türkler'ce örgütlenip desteklenen grevin mazisi ise ayrı bir konuydu. Bunu da bize anti-emperyalistliktir(!) diye parazitlik yapanların durumu ise başka bir konuydu. Şuradan başlayalım: II. Meşrutiyetin ilanı ile birlikte meclise 60 Türk, 60 Arap, 25 Arnavut, 20 Acem, 12 Kürt, 11 Laz, 23 Rum, 12 Ermeni, 15 Yahudi, 4 Bulgar, 3 Sırp, 1 Romen, 15 Çerkez, 8 Gürcü, 7 Tatar. (Ali Kemal Meram) seçilmişlerdi. Bunların hepsi atama yolu ile meclise gelmişlerdi, yani normal bir seçim yolu izlenmedi.

Bu yolla gelenlerin yapısını tartışmaya ne yerimiz var, ne de gerek var. İlk yaptıkları iş, İngiliz emperyalistlerine donanmayı kurması için yetki vermek oldu. Fransız emperyalizmini kırmamak için de ona Bayındırlık ve Maliye'yi düzenleme işi verilecektir. Tarihçilerin çoğu bu kabineyi hem padişah, hem de İngiliz-Fransız kabinesi olarak yorumlar. İtiraz etmeyeceğiz. Doğrudur. Şubat 1909'da İttihatçılar bu kabineye güvensizlik oyu vererek hükümeti düşürürler. 31 Mart 1909'da İstanbul'da meydana gelen ayaklanma bahane edilerek (İttihatçılar ve Kemalistler,[3] buna, şeriatçı ve padişah yanlısı bir ayaklanma diyor) sıkıyönetim ilan edilir ve Askeri mahkemeler kurulur. Artık tartışmasız İttihat ve Terakki dönemi başlamıştır. Devlet terörü her yanı sarar. Muhalefet liderlerinin, gazetecilerin öldürülmesi, sendika, dernek kurma, gösteri yapma hakları ortadan kaldırılır (ileride göreceğimiz gibi, "Kemalistler"de Şeyh Sait İsyanı'nı bahane ederek sınırsız bir terör ve sıkıyönetimi gündeme getirip "Tek Parti" ve "Tek Adam" diktatoryasını uygulayacaklardır.) Ardından hazırlanan senaryolar gündeme sokularak Nisan 1909'da Ermeniler'e karşı toplu bir kıyım gündeme getirilir. Şevket Süreyya Aydemir, Adana olayları için şöyle der; 31 Mart olaylarını anlattığı yerde:

"*Aynı günlerde Adana ve Çukurova'da Türkler ve Ermeniler arasında çok kanlı bir boğazlaşma başlayacak ve bu boğazlaşma 20.000 kişinin hayatına mal olacaktır...*

...17.000 Ermeni ve 1.850'si mahalli müslüman halktan olmak üzere 20.000 kişi can verdi." (Enver Paşa, Cilt.2)

Aydemir, bilinçli, örgütlü yapılan katliamı Türk halkının üzerine atıyor burada. Savaş sanatından az biraz haberi olan bir kimse de bilir ki; örgütlü, tam teşekküllü ve hazır olmayan bir güç bu boyutta bir katliam yapamaz. 17.000 insan! Bir de utanmadan saldırının Ermeniler'ce başladığını iddia ediyor resmi ideologlar. Saldıran güç örgütlü bir güç, organizeli bir güç olması gerekir, hem de ilk saldıranın daha avantajlı olma gibi, geçici de olsa bir şansı vardır. Örgütlü bir güç "bir ay" içinde bu kadar kayıp vermez. Asıl rakam, yalnız Ermeniler için 20.000'in çok çok üstündedir. Öldürülenlerin büyük çoğunluğu kadın, çocuk ve ihtiyar ve de savunmasız insanlardır. Örgütlü, silahlı bir gücün bu kadar kayıp vermesi yüzsüzce bir demogojidir.

Şunu göstermeye çalışıyoruz. Jön-Türkler'in iktidara gelir gelmez diğer ulus ve azınlıklara karşı hemen 1909'dan itibaren izlediği tavrı sergilemek istiyoruz. "Osmanlılık" demagojilerini teşhir ediyor, gerçekte uygulanan ile "demogoji" arasındaki farkları ayırttetmeye çalışıyoruz. O dönem Adana-Dörtyol'da Kaymakamlık yapan ve katliam'ın sorumlularından da biri olan Mehmed Asaf günah çıkarttığı anılarının bir yerinde şöyle yazıyor.

"*Muşeg efendiyle hoş geldin deyip sohbet ederken, adamcağız bize damdan düşercesine '**Daha fecir göründü ama güneş doğmadı ve ne vakit Sabahattin** (Prens Sabahattin'dir Muşeg'in kasttettiği kimse. bn.)**nin dediği gibi azınlıkların ülküsü olan Adem-i Merkeziyeti kurarsak biz Meşrutiyeti o gün doğmuş kabul ederiz**' dedi. Yanında bir sürü Ermeni ve Türk mevcut idi. Ben, 'bu dediğiniz şeyler azınlıklar için gerçekleşirse çoğunluklar ne olacak Muşeg efendi. Bunlar tehlikeli propagandalardır. Bunları başka yerlerde anlatınız, fakat rica ederim benim sancağımdan bir an önce ayrılarak vilayete gidiniz' (.....) '**... Resmi telgraf ve tahriratlarla vilayete ve Dahiliye Nezaretine** (İçişleri bakanlığı bn.) **bildirdik ve bu herifin bir an evvel kaldırılmasını yazdık**'*" (abç)

Mehmet Asaf, Prens Sabahattin'in "*Ermeniler için sunduğu, Osmanlı İmparatorluğu'nunda Berlin Kongresinde imzalayıp kabul ettiği 'kısmı özerklik' düşüncesini dile getirdiği için Muşeg'in 'öldürülmesini', ortadan kaldırılmasını istiyor*".[4] Bakınız Arapların isteği, beklentisiyle Ermeni yurtseveri Museg Efendi'nin beklentileri arasında bir fark var mı? Ömer Kürkçüoğlu, Arap ulusal başkaldırılarını şövenist bir dille aktardığı kitabının bir yerinde:

"*1908 Anayasası'ndan dolayı duyduğu ümit kısa sürdü. Parlamento üyeleri seçilmeyip tayin edildiler...*

...Arapça'nın resmi dil olarak kabul edilmesi. Askerlikle ilgili kanunun değiştirilmesi. Genel valiyle (Osmanlı'nın Arabistan'daki sömürge valisidir bu. bn.) yönetimde işbirliğinde bulunarak her zaman İstanbul'dan talimat istenmesine lüzum bırakmayacak bir genel meclisin kurulması..."

Muşeg'in istekleri ile Araplar'ın istekleri arasında hiçbir fark yok, öyleyse halledile! yöntem ve uygulama bu. İşte Jön-Türkler'in yüzü!

İttihat ve Terakki Berlin Kongresinin Ermenilere "özerklik" tanıyan 61. maddesini cüret edip kaldıramamışlardı ama, bir ulusu, Ermeniler'i, işte böyle Adana katliamı ile başlayıp yine Nisan 1915 soykırımı ile sonuçlanacak bir yöntemle ortadan kaldırıyorlardı. İşte "Osmanlılık!"tan anladıkları İttihatçılar'ın. Bunların ırkçılığını, bunların ezilen ulusların ve halkların düşmanı olduğunu görmek için illa da Balkan savaşlarına kadar beklemeye gerek yok. 1909 yılının başında olan şeyler bunlar! Militana yardımcı olur düşüncesiyle Berlin Kongresinin 61. maddesini alıyoruz buraya ki, bu Ayestefanos anlaşmasının 16. maddesinin aynısıdır.

"Bab-ı âli, Ermeniler'in yaşadığı eyaletlerde yerel ihtiyaçların gerektirdiği reformları geciktirmeden yapmayı ve Çerkez ve Kürtler'e karşı Ermeniler'in huzur ve güvenini sağlamayı yükümlenir. Bu hususta alınacak önlemleri (büyük) devletlere bildirecektir ve devletler de alınan önlemlerin uygulanmasını gözetleyeceklerdir."

Görüyor musunuz, bir taşla iki kuş vurmayı? O güne kadar Osmanlı İmparatorluğunca yapılan Ermeni katliamları da kaşla göz arasında Kürtler'e ve Çerkezler'e yıkılıyor! Hani derler ya "özürü kabahatinden büyük" işte öyle bir mesele emperyalistlerin tavrı. Bu maddeyi kaldıramayan Jön-Türkler, Ermeniler'i ortadan kaldırıyorlardı "Osmanlıca!" ardından Dersim'e saldırıya geçti Jön-Türkler. Mart 1908'deki Abdülhamid'in, Dersim'i askeri kışlalarla çevirme planları, Temmuz 1909'da İttihatçılar'ın saldırısıyla sürüp tamamlandı. Müşir İbrahim Paşa, Dersim için iki önerge verir hükümete: a) Cezalandırma (terdip) b) iyileştirme, yenileştirme (ıslahat) (M. Kalman). Bunların anlamını artık bir parça tarih bilgisi olan bilir a) Katliam b) sürgündür! Yenilir Dersim bir kez daha. Evet bir kez daha dedik, çünkü 800 yıl boyunca ne Selçuklu'yu takmış, ne de Osmanlı'yı! Topal Timur bile girememiş oraya! Boşuna demeyişler "Kürdistan'ın kapısıdır Dersim" diye, giriş var çıkış yoktur oradan. Tüfek sesleri hiç dinmedi Dersim'de bugüne kadar! İşte İttihat ve Terakki, işte "özgürlük, kardeşlik, Osmanlılık" nutukları!

Sayın Bayan Oya Baydar'a yer vermek istiyoruz burada. Yorum yapmaktan korkarak ve bunu başkalarına, kendi deyimiyle "kimilerine göre" dediklerine atıfta bulunarak güzel bir şeyler söylüyor:

"II. Meşrutiyet'in ilanında başta gelen örgütlü güç durumundaki İttihat ve Terakki, 1918 Birinci Dünya Savaşı yenilgisi ve Mondros mütarekesine kadar geçen on yıl boyunca ülkenin tüm hayatına egemen olmuştur. Meşrutiyeti izleyen 1908 genel seçimlerinde ve 1912 ve 1914 seçimlerinde meclisteki egemenliğini pekiştirmiş; kimilerine göre, Abdülhamid istibdatı yerine İttihat ve Terakki'nin genel merkez istibdatı geçmiş; dinci, mutlakiyetçi fikirlerden sosyalist fikirlere ve örgütlenmelere kadar geniş bir muhalefet yelpazesini karşısında bulmuş: Sıkıyönetim, Divan-ı Harbi Örfi (askeri mahkemeleri bn.) *egemenliğini sürdürebilmesinin başlıca dayanakları haline gelmiştir. 31 Mart (1909) ...ayaklanması bahanesiyle getirilen sıkıyönetim, daha sonra İttihatçı Mahmut Şevket Paşa'nın öldürülmesinin ardından, hiçbir siyasal muhalefete olanak tanımıyor baskı rejimi, nihayet I. Dünya savaşının başlaması ve savaş ortamı 'hürriyet' hayallerini kısa sürede yıkmıştır."*(abç)

Sayın Oya Baydar bu kitabı yurt dışında yazmış ve bastırmış ama öyle görünüyor ki sıkıyönetimi de "yüreğinde" yurtdışına beraber götürmüş. İttihat ve Terakki hakkındaki bu yoruma katılıyoruz, adressiz kalmasın bu gönderimler. Yanlız İttihat ve Terakki döneminin terörü bahsettiğimiz ve sayın Baydar'ında dediği gibi hemen 1909 yılı başında başlamıştır, cicim ayları 5.5 ay sürmüştür o kadar. I. Dünya savaşını beklemeye gerek yok. Adana, Dersim, 31 Mart olayları tanıktır bu sözlerimize. Kısaltalım: 1911'de İtalya'nın Libya (Trablusgarp)'yı işgaliyle Osmanlı-İtalya savaşı başlayacak, o biter bitmez Balkan savaşları patlak verecektir ve tam bir bozguna uğrayan Osmanlı ordusu, İstanbul'a 25 kilometre mesafede olan Çatalca'ya kadar püskürtüleceklerdir. Edirne'yi bile 1913 yılında Bulgaristan ile Yunanistan savaşırken ancak yeniden ele geçirebileceklerdir. Evet, Balkan ulusları da bağımsızlık istediğinde yine Jön-Türkler'i göreceklerdir karşılarında. Jön-Türkler sömürgeleri elde tutmak için gelmişlerdi ve ona uygunda bir yol izlediler. Eğer bir olayı değerlendirirken sadece lafa bakarsanız, Hitler'i bile "sosyalist" değerlendirirsiniz. Marks'ın dediği gibi söylenenler ve yapılanları karşılaştırmak ve öylece sağlıklı bir bilgiye ulaşmak mümkün. Yoksa saldıranın, saldırmak için her zaman mazereti vardır.

Savaş yılları içinde (I. Dünya Savaşı) de Jön-Türkler'in katliamları sürerek devam etmiş; Ermeniler soykırımdan geçirilmişlerdir. Evet "ZO" -Ermeniler- gitmişti, şimdi "LO"nun hayat hikayesi başlayacaktı. Bu noktada "Kemalist"lerin ve onun amigolarının İttihat ve Terakki'ye yürütecekleri bir tek "ciddi" eleştirileri vardır, olması gerekir, o da şudur yalnız ve yanlızca; "*Ermeniler'i yok ederken, neden Kürtler'i bıraktın?*" Kemalistler'in başka hiçbir sözü olamaz İttihat ve Terakki'ye! Bugün, Kemalist amigoların İttihat ve Terakki "eleştirileri" iki yüzlülükten başka bir şey değildir. Kemalist kadro, bir bütün olarak İttihat ve Terakki üyesi oldukları gibi, izledikleri yol satır satır, adım adım İttihatçı yoldur. a) Azınlık tüccarların yerine, Türk tüccarları geçirme, b) Şeriat mahkemeleri yerine hukuk(!) mahkemeleri kurma, c) Halifeliği dışlama, d) Türklük şuuru yaratma adına Kürt illerinde yapılan toplu katliamlar, e) Tek parti, tek adam vs. vs. Bunlar Jön-Türkler'in kardaki ayak izlerine basa basa ilerlemedir! Biri Alman uşağıydı diye İngiliz-Fransız uşaklarını kutsamak bizim işimiz değil. Bunları ileride göreceğiz.

BU BÖLÜMÜ BİTİRİRKEN

Şimdi sizlere kalkıp Balkan savaşları kısmını da anlatmaya çalışsaydım, herhalde yazıyı fırlatıp atacaktınız bir kenara, ki bence de çok güzel bir şey yapmış olurdunuz. Bence ihtilalci bir tavırdır bu. Bu ne kadar savaş? Bu ne kadar katliam ve sürgün? Kusura bakmayın ama suç benim değil, ben Piccasso'nun dediği gibi "*yapılanları çiziyorum*" hem de yüzde birini, binde birini. Şunu da bilmenizi isterim ki bu yazıları yazarken "kendimden kattığım" hemen hemen hiçbir şey yok. Yapılan yapılmış, yazılanlar bolca yazılmıştır. Benim yaptığım eğer deyim uygun düşerse "**Ayakları havada duran, başı ile gövdesi farklı yerlere fırlatılıp atılan tarihsel olay ve durumları yerli yerine koymaktan ibaret**" Bunu eğer başarabiliyorsam ne mutlu bana. Ne derler, "takdir okurun" yani "siz bilirsiniz", böyle söyleyince kavga çıkmazmış.

Evet, bitmeyen bir savaşlar ve katliamlar öyküsü ülkemiz halklarının ve ezilen uluslarının kaderi. Ne yaşadılar bu ceberrut ve zalimler, sömürgeciler yüzünden, ne de güzel bir gün gördüler. Biz gördük mü? Umut, dağ başlarında, sokak barikatlarında şimdi.

Son sözümüzü burada şöyle bağlıyalım: Jön-Türkler'i, I. Dünya savaşı beklemektedir daha kapıda, uşaklıkta kusur etmeden Alman emperyalizminin çıkarları için (tabii kendileri de bir pay kapma hesaplarıyla) bu savaşa ülkeyi sokacaklardır. Osmanlı Ordusu'nun bütün emir-komuta yetkisi Alman generallerinin eline verilmiştir bu savaşta. Uşaklıkta bu kadar ileri gidilmiştir. 600 Alman subayı, Arabistan'dan Çanakkale boğazına kadar her yerde komuta kademesinde sorumlu mevkilerdedir. Yani Osmanlı topraklarında savaşı yürüten Alman subaylarıdır.

Bu savaşta Osmanlı'nın payına düşen insan kaybı 2.5 ile 3 milyon arasındadır. İttihatçılar, pirince giderken evdeki bulgurdan da olacaklardır. Bu faturayı da halka çıkartmakta gecikmeyeceklerdir Kemalistler tarafından. Ya diğer "kayıplar"? Selçuklu'yu da eklersek buna 800 yıllık bir doğu despotizminin, halkların ve ezilen ulusların celladı olan bir imparatorluğun çöküşüne tanıklık edeceğiz. Ve bu çöküşün altından bir başka bezirgan çıkacaktır ortaya, Jön-Türkler'in ardılları, I. Dünya savaşının kılıç artıkları Kemalizm! Eşkiya adaletidir, önce çaldıkları, çırptıkları için kapışırlar bölüşürken, sonra bir parmak da çömezlerinin dudağına sürerler. Elime geçen her şey benimdir. Felsefe bu.

Biz I. Dünya Savaşı'nı bu yazımızda anlatmayacağız, kıyısından köşesinden değineceğiz sadece, Kemalizm'e giriyoruz şimdi. Ne demişti büyük bilge savaşçı Seyit Rıza? "**Oğul, oğul, karga bülbül olmaz!**"

DİPNOTLAR

1) Tunalı Hilmi bazı yazılarında ise "Osmanlılık" tanımını şöyle anlatır: "Osmanlılık, Türklük demek değildir, ne kimseye zarar verir ne de bir milliyete dokunur; böyle olunca, Osmanlı olmayacak kim bulunur? (Akt. Dr. Çetin Yetkin) Bu tür ikiyüzlülük örneği belgelerde çoktur İttihatçıların ambarında. Yapılanlar, uygulananlar, bu lafların sadece ve sadece bir demogoji malzemesi olduğunu ortaya koymaktadır. Biz, Jön-Türkler'in eylem ve söz arasındaki gerçek çehresine dokunduk.

2) Hazır emperyalistlerin Osmanlı'daki "taşınmaz mal ve vakıf" örneğine değinmişken şunu da belirteyim: Bazı arkadaşlar, bu yazı dizimizin bir ve ikinci bölümüne ilişkin "Osmanlı'da bütün topraklar Sultan'ındı"

dediğimiz için bizi "*Osmanlı'da çok az da olsa vakıf ve özel mülkiyet vardı*" diye uyardılar, eleştirdiler. Bu eleştiri ve uyarılar doğrudur. Evet Osmanlı'da çok az da olsa bu tür yapılanmalar (vakıf) ve "başarılı" beylere "hibe" edilen "özel mülkiyet vardı. Bizim yazımız "Osmanlı İmparatorluğu'nun toprak düzenini, hukukunu vs. ele alan "bütünlüklü" bir yazı değildir, böyle bir iddiamız da yok. Onun için, bu sözü geçen konulara değinmedik. Arkadaşların "uyarı, eleştiri" ve duyarlılıkları için teşekkür ediyoruz. Bir diğer eleştiri "bütün sadrazamların azınlık milliyetlerden olduğu" yönündedir. Biliyorsunuz bu tür yaklaşımlar Ali Kemal Meram kaynaklıdır (**Padişah Anaları, Toplumsal Dönüşüm yay.**) ve bizim konumuzun "önemli" bir yanını teşkil etmiyor, biz olayları sınıfsal ve egemen ulusun kim olduğu noktasından yaklaştık, bütün sadrazamların Türk olmasa bile (ki bilgimiz kıt bu konuda ve bizi "esasta" bir değişiklik yapmamızı gerektiren hiçbir şey yok, olamazdı da) neyi değiştirir bu? Egemen ulusun Türkler olduğunu değiştirir mi? Mustafa Kemal'in Arnavut olması (biliyorsunuz birçok Türk tarihçi bile M. Kemal'in Arnavut olduğunu iddia ediyor) bu devletin "Türk egemen sınıfarının devleti olduğunu ya da hakim ulusun Türk ulusu olduğunu değiştirir mi? Değiştirmez. Biz aksesuarlara değil, bir şeyin "özüne" değinmeye çalışıyoruz. Her sorunun cevabını bu yazıdan beklemek iyidir ama biraz da insafsızlıktır, nihayetinde bu satırları yazan da sizin gibi bir insandır. Tanrı değilim ki gelecek olan bütün soruları önceden bileyim ve ona göre cevaplar yazayım! Eksiklik olacaktır ve görüyorsunuz ki eksiklikler vardır işte.

3) 31 Mart olayları resmi tarihçiler tarafından "şeriatçı bir ayaklanma" olarak bugüne kadar söylenmesine rağmen, bunun aksini iddia eden "anti-emperyalist" ve Jön-Türkler karşıtı bir ayaklanma olduğunu iddia eden ve daha tutarlı gerekçeler ileri süren yazarlar da var. Unutmayalım ki bu ayaklanma olduğunda halife sıfatıyla Abdülhamid hâlâ baştadır. Ve ayaklanmacıların bir istemi de "daha fazla özgürlük"tür(?) yani hedef meşrutiyet değildir. Ve aynı ayaklanmacıların liderlerinden Said-i Nursi, 1. Dünya savaşında Jön-Türkler'le birlikte savaşmıştır. "Elhamdüllüllah müslümanım, Kürtlüğüm de fazladandır" diyen de Said-i Nursi'dir. Biz Said-i Nursi'nin kitabını okumadığımız ve bu "çarpıtılan" ayaklanmanın "asıl amacı" konusunda karmaşık bir belge yığını (genellikle sözlüdür bu belgeler, hiç yargılama tutanağı ve o dönemi açıklayan "resmi" bir belge okumadığımızdan) içinde kaldığımızdan bir tavır koyamıyoruz.

4) Prens Sabahattin: Adem-i Merkeziyet grubunun kurucusu ve lideri. Daha çok İngiliz-Fransız olmasıyla tanınıyor. Programına aldığı bazı ulusların "özerklik" şeklinde birleşerek Türk egemen ulusu çevresinde "federatif" bir yapılanma fikrini taşımış da olsa, bu öngörüler genellikle Berlin Kongresi'nin (Haziran 1878-19 Temmuz 1879) çıkarlarına uygun bir perspektif içinde kaleme alınmış, emperyalistlerin isteklerine cevap veren bir programdır ve bu "özerlik" düşüncesinde "Kürtler ve Araplar" yoktur. 1902 yılında Paris'te yapılan I. Jön-Türk kongresinde İttihatçılarla birleşmişler ama siyasal ayrılıkları devam etmiştir. Bu kongrenin en büyük özelliği, 1878 Berlin Antlaşmasının (Kongre) bütün maddelerini kabul etmesidir. Hem İttihatçılar hem de Prens Sabahattin grubu, Balkanlar'daki uluslar üzerindeki emperyalistlerin koruyuculuğunu kabul etmişler, hem de Ermeni ulusuna "özerklik" vaadeden 61. maddeyi onaylamışlardır. (*Bkz. Naci Kutay, ayrıca Tarık Zafer Tunaya*)

KAYNAKLAR

– İlber Ortaylı "*Osmanlı İmp. Alman Nüfusu*" Kaynak Yay.

– William M. Sloane "*Balkanlar*" Süreç Yayınları

– Zafer Toprak "*Türkiye'de 'Milli' iktisat*" Yurt Yay.

– Oya Baydar "*Türkiye İşçi Sınıfı Tarihi 1*," 1982 Frankfurt baskısı

– Mehmed Asaf "*1909 Adana Ermeni Olayları ve Anılarım*" Türk Tarih Kurumu, Ankara

– Orhan Kurmuş "*Emperyalizmin Türkiye'ye Girişi*" Bilim Yay.

– A. D. Noviçev "*Osmanlı İmparatorluğu'nun Yarı-Sömürgeleşmesi*" Onur Yay.

– Bilal N. Şimşir "*Osmanlı Ermenileri*" Bilgi Yayınevi

– Şevket Süreyya Aydemir "*Enver Paşa*", C. 2, Remzi Kitapevi

– M. Kalman "*Dersim Direnişleri*" Nüjen Yayınları

– Donalt Quataert "*Osmanlı Devletinde Avrupa İktisadi Yayımı18811908*,"Yurt Yay.– Ömer Kürkçüoğlu "*Osmanlı Devletine Karşı Arap Bağımsızlık Hareketi*", Ankara Üni. SB. Yay.– Naci Kutay "*İttihat Terakki ve Kürtler*" Koral Yay.– Dr. Çetin Yetkin, "*Türk Halk Hareketleri ve Devrimler*", Milliyet Yay.

6. BÖLÜM

"Hegel, bir yerde şöyle bir gözlemde bulunur;
'bütün tarihsel olaylar ve kişiler, hemen hemen
iki kez yenilenir.' ***Hegel eklemeyi unutmuş;***
birinci kez trajedi olarak, ikinci kez komedi olarak"
(K. Marks, Louis Bonaaparte'nin 18. Brumaire) (abç)

Büyük öğretmen Marks, kahince konuşmuş, muhteşem doğrusu! Ülkemiz tarihi için de biçilmiş bir kaftan bu sözler. 1908 Jön-Türk hareketi, imparatorluğu ve sömürgelerini elde tutmak, dağılmayı önlemek için yapılmıştı. Sonuç? Trablusgarp (Libya)'dan Mısır'a, Balkanlar'dan Kafkasya'ya, Suriye'den Musul'a ve Boğazlar'a kadar tam bir bozgun, tam bir çöküntü idi! İşte trajedi bu! Şimdi birileri geliyordu gerilerden, daha doğrusu, fırlatılıp sahnenin tam ortasına zorla oyuncu misyonu veriliyordu kendilerine. Bunlar Birinci Dünya Savaşı'nın kılıç artıkları, İttihat ve Terakki'nin en döküntü ardılları idi. Beş tane yüzü, yedi tane gözü, onbeş tane ağzı vardı gelenlerin. İşte komedya buydu. Perde Bir:

İLAHİ KOMEDYA "HERKES OYNASIN"

"*Dans et!*" diye seslendi Gazi ona, "*Dans et! Herkes Dans etmeli!*" Davetliler teker teker onu izledi. Dans ettiler. Etmeyenleri de Gazi kalkmaya zorladı. Birbirlerini sıkıca yakalayıp sallandılar ve büküldüler, döndüler. Bu konuda pek usta olmadıkları için, birbirleriyle bol bol çarpıştılar. Gazi çok keyifliydi. "*Dans edin! Dans!*"

Altı kilometre ötede, Ankara'da, büyük meydan bir düzine kadar park lambasının beyaz ışığıyla aydınlatılmıştı. Çevresinde ve sokaklarda

büyük bir kalabalık toplanmıştı. Lambaların ışığında, hapishanenin taş duvarlarının aşağısında tahtadan yapılmış **onbir üçgen** duruyordu. Büyük sessizlikte her biri ölüme mahkum bu insanlar sırayla halka hitaben konuşma yapıyorlardı. Biri ezberden bir şiir, diğeri bir dua okuyor, bir başkası sadık bir vatan evladı olduğunu haykırıyordu. Aynı saatlerde Çankaya köşkünde balo verilmişti (Armstrong). Gazi çok keyifliydi, çılgın gibi bağırıyordu "*Herkes Dans etsin!*" Gazi'nin, gözü İsmet'e ilişti, "*İsmet! Sen de İsmet! Sen de dans et!*" Ahh... İsmet (İnönü) bir duysa? Yerlerde yuvarlanacak, masa üstüne çıkıp göbek atacak... ah... bir duysa...

***

"Gün ağarıncaya kadar konuşup içtiler. Sadece Rauf bey, zaten pek hoşlanmadığı için az içmişti. Ne yazık ki, içkinin etkisi arttıkça, Rafet Paşa'da fazla ileri gitti. Zaten M. Kemal'e karşı öteden beri patavatsız davranır, ona çıkışmadan, iğneli laflar söylemeden edemezdi. Şimdi de geçmişteki kusurlarını sayıp dökmeye, Ankara'daki özel yaşayışına saldırmaya başlamış, halkın onu sevmesini engelleyen ***bir takım gerçekleri*** *ortaya atarak gururunu incitmişti. Rafet (Bele b.n.) Paşa'ya bakılırsa, Ankara, M. Kemal'in Azerbaycan Elçiliği'ndeki "sefahat" hikayeleri ile çalkalanıyor; bir diplomat'ın eşiyle olan macerası. Cephede Arif'in de yardımıyla genç bir hasta bakıcıyı elde edişi, İzmit'te rastladığı bir berber çırağını Çankaya'ya yerleştirişi üzerinde çeşitli dedikodular ediliyordu.*

Mustafa Kemal, içtikçe sertleşmeye, gözleri soğuk bir öfke ile parlamaya başlamıştı..." (Lord Kinross)

***

"Bir Fransız gazeteci, Türkiye'nin bir sarhoş, bir sağır ve üçyüz sağır-dilsiz tarafından yönetildiğini yazmıştı. Mustafa Kemal, 'Yanlış' diye cevap verdi, 'Türkiye'yi yalnız bir tek sarhoş idare eder'" (Lord Kinross)

***

"Mesela 1909 yazında Alman Mareşalı Von der Goltz, Selanik ve Makendoya'ya bir tetkik ve tatbikat gezisi yapacaktır. Kendisi Ordu ıslahatı ile meşguldur. Kumandanlar, Mareşalı beklemekle yetinirler. Ama Mustafa

Kemal, hem de üstlerinin benimsememesine, yadırgamalarına rağmen mareşale bir manevra planı sunar. Netice şu olur ki, Mareşal planı kabul etmiştir. Plan tatbik edilmiştir. Tatbikat başarılıdır ve mareşal bu tatbikatta Mustafa Kemal'i yanından ayırmaz" (Şevket Süreyya Aydemir)

***

"Gazi'nin kimliği, halk gözünde, bir kaç yıl sürece, pek iyi kavranmamıştı. Bir gün Anadolu'da erleri denetlerken 'Allah kimdir, nerede yaşar?' diye sordu. Er ... 'Allah Mustafa Kemal... Paşadır, Ankara'da oturur' dedi." (Lord Kinross)

***

"Gazi çok keyifliydi, çılgınlar gibi bağırıyordu. 'Dans edin dans! Herkse dans etsin!' Altı kilometre ötede kendisiyle birlikte yola çıkan silah arkadaşlarıydı asılanlar. Aynı gün, aynı saatte balo düzenlemişti Çankaya köşkünde, zevkten dört köşeydi, aniden gözü İsmet İnönü'ye ilişti, 'İsmet! Hadi sen de dans et, dans!' Ahh... İsmet bir duysa?

"Türkü yine o türkü, sazlarda tel değişti
Yumruk yine o yumruk, bir varsa el değişti"

Neyzen Tevfik

RESMİ İDEOLOJİNİN TARİHİ YAZIŞI

Çanakkale savaşlarında komutan kimdi? Alman General Liman von Sanders! Bu savaşta galibiyet yoktur ama, şu sahte "zafer" kime mal edildi? M. Kemal'e. Üstelik istifa edip çekip-gelip meyhanelere kapağı atmasına rağmen. Peki Suriye Cephesi'nde komutan kimdi? Alman General Falkenhayn! M. Kemal'de oradaydı değil mi? Evet. Yenilginin faturası kime çıkarıldı? Enver'e, Falkenhayn'e ve sonradan gelen Liman Von Sanders'e!

Trablusgarp cephesinde komutan kimdi? Enver! M. Kemal'de oradaydı, peki bozgun kime mal edildi. Enver'e...

Yani nerede "zafer"(!) varsa M. Kemal'e, yenilgiler varsa komutanlara ait. Osmanlı ükesini I. Dünya savaşına sokan kimdi? İttihat ve Terakki, yani Enver, Cemal ve Talat. Padişah'ın bir hükmü var mı bu kararlar

da? (Sultan Reşat'tır o zaman tahta olan) Yok. Peki 1918 yılında savaşın durumu neydi? Her cephede yenilgi, bozgun. Tam bir (az sonra değineceğiz) ricat; kaçış yani. Vahdettin'in tahta geçişi ne zaman? Temmuz 1918, yani savaş her cephede yenilgiye gittiği, hatta bitmek üzere olduğu bir dönem. Peki, resmi tarihe göre soruyoruz. "Vahdettin neden hain de İttihat ve Terakki değil? Ve bunlarla hareket eden, bol bol Alman generallerine rapor sunan M. Kemal neden hain değil? Yenilgiler Komutanlara, zaferler(!) M. Kemal'e? İyi de niye?

Deniliyor ki, "*Vahdettin Sevr Antlaşması'nı imzaladı ondan!*" Yaa! İlginç doğrusu? Şimdi "Sevr Antlaşması'nda kabul edilen haritayı açın bakın, sonra da şu "Misak-ı Milli" denilen haritaya bir bakın hele, arada bir fark var mı? Hangi haritaya bakıyorsunuz? Resmi ideolojinin çizdiği haritaya mı? Oraya bakmayın, Atalarımız der ki, "körle yatan şaşı kalkar". Sevr Antlaşmasının maddelerine ve çizdiği haritaya (anlatacağız) bakınız. Sevr Antlaşması'yla, Lozan Antlaşması arasında bir fark yok! Hiç mi? Buna evet diyebiliriz. Çünkü Kürtler'in bağımsız devlet değil, Türk devletine bağımlı otonomi isteğinin ve de Ermenilere "sözde vaad edilen ama hiçbir zaman ne karar ne de sınır olarak çizilmiş, sadece lafta kalan bir gevezelik dışında hayali tezlerden başka bir şey olmayan ve de hiçbir zaman gündeme gelmeyen sınırlar bugünküyle aynıdır. Yani bugünkü çizilmiş sınırlar, Sevr Antlaşması'nda çizilmiş, Londra Konferansı'nda (1921) onaylanmış (Londra Konferansında Yunanistan'ın da çekilmesi karar altına alınmıştır) ve Lozan'da ise herkes tarafından imzalanmış sınırlardır! Sevr antlaşması'na "Hain!" diyen bir despot aydın, eğer bir parça "namusluysa", Lozan Antlaşması'na da "ihanet antlaşması" demek zorundadır. Çünkü Sevr antlaşmasında çizilen sınırlarla bugünkü sınırlar arasında (Hatay'ı saymazsak) hiç bir fark yok! Fark, Kürtler'in, Misak-ı milli sınırları içerisinde çizilmiş ve otonomi (kısmı özerklik) haklarının da ortadan kaldırılmasından başka bir şey değildir. Ya Yunanlılar? Bunu anlatacağız, çünkü bu "savaş" Kemalist-Yunan savaşından ibaretti.

M. Kemal, gerek Erzurum, gerek Sivas "Kongrelerinde" (bu Kongre lafları da ayrı bir komedi konusu) şöyle demiyor muydu: "*Biz İngiliz ve Fransızlar'a karşı değil.. Yunanlılar'a karşı savaşıyoruz*" (Lord Kinross) Aslında Kemalistler'in savaştıkları birileri daha vardı, Kürtler ve Kemalist

boyunduruğu kabul etmeyen içteki bazı ayaklanmalar. Kemalistler bunları bastıracaktır. Ama ortaya bir soru daha çıkıyor . M. Kemal'e "Anadolu Müfettişliği" sorumluluğunu veren, İngiltere, Fransa ve Vahdettin, zaten "iç ayaklanmaları bastırması ve huzuru sağlaması" gayesi ile bu yetkiyi vermemiş miydi ? Vermişlerdi. O, yani M. Kemal tam da bunları yaptı zaten. Emperyalistlerin önüne koyduğu bütün her şeyi adım adım gerçekleştirmekten başka bir şey değildi bu yaptığı.

1919 Mayıs'ında Samsun'a gelirken, nasıl hareket edeceği neler yapacağı, elinde hazırdı. O sadece bu direktifleri uyguladı. Öyle ki, Yunanlılar'a karşı savaşırken bile önemli ölçüde silah ve cephane yardımını İngiltere, Fransa ve İtalyan emperyalistlerinden aldı; yer yer açıktan açığa, yer yer gizliden gizliye. Emperyalistler sadece "*Yürü Mustafa*" dediler. O yürüdü ve önündeki en ufak taşları bile yine emperyalistler kaldırdı. Öyle ki, sonunda Yunanistan başbakanı Venizelos bile. "*Yeter artık!*" demek zorunda kaldı.

12 Eylül'ün askeri faşist rejiminin mahkemelerinde TKP-ML tutsakları mahkemede yaptıkları savunmada, faşizmi yargılarlarken bu duruma şöyle dikkat çekiyorlardı.

"*Sonradan, merkezi ordunun bir kısım çeteleri kendine bağlayarak, savaşa sevk ettiğini ve (mesela) Ege'de Yunan işgalinin böylece merkezi ordu ve 'milli' kuvvetlerin çabası ile kırıldığını görüyoruz.* ***Ancak, Gaziantep'te, Urfa'da, Maraş'ta, Adana'da vb. birçok yerde emperyalistleri sıkıştıran merkezi ordudan çok halkın mücadelesi olmuştur.*** *Öyle ki, bu mücadeleler sonucu, emperyalistler birçok şehre girememişler, bir kısım işgal ettikleri yerlerden de çıkmak zorunda kalmışlardı.*

(.....)

Bütün savaş boyunca, Ankara hükümeti'nin kurduğu merkezi ordu, Yunanlılar'la ve Ermenilerle *(Kürtleri de ekleyelim. O.A)* ***savaştı. İngiliz-Fransız ve İtalyan emperyalistleri ile ordu hiçbir savaş yapmadı. Komprador burjuvazi ve toprak ağaları başından beri arzu ettikleri zeminde emperyalistlerle anlaştılar. Ülke 'İŞBİRLİĞİ HALİNDE SOYULACAKTI.' Bunun içinde işgal her iki tarafında işine gelmiyordu.***" (abç) (Hasan Hayri Aslan, Müslüm Elma, Cafer Cangöz, İbrahim Ekinci **"Savunma"** Ocak yayınları, sf.130)

"Savunma"nın yapıldığı yer (Diyarbakır Askeri Mahkemesi), sanıkların cüretini göstermesi açısından apayrı bir görkem taşırken, çok önemli bir noktaya değinmişlerdir. Bu sözlerde en ufak bir abartı yoktur. Gerek Urfa, gerek Maraş (Sütçü İmam önderliğinde başlayan bir direniş bu) ve gerekse Antep'te (Karayılan ve Şahin Ağa önderliğinde) başlayıp Adana'ya kadar yayılan bu direnişlerin "Kemalist"lerle uzaktan yakından alakası yoktur. Yunanlılara karşı çarpışan Çerkez Ethem kuvvetlerinin ne alakası var Kemalistlerle? Çerkez Ethem bile hiçbir zaman kendi kuvvetlerini Kemalistler'e teslim etmedi. Onun için değil midir ki Yunanlılar'a karşı savaşırken, arkadan Kemalistler'in saldırısına uğradı! Kemalistler, İngiliz, Fransız ve İtalyan emperyalistlerininin önüne koyduğu direktifler doğrultusunda **"huzuru sağlama"** adına öncelikle **"bağımsızlıkçı yerel direniş hareketlerini"** zapt-u rapt altına almaya, dizginlemeye, kendilerine "boyun bükmeye" zorladılar. Emperyalistler, Kemalistlere en büyük desteği sundular. Ülke, İngiliz, Fransız, İtalyan ve de Yunan kuvvetleriyle işgal edilmişken, Kemalistler'in işgalci güçlere değil de öncelikle **"yerel bağımsızlıkçı örgütlere, çetelere"** saldırmasının anlamı başka ne olabilir? Bu arada başlayan Koçgiri Kürt hareketini de hedef alıp, bütün gücüyle bu hareketleri bastırmasının cüreti nereden alınabilir? Elbetteki bu destek işgalci emperyalistlerden alınabilir! Kemalistler işgalci güçlere değil de, bu kendinden bağımsız hareket eden bağımsızlıkçı güçleri tasfiye ederken, emperyalistler fırsat bu fırsat deyip Kemalistler'e saldırmak bir yana, ellerini oğuşturmuşlardır sevinç içinde. Bu açık açık bir destektir. Ya gizli anlaşmalar? Yazılı olan bu gizli anlaşmalar kapalı kutudur hâlâ, ama yapılanlar, uygulananlar, sahnedeki süren oyun, bu tür gizli anlaşmaların varlığını ortaya koyuyor. T.C. belgeleri hâlâ gizliyor; ama "yaşanan olayları gizlemek mümkün mü?" Paralı kalemşör, kiralık yazar Lord Kinross bile, M. Kemal İtalyanlarla ve Fransızlarla anlaştıktan sonra Samsun'a gitti demiyor mu? Diyor! İngiliz, Fransız, İtalyan ve A.B.D. emperyalistleriyle; Erzurum ve Sivas kongrelerinden beri Kemalistlerin ilişkileri vardı demiyor mu? Diyor! Burjuva baylar bu uşaklığı, bu danışıklı dövüşü kapatmak için şatafatlı laflara başvuruyorlar. İşin doğrusu TKP-ML "sanık"larından biraz önce alıntıda dikkat çekmek istediğimiz gibi, emperyalistlerle Kemalistler kol kola bu ülkeyi daha rahat sömürebilmek için anlaşmışlar ve bizzat bu işle görevli olarak M. Kemal'i tayin etmişler.

"Huzuru sağlamak" için de tam yetkili olarak **"Anadolu Müfettişliği"** belgesini ona vermişlerdir. Unutmayınız, padişah Vahdettin'in, "M. Kemal'e verdiği bu belgenin altında İngilizler'in de imzası var; yalnız padişahın değil. Emperyalistlerin tek yaptıkları M. Kemal'i adım adım izlemek olmuştur ve de o ilerledikçe geri çekilmiş, çekilirken de zaten pişman oldukları ama geç kaldıkları Yunan işgalini kaldırması için de Kemalistlere yolu açmışlardır. Lyod George'un dediği gibi "şerefli" bir çekiliştir bu. Kemalistler bu desteği almadan "bağımsızlıkçı yerel örgütlenmelere saldıramazdı." Açıktır ki Kemalistler, iç ayaklanmaları, bağımsız hareketleri daha tehlikeli görmüşler ve önce onlara saldırmışlardır, emperyalistlerin gözüne girebilmek için. Vahdettin hain miydi? (Buna halk düşmanı diyelim) Elbette! Ya Enver? Elbette! Ama eğer işi sadece "hıyanet" kavramıyla sınırlayacak olursak, M. Kemal hiç de bunlardan aşağı kalan bir "Hain" değildi, o sadece Sovyetler Birliği'ne değil, Vahdettin'in kendini temsil ettiği anlaşılsın diye verdiği ve M. Kemal'in de sürekli beline bağlayıp dolaştığı Padişah yaveri olduğunu gösteren sırmalı kuşağı ile, Birinci Mecliste bile "ben Padişah adına hareket ediyorum" derken de Vahdettin'e ihanet içindeydi, halka ihanet içindeydi, silah arkadaşlarına ihanet içindeydi. Eğer Enver bir hain ise, eğer Vahdettin de iki haindiyse, M. Kemal'in ihaneti sınırsız olmuştur. O en yakın arkadaşlarına bile ihanet edip, gözünü kırpmadan onları, türlü daleverelerle (İzmir suikastı yalanları bunlardan sadece biri) idam sehpasına yollamıştır. Üç değil **"Tek Adam"** diktatörlüğü kurarak ülkeyi bir mezbahaneye çevirmiş, emperyalistlerle yeni yeni kölelik anlaşmaları yapmaktan da geri kalmamıştır. Bizim zorumuz elbetteki resmi devlet ideolojisi ile hesaplaşmak ama ruhlarını gübre yığını üzerine çıkarıp bize horozluk taslayan şu despot aydınlara ne demeli? Devlet önlerine koyuyor "resmi ideolojiyi", onlar da buna uygun aksesuar arıyorlar hemen; para uğruna, kariyer uğruna, iktidarın despot yumruğu sıcak yuvalarında kendilerini rahatsız etmemesi uğruna! C.W. Ceram güzel söylemiş: "***Despotlar kendi şarkılarını kendileri yazmazlar, yazanlar her zaman bulunur!***"

Dosyayı açmadan Mustafa Suphi, Ethem Nejat ve onüç arkadaşını, M. Suphi TKP'sinin sempatizanı Karayılan ve Şahin Ağa'yı, dosyayı açmadan, Sütçü İmam'ı, Çakırcalı Mehmet Efe'yi, Koçgirili Aslan'ı, Alişer'i ve de adsız kahramanları anarken, Yeşil Ordu'nun ölümsüz kumandanı Çerkez Ethem'i de anıyoruz burada! Anıları onbinlerce yıl yaşasın!(1)

I. DÜNYA SAVAŞI YILLARI 1914-1918

"Geçmişi anımsayanın bir gözü oyulmalıdır. Unutanın ise iki gözü" (Paraguay Atasözü)

Barut dumanları dağılırken ortalıktan üç büyük imparatorluğun çöküşüne sahne oldu dünya. Birincisi büyük Rus imparatorluğu idi, proletaryanın güçlü yumrukları altında cehennemi boyladı. İki ve üçüncüsü, Avusturya-Macaristan imparatorluğu ile şu bizim Osmanlı imparatorluğuydu. Emperyalistlerin elinde talan edilirken, ulusal hareketlerin de keskin vuruşlarına kurban gittiler. Yeni Dünya Düzeni neydi? Büyükleri parçala, küçükleri yut! Diğer cephede olan buydu. Bu savaşın başlangıç perdesini açarsak eğer, tanıdık bir yüzle karşılaşırız: Almanya! Almanya bilinen iki dünya savaşının baş aktörüdür. Şimdi üçüncünün hazırlığı içinde. O hep geriden geldi; gerek kapitalist restorasyona, gerek ulusal birliğini (1871) sağlamaya, gerekse de tekelleşip emperyalist aşamaya varmaya. Ama Almanya'yı birleştiren zaten Prusya değil miydi? Prusya yürüyüşü (kaz adımlarıyla yürüme) ile de ancak gideceği yere böyle varılır. Rahmetli hep sonuncuydu ama başa güreşmekten de hiç vazgeçmedi. 1871'de ulusal bütünlüğünü, Fransa'nın Avrupa üzerindeki hakimiyetini kırarak sağlamıştı. 1878 Berlin Kongresinde her ne kadar Prusya gururu ile hava attıysa da, gördükleri karşısında şaşkınlığını gizlemedi. Dünya paylaşılmıştı. Koca Afrika'da payına düşe düşe Kamerun ve Togo zorla düşmüştü. O çok konuşmaktan, düşünmeye fırsat bulamayan kafasına bir darbede Çin'de Boksör ayaklanmasından ve Sun Yat Sen'den yedi. Balkanlar ise İngiliz, Fransız ve de esasta Rus imparatorluğunun etkisi altındaydı. Çapaklanmış gözlerini sildiğinde, kuru derede suyu hasretle bekleyen kurbağa gibi, şu **"hasta"** denilen aslında can çekişen Osmanlı İmparatorluğu'nu gördü. Yapıştı ona. Hem öyle bir yapıştı ki, İttihat ve Terakki bile Alman emperyalizmi kadar "Osmanlı İmparatorluğu'nun Birliği'ni savunamadı." Şu sakat ve psikopat II. Kayzer (Kral) Wilhelm kendisini yalnız Osmanlı İmparatorluğu'nun değil, bütün İslâm aleminin de koruyucusu olduğunu söylemekten çekinmedi. Bizzat Alman ideologlar göndererek, **"Pan İslamizm"** ve de **"Pan-Turanizm, Türkizm"**in teorisyenliğine öncülük ettiler Osmanlı İmparatorluğu'nda. Bunu yaparken hiç

şüphesiz aşkından yapmıyorlardı, Osmanlı'nın ta Afrika'ya kadar uzanan topraklarını ve bu toprakların altında yatan servetleri, üstünde kendi hesabına kölelik yapacak insanları ve de yağma pazarını düşünüyorlardı. Sadece bu kadar olsaydı gene de belki İngiltere, Rusya, Fransa bir şey demeyecekti de, şu istikametini Hindistan'a karşı yöneltmiş olan Berlin-Bağdat demiryolu projesi de ne oluyordu? Her ne kadar Alman emperyalistleri içimizde bir kötülük yok, diyorlardıysa da böyle de yapılmaz ki. Denge adamı Abdülhamid kendini zorla Alman emperyalizminin kapısına atmıştı. Almanlar'ın eteklerine yapışmıştı. Çünkü, İngiliz-Fransızlar habire ıslahat (Yenileşme, yeniden düzenleme...) diyor, diğer taraftan Mısır'ı, Cezayir'i Fas'ı, Kıbrıs'ı, Yunanistan'ı vs. alıp yutuyor, "Bağımsızlık istiyorlar" adına kendilerine bağlıyorlardı. Jön-Türkler ise Alman emperyalizminin ayaklarına kapanmışlardı. Ordunun bütün komuta kademesini bile Alman emperyalistlerine bırakmışlardı. Alman emperyalistleri bu teveccühe karşılık vererek, Osmanlı İmparatorluğu'na **"Enverland"** (Enver'in Ülkesi) diyeceklerdir. İşte bizim bu ülkemize daha İngiliz ve Fransızlar "Mıstoland" demeden, önce Almanlar "Enverland" diyorlardı. (Sayın İlber Ortaylı, o dönemde Almanya'dan Türkiye'ye gelen bütün trenlerin üzerinde bile "Enverland" yazıldığını söyler. "Land" Almanca "ülke" demektir.)

Emperyalistler arası çelişmeler gittikçe daha şiddetli bir hal aldı, silahlar çekilmiş, horozları havaya kaldırılmış bir haldedir artık. Cengiz Han'ın çok güzel sözlerinden biri, "*Sen yeter ki hazırlan, saldırı için mazeret her zaman bulunur*" der. İşte böyle bir mazeret Avusturya'nın ayağına gelmişti. 28 Haziran 1914'te Bosna'yı ziyaret eden Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun Kral namzedi Arşıdük Fransuva Ferdinand bir Sırp tarafından eşiyle birlikte vurulup öldürüldü. Fırsat bu fırsat, iki kişi için 20 Milyon kişinin canına kıyacaklardı. Bu araç, amacı gizlemek için iyi bir kozdu doğrusu. I. Dünya savaşı başlamıştı. 2 Ağustos 1914'te Alman-Türk askeri ittifakı imzalanıyordu. Hele bakın şu anlaşmaya:

"*Savaş halinde Almanya, Alman askeri ıslahat heyetini Türkiye'nin emrine verecek. Türkiye, Harbiye Nazırı ile Askeri heyet başkanı arasında varılan anlaşmaya uygun olarak,* ***adı geçen askeri heyetin, Ordunun genel kumandasına tam anlamıyla etkili olmasını garanti eder***." (Aktaran Şevket S. Aydemir)

Bunun anlamı şu: Osmanlı bütün komuta kademesini Alman subaylarına devretmiştir.

Bu savaş içindeki iki ayrı kampı belirtip, savaşın sonucu üzerinde duracağız. Çünkü, konumuz açısından bize lazım.

Birinci grupta yer alan ülkeler şunlar: Fransa, Rusya, İngiltere, Belçika, Sırbistan devletleri, Romanya, İtalya, Yunanistan... (sonrada) ABD.

İkinci kamp: Almanya, Avusturya-Macaristan, Osmanlı İmparatorluğu, Bulgaristan...

Bu savaş içinde, her ülke farklı farklı tarihlerde katılmalarına rağmen genel olarak karşıt güçler bunlar.

Sonuç? Üç imparatorluğun çöküşü olduğunu görmüştük. Kemalist dönemi anlayabilmemiz için, bizim üzerinde durmamız gereken iki önemli nokta var. Birincisine kısa bir vurgu yapalım, çünkü ona değinmeden geçemeyiz. Dünyada yeni bir şekilleniş, stratejisi ve taktiklerde her emperyalist güç kendini ona göre biçimlendirecek, çehresi değişecektir dünyanın!

DEVRİMLER DEVRİMİ EKİM 1917

Madem ki kitabının adını başlık olarak verdik, onun değerlendirmesiyle başlayalım konuya. Her kitap bir emek ürünüdür. Hele bu emek ezilenlerden yanaysa, boş geçilemez. Elleinstein, Çarlık Rusya'sının I. Dünya savaşına girişini şöyle yorumluyor:

"Dış siyaset alanında, onun için, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun Balkan yarımadasını ele geçirmesini ve Sırbistan'ı ortadan kaldırmasına engel olmak söz konusudur. Böylece Balkanlar'daki Slav devletler üzerinde kendi nüfusunu sağlamlaştırmak ister. Öte yandan, Çarlık dış siyasetinin eski rüyasını gerçekleştireceğini umar: Karadeniz'den Akdeniz'e serbestçe geçebilmek için İstanbul'u ve Çanakkale boğazlarını ele geçirmek. İç siyaset alanında ise, savaş, muhalefet üstünde baskıyı kolaylaştıracak, ezeli hasımları Almanlar'ın hücumuna uğrayan Rusya'yı savunmak üzere halkı Çar'ın arkasında birleştirecektir."

Çarlık Rusya'sının bu hayallerinin kursağında kaldığını biliyoruz. Ekim 1917'de proletaryanın güçlü vuruşlar Rus imparatorluğunu müzeye kaldırılıyordu. Fakat bu devrim sadece bir imparatorluğu sallamakla sınırlı kalmadı, bütün bir dünyayı sarstı. Tomas Borje'nin (2) dediği gibi

"Devrimler gümrük duvarı tanımaz." Yerden mantarın bitmesi gibi dünyanın birçok ülkesinde komünist partileri ard arda ortaya çıktı. Kaynaşmalar, çatışmalar izledi bunu. Bizler nasıl ki **"Proleterya Enternasyonalizminden"** söz edip, proleterlerin birliğini savunuyor, dayanışmasını öngörüyorsak, emperyalistlerin de bir **"Enternasyonali"** var. **"Birleşmiş Milletler"**, eski adıyla **"Cemiyet-i Akvam"** bu da **"emperyalist enternasyonal"**. Hep beraber Rus devriminin boynuna binmekte geçikmediler.

Almanlar (bunlar zaten Rusya ile savaş halindeydi) Litvanya, Varşova ve bütün Polonya'yı işgalle sınırlı bırakmadı saldırılarını, gelip Petrograd kapılarına dayandı. Brest-Litovski görüşmelerine rağmen (daha anlaşma yapılmamış ama sözde bir ateşkes vardır) Almanlar yürüyüşünü sürdürürler. Odessa ve Donbas'ı ele geçirirler. 5 Nisan 1918'de İngiliz-Japon emperyalistleri Vladivostok'a yerleşir. Çekoslavakya'da 60.000 kişilik beyaz ordu güçleri (özel bir ordu bu) Rusya'ya saldırıya geçer. Yine Ağustos 1918'de İngiliz-Fransız emperyalistleri kuzeydeki Arhangelsk'e yerleşir. Ekim Devrimiyle birlikte, Rus ordusunun işgalinde olan Erzurum, Kars, Ardahan ve Artvin'den Bolşevik Parti'nin kararıyla geri çekildiler. Türk ordu birlikleri Ermeni kırımı yaparak Bakü ve Azerbaycan'a doğru ilerlemeyi fırsat bu fırsat diyerek sürdürür, vs. İş bu kadarla sınırlı değildir, iç çatışmalar da sürmektedir. Rus beyaz Ordu Generalleri, Sibirya cephesinden, Çekoslavak birliklerinin de desteğiyle Amiral Kolçak, Güney cephesinde General Denikin... İngiliz ve Fransızlar, Japonlar, geçtikleri (ve tabii Almanlar) her yerde kendilerine bağımlı beyaz hükümetler kurarak ilerler.

Devrim, sadece bilek gücüyle cevap vermez buna, bütün bu savaşın velvelerine rağmen manifestosunu yayınlar, eski toprak yasasının ortadan kaldırıldığını, köylünün bütün borçlarının iptal edildiğini, bütün ulusların kendi kaderlerini kendilerinin belirleyeceğini, insanın insan tarafından sömürülmesinin ortadan kaldırıldığını vs. ilan eder. Bu talepler işçiyi-köylüyü ve diğer ezilen ulusları yanına çekmekte gecikmez. Açın dünya tarihine bir bakın, bir ülkenin üzerinde bu kadar karmaşık bir düşman gücünün birleştiğini göremezsiniz. Dünya karşı-devrim cephesi Rus topraklarındadır. Amaç bir an önce proleteryanın iktidarını boğmaktır. Bütün bu karşı-devrim'in iç ve dış düşmanlarına karşı savaşta, bunlara karşı koyan,

ne Anibal'dır, ne Atilla ne de Cengiz Han, şu bol pantolonunun içinde kaybolmuş, pantolon paçaları yerlerde sürüklenip sokakları temizleyen ufak tefek adamdır. Kızıl ordunun ve partinin başında, **Lenin'dir o**!

Dünya savaşı bitmiştir ama bütün emperyalist güçler ve karşı-devrimci hükümetler Rus topraklarındadır. 30 Ağustos 1918'de sağ sosyalist "devrimciler" Lenin'i vurur, bir fabrikada işçilerle konuşup tam dışarı çıkmışken. Devrim durmaz, halefleri vardır çünkü. Rus topraklarındaki bu iç ve dış saldırılar 1921 yılına kadar sürer. Emperyalistler ve karşı-devrimci hükümetler, birer birer yıkılır. Azerbaycan'dan Ukrayna'ya kadar sovyet hükümetleri ortaya çıkar. 1919 yılından itibaren emperyalistler ağır ağır çekilmeye başlarlar zaten. Proletarya taş baltası ile canına okur bu dinozorların. Dünya'nın çehresi değişmiştir artık! Emperyalist ve bütün karşı-devrimci kamp ile onların karşısındaki sosyalist kamp. Emperyalistler, proleter devrimi silah gücüyle bastıramayacağını anlamışlardır artık, dahası işgal ettikleri her yerde silahlar kendilerine dönmüştür. Yeni bir strateji, yepyeni bir politika gündeme gelir, "madem ki sosyalizmi silah zoruyla bastıramadık, o zaman yayılmasını, genişlemesini engelleyelim; tecrite tabi tutalım!" Emperyalistler şunu çok iyi görmüştür: Yalnız askeri yöntemlerle, işgallerle, sosyalizmin önüne geçmek mümkün değildir ve başarı sağlamaktan ziyade kendilerine zarar vermiştir. Çünkü, yanlız Rusya'da değil, Azerbaycan'dan Ukrayna'ya kadar bir yığın sovyet hükümeti ortaya çıkmıştır.

Ne yapılmalı? Eğer yok edemiyorsan bari sınırla, yayılmasını önle. "Abluka" gündeme gelir! Emperyalistlerin artık bütün strateji ve taktikleri "Sovyet Sosyalist Cumhuriyetlerini" abluka yani denetime almaya yönelik olacaktır. Sovyet sınırındaki bütün ülkelere bu misyon biçilir artık, ileri karakoldur onlar "Sosyalizme karşı; I. Dünya savaşının yenilmiş gücü Almanya'ya dayatıp imzalattıkları Versailles (1919) anlaşmasını yırtıp atmazlar ama boş kağıt üzerine yazılmış sözlerden ibaret kalır. Hiç bir zaman uygulanmaz. Bırakınız uygulanmasını, Alman ekonomisini milyarlarca dolar vererek bizzat kendileri kurmak için ön ayak olurlar. Honover moratoryumuyla, borçlarını silerler Almanya'nın. Paris, Londra, Waşhington... bankaları oluk oluk para akıtırlar Almanya'ya. Ve Faşist bir örgütün palazlanıp büyümesi, iktidarı ele geçirmesi için ellerinden gelen

her şeyi yaparlar. Nazilerdir bunlar! Avusturya, Çekoslavakya, Polonya... tabakta meyve gibi sunulur Nazilere. Önlerine koyulan hedef **"Doğuya doğru"** dur! Hitler, **Kavgam** adlı kitabında şöyle dememiş miydi?;

"Ama bugün Avrupa'da yeni topraktan söz ettiğimizde, öncelikle, yalnızca Rusya ve ona bağımlı sınır devletlerini düşünebiliriz" (3)

Almanya'nın toprak kaybı batıda olmasına rağmen neden Naziler hep Doğu'yu gösteriyor ve de oraya yönlendiriliyordu acaba?

Bu koç başı, yani Almanya ve Naziler, Sovyetler'e karşı bir "tampon ülke" olarak özel olarak beslendi, korundu. Şimdi, bir kez daha proletaryanın yurdunu ortadan kaldırmak için saldırıya geçecek! Biz oraya gitmeyeceğiz, bir şeye dikkat çekmek istiyoruz, çok önemli bir şeye: Naziler'in propaganda bakanı Göbels'in not defterinde bulunan ve Goring'in Nürnberg mahkemesinde dile getirdiği bir gerçeğe. Şöyle diyorlardı:

"Biz iktidara geldiğimizde, her şeyi ama her şeyi masa üzerinde hazır bulduk. Bize sadece uygulama düştü." (Nürnberg mahkeme tutanakları)

Yani doğuya doğru saldırı için Avusturya ve Çekoslavakya, tek mermi sıkmadan hediye edildi. Polonya işgal edilirken, emperyalistler göz yumdu vs. Biraz uzunda olsa bu vurguyu şunun için yaptık; işte buna benzer bir senaryoda, daha 1919 yıllarında Türkiye'de gerçekleşti, adım adım uygulandı. Emperyalistlerin doğudaki karakolu Türkiye idi. Almanya'da bu senaryonun piyonu Hitler iken, Türkiye'de M. Kemal idi. **M. Kemal, emperyalistlerin önüne koyduğu planı tıpkı Göring'in söylediği gibi sadece uyguladı. Kemalist hareket döneminde, İngiliz-Fransız, ABD ve İtalya... emperyalistlerinin Kemalistlerle savaşmak şöyle dursun, bol bol silah satmasının, Kemalistler ilerledikçe önünü açıp serbest hareket etmesinin altında bu senaryolar yatar. Sovyetler'e karşı tampon ülke yaratma!** İşte şimdi diğer konulara geçebiliriz.

MONDROS MÜTAREKESİ VE DÖNEN DOLAPLAR

30 Ekim 1918'de Osmanlı imparatorluğu kayıtsız şartsız teslimiyeti kabul ederek Mondros koyundaki bir İngiliz zırhlısında teslimiyet anlaşmasını imzalıyordu. İngilizlerin, Fransızlar'ı dıştalamaya çalışarak imzaladıkları bu anlaşmayla da bölgede İngiliz-Fransız ve İtalyan emperyalistlerinin

çekişmeleri de başlıyordu. Anlaşma maddelerine göre, anlaşmanın imzalandığı tarihten itibaren bütün ordular bulunduğu yerde kalacak, ilerlemeyecek ve ateşkes başlamış olacaktı. Antlaşma böyle diyordu ama daha mürekkebi kurumadan İngiliz orduları bir taraftan da Kerkük ve Musul'a doğru hızla ilerliyorlardı. Karşılarında, Kürtleri bulacaklardı; kadın, kız, çoluk çocuk hep silahlanmış Kürtler! Şu Zağros Dağlarının cinleri çıkmıştı yine ortaya. Osmanlı ordusu hızla çekilirken (bir paşa hariç) İngilizler'le Kürtler (Şeyh Mahmut önderliğinde) arasındaki savaş aralıklı olarak devam edecektir. Osmanlı ordusu Suriye cephesinden öyle bir "çekilme" yaşar ki paşalar bile birbirini kaybettiğinden sokaklarda tellalla birbirini ararlar. Mizahlara yıllardır konu olan bir paşanın durumu şöyledir: Halep'te Baron otelinde bol bol kafayı çeken bu paşayı Arap halkı yakalar ve paşa canını kurtarabilmek için yalvardığıyla kalmaz saatini ve cebindeki bütün parayı almalarına göz yumar. Bu paşa, hepimizin çok iyi tanıdığı, her cephede elinde istifa mektuplarıyla dolaşan, Selanik ve Pera (İstanbul Beyoğlu) gazinolarınının değişmez müşterisi. Şevket S. Aydemir'in söylemi, İttihat ve Terakki cemiyetinin de tanımlaması ile içki, kadın ve kumar düşkünü, kariyeri için yapmayacağı şey yoktur dedikleri M. Kemal'dir. Adana'ya kapağı zor atar "Paşamız". Suriye, Irak, Arap yarımadası ve Mısırlıları (Mısır uzun bir süredir İngilizler'dedir.) her gördükleri yerde Osmanlı paşalarını ve askerlerini sopalayan Arap ve Kürtler'le de kaynamaktadır. Mondros Mütarekesinin bir maddesi de "Türkler'e asayişi muhafaza etmek için gerektiği kadar (artık bu ne kadarsa?) kuvvet bulundurma hakkı tanıyor. Kilikya'dan da (Eski Ermeni yurdu Adana ve çevreleri diyelim kısaca, Maraş'ın bir bölümüne kadar) Osmanlı birliklerinin çekilmesini öngörüyordu. Bu mütareke anlaşmaları öyle civcivlidir ki, somut hiçbir şey yok ama laf kalabalığı olarak söylem çoktu. Çok konuşup, bir şey almayan ya da vermeyen bir antlaşmaydı bu. Her söz her anlama gelebiliyordu. Sözler ve yorumlar her anlama gelirken, anlamı değişmeyen tek şey (eğer Fransızlar'ın Adana, Antep, Maraş, İtalyanlar'ın Antalya ve çevresi, Yunanlılar'ın; İzmir, Aydın... daha sonra işgallerini saymazsak –ileride bu komediyi anlatacağız tabii) Mondros Mütarekesinde emperyalist ordu güçlerinin durduğu yer karşımıza daha sonra Misak-ı Milli" olarak çıkacaktır. Ve yine bir yığın "garipliklerin" arasında, bir gariplik(!) daha vardır ki Sivas

Kongresinde hemencecik kabul edilen bu sınırlar emperyalistlerin çizdiği sınırlardır ve bugünkü "Misak-ı Milli"dir. Eğer açar haritada emperyalist orduların durduğu yere bir bakarsanız haklı olduğumuzu göreceksinizdir. Ve işte size bir "gariplik" daha; aynı tarihlerde Enver Paşa'nın yurtdışında İngiliz-Fransızlarla yaptığı yazışmalar ve Enver'in mektubu:

"... İngilizler eski fikirlerini terk ederek, Türk milletinin ekseriyetini teşkil eden milliyetçilerle beraber (Kemalistler kastediliyor sanırım bn.) çalışmak istedikerini ve bu münasebetle İstanbul'u bize bıraktıkları gibi, boğazları da bırakacaklarını, askerleri de iki sene sonra çekeceklerini ve Kafkas cumhuriyetlerinin istiklalini tanıdıklarını ve İzmir de dahil olduğu halde, bütün Suriye ve Irak'tan gayrısının bize kalacağını, Irak hakkındaki kararında tamamen katı olmadığını, bunlara mukabil bizimde İngilizler aleyhine çalışmaktan vazgeçmemizi. Mısır'ın da kuzey kısmına istiklal vereceğini söyledi." (Aktaran Ş. S. Aydemir)

Dikkat ediniz, bu mektuba ve Enver'in emperyalistlerden aldığı güvenceye. Bunlar yıllar sonra imzalanacak olan Lozan Konferans'ı sonuçlarıdır. Enver ise bu mektupta görüldüğü gibi yıllar önce açıklıyor emperyalistlerin amacını, hedefini. Bu mektup bizzat M. Kemal'e yollanmıştır. Ortada danışıklı bir dövüş vardır onu söylemek, buna dikkat çekmek istiyoruz. "Peki ama neden?" diyeceksiniz şimdi. Bu mükemmel soruya çok yerinde bir cevabı Arno Mayer veriyor, şu muhteşem yorumu okuyunuz lütfen:

"Mütarekenin Türkleri ilgilendiren koşulları belirlenirken, Rusya'ya emirle değil stratejik amaçla giriş yaklaşımı akılda tutulmuştur. Buradaki amaç, Bolşevizmin yenilgiye uğramış bölgelere sıçramasını önlemektir. Boğazların müttefikler tarafından denetiminin Ukrayna ve Kafkasya'da savaşan anti-bolşevik kuvvetlere doğrudan ulaşma fırsatı sağladığı doğrudur." (Sevr Entrikaları)

Bu söylemler bizim tahlillerimizi doğruluyor. **"Stratejik amaçla giriş"**ten kasıt Sovyetler Birliği'ni **abluka**dır. Yazarın dediği gibi sosyalist hareketlerin yayılmasını engelleme. Boğazların elde tutulmasının tek amacı ise yine yazarın dediği gibi Rusya'da komünistlere karşı dövüşen anti-Bolşevik hareketlere lojistik destek amaçlamaktır. Enver Paşa ne diyordu mektubunda: *"İstanbul'u bıraktıkları gibi, Boğazları da bırakacaklarını, askerleri de iki sene sonra çekeceklerini..."* Bütün bu söylenenleri

yapmadı mı emperyalistler? Enver'e verdikleri güvence (ta başından) ve Enver'in mektubu doğru çıkmadı mı? Çıktı! Irak, Suriye dışındaki yerleri Kemalistlere tek kurşun atmadan verdiler. İstanbul'dan tıpış tıpış çekip gittiler ama ülkeyi sayısız anlaşmalarla kendilerine bağlayıp, yarı-sömürge statüsünü devam ettirerek. Mondros Mütarekesi (antlaşması diyelim) ile emperyalistlerin ordularının durduğu yer Sevr Antlaşması'nda sınırları çizilen ve imzalanan bugünkü **"Misak-ı Milli"** sınırlarıdır. Her şey emperyalistlerce önceden hesaplanıp hazırlanmıştır. Kürt'ün Kuzeyi hediye edilmiştir karşılık olarak. Peki Ermeni Devleti? Ne herhangi bir konferansta böyle bir sınır çizildi ne de herhangi bir emperyalist güç bunu gerçekleştirmek için en ufak bir çaba sarfetti. Bu sadece ve sadece "lafta kalan" ve kendi istekleri dışında gelişecek olası bir harekete karşı elde ne olur, ne olmaz diye tutulan "sözde bir kozdu". Nasıl ki Abdülhamid, bir aşiret reisine **"beylik"** verirken garanti olarak o beyin ya çocuğunu, ya kardeşini **"misafir"** gerekçesiyle yanında **"rehin"** tutuyorduysa, emperyalistlerde her ihtimale karşı bu kozları ellerinde tutmaya çalışıyorlardı. Ne demişler; "eşeğini önce sağlam kazığa bağla sonra Allaha havale et." Emperyalistlerin huyudur, ne kazığa ne de Allaha bırakırlar işi, gene de ellerinde daha gerçekçi şeyler isterler. İşte bu ne olur ne olmaza karşı bir tedbirdi. Sevr Antlaşması hükümlerinde "Kürt devleti," kurma diye bir hüküm, bir madde yoktur. Bu kemalistlerin ve despot amigo aydınların yalanıdır. Bu yalanı söylemek ve tarihi çarpıtmak zorunda hissetmişlerdir kendilerini. Çünkü, Kemalist hareketin "nedeni" otomatik olarak ortadan kalkmış ve Sovyetlere karşı bir kaç -başından başka bir şey olmadığı ortaya çıkacaktır sonra. Öyle ya Fransızlarla savaş yok! İngilizlerle savaş yok! İtalyanlarla savaş yok! Bir tek Yunanlılarla mı? Adama sormazlar mı, sen bu içteki isyanlara yöneleceğine niye bu işgalcilere karşı savaşmadın?. Senin yaptığını İngiliz-Fransızlar, Sovyetlerde yapamadılar? diye! Çünkü, emperyalistlerin **"açık işgal"** politikası tersine tepmiş, hem fırlatılıp atılmışlardı Sovyetlerden, hem de ayak bastıkları her yer sosyalist ülkeler halini almıştı. Onun için emperyalistler kendilerine karşı gelişecek hareketleri **"Para-militer"** ordularla bastırmayı daha doğru gördüler. Beyoğlu meyhanelerinde işsiz-güçsüz dolaşan (Lord Kinross) ve dolaşırken kendini bir anda **"Anadolu müfettişi"** sıfatıyla kocaman

bir sorumlulukta bulan M. Kemal emperyalistlerin isteyerek seçip beğendiği bir piyondu. İşte emperyalistlerin emellerini gerçekleştirecek, Sovyet yayılmasını engelleyecek, kendilerine karşı gelişecek olası bağımsız hareketleri silip süpürecek ve kendilerinin denetiminde kalacak bir adamdı o. Bu misyonu fazlasıyla yerine getirdi, bunu kabul etmek lazım. Sovyetler Birliği ve Komünist Enternasyonal (bunlara ilerde de değineceğiz) bir dolapların döndüğünü, tuhaf olayların geliştiğini söylüyor, görüyor ama bunları o savaş yıllarında ne açıklıyabiliyor, ne de doğru düzgün bir bilgiye ulaşıyor. Bu yüzden Komünist Enternasyonal'de her delege farklı farklı ve birbirinden uzak, çelişik görüşler ileri sürmüşlerdir ilk dönem. Bu çok normaldir. Sovyetlerin o dönemde en büyük derdi, "Türkiye" üzerinden gelecek olası bir saldırıya karşı ne olursa olsun "dur" demekti. Arayış budur, unutmayalım. Brest- Litovsk'i Antlaşması bir sürü bedeller verilerek imzalandı. Sovyetler kendi topraklarında bu kadar düşmanla boğuşurken, kendileriyle yapılacak en kötü uzlaşmaya "evet demek zorundadır. Diğer bir mesele, savaş yılları içerisinde bir durumu bütün hatlarıyla çok doğru olarak değerlendirmek de mümkün değildir. Kaypakkaya bile bu durumu ancak elli yıl üzerinden geçtikten sonra değerlendirdi ve biz ise ancak İbrahim yoldaştan 25 yıl sonra bunları söyleyebiliyoruz artık!

Bazı arkadaşlar, emperyalistler isteseydi veya Kemalistler olmasaydı Türk(iye) sömürge kalabilirdi diyorlar. Bu bir yanılgıdır. Yüzyıllardır **"bağımsız"** (!) bir devlet geleneği olan ülkeyi, sömürge statüsüne sokup, devlet kurma ayrıcalığını elinden almak öyle çocuk oyuncağı şeyler değildir. Statüko değişmez, hep böyle kalır diye bir kural yok ama, siz de kabul edinizki burnunun dibinde yeri göğü sallayan bir Rus devrimi varken, Antep'te, Urfa'da, Maraş'ta Ege'de... yerel direniş cepheleri yerden mantar gibi biterken, emperyalistler bu şartlarda Türkiye'nin "sömürge" haline getirilmesini göze alamazlardı. Zaten kendileri bütün bunları çok iyi değerlendirdikleri içindir ki, tansiyonu düşürmek için Mondros mütarekesinin ardından çekilip bir iki yıl içinde gideceğiz diye ard arda açıklamalar yapmak zorunda kalmışlardır. Ama nasıl? Elbetteki "istikrarlı" kendi sermayelerini ve bölgedeki çıkarlarını garanti altına alacak bir hükümet bıraktıktan sonra. Olan olaylar, izlenen strateji ve taktikler bundan başka bir şey değildir.

Ve biz bir noktaya daha dikkat çekeceğiz burada. Emperyalistlerin, Sovyet yayılması korkusu karşısında ortak bir düşünceleri varken, yani çember ve abluka siyaseti izlerlerken Sovyetlere karşı, elde kalacak bölgelerde "kimin hakim güç" olacağı noktasında, kendi aralarında ayrılıkları, çelişkileri vardır.

EMPERYALİSTLER ARASINDAKİ ÇELİŞKİLER

I. Dünya savaşı "pazar" savaşıydı diyoruz değil mi? O zaman şunu da eklememiz lazım, emperyalistler bu pazar savaşında kendi ortak çıkarları için kutuplaşmışlardı ve savaşın sonunda da kimin neyi, nereyi alacağı da savaştan önce ve savaş esnasında kararlaştırılmıştı. Yunanistan, Haziran 1917'ye kadar tarafsızlığını korumuş ve bu tarihten sonra, İzmir ve Doğu Trakya'da kendine vaadedilen yerlerin karşılığı olarak müttefiklere katılmıştı. Yunanistan'a bu yerler ganimet olarak öne sürülürken, Rusya, İngiltere, Fransa 1916 yılında kendi aralarında yaptığı bir başka anlaşmaya göre hareket ediyorlardı. 16 Mayıs 1916'da imzalanan bu anlaşma **"Sykes Picot"** anlaşmasıydı. Bu anlaşmaya göre;

Fransa'nın nüfus alanları olarak **"A"** bölgesi diye nitelendirilen yerler; Şam, Humus, Halep, Hama ve Musul'u kapsıyordu. İngiliz bölgeleri olarak **"B"** bölgesi; Şam'ın güneyinden, Kerkük'ü de içine alarak kuzey bölgesinden geçen bir hat belirlenmişti. Buralarda kendilerine bağımlı Arap devletleri kurmayı düşünen emperyalistler, ayrıca **mavi** dedikleri Fransızlar denetiminde, Fransa'nın direk yönetiminde bölgeler; İskenderun, Lazkiye, Trablusşam, Beyrut, Sidon, Tire, ayrıca Kilikya (Çukurova ve Maraş'ın bir kesimi) Orta Güneydoğu Anadolu'nun büyük bir kısmı, Urfa'da bu mavi Fransızlara ayrılmış bölgeler içindeydi. Fransa'ya burada istediği şekilde nüfusunu sağlaması garanti edilmişti. **"Sykes Picot"** anlaşmasında, **kırmızı bölgeler**, İngilizlere ayrılmıştı. Buralar, Bağdat'tan Basra Körfezine (İran körfezi) kadar uzanıyor, Akdeniz bölgesinde Akka'nın güneyindeki küçük bir sahil dilimini de içine alıyordu. Filistin: Kahverengi olarak niteleniyor ve burada milletlerarası bir yönetimin kurulması ön görülüyordu.

1. Dünya savaşı bittiğinde, İngilizler'in Osmanlı topraklarındaki güçleri 1.000.000 kadardır. Ve bu güçlerin en büyük kısmı Arap topraklarındadır. İngilizler'in yoğunlaştığı Arap toprakları Amara, Kurt el Amara, Naziriye, Kurma, Zobeis, Basra (sadece şu saydığımız yerlere harita üzerinde bakarsanız Basra Körfezi'ne giden bütün yolları İngilizlerin gaspettiğini görürsünüz, Fırat ve Dicle nehirlerinin su başlarını da kesmiştir böylelikle, neden mi özellikle buralar? Buraların biraz ötesi Hindistan'dır, oraya giden yolları kapatıyor İngiltere) ve daha sonra Mondros mütarekesini imzalamasına rağmen İngilizler ilerlemeyi sürdürüp 6 Aralık 1918'de Musul'u da ele geçirmişlerdir. Mısır'ın ve Süveyş kanalının başında da yıllardır bunların olduğunu bilmem yeniden hatırlatmaya gerek var mı? Sykes-Picot anlaşmasına göre Suriye Fransız nüfusunda kalacaktır ama İngilizler savaş sırasında öyle bir strateji izlerler ki Suriye'yi de işgal ederler. Fransa'nın esas hesapları, her ne kadar Almanya'nın yenilgisi ve Almanlarla yapılacak Versailles anlaşması üzerine kurulu idiyse de, Fransa'nın koca Ortadoğu'da bu kadar bölgenin İngilizlerin eline geçmesine hiç gönlü razı değildi. Üstelik İngiltere Suriye'den de çekilme yanlısı değildi. Hırsızlar çaldıkları malı paylaşırken her zaman kavga ederler demiştik ya, birbirinin altını oymaya başladılar. Kimi Araplar'ı, kimi Kürtler'i birbirine karşı kışkırttı durdu. Ya İtalya ne oldu diyeceksiniz şimdi? O, berduş gibi dolaşmaktadır sokaklarda, sanki yetim evlattır. Kimse kalkıpta "Yahu kardeşim bugüne bugün sen de bir emperyalistsin ve bu talan savaşına sen de girdin, sen ne diyorsun?" diye sormaz.

Her şeye rağmen İtalya'da, Akdeniz egemenliği peşindedir ve Yunanistan'ın büyümesine, yani İzmir'e yerleşmesine başından beri karşıdır. Ayrıca gözlerini Arnavutluk'a dikmiştir. İngiliz ve Fransızlar'ın protestosuna aldırmadan İtalyanlar Nisan ayı boyunca manevra şeklinde yaptıkları çıkarmayı, 5 Mayıs 1919'da Antalya, Marmaris'i işgal ederek yerleşirler. İngilizler'in denetiminde (ve ABD) Yunan çıkarması ise İzmir'e 15 Mayıs 1919'da gerçekleşti. Fakat, Yunanistan'ın İzmir çıkarmasına karşı olan bir güç daha vardr, Fransa! Çünkü Fransa şunu çok iyi bilmektedir ki, Yunanistan'ın İzmir ve Trakya'daki hakimiyeti, İngilizlerin dolaylı denetimi anlamına gelmektedir, bu hem Ortadoğu hem de Anadolu ve

boğazların da bir bütün olarak İngiliz hakimiyetine geçmesi demektir. Çünkü, Yunanistan, İngiliz emeryalizminin yarı-sömürgesidir yarım asırdır. Kemalist hareketin başından beri destek aldıkları iki güç, Fransızlar ve İtalyanlar olmuştur bu yüzden. Hedefleri, amaçları farklı olmasına rağmen bu iki güç Yunanistan'ın Anadolu'daki varlığına sürekli muhalefet etmişlerdir. Daha sonra göreceğimiz gibi açık desteği veren Fransız ve İtalyan emperyalistleri olmasına rağmen Kemalist hareketi yönlendiren ve çok iyi denetleyen İngiliz emperyalistleri olmuştur ve birde ABD! İngilizler'in açık açık destek veremeyişlerinin altında (aslında açık destek de verdiler ve tam bir komedidir bu da) yatan budur. Yunanistan'a toprak vaad eden kendilerinin oluşu ve Yunanistan'ın bir de kendi yarı-sömürgesi oluşu. Yani sorun şu olmayan **"prestij"** sorunudur. Londra Konferansı'nda İngilizler de (hatta daha önce) Yunanistan'ın işgal ettiği İzmir ve Trakya'nın doğusundan çekilmelerini açıkça söyleyeceklerdir. Tarih 1921'dir bu sözler edildiğinde. Daha, Yunan-Kemalist kapışması başlamadan (efeler, Kemalistlerden çok çok önce Yunanlılarla savaşıyordu o sıra) önce Yunanistan'ı gözden çıkaracaklardır. Emperyalistlerin Anadolu yakasında oynadıkları oyunları şöyle sıralamak mümkün: a) **En önemlisi**; Sovyet yayılmasını durdurmak için Kemalistler'i ortaya atarak onların sayesinde bir stratejik çember oluşturmak ve bu hareketi bazen açık, bazen gizli gizli denetlemek, yönlendirmek. Ayrıca kendilerine karşı ya da Sovyet yanlısı olası gelişmeleri Kemalistler eliyle bastırıp, yok etmek. Bağımsızlık isteyen, anti-emperyalist yapıları yok etmek. Bu savaşın galibi emperyalist güçlerin ortak olduğu, birleştiği bir stratejik yönelimdir. b) İşgal ettikleri ülkelerde ve yenilmiş olan ülkelerde ve bu ülkelere bağlı pazarları kendilerine bağlamada aralarında çıkar çatışması vardır. c) Bugünkü Misak-ı Milli denilen ve Kürdistan'ın da bir sömürge statü ile TC'ye bağlanan (Kuzey Kürdistan) sınırlar içerisindeki İngiliz, Fransız, İtalyan işgali, Türkiye'yi sömürge statüsüne sokmanın bir eğilimi değil, muhtemel bir Bolşevik gelişmeye karşı elde **"koz"** olarak tutulan yerlerken ve istikrarlı ve de kendi çıkarlarını koruyacak bir hükümete tek kurşun atmadan devretmeyi bekleyip, bizzat bunun gelişmesini de Kemalistler kanalı ile yaptırıp yönlendirirken, işgalci güçlerin bir

diğer amacıda dışarıda gelişecek (Almanlar'la Versailles Antlaşması, Avusturya-Macaristan'la yapılacak anlaşmalar, Suriye-Musul-Kerkük, Filistin ve Akdeniz'de hakimiyet vs.) yeni anlaşmalar konusunda bu işgal ettikleri yerleri birbirlerine karşı **"koz"** olarak kullanmaktı. Esas hesabın diğer yönü aslında dışarıda dönmektedir. Ne Kürt Devleti, ne de Ermeni Devleti kurma diye bir dertleri olmamıştır emperyalistlerin. Osmanlı'dan alacağını almışlar ve Mondros Mütarekesi ile (Musul'u da işgal ederek sonradan) durdukları yeri de bugünkü Misak-ı Milli olarak da, söylem olarak söylemeseler de bu sınırı çizmişlerdir. Bugünkü sınırlar hâlâ o sınırlardır. Biz, bizi ilgilendiren (konumuzu) cepheye ağırlık vereceğiz ve bu gelişmeleri esasta ele alacağız. Bu yaptığımız durum değerlendirmesinden sonra, işte şimdi, Paris, Sevr, Londra ve de gelişmeleri de ele alarak girebiliriz.

Sovyet devrimi, emperyalistlerin bir yığın hesaplarını alt-üst etti demiştik. Ocak 1919'da Paris kaynıyordu, dünyanın dört bir yanından gelen delegeler koltuklarının altında dosyalar, haritalar... Müze gibi olmuştu o ayda Paris. Savaşın galiplerinin oluşturduğu **"Onlar Konseyi"** sözde bu delegelerin taleplerini inceleyecekti. 14 Mart günü ABD başkanı Wilson, Paris'e gelir gelmez acil bir toplantı önerdi galiplere. Ve dört "büyükler" (İngiltere, Fransa, ABD, İtalya) büyük bir gizlilik içinde toplantıya başladılar. Neyi karıştırıyorlardı acaba yine? Hayır, bu sefer karıştırmıyorlardı, önlerinde kocaman bir pasta vardı onu bölüşüyorlardı.(*)

DİPNOTLAR

1) **Çerkez Ethem:** Ege bölgesinde ilk direniş örgütlenmesini kurdu. Ankara'da ilk Kemalist meclis, Ethem kuvvetlerinin sayesinde, güvenliğinde toplandı. M. Kemal, kendilerinin boyunduruğunu kabul etmeyen, çirkin yüzünü gören önemli bağımsızlıkçı hareketleri Ethem kanalıyla yok etti. Çerkez Ethem Kemalistler'in gerçek yüzünü gördüğünde artık çok geç kalmıştı. Kemalistler ellerinde belli bir askeri güç toplamışlardı. Ama M. Kemal yine ona cepheden saldırmaya cesaret edemedi.

Yunanlılar'la savaşan Ethem kuvvetlerine, geriden saldırıp iki ateş arasında bırakıp teslimiyete zorlandı. Yenilen Ethem kuvvetleri Yunanlılar'a teslim oldu. Çerkez Ethem, Kemalistlerce "hain" yaratmak için yapılan bir komplonun bilinçli kurbanı seçilmişti. O hiçbir zaman hain olmadı. Ciddi hataları oldu sadece, Kemalistlerin piyonu gibi bir ara hareket etti, eğer hain denilecekse bu dönemde Kemalist oyunlara geldiği için haindi denilebilir. Ki Ethem hatalarını gidermekte adım atar, sosyalist fikirlere doğru bir gelişme gösterir. Bu olayda asıl dikkat çekilmesi gereken nokta, Kemalistler bütün bağımsızlıkçı, kendilerinden olmayan örgütlenmelerin tasfiyesini en ön plana koymuşlardır. Emperyalistlerin karşısında tek muhatap, tek söz sahibi tek otorite olarak görünebilmek için. Zaten "Anadolu müfettişliği" M. Kemal'e verilirken "İç huzuru" sağlaması için verilmemiş miydi? Elbetteki "iç huzur" dedikleri emperyalistlerin, kendilerine karşı olan, denetim altına alınamayan örgütlenmelerdi. "İç huzur" rahat sömürme ortamıydı. Kemalistler, Ethem'e saldırırken eğer burnunun dibindeki İtalyan ve İngiliz kuvvetleri bu durumu keyifle seyretmişlerse bunun nedeni kendinden malum "iç huzurun" sağlanmasıydı. Fazla açıklamaya gerek görmüyorum ve biliyorum ki en fazla gürültü(!) bu noktada kopacaktır. Kopsun.

2) **Tomas Borje:** Nikaragua devriminde kırsal alanı esas alan bir silahlı mücadele grubun (GPP'nin) önderi. Sandinist, küçük burjuva bir grup.

3) Gerek Naziler'in emperyalistler eliyle, desteğiyle, nasıl önlerinin açıldığına ve nasıl Sovyetler Birliği'nin üstüne doğru yönlendirildiğine ilişkin, geniş bilgi almak isteyen arkadaşlar, ***Uzun Yürüyüş*** sayı 15, 16 ve 17. sayılarında ***"2. Dünya Savaşının Kısa Anatomisi..."*** başlıklı yazılarıma bakabilirler. Versailles ve Brest-Litovsk Antlaşmaları'nın da detayı oralardadır. Ayrıca ***Uzun Yürüyüş***'ün 18. sayısındaki ***"1 Eylül Dünya Barış günü mü?"*** yazısına da bakabilirler.

7. BÖLÜM

Burjuvazi için üç güzel öğüt:
1) Daima kazanan taraftan olma yeteneği. Bunda başarı sağlanamazsa,
2) İnsanın kendini kaybeden taraftan çekip kurtarma yeteneği,
3) Asla düşman edinmeme yeteneği (Howard Fast, Spartaküs.)

İLAHİ KOMEDYA

"*Muhalefeti ortadan kaldırmaya kararlı olan Damat Ferit Paşa'nın ilk işi, bir sürü yeni tutuklamalara girişmek oldu. Kuşkulandıkları asker ve politikacıları Malta'ya sürmeye başlamış olan* ***İngilizler de onun bu hareketlerini desteklemekteydiler****. Daha önce de Tevfik Paşa, Müttefiklerin zoruyla, eski ittihatçı Nazırları hapse attırmıştı. Şimdi de Damat Ferit'in Dahiliye nezareti Divan-ı Harp yoluyla kestirme muhakeme metodları uygulayarak yeni bir temizleme hareketine koyuldu*"(abç) (Lord Kinross)

***

"*Bir gazete, İttihatçılar yakalandığı halde, Mustafa Kemal'le Rauf'un niçin hâlâ Beyoğlu'nda, ellerini kollarını sallaya sallaya dolaştıklarını soruyordu.*" (Lord Kinross)

***

"*M. Kemal'in Müttefik devletlerinin Türkiye'yi parçalamak ve Türkleri Asya'ya atmak siyasetinin, bizzat kendi menfaatlerine de aykırı olduğunu ve bu suretle bozulacak Ortadoğu muvazenesinin, er geç onları da*

buralardan sürükeleyerek, o sıralarda Şimal de (Kuzey'de, bn.) gelişmekte olan Bolşevik ihtilalinin, hem Rumeli ve Anadolu'yu hem de bütün Ortadoğu'yu kaplayacağına, galip devletleri inandırabileceğini düşünmesi yadırganacak bir şey değildir." (Şevket Süreyya Aydemir)

***

"*M. Kemal İtalyanlar'la olan temaslarını daha çoğaltti*" (Lord Kinross)

***

"*Eğer bu inandırış mümkün olursa, Türkler'le meskun olmayan Arap ülkeleri tabiatıyla gitse bile, Türkler'le meskun olan Trakya, İstanbul ve Anadolu'da kuvvetli bir Türkiye'nin muhafazası ve teşkilatlandırılması lüzumunun, müttefiklerce kavranacağına da inanması tabii idi... M. Kemal bu görüşlerin de memleketin kudretsizliği halinde vatanın Bolşevik istilasına maruz olabileceğinin itilaf devletlerine anlatılması lüzumundan bahsetmektedir. Bu da evvelce değindiğimiz gibi, karşı tarafın da (yani işgali, emperyalistleri kastediyor yazar) kolayca çürütemeyeceği bir durumun ifadesidir.*" Şevket Süreyya Aydemir

"*Akşam yemeği daima bir içki sofrasıdır. Bu içki sofrası bazen evde, bazen şu otelin veya bu birahanenin bir salonunda kurulur. Yemek evin dışında olunca, masanın etrafında elbetteki bir kaç arkadaş bulunacaktır. Konuşulacak şeyler ise bellidir. Harp sonu İstanbul'un havadisleri, yermeler, çekiştirmeler ve hemen hemen herkesin hayatında olan basit eğlenceler. Ama bazen bu basit eğlenceler bile ufak tefek dedikodular doğurur.*" (Şevket Süreyya Aydemir)

***

"*Bir kaç gün sonra garip bir şey de olur. İtalyan işgal kumandanlığından eve bir kart bırakılır. Kartın arkasında bir takım yazılar vardır. Meğer kumandan bu kartta, bu eve kimsenin dokunmamasını ve her gelene bu kartın gösterilmesini emrediyormuş...*" -*bu ev M. Kemal'in evidir.* (Ş. Süreyya Aydemir)

1919 PARİS VE ANADOLU VE GELİŞMELER

Paris'te toplanan "**Onlar Konseyi**" savaşın galibi emperyalist güçlerin ikişer delege ile temsil edildiği bir kurumdu (ABD, İngiltere, Fransa, İtalya ve Japonya). Bu konsey, I. Dünya Savaşı'nın mağlubu olan ülkelerin durumunu, uygulanacak yaptırımları ele almak için kurulmuştu. Eğer biraz komünistçe konuşacak olursak bu konsey başta yenilmiş ülkelerin sömürgelerinin şimdi galip ellerde nasıl yeniden sömürgelere dönüştürüleceğini (ya da yarı-sömürge) ayarlamak için kurulmuş bir konseydi. Masanın üzerinde duran pasta, Alman, Avusturya-Macaristan ve de Osmanlı İmparatorluğu'ydu... Tabii emperyalistler yine "hak, hukuk, adelet, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı vs. vs." dillerinden düşürmüyorlardı. Değişmeyen huylarıdır bu haydutların... kendi kirli çamaşırlarını bile, İsa'nın kutsal kanı ve mendilidir diye öptüre öptüre satarlar.

ABD Başkanı Wilson 14 maddelik manifestosunda "*her ulus kendi kaderini tayin etmelidir*" diye yırtınıyordu; halbuki kendi ülkesinde koca bir kızılderili ulusu toptan yok eden ülkenin başkanıydı! Lloyd Gerorge; "*...ister Suriye, Arabistan ve Afrika'nın müslümanları arasında olsun, Türkler'in tek yaptıkları imha etmek olmuştur*" derken İngiliz emperyalizminin Hindistan ve Afrika'daki ülkeleri köleleştirdiğini uygarlık adına yüzmilyon siyah Afrikalı'yı dünyaya pazarladığını unutuyordu. Bu haklı sözleri, kendi günahlarını kapatmak için kullanıyordu. Fransa, "Türkiye'nin bölünmesine karşı çıkarken" tıpkı, ABD gibi, onu sadece bir köle sahibinin kölesine baktığı gibi düşünüyordu. İngiltere'den sonra dünyanın en büyük sömürgeci gücüydü bu lafları ederken Fransa. Ya İtalya? Bu cüceyi ne birinci dünya savaşında ne de ikinci dünya savaşında kimse adam yerine koymadı, emperyalistlerin şamar oğlanı gibi dolandı durdu ortalıkta, aslında o da bir emperyalistti. Onun için kızıp gidip 5 Mayıs 1919'de Antalya ve Selçuk'a yerleşecektir, Yunan hakimiyetini istemediği için Akdeniz'de. Etiyopya ve Libya'da kan kusturan bir sömürgeci güçtür o. Grakus, Neron ve Sezar'ın takipçileridir onlar... Uzatmayalım, işte bunlardı "hak, hukuk, adelet" dağıtacak olanlar. Ve uzak Asya'dan militarist Japonya.

Arap, Kürt, Ermeni, Yahudi, Türk... delegasyonları dolup taşıyordu Paris'e, emperyalistlerin çağrısı karşılık bulmuştu yani. Esas sorunların bağlandığı yer **"Dörtler Konseyiydi".** İngiltere, Fransa, İtalya ve ABD'nin içinde yer aldığı ve kapalı kapılar ardında esas hesapların döndüğü yer bura.

Aşağı katta sömürge ülkelerden gelen ve emperyalistlerden merhamet ve de anlayış bekleyen delegeler, koltuklarının altındaki haritaları açıp **"Onlar Konseyine"** acımaklı sözlerlerle "işte burada biz oturuyoruz! bu bölgeler bizim" derken, **"Onlar Konseyi"** sanki yeni duyuyormuş gibi "yaa" diye hayret ve acayipliklerle gözlerini kırpıştırıyordu. Söylemeye gerek yok, yukarı katta **"Dörtler Konseyi"** birbirini yiyordu, kim nereyi alıp yutacak diye. Onlar birbiriyle boğazlaşa dursun ve herbiri biribirini ötekine karşı kullana dursun, dışarıda olaylar gelişmekteydi adım adım. Emperyalistler pratik adamlardır, dışarıda herkes kendi işini yürütüyordu bir taraftan da. Ocak 1919'da başlayan ve adına **"Paris Barış Konferansı"** (!) denilen bu heyet adım adım yeni bir savaşın taşlarını döşüyordu.(1) Söyledikleri ile yaptıkları başka başkaydı, sağ elleri ile sol kulaklarını gösterip "işte bu kulak!" diyorlardı. Peki o sağ taraftaki ne? Bunu ne Kürtler öğrenebildi ne Ermeniler. Bu konferanslarda emperyalistlerin diline doladığı (savaş yıllarında) en popüler konu "Ermeni katliamı ve Ermeni Devleti kurulması" meselesi hiçbir zaman ciddiye alınıp tartışılmadı bile. Herkes "Ermeni meselesini" birbirine atıp duruyorlardı ama bir taraftan da Ermenilerle Kürtleri biribirilerine karşı kışkırtıyorlardı. Ermenilerle Kürtlerin aklı başına geldiğinde ise (o da gelmişse eğer) ne Ermenistan kalmıştı ortada ne de Kürdistan! Bakın kendi ağızlarından nasıl itiraf ediyor bu durumu emperyalistler:

"Eğer yanlız başına etnik delilden bir sonuç çıkarmak gerekseydi, bu, Kürtler'in ahalinin sekizde beşini teşkil etmesi nedeniyle, bizi Bağımsız bir Kürt devletinin kurulmasını öne sürmeye iterdi. Böylesi bir çözümün düşünülmesi halinde verilen sayıya mecusi (zerdüşti) dinine mensup Kürtler olan Yezidileri ve Kürt unsuru tarafından asimilasyonu kolay olacak Türkler'i de katmak yerinde olur. Bu şekilde yapılan bir değerlendirmede, Kürtler ahalinin sekizde yedisini oluştururlar. Her iki tarafça

sunulan istatistik ve haritalar yanlıştır. (Birleşmiş Milletlerin görevlendirdiği Ortadoğu komisyonunun başkanı Kont Teleki'nin raporu. Cilt 400, M. 147, aktaran L. Rambout, tarih 1925)

Emperyalistlerin en yetkili ağızlarından yapılıyor bu itiraf! Emperyalistlerin sözcüsü Kont Teleki "*yanlız başına etnik delilden*" yola çıkmadıklarını itiraf ederken şunu söylüyor; etnik delil, emperyalist çıkarlar ve güvencelerden yola çıkarak bu sınırları oluşturduk diye itiraf etmiş oluyor. Düşmanın olacaksa Kont Teleki gibi olsun, insan böyle düşmanını hem vurur hem de yanıbaşında saygıya durur. Günümüzde böyle açık açık amacını söyleyen emperyalistler de kalmadı maalesef. Bu rapor 1925 tarihini taşımaktadır, yani Paris San-Remo, Sevr, Lozan konferanslarında emperyalistlerin izlediği yolun, bakış açılarının da kısa ve öz özetidir. Biz bu sonucu, hesapları anlayabilmek için başa dönüyoruz 1919'a, o yıl olan olaylara.

Ermeni sorunu, savaşın galibi emperyalist güçlerin savaş yılları içerisinde (Nisan 1915'le başladı bu soykırım) karşıt kampta yer almış olan Osmanlı İmparatorluğu'nu teşhir etmek için kullandıkları bir malzeme idi, yanlızca bir malzeme. Eğer Osmanlı İmparatorluğu bunların yanında savaşsaydı, onlar da bu "soykırımı" tıpkı Alman emperyalistleri gibi "Görmedim, duymadım, konuşmadım" diye üç maymunu oynayarak geçiştireceklerdi. Ama kendi emperyalist amaçlarını gizlemek için Ermeni katliamına öyle bir sarılmışlardı ki dünyayı neredeyse ayağa kaldırmışlardı. Hani insan bu alçakları tanımasa gidip boynuna sarılıp öpecek "*ula bu ne özgürlük sevdasıdır*?" diye. Böylesi bir propaganda yapmışlar iyi hoş da işte şimdi Osmanlı imparatorluğu ellerinde idi ve kayıtsız şartsız teslim olmuştu. Haydi bakalım çöz Ermeni sorununu!

Bilirsiniz; yalancı yalan söylediği bir olayı iki defa üst üste doğru anlatamaz. İşte bunlar da Ermeni sorunu önlerine her geldiğinde, kendilerinden uzaklaştırmak için İngiltere ABD'ye atıyordu sorunu, ABD Fransa'ya, Fransa İtalya'ya. Ağızlarıyla Adana'dan bahsediyorlardı ama aynı anda parmaklarıyla taa Diyarbekir'i gösteriyorlardı. Ermeni delegeleri de şaşırmıştı, "bu adamların söyledikleri mi doğru, yoksa gösterdikleri mi?" diye. Bazen Trabzon'dan Adana'ya kadar şöyle bir kavis çiziyorlardı masa üzerinde, Ermeni ve Kürt delegasyonu birbirine düşüyordu. Sonunda

yarım ağızla Erzurum, Erzincan, Sivas, Van, Bitlis, Trabzon ve Batum'a doğru (yani Sovyetler'e doğru) bir hattan belli belirsiz (hiçbir zaman Ermenistan konusunda bir ciddi yer göstermediler, ne de en ufak bir girişimleri oldu, gösterilen yerler sürekli değişiyordu) bahsediyorlardı, bir de Klikya'dan (Adana, Mersin, Osmaniye...) Karadenizin kıyıları Trabzon'dan Batum'a kadar İngiliz donanmalarının denetimindedir o sıra. İngiliz ordusu ise Bakü ve Azerbaycan'a yerleşmiştir. Aynı yıl (1919) Kızıl Ordudan darbeler yiyerek geri geri çekileceklerdir. Ama temkinli bir geri çekilişti bu, dövüşerek geri gitmedir. İngiliz emperyalistleri bu geri çekilişte eline geçen her malzemeyi, her kozu devrimin önüne barikat olsun diye fırlatıp atmaktadır. Paris konferanslarında, Ermeni delegelerine Trabzon, Kars, Erzurum, Sivas, Van, Erzincan'ı göstererek "gidin Ermeni devleti kurun" diyen emperyalistler bu vesile ile dünya kamuoyu baskısından kendilerini kurtarmak istiyorlardı. Çünkü kendi yarattıkları propagandaların altında kalmışlardı, bunu ekarte etmeye çalışıyorlardı ve hiçbiri ne askeri ne de siyasi bir güvence vermeye yanaşmıyorlardı. Peki nasıl kurulacaktı Ermeni devleti? Bırakınız Ermenilerin ordusunun olmasını, bu bölgelerde halktan insanlar bile kalmamıştı. Nisan 1915'de Teşkilat-ı Mahsusa, Hamidiye Alayları ile başlatılan, bütün bir yıl süren Ermeni soykırımı o bölgelerde "ben Ermeniyim" diyecek cesarette (bugün bile böyle) bir adam bile bırakmamıştı. Sağ kalan tesadüf bir-kaç aile ise I. Dünya savaşının bitiminde bu korkuyla, Bolşevik Partisi'nin Rus ordusunu geri çekmesiyle onlarla birlikte kaçıp Rusya'ya, Kafkasya'ya gitmişlerdi. (2). Üstelik o anda (1919) orada Kazım Karabekir'in denetimindeki (Erzurum'da) 15. Ordu vardı. Sözde de olsa bir ordu, silahlı bir güç vardı. Askeri bir güvence olmadan Ermeniler geri dönebilirler miydi? Elbetteki hayır! Ama, emperyalistler bu güvenceyi Ermenilere vermezken, Irak'ta Kürt çoğunluğuna rağmen üç şehri yan yana getirip "**Arap Devleti**" kuruyor ve Kürtler'in yoğun taleplerine, savaşmasına rağmen, İngiltere Kraliyet Hava Kuvvetleri (RAF) uçakları 1931 yılına kadar Irak'ta kalıyor ve de Kürtler her "**Bağımsızlık**" istediklerinde bombalıyorlardı. Yine aynı emperyalistler. 2 Kasım 1917 Balfour Deklarasyonunu yayınlayarak Filistin'in bir Yahudi yurdu olduğunu ilan ediyor,

geri dönüşler için askeri, maddi, siyasi güvenceler vererek Arap ulusunun kalbine ikinci bir bıçak saplıyorlardı. Birinci bıçak ise Arap ulusunu parçalara bölerek "**on**"a yakın Arap aşiret devletleri kurmayla saplanmıştı Arap ulusuna. Abdülhamid'te Kürtlerin birliğini önlemek için Kürtleri 400 Beyliğe ayırmamış mıydı? Hepsini de birbirine kışkırtarak? Emperyalistler çok daha usta bir adım atacak, Arapları küçük uluslara bölmeyle bırakmayacak, bir de Kürtleri parçalara bölerek Arap ve Türk egemenleri aralarında **pay** ettirecektir. Peki bu niye? Bu, ileri tarihlerde eğer ki olası gelişmeler karşısında, kendilerine bağımlı bu uşak egemen sınıflar, farklı bir siyasal değişikliğe, kendilerinden bağımsız bir yöne giderlerse, her zaman kaşıyacakarı "siyasal bir çıban bırakma niyetiydi". Emperyalistlerin istediği gibi oynayacakları sürekli istikrarsızlık odağıdır da ondan! Geleceğe yatırımdır bu, çıkarları için güvence, "ek" bir önlem. Günümüzde Talabani ile Barzani'nin sefaletini görmüyor musunuz?

ABD, İngiltere, Fransa'nın kapısından ayrılmıyorlar (Eylül 1998). Yine Kürdistan'ı bölen, parçalayan güçlerden merhamet arıyorlar ve İtalya'dan! Emperyalistler niye birden bire Talabani ve Barzani'yi keşfetti peki? Saddam sahibini ısırdı ondan; sahibi şimdi ikinci kozunu masaya koydu; yani dediğimiz gibi emperyalistler tek kart değil elinden geldiği kadar bütün kartları toplamaya çalıştılar. Ermeni sorunundan uzaklaştık, dönelim. Emperyalistlerin, Ermenilere son tavsiyesinin hiçbir dayanağı yoktu. Gerek Rusya'dan gelen devrim dalgası gerek bölgedeki Türk nüfus, gerekse de Kürdistan'ın da bazı şehirlerinde Kürt ve Ermenilerin ortak bir yaşantı içinde yüzyıllardır beraber olmasından dolayı, böylesi bir Ermeni devleti hayali sadece ve sadece Kürtler'le Ermeniler arasındaki çatışmaya çanak tutmak anlamına geliyordu. Yani emperyalistler yine sağ elleriyle sol kulaklarını gösteriyorlardı. "Bak bu kulak!" Ama daha önemli bir şeyler oluyor, diğer taraftan pratik adımlar atıyordu İstanbul'da emperyalistler, Paris'te Konferans sürerken hâlâ. Hem Erzurum, Sivas, Erzincan, Kars yöresinde Ermeni devletinden söz ediyor, hem de istanbul'dan o bölgelerde var olan karışıklığı bastırması için, tam yetkili, yetenekli birini istiyorlardı İstanbul hükümetinden.

GÜLÜNECEK BİR ŞEY

Önce şu satırları okuyun lütfen, sonra beraber güleriz.

"*Samsun'da görevli İngiliz komutanı,* ***Yunanlılar'ın bağımsız bir Pontus krallığı kurmak hülyasını güttükleri*** *bu bölgedeki durumu açıklayan bir rapor göndermişti. Yüksek Mütareke Komisyonu bu raporu Damat Ferit Paşa'ya ileterek hükümetin* ***Rum köylerini Türk tecavüzünden korumak, kanun ve düzeni yeniden kurmak için*** *derhal önlem alınması dileğinde bulundu.* ***Hükümet bunu yapmazsa,*** *işgal kuvvetleri duruma el atmak zorunda kalacaklardı.*"(abç) (Lord Kinross)

Dikkatli bir okur bu satırları okuyunca basmıştır kahkahayı. Yunanlılar (İngilizler'in en sağlam müttefiğidir bunlar o zaman) Rum devleti kurmak istiyor, Türkler Rum köylerine zulüm ediyor ve emperyalistler yine Türk hükümetinden (her halde Türk zulmü az gelmiş olacak ki?) yardım istiyor! Yani askerlerini geri çek diyeceğine, Türk hükümetinden askeri önlem almasını, huzuru sağlamasını istiyor? Görüldüğü gibi ipi celladın eline uzatıyorlar hayasızca arkasından kurban için de dua ediyorlar. Rumları Türk tecavüzünden kurtarmak için, tecavüzcü Türk hükümetinden daha fazla tecavüzcü talep eden Yüksek Mütareke Konseyi?..

Ermeni ulusunu da bu tür ayakoyunları ile 1878 Berlin kongresinde Osmanlının ağzına atmıştı bu alçak emperyalistler. Şimdi hele bakın nasıl bir adam istiyorlar ve nasıl bir yetkiyle donatıyorlar?

"*Damat Ferit, ne yapmak gerektiği üzerinde düşüncesini sordu. Mehmet Ali Bey... tek çözüm yolu, hükümetin kendisine güvenebileceği genç ve enerjik bir subayı Samsun'a göndermekti." Görevi askeri ve idari unsurları, kanun ve düzeni sağlayabilecek güçlü bir yönetim altında toplamak ve böylece İngilizler'e güven vermek olacaktı*" (Lord Kinross)

Hayret? Kimdi bu hem İngilizler'e hem İstanbul hükümetine güven verecek olan "Genç ve enerjik subay?" Kahramanımızı bulmamız için önce Şevket Süreyya Aydemir'i bulmak lazım, çünkü o biliyor onun yerini. Aydemir, dalkavukluk sınırını da aşıp, adeta kadınımsı aşk duygularıyla methiyeler dizip bütün pislikleri aklamaya çalıştığı kitabının bir yerinde: "... *peygamberler niçin mağaralara çekilirler? Çile doldururlar. Hep bu oluş ve eriş yolunu bulmak için değil mi? M. Kemal için de bu çileler ve buhranlar mukadderdi.*"

Şimdi insan bu Bay yalaka'nın yazdığı satırları okuyunca kahramanın mağaraya çekilip, işgal edilmiş memleketi nasıl kara-kara düşündüğünü zanneder. Halbuki Aydemir bir başka sayfada aynen şöyle yazıyor.

"*Öyle olunca da cephelerdeki karargah hayatı Şişli'deki evde de işler. Kahvaltı, öğle yemeği, akşam yemeği. Akşam yemeği daima bir içki sofrasıdır. Bu içki sofrası bazen evde bazen şu otelin veya bu birahanenin bir salonunda kurulur*" (Ş. Süreyya Aydemir)

Demek, yazar bir yığın gargaraya rağmen kahramanın karargahının "meyhane" olduğunu gizlemiyor. Kahraman Meyhanede! Buna şunun için dikkat çekmek istedim; Gariptir ama, emperyalistlerin yenilmiş Almanya ile Versailles antlaşmasını imzaladıktan hemen sonra bir başka adam da Münih meyhanelerinde ortaya çıkacaktır: Adolf Hitler! Evet aynı yıllar yani 1919! Sovyetleri abluka, stratejik çemberin ilk adımlarıdır bunlar. Birden bire her türlü imkan açılacaktır bu "iki adamın" önünde. Biz İstanbul'da kalalım. Bir gazete: "*İttihatçılar yakalandığı halde, M. Kemal'le Rauf'un niçin hâlâ Beyoğlu'nda ellerini kollarını sallayarak dolaştığını soruyordu. M. Kemal İtalyanlar'la olan temaslarını daha çok çoğalttı.*" (Lord Kinross)

Gazetenin sorusuna cevabı, kiralık kalemşör vermiş aslında biz bunu biraz daha vurgular hale getireceğiz. M. Kemal'in ilişkileri İstanbul'da yalnız İtalyan emperyalistleri ile sınırlı değil. Şevket Süreyya Aydemir, M. Kemal'in bu ilişkilerini şöyle anlatıyor.

"*M. Kemal'in, müttefik devletlerin Türkiye'yi parçalamak ve Türkleri Asya'ya atmak siyasetinin, bizzat kendi menfaatlerine de aykırı olduğunu ve bu suretle bozulacak Ortadoğu muvazenesinin, er geç onları da buralardan sürükleyerek, o sıralarda şimalde gelişmekte olan Bolşevik ihtilalinin, hem Rumeli ve Anadoluyu, hem de bütün Ortadoğu'yu kaplıyacağına galip devletleri inandırabileceğini düşünmesi yadırganacak bir şey değildir.*"

Yazar cilveli kalemiyle, kıskanç bir kadının kocasının pisliklerini savunma durumuna düşmüştür burda. İşte, M. Kemal bunun için tutuklanmıyordu! Dün, Alman emperyalistlerine ve generallerine raporlar sunan, manevra planları veren (hem de diğer subayların bu duruma kızmalarına rağmen) M. Kemal, yenilmiş olan Alman emperyalizminin kollarından

zarif bir sokak kadını gibi kendini sıyırmış, bu sefer İngiliz, Fransız, İtalyan... emperyalizmin kucağına atıyordu kendini. Yazarın itiraflarında gördüğünüz gibi bu sefer, galip emperyalist güçlere akıl vermeye çalışıyordu, onlara yaltaklanıyordu. Howard Fast, burjuvazi için üç öğüdünde; 1) Daima kazanan taraftan olma yeteneği, bunda başarı sağlanamazsa, 2) İnsanın kendini kaybeden taraftan çekip kurtarma yeteneği... (Doğrusu bu kalıplara emperyalistlerin kahramanı M. Kemal pek de güzel uyuyor!) 3) Asla düşman edinmeme yeteneği. Onun yeteri kadar düşmanı olacaktı, çünkü o bir tek kendine oynuyor, yalnız kendine "oy" veriyordu. Bütün silah arkadaşlarını(!) tasviye etti. Bu yönü başarısız, onun nedeni de şu Rus atasözünde gizlidir, der ki bu söz; "*başkalarına yüksekten bakıp emrinde çalışanlara kabalaşmakta en ileri gidenler daima amirleri önünde büyük bir bayağılıkla yaltaklananlardır*!" M. Kemal, Vahdettin ile Almanya'ya beraber gittiğinde, Vahdettin'in gözüne girmek için bayağı ter dökmüştü ve işte şimdi işgal edilmiş İstanbul'da emperyalistlerin denetiminde kurulan "yeni" hükümet kabinesinde kendine "yer, koltuk" bekliyordu. Bir taraftan da emperyalistlere "Bolşevik tehlikeyi" anlatarak onlara çözüm önerileri sunuyordu gözlerine girmek için. M. Kemal, hükümetten koltuk beklerken, birden bire karşısında "Tahtı buldu! "**Anadolu müfettişi**" gibi ordular ve hükümet üstü bir yetki ile donatılacaktı Padişah Vahdettin ve emperyalistler tarafından. Aydemir, M. Kemal'in sevinçten nasıl zıpır zıpır zıpladığını pekte hoş anlatmış doğrusu. Emperyalistler, içlerinde bulundukları karmaşalık içinde M. Kemal'in uzattığı kartı görmüşlerdi. İtalyan emperyalistleri o kadar ileri gitmişlerdi ki, "M. Kemal'in evine kimse dokunmayacak!" diye yüksek komuta konseyinden imzalı mühürlü bir kart bile bırakmışlardı. Teveccühe bak! İş bu kadarla kalmadı, M. Kemal'in Anadolu müfettişliği ile ilgili olarak, ihtiyaç duyduğu kişileri de cezaevinden serbest bıraktı emperyalistler. Lord Kinross şöyle anlatıyor M. Kemal gidişini: "*Artık Mustafa Kemal'in gidişine yalnız bir tek şey engel olabilirdi. O da İngilizler'in son anda girişecekleri bir hareket. Kendisi ve kalabalık maiyeti için gerekli vize bir hafta önceden Harbiye Nazırlığında irtibat subayı olarak bulunan Bennett adlı genç bir İngiliz yüzbaşısı eliyle İngilizler'den istenmişti...*" (Ve M. Kemal vizeyi almak için oraya gittiğinde) "*Kendisine biraz beklemesi*

bildirildi. Müttefik Yüksek Komisyonunu'na sormak gerekiyordu. Bir saat sonra Yüzbaşı Bennett'i çağırdılar, kendisine: Vizeleri verebilirsiniz dediler. Padişahın Mustafa Kemal Paşa'ya güveni tamdır."

Burada şunu hatırlatalım: Hani M. Kemal Samsun'a kaçak gitmişti? Hani İngilizler onu yakalamak istiyordu? Burada da açıkça belgede görüldüğü gibi M. Kemal'i yollayan İngilizlerdir. Bu tarih yalanlarla yazılmıştır. Aslında Padişah'ın değil de İngiliz emperyalistlerinin ve müttefiklerinin güveni tamdı M. Kemal'e! Bunu savaş yılları içinde de göreceğiz. Çünkü emperyalistler M. Kemal kanalıyla sadece Rus devriminin genişlemesini durdurmakla kalmadılar. Kendilerine karşı gelişen anti-emperyalist ayaklanmaları da bastırmakla kalmadılar; aynı zamanda güçlü bir dini otorite olan, ileride gelişecek muhtemel olaylarda sömürgeleri de ruhani bir etki olan Halifelik kurumunu da M. Kemal kanalıyla ortadan kaldıracaklardı, tabii bu sıfatı taşıyan padişahıda. Bu ruhani merkezi otoriteyi ortadan kaldırmak epey bir süredir emperyalistlerin hedeflerinden biriydi.(3) Yukarıda alıntı yaptığımız yere dönersek eğer, Samsun ve çevresinde Yunanlılar'ın Rum devleti (!) kurmak istediklerini ve Türkler'in de Rum köylerine tecavüz ettiklerini söyleyen İngiliz emperyalistleri idi, yine bu "tecavüzcü hükümet'ten" (biliyorsunuz İngiliz emperyalistleri böyle diyorlardı) yine "adam" isteyen ve O. Adam'a istediği bütün adamları cezaevinden çıkarıp veren ve de "vize belgesini" de imzalayıp "okeyleyen" yine aynı İngiliz kurmaylarıydı. TC'nin resmi ideologları ve şu despot aydınlar "İngilizler bilmiyorlardı" ya da "İngilizler pişman olmuşlardı" diye bu uşaklığı gizlemek için senaryolar üretiyorlar. Demek şu sokaktaki Fransız gazeteci "*bütün ittihatçılar tutuklandı, M. Kemal niye elini kolunu sallayarak geziyor*?" derken M. Kemal'in Alman emperyalizminin bir uşağı ve saflarında dövüşmüş biri olduğunu; İttihatçı olduğunu biliyor da ne kerametse, başta İngiliz emperyalistleri, M. Kemal'in savaş yıllarında kendilerinin karşısında savaştığını bilmiyor (?!) Ve gazeteci kadar bilgileri yok. Gazete de okumuyorlar üstelik (?) Hani hergün İngiliz-Fransız emperyalistlerinin kapısını çalıyordu? Hani İtalya emperyalistleri "bu eve kimse dokunmayacak" diye yüksek komuta kademesinin emirnamesini bırakıyordu M. Kemal'in evine? Şu besleme amigolar, şu despot aydınlar beni hep hayrete düşürmüştür. Koskocaman bir deve

dikenini nasıl hiçbir taraflarına batırmadan yiyorlar inekler gibi? diye. Hayret ki ne hayret! Lord Kinross bile bu yalana dayanamamış. Samsun, İngiliz askeri ve müttefik doluydu; istese yakalarlardı ama onunla hiç ilgilenmediler, unutup gittiler diyor. Acaba unuttular mı? Yalan, yalanla kapanmaz; İngiliz emperyalistleri ile de ilişkiler çok iyi bir şekilde sürmüştür. Kemalist hareket yılları boyunca ne unutması? Fakat bir şeyi vurgulamamız lazım burda, M. Kemal'in tam yetkiyle yollandığı bölge neresiydi! Sovyet sınırı! Bunu biraz daha açılım ki tablonun iğrençliği, tezgahın üzeri açıkça görünsün: *"Müfettişlik talimatnamesiyle M. Kemal'in emrine askeri hareket bakımından, iki tümenli olan III. ve dört tümenli olan XV. Kolordular (Kazım Karabekir Paşa'nın Kolordusu) veriliyor, müfettişlik mıntıkası Trabzon, Erzurum, Sivas, Van vilayetleriyle, Erzincan ve Canik (Samsun) müstakil sancaklarını içine alıyordu. Diyarbakır, Bitlis, Elazığ, Ankara, Kastamonu vilayetleriyle oralardaki kolordu kumandanlıkları da, görev sırasında müfettişliğin müracatlarını dikkate alacaklardı. (Madde 2-3) (Ş. Süreyya Aydemir)*

Dikkatli bir okur bu sayılan yerler arasında, 1919'da Paris Konferansında emperyalistlerin Ermeni delegelerine vaad ettikleri "Ermenistan devletini" göreceklerdir (Erzurum, Van, Trabzon, Erzincan...) bu Kemalistlere "huzuru sağlamak" adına verilen yerler arasında! Üstelik bizim anlattığımız yıllar da Mayıs 1919'dur! Yirmi değil. Ne demiştik? Emperyalistler Ermeni ve Kürt delegelerine, "sağ" elleriyle "sol" kulaklarını gösterip "işte bu kulak!" diyorlardı. Peki o "sağ" taraftaki ne? Bunu ne Ermeniler ne de Kürtler ne sorabildi, ne de öğrenebildi. Emperyalistler, bir taşla "iki kuş mu" vuruyorlardı? Hayır tam üç kuş vuracaklardı. 1) Sovyet devriminin yayılmasını engelleyeceklerdi, 2) Hayali Ermeni devletini Kemalistler'in eline koz olarak verip Türkler'i ve Kürtleri Ermeniler'e karşı kışkırtacaktı ve Kemalistler'e Kürtler'in bazı kesiminin yanaşmasını sağlayacaktı, 3) Bu yetki verilen yerler arasında okur görmüştür; Kürt bağımsızlıkçı hareketleri de yine Kemalistler eliyle tasfiye edecekti. 1. Dünya savaşı yenilgisinden arta kalan, hayali de olsa hemen hemen bütün askeri güçler M. Kemal'in denetimine verilmişti. İşte bu kulak! Şunu anlatmaya çalışıyoruz; Kemalistlerin, daha başından beri emperyalistlerle kucak kucağa olduğunu ve Kemalist hareketin bizzat

emperyalistler tarafından beslenip korunduğunu, yönlendirildiğine dikkat çekmek istiyoruz. Kemalistlerin emperyalistlerle ilişkileri Erzurum, Sivas kongrelerinde (!) de devam etmiş, emperyalistler Kemalist hareketi adım adım izleyip yönlendirmişlerdir ve Kemalist hareketin önündeki en ufak taşları bile yine bunlar kaldırmışlardır, rahatça gelişip güçlensin diye. Bütün bu çabaya, desteğe rağmen de Kemalist hareket hiçbir zaman da halkı safında toplayamamış, askerlerin ve subayların bir hareketi olarak kalmıştır, tıpkı İttihat ve Terakki gibi. Zaten bu yüzden "istiklal Mahkemelerini" kurmak zorunda kalmışlardır, kelle koparma tehditi ile zorla asker toplamaya çalışır bu mahkemeler. Ve ezilen bir ulusu (Kürtler'i) zapt-u rapt altına alma amacı taşır bu mahkemeler. Şimdi Erzurum ve Sivas'ta emperyalistlerle Kemalistlerin ilişkilerine bir kaç örnek verip, bir başka yöne çevireceğiz yüzümüzü.

ERZURUM VE SİVAS "KONGRELERİ"

Önce insanın veya bir tarihçinin, Erzurum ve Sivas'ta, Kemalistlerin kendilerine "siyasi bir statü" vermek için yaptıkları bu toplantılara "kongre" demesi için, siyasal literatürden zerre kadar haberi olmaması gerekir. Gerek Erzurum gerek Sivas toplantılarına katılanların hiçbiri "**seçilerek**" bölgelerden gönderilmiş kimseler değildir ve onun için de "**delege**" olarak addedilemez. Gelenler Kemalistlerin çağrısı ve istedikleri kişilerden oluşan, aşiret reisleri (Erzurum'dan 22 Kürt var) büyük toprak ağaları ve eşraf (şehir ileri gelenleri)tır. Ve "**delege**" denilen insanların hiçbir fonksiyonu yoktur bu tartışmalarda kararlarda. Kemalistler "kendi çalıp kendi oynamıştır. Sivas "Kongresine" (!) ise hiçbir Kürt katılmamıştır. Eee hiçbir Kürt katılmayınca ne olacak? Lozan Konferansı'nda olan olacak, İsmet İnönü ve Rıza Nur, Lozan'da "*Biz Kürtler'in ve Türkler'in temsilcisiyiz*" dememişler miydi? İşte Sivas kongresinde de bazı kimseler "Kürtler nerede?" deyince. M. Kemal kendini, Rauf Orbay'ı, Bekir Sami'yi vs. gösteriyordu. Haziran 1919'da (kimi yazarlara göre Temmuz 1919'dur bu tarih) yapılan Erzurum toplantısında Kemalistler'in ilk aldığı kararlardan biri "**Misak-ı Milli**"nin kabülüydü. Tuhaf değil mi? Jön-Türkler'de 1902 yılında Paris'te yaptıkları 2. kongrelerinde daha iktidara gelmeden aldıkları

ilk karar "*1878 Berlin Kongresinin bütün kararlarını onayladıklarını*" ilan etmişlerdi. Yani emperyalistlere "**güvence**" veriyorlardı böylelikle, size karşı değiliz diye; aldığınız karalara saygılıyız diye. Kemalistler de daha ayağının tozuyla "Mondros Mütarekesi"nin dayattığı bütün şartları kabul ettiklerini emperyalistlere duyuruyorlardı. Afrika'ya kadar uzanan topraklardan bir çırpıda vazgeçiyorlardı! Ne kadar da İttihatçılara benziyor? Ve işte Erzurum Kongresi denilen toplantının bildirisinden bir demet.

"*... Doğu vilayetleri adını taşıyan Erzurum, Sivas, Diyarbakır, Harput, Van ve Bitlis vilayetleri... hiçbir nedenle birbirinden ve Osmanlı topluluğundan ayrılmaz bir bütündür... Bu bölgelerde yaşayan müslümanlar... ulusun terkibinde yer alan her etnik ve sosyal grubun özelliklerini gözönünde bulundurur ama genelde bütün bu müslüman unsurlar kendilerini bir ana babadan gelme kardeşler olarak görürler*" (Sovyet Bilimler Akademisi Doğu Bilimleri Enstitüsü, Sina Nü Yay., "Kürt Hareketi")

Dikkatli bir okurumuzun aklına mutlaka I. ve II. meşrutiyetin anayasası gelmiştir bu sözleri okuyunca:

Madde 1: Osmanlı devleti... vilayetleri ve imtiyazlı eyaletleri kapsayan bir bütündür. Hiçbir suretle bölünemez.

Ne kadar da İttihat ve Terakki'nin programına benziyor? diyecek sayın okurlarımız. Yukarıdaki alıntıda, bildiride, özenle Abdülhamit gibi vurgulanan "**Pan-islam**" propagandaya da (biliyorsunuz bunu İttihatçılar da başa geldiğinde ilk dönem kullandı) dikkat çekerken, Kürtler için "bir anadan bir babadan gelme" gibi mesnetsiz iki yüzlü propagandaya değinmeye bilmem gerek var mı? Osmanlı Soyu! Kendi öz kardeşlerini bile ana memesinden koparıp boğduran ceberrut güruh! Burada Kürtler'e "kardeş" diyor. Boğacaktır onları ve hâlâ da yaptığı budur. İttihatçılar da "kardeşiz" diyordu ve boğa boğa kardeşlerini ilerledi, kendi sonunu (aslında soyları hâlâ iktidarda) getirdi.

'İP'LE KISA BİR POLEMİK

Biliyorsunuz ülkemiz toprağında kendisine bir ara "**2000'e Doğru**" diyen (Aydınlıkçılar) bir güruh vardı; bugün MİT ve Genel Kurmay'ın şubesi gibi çalışan bu güruh Erzurum ve Sivas "kongrelerinde" M. Kemal'in

Kürtler'e "**özerklik verdiğini**" ama bunların TC tarafından "gizlendiğini" söylerek kıçlarını yırtıyorlardı Bunlar Erzurum, Sivas toplantılarından "**Belgeler**" yayınladılar. Daha önce de çeşitli Kürt yazarları tarafından yayınlanan bu belgelere, bu güruhtan söz ederek yer verelim. Erzurum ve Sivas "Kongrelerine" atıfta bulunularak 16-17 Ocak 1923 tarihinde M. Kemal'le gazetecilerin yaptıkları röportajda, şöyle diyor M. Kemal: "*Kürt meselesi; bizim yani Türkler'in menfaatine olarak da kesinlikle söz konusu olamaz* ***çünkü bildiğiniz gibi bizim milli sınırlarımız içinde bulunan Kürt unsurlar öylesine yerleşmişlerdir ki pek sınırlı yerlerde yoğun durumdadırlar****. Fakat yoğunluklarını kaybede kaybede ve Türk unsurların içine gire gire öyle bir sınır oluşmuştur ki* ***Kürtlük adına bir sınır çizmek istesek, Türklük'ü ve Türkiye'yi mahvetmek gerekir****. Sözgelişi, Erzurum'a kadar giden, Erzincan'a Sivas'a kadar giden, Harput'a kadar giden bir sınır aramak gerekir. Ve hatta, Konya çöllerindeki Kürt aşiretlerini de gözden uzak tutmamak gerekir. Dolayısıyla başlı başına bir Kürtlük tasavvur etmektense bizim anayasa gereğince* ***zaten bir tür yerel özerklikler oluşacaktır****. O halde hangi ilin halkı Kürt ise onlar kendi kendilerini özerk olarak idare edeceklerdir. Bundan başka Türkiye'nin halkı söz konusu olurken, onları da birlikte ifade etmek* gerekir. İfade olunmadıkları zaman, bundan kendilerine ait mesele çıkarmaları daima beklenir. Şimdi Türkiye Büyük Millet Meclisi, hem Kürtler'in ve hem de Türkler'in yetkili vekillerinden oluşur ve bu iki unsur bütün menfaatlerini ve kaderlerini birleştirmiştir. Yani onlar bilirler ki bu ortak bir şeydir. Ayrı bir sınır çizmeye kalkışmak doğru olmaz."(abç) (2000'e doğru, Ağustos-Eylül 1987, sayı 35)

Kendilerine "Aydınlıkçı" diyen bu güruhun, "M. Kemal'e sansür uyguluyorlar!" diye "hükümeti, Genel Kurmay"a şikayet ettiği ve TC'nin bile "beş kuruş" değer vermediği belge ve M. Kemal'in sözleri bunlar; Lozan Konferansının gündemde olduğu bir sırada. Çünkü devlet bile devletliğinden "utanmış ki" bu belgeyi yayınlama ve üstünde durmayı gereksiz görmüş "biri kalkar da belki sorar M. Kemal'in Kürtler'e özerklik verdiği Kürt bölgesi nere?" diye korkusuyla. Öyle ya M. Kemal bu lafları ettikten sonra (1919-1923) ruhunu teslim etmiş biri değil. Yaptıkları var; 1921'den 1938'e kadar otuz'a yakın Kürt isyanlarının,

taleplerinin karşısında takındığı tavır, cinayetler, toplu imhalar var, bizzat Kürtlere karşı (4). Üstelik yazının, sözün kendisi bile bir yığın ikiyüzlülük örneği dolu. Nasıl bir "özerkliktir" ki bu sınır olmuyor "Özerklik neye göre belirliyor o zaman?" En önemlisi şu Kürtler "yoğunluğunu" neden kaybetmişler acaba? Bu sözler 1878 Berlin Kongresi sonucu Jön-Türkler'in söylediği tekerlemenin aynısı değil mi? "Ermeniler'e özerklik" vermemek için. Dahası İttihatçılar da "**Berlin Kongresi**" kararlarını kabul ettiklerini söyleyip, "Ermeniler'e özerklik" vereceklerini garanti edip, adından koca bir Ermeni ulusunu sistemli bir katliamla yok etmediler mi? Söz ve eylem! Uzatmaya gerek yok, bir Bektaşi fıkrası geldi aklıma okurlara anlatmak isterim: Sünni bir aile iftar yemeğine davet etmiş ramazanda Bektaşinin birini. Bektaşi karpuzcuya gidip; "Çok önemli bir misafirliğe davetliyim en iyi karpuzu isterim" demiş, karpuzcu, büyük bir ihtimamla seçmiş iri bir karpuzu bizim Bektaşi'nin koltuğunun altına yerleştirmiş. Misafirlikte, yemekler yenmiş, şerbetler içilmiş, sıra gelmiş Bektaşi'nin getirdiği karpuzu yemeye. Karpuzu bir kesmişler içinden lağım kokusu gibi bir koku ortalığı sarmış. Bektaşi yerin dibine girmiş. Kendini sokağa zorla atan Bektaşi karpuzcunun yolunu tutmuş. Varır varmaz karpuzcunun yanına hemen avucuna on akçeyi bırakmış. Karpuzcu sevinçten, "çok mu güzel çıktı karpuz?" demiş bahşişi görünce. Bektaşi, "Yok ulan" demiş, "benim sorum başka, sen bu karpuzu yarmadan, kesmeden nasıl içine ettin! Bana onu anlat hele? Bu bahşiş onun için" demiş. Olmuş Doğu Perinçek'in meselesi, bizde mecazi anlamda soralım. "Yahu Doğu, sen bu Kemal'i yarmadan, kesmeden, yaptıklarını, ettiklerini göstermeden nasıl yutturdun kendi kitlene allah aşkına?" Bu garipler de hiç mi biri kalkıp sana sormadı. "Hitler de kendine ulusal sosyalistim diyor, o zaman madem 'söz' her şeydir Hitler'e de sosyalist dememiz gerekir mi?" diye bir soran da mı olmadı sana? Pes doğrusu pes! Gıpta etmiyorum, çünkü bizim saflarda para etmiyor bunlar ama merak ediyorum, o kadar insanı nasıl ikna ediyorsun? Hayret ki, ne hayret. Kaldığımız yere dönüyoruz.

EMPERYALİSTLERLE İLİŞKİLER

Şöyle bir şey söylememiz mümkün; M. Kemal'in elindeki "**Anadolu müfettişliği**" belgesi İstanbul dışında bütün bir Anadolu'yu yetki olarak kapsamaktadır. Bu aynı zamanda "devlet içinde devlet ya da hükümet içinde ayrı bir hükümet görünümü vermektedir. Yani bu belge objektif olarak İstanbul hükümetinin Anadolu'daki her türlü yetkisini saf dışı eder bir mahiyettedir. Zaten olaylar ve zaman ilerlediğinde göreceğiz ki, İstanbul hükümeti (ve padişah) Anadolu'ya ve M. Kemal'e her müdahele girişiminde, işgalci emperyalistler bunu enelleyeceklerdir çeşitli mazeretlerle, elini kolunu bağlayacaklardır Padişah'ın ve İstanbul hükümetinin. Lütfen şu iki yüzlülük belgesi olan "**belge**"yi okuyunuz.

*"Ferit... son ana kadar bir kuvvet eşliğinde kendisi gitmek ya da en azından bir kuvvet göndermek konusunda ısrarlıydı, ama biz kendisine mâni olduk. Sonuçta yaptığımız, eylemlerini kontrol edebildiğimiz Ferit, yani "**seçilmiş hükümet**" yerine, eylemlerini kontrol edemediğimiz M. Kemal'e yardım etmek oldu. Ama genel olarak bakıldığında şüphesiz haklıydık; çünkü eğer M. Kemal'in üzerine bir kuvvet gönderilseydi iki şeyden biri olurdu. Büyük bir olasılıkla, gönderilen kuvvet M. Kemal'in tarafına geçerdi ya da ülke bir iç savaşa sürüklenir ve bunun çilesini ağırlıklı olarak Hıristiyanlar çekerdi. Müttefiklerin barış sağlanıp koşullar dayatılmadan, askeri güçlerini bu denli azaltacaklarını aklıma bile getirmedim..."* Sevr Entrikaları

Bu lafları eden müttefiklerin "**Yüksek Komisyonundan**" olan Thomas Hohler! Hani bizde de moda olmuş bir fıkra vardır. Kral soytarısına demiş ki: Bana öyle bir kusur yap ki, özürün kabahatından büyük olsun. Soytarı da (yanılmıyorsam böyleydi) kral davetliler önünde tam tahtına çıkarken kralı çimdiklemiş, kral hiddet gösterince bu uygunsuzluğa, soytarı: Aman kralım demiş bağışla; ben sizi kraliçe zannettim! Hele bak özüre? Thomas Hohler'in durumu, kral soytarısının durumuyla aynı. Birinci olarak M. Kemal'e karşı nasıl İstanbul hükümet'inin elini kolunu bağladıklarını itiraf edip, nasıl Kemalistlere hizmet ettiklerini, ikiyüzlülükle anlatıyor, ikinci olarak bu mazereti "Hıristiyanları koruma adına" yaptıklarını söyleyerek sahtekarca, sanki kendileri "Ermenistan" dedikleri yere bizzat M. Kemal'i ve birkaç ordu gücünü bizzat göndermemişler,

bizzat Erzurum, Erzincan, Kars, Sivas'ta yine bu ordu arta kalan Ermeniler'i yok etmemiş gibi "koruyuculuk" taslıyor. Kral soytarısı bunların yanında çok şerefli kalır. Bunlarda (emperyalistlerde) izzet-i nefis, gurur aranır mı? Aranmaz! Peki nerede şu adını ettiği Hıristiyanlar? Bizce Kemalistler eliyle emperyalistlerin izlediği bu iğrenç iki yüzlü politikayla yok edilmişlerdir. Stalin şöyle diyor:

"İtilaf devletlerinin kesin 'tarafsızlığı' ile Ermenilerin Kemalistler tarafından yenilmesi..."

Evet, emperyalistler kanalıyla ve desteğiyle bir kez daha Ermeniler yok edilmişlerdir. (bu alıntının devamını ileride tam olarak vereceğiz) Evet, evet Kemalistlerce! Peki Thomas Hohler'in söylediği gibi gerçekten *"Kemalistlerin eylemlerini kontrol edemiyorlar mıydı emperyalistler?"*

Emperyalistlerin bu sözcüsünün iyi yüzlü bu açıklamasına, 1) bunların çanak yalayıcıları, 2) bir de bizim ülkemizde gönüllü amigoluk yapan "despot aydınlar" evet diyor faşizmin despot yumruğuna yaranmak için. Emperyalistler "eylemlerini kontrol etmediği" her güce bırakınız yardım etmeyi saldırırlar; kendi kontrolleri dışında demek onlara karşı olmak demektir her şeyden önce. Acaba Kemalist hareket, Erzurum'dan başlayıp, Sivas, Ankara vs. vs. sürecine kadar bağımsız mıdır gerçekten emperyalistlerden? "**Sevr Entrikaları**"nın yazarı Paul C. Helmreich, bir yerde şöyle der:

*"**Açıktır ki, M. Kemal'in tüm programı, eylemleri ve planları gayet iyi biliniyordu. Kendisi de bunların duyulması için elinden geleni yapmıştı.** 1919 yılı bahar, yaz ve sonbahar aylarında, **Mustafa Kemal, Müttefiklerin muhtelif grup ve temsilcileriyle bağlantı kurmaya muvaffak oldu.** Hepsine aynı milliyetçi yaklaşımı ifade etti. Ermenistan'a gönderilen Amerikan soruşturma heyetinin başkanı General Harord ile yaptığı uzun bir görüşmede, Amerika'nın ticari ve idari yardımının memnuniyetle karşılanacağının ipuçlarını vererek, milliyetçilerin kamuoyu önünde bir Amerikan mandasından yana olacağı izlenimini bıraktı. **Mustafa Kemal zaman zaman İngiliz ve Fransız temsilcileriyle de bir araya geliyordu.**"* (abç)

Burada yazarın Kemalistlerden söz ederken "milliyetçi"ler tabirini kullanması ciddiye alınacak bir olay değildir, biz bunu anlatmaya çalışıyoruz zaten "nasıl bir milli harekettir bu?" diye. Kavramlara takılıp kalmayınız. Kemalistlerle emperyalistlerin ilişkisine bir örnekte, şu kiralık kalemşör Lord Kinross'tan verelim.

"Yunanlılar'la çekişme halinde olan İtalyanlar, daha baştan beri milliyetçileri tutmakta ve şimdi de, birliklerini çekmeye hazırlandıkları şu sırada onlara silah satmaktaydılar. Üstelik taşıyıcılara kendi müttefiklerinin kontrolünden sıyrılmak için yardım bile ediyorlardı. İngilizlere gelince, onlar da baştan beri silahların toplanıp saklanması işini pek sıkı tutmamışlardı. Bir İngiliz kurmayı, genel karargahta, yalnız Türklerin silahlarını alıp da Rumlarınkini bırakmanın haklı bir şey olmadığını söylemişti." Lord Kinross

Dikkat ediyor musunuz ne inciler var bu satırlarda, hani Rum köylerine Türkler tecavüz ediyordu? Hani bu bölgelerde bir de üstelik "Ermenistan" (!) kurulacaktı? Emperyalistler tavşanı salmış, üstüne de tazıyı göndermişlerdir. İkisine de bağırıyorlar "Tavşan kaç! Tazı tut!" Ya ABD nerede? Onunla ilişkilerini yukarıdaki alıntıda belgeledik. Ya Fransa? Lütfen şu belgeyi de okuyunuz!

"Suriye'deki yüksek askeri yetkililik görevini tamamlamış olan Georges Picot... Fransa'ya dönerken Sivas güzergahını seçti ve 5-6 Aralık (1919 bn.) tarihlerinde, burada ulusal hareketin lideri M. Kemal Paşa ile görüştü. Görüşmeler sırasında M. Kemal, bütün Anadolu'da ekonomik bir çerçevede bir Fransız mandasını kabullenmeye istekli olduğunu belirtti. Bunun yanı sıra eğer mümkünse Amerikan yardımını kabul etmeye hazır bulunduğu yolunda Harbord Komisyonuna daha önce ilettiği mesajları tekrarladı." (U.S. Doc 1919, 2-858-59 Harbord Raporu, aktaran "Sevr Entrikaları". -Bütün bunlar, M. Kemal daha Erzurum ve Sivas'tayken oluyor-)

Bu kadar belge yeter, çoğaltmak gereksiz. Tarihi belgelerin bize gösterdiği gibi, Kemalist hareket ve M. Kemal, İstanbul'dan tarihi yolculuğuna çıkmadan evvel ve sonra emperyalizmin güdümünde oluşturulmuş, yönlendirilmiş bir harekettir. Bu hareketin güçlenme, gelişmesi için emperyalistler bazen el altından, bazen Lord Kinross'un dediği gibi açıktan açığa destek sunmuş ama bu yaptıklarına da kılıf uydurmada geri kalmamışlardır.

Tekrar söylemekte yarar var ki daha ilerlerde göreceğimiz gibi, Kemal'ler ilerlerken onlar kibarca kenara çekilip bu sefer Yunanlılara karşı yönlendirmişlerdir Kemalistleri. Müttefikler, kendi destekleriyle yola

çıkan Yunanistan'ı ve Yunan ordusunun yayılmamasını, işgal bölgelerini genişletmemeleri için hem "**emirle**" dizginlemiş, hem de sonunda Kemalist orduyla kapıştığında, kenarda durarak ellerini oğuşturmuşlardır sevinç içinde. Tavşan kaç, tazı tut! Bunu bir dahaki bölüme bırakırken, burada bazı sorular çıktı ortaya. **Soru bir:** Kemalistler Sovyet Devrimi'ni durdurmak için ortaya atılmış bir piyondu da nasıl durdurdu Sovyet devrimini, o kadar gücü var mıydı? Emperyalistler durduramazken o nasıl durdurur? Soru güzel, ama bu soruyu ancak ve ancak Komünistleri tanımayanlar sorar. Onların ilke ve prensiplerini bilmeyenler sorar, biz bilmeyenin olacağı varsayımından yola çıkarak açıklamaya çalışalım. **Cevap:** 1917 Ekim devrimi eski Rus imparatorluğunun topraklarında başladı. Rusya'da. Rus Devrimi'nin sınırsız bir şekilde yayıldığı alanlar, öncelikle ve en etkili olarak Rus İmparatorluğu'nun sömürgelerini etkiledi. Bu sömürgelerde "**tek resmi**" askeri güç Çarlık Ordusu idi, o da Bolşevik partinin emriyle sömürgelerden çekilmek zorunda kalınca, öncelikle bir askeri otorite boşluğu doğdu bu sömürgelerde ama devrim bütün rüzgarıyla bu toprakları etkiledi sarstı. Beyaz Ordu (Çarlık artığı örneğin Denikin'in ordusu vs.) Kızıl Ordunun karşısında bu "vatandaş savaşında" tutunamadı yok oldu. Ama aynı topraklarda bunlara destek veren emperyalist güçler her şeyden önce "yabancı" ve emperyalist bir orduydu, bu hem devrimin güçlü propagandası, hem de objektif olarak yaptıklarıyla kitlelerin direkt hedefi durmuna getirmişti emperyalistleri; "öyle ya, kendilerinin olmayan bir ülkede emir vermek de ne oluyor?" Halk kitlelerini, bu emperyalist işgal daha çok Bolşevik partiye yaklaştırdı ve emperyalistlerin sonunu getirdi. İşte emperyalistler Bolşevik partisinden ve kitlelerden dayak yiye yiye geri çekilirken akıllarına güzel bir şey geldi; Kemalistler! Kemalistleri yerleştirdikleri, konumlandırdıkları yer Sovyet sınırıydı ve kendileri de orada bekliyorlardı (İngilizler) Eğer Rus devrimi, Kemalistleri de ezerse yeniden devreye gireceklerdi. Rus devriminin orada duracağını hesaplamışlardı; çünkü Bolşevik Partisinin programını, ilke ve kurallarını bizden iyi biliyordu emperyalistler. "*Ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı*". İşte Kemalistleri öne çıkardıkları sınır yer buraydı. Hem Kemalistlerin bulunduğu, yığınak yaptığı yer eski

Osmanlı toprağıydı, hem de Kemalistler bir başka ülkenin ordusuydu. Hem Bolşevik Partisi, hem de Kızıl Ordu burada durdu. Kemalist ordu güçlü değildi, güçlü olan komünizmin ilkeleri, komünistlerin ilkelerine olan bağlılığıydı. Sovyet devrimi orada durmakla kalmadı, Çarlık Rusya'sının 1878 Berlin Kongresinde Osmanlı'dan aldığı Kars, Ardahan, Artvin'i de geri verdi Kemalistler'e.

Eğer Rus Devrimi'ni Anadolu toprakları üzerinde de emperyalist güçler karşılamış olsaydı, Kızıl Ordu onunla da dövüşecek; muhtemeldir ki tarihin yaprakları çok farklı bir yapı, sayfa açacaktı; özellikle Ermeniler, Kürtler, Rumlar açısından. İşte emperyalistler Kemalistler'i öne sürerken bütün bunları düşünmüşlerdi. Başardılar. Bu başarı komünistlerin "*ilkelerinden taviz vermeme, ilkelerine bağlı kalmaları*" nedeniyle oldu. Belki bu **ilkeli tavır** bazılarına çok saçma ve gülünç gelecektir, olaylara "*günlük çıkarlar*" açısından bakanlar için. Ama insanlık tarihi ve gelecek açısından "ezilen uluslar, zayıf uluslara verilmiş ateş parçası bir mesajdır bu 'küçümsemeyin'. Ve tarihte geri dönüşler yoktur diye aldanmayın. Biz sadece bir damlayız bu okyanusta, Rus devrimi de öyle geldi ve durdu. Ermeniler açısından bakalım duruma bir de. Eğer emperyalistler Erzurum, Erzincan, Kars, Ardahan vs. yöresinde bir Ermeni devleti kurmaya kalkacak olsalardı (bunun bir "yalan" olduğunu en azından Kemalistleri ve onlarla Osmanlıdan kalan "artık" orduyu oralara yığarak bir sahtekarlık olduğunu gösterdik sanıyorum) o zaman, doğudan gelen devrim dalgasına karşı da bizzat kendi askeri güçleri ile karşı koymak dövüşmek zorunda kalacaklardı! Sadece bu kadar değil, Türklerle (Kemalistler değildir kastettiğimiz) ve Kürtlerle de savaşmak anlamına gelecekti bu karar. Fatura pahalı yem azdı. Çünkü Ermenilerin hiçbir gücü yoktu bölgede, ne askeri ne de sivil nüfus olarak. ABD başkanı üçkağıtçı Wilson bile; "işte sana Ermenistan git kur" dediğinde İngitere, ABD senatosu şöyle bağıracaktı. "En pahalı, en rizokulu yere niye ABD?" diye! İngiliz emperyalizmi son raundu güzel oynadı. Kendi hesaplarına, bunu kabul edelim, Ermeni sorunu ve Kürtler ve Kürdistan sadece ve sadece bir propaganda malzemesiydi bu dolaplar dönerken. Her iki ulusu da kendi çıkarları doğrultusunda kullandı emperyalistler, birini yok ettirdiler (Ermenileri) diğerini köleliğe

mahkum ettiler, sömürge yapıp paramparça ettiler. Batı'da da Yunanlıları kullanacaktır. Kemalistler "doğuda" bu cilveli işlerde kullanılırken, Yunanlıların İzmir'den sonra, İç Anadolu'ya yayılmalarını engelleyecektir emperyalistler, ne zamanki Kemalistler'in "doğu"daki rolleri bitip batıya dönecek, o zaman yine "tavşan kaç, tazı tut" diyeceklerdir.

Sahi şu Erzurum ve Sivas Kongreleri'nden "Misak-ı Milli"yi kabul etmekten başka ne çıktı? Emperyalistlerin çizdiği sınırları öpüp başına koyan ve emperyalistlere "evet Mondros mütarekesini biz de kabul ediyoruz" diye bağıran bu iki toplantıdan geriye kalan bir mühür ve iki koldu. M. Kemal bu iki toplantıda da ordunun desteği ve baskısıyla kendini "Başkan" seçtirdi. Başka bir "organ" yok muydu bu "Kongre"lerde? Vardı sözde; şu ibret satırlarıdır:

"Halide Edip'in tavsiyesi üzerine Sivas Kongresi'ne bir Amerikan gazetecisi gönderildi. Louis E. Browne adlı bu gazeteci, görünüşte Chicogo Daily News gazetesinin muhabiri aslında ise Mr. Crane'nin özel temsilcisi idi" (Lord Kinross) Bu "Kongre"ler hakkında ise şunu eklemiş yazarımız; bu "kongre"lerde "**Heyeti temsiliye**" seçildi dedikten sonra:

"Ancak, heyet hiçbir zaman toplanmadığı için işleri yürüten M. Kemal'den başkası değildi. Yanlız bunu heyet adına yaptığı izlenimini vermek için, kağıtlara heyet mührünü basıyordu. Heyetin isteğine uyularak (yani M. Kemal'in doğrusu bu. bn.) Anadolu'nun her tarafından meşru hükümete, çekilmesini isteyen binlerce telgraf yağdırılıyordu" (Lord Kinross) Ne demiştik? Erzurum ve Sivas Kongreleri bir komedi bir palavra. Bunlar Kongre falan değil. Ordunun zoruyla, çağrısıyla yan yana gelmiş bulunan bölgelerin aşiret reisleri, şehir eşrafı. Bu toplantıların "**Kongre**"(!)lik hiçbir yanı yok. Bir "**tek**" kişi var ortada, ordu ve onun üstünde "**tek adam**". Bu "Tek Adam" bir eliyle "**mühürleri**" kağıtlara basmakta, öbür eliyle de emperyalist efendilerinin elini sıkmakta. TC tarihi bir yalanlar ve sahtekarlıklar üzerine kuruludur. Hayali savaşlar, hayali kahramanlar cirit atmaktadır bu senaryoda. Bol para harcanmıştır bu ırkçı "tarih" için, bol "kan" akıtılmamıştır. Bunların detayını ilerde göreceğiz hep beraber, şimdi bir başka konuya geçiyoruz.

8. BÖLÜM

STALİN VE KOMİNTERN'İN PRAGMATİZMİ VE KAYPAKKAYA'NIN TEREDDÜTLERİ

Küçük çocuklar, bazen yetişemedikleri şeyleri yere devirerek o şeylere ulaşmaya çalışırlar. Kaypakkaya'nın başına da böyle şeyler geldi. O'na ulaşamayanlar, onu yere devirerek boyuna ulaşmaya çalıştılar. Ama devrilmeye çalışılan şey bir dağsa, yıkıntısı da dağ gibi olacaktı. Onu devirdiğini sananlar bu yıkıntının da altında kaldılar. Ne yazık ki, sadece bizim dışımızda değil, bizim içimizde de böylesi haylaz çocuklar var. Kendi yanılgılarını, kendi beceriksizliklerini, kendi fikir tembelliklerini hala Kaypakkaya'nın programında arayanlar var. Bu vesile ile dolunayı kırpa kırpa yıldız yaptılar. Biri: "geriye mi gideceğiz?" diyor, tersyüz giderken. Diğeri sevinç içinde, "onu aştık" diyor, tepe takla yuvarlanırken.(1)

KAYPAKKAYA HALA BİR YILDIZ!

Biz bir tuhafız doğrusu. Çin'de Mao'nun Stalin'e yönelttiği eleştirilerden haberimiz var (bakınız, kavramışız demiyorum), ama kendi ülkemizde hem de önder olarak kabul ettiğimiz İbrahim Kaypakkaya'Nın gerek Stalin, gerek Komintern'in tam karşıt cephesinde duruşundan haberimiz yok. Bu yüzden Stalin ve Komintern üzerinden yıllardır bize saldıran, eleştiri yürüten ya da yeren kişi ve grupların tavırları karşısında şaşkınlıkla iki arada bir derede kalıyor veyahut üç maymunu oynayarak "duymadık, görmedik, konuşmadık" rolünü oynamaya çalışıyorduk yıllar yılı. Halbuki ülkelerimiz toprağında, gerek 'Kemalizm' gerekse de 'Kürt Ulusal sorunu'na yaklaşım konusunda

(Parti öğretisini de bunlara ekleyelim), hem Stalinist, hem Komintern'ci hem de KAYPAKKAYA'cı olmak mümkün değil. zaten böyle yarılarla gayrıları ortak bir sepektte toplamaya kalkarsanız Maoist olmanın da bir anlamı ya da ayrıcalığı da kalmaz. Biz sormasak ta birileri ayağa kalkar, sorar bir gün: "Stalin'de olumsuz ne gördünüzde Maoist oldunuz?" diye. Eğer net değilseniz yalpalarsınız. Siyasette doğrudan bir kez kaydınız mı nerede duracağınızı bilemezsiniz. Unutmayınız, kurtlar dumanlı havayı sever. Kaypakkaya yoldaşın iki yılda sistemleştirdiği ve kaleme aldığı görüşleri bir türlü detaylandırıp sistemleştiremiyor, dahası 'Kemalizm'de bile "ilerici" reformlar aramaya başladık. Hiç sormuyor musunuz neden? Neden artık saflarımızdan en temel noktada bile (Kemalizm), "Kemalist aydınlanmacılar"çıkıyor? Hiç kafa yoruyor musunuz? Çünkü bu, 'sağ teslimiyetçi' rüzgar Stalin'den geliyor, Komintern'den geliyor! Onun için karşı duramadığımız gibi bacaklarımız birbirine dolanıyor. İşin doğrusu şu ki; Kaypakkaya'nın yaptığı gerek 'Kemalizm' gerek 'Kürt Ulusal Sorunu'na yaklaşımı, Stalin'le çelişiyor. Komintern'in tam karşısında duruyor! Korkuyoruz! Hayır, doğruyu bulmaktan değil, ilahlardan korkuyoruz, otoriteden. O yüzden de ayağa göre ayakkabı değil, ayakkabıya göre ayak arıyoruz. Ya bize derlerse; "Stalin mi, Komintern mi, yoksa İbrahim Kaypakkaya mı büyük?" diye, ne yaparız acaba? Kim ne isterse yine de yapsın, da yalınız ortada 'küçücük'(?) bir gerçek var. Eğer bizler bir gün ülkelerimiz toprağında gerek 'Kemalizm' gerekse de 'Kürt Ulusal Sorunu' na yaklaşımda bütün yetmezliklerimize rağmen hala olumlu bir pozisyonda duruyorsak bunu, sadece ve sadece İbrahim Kaypakkaya yoldaşa borçluyuz. Stalin veya Komintern'e değil. ülkelerimiz toprağında Stalin ve Komintern'in çizgisini uygulayan örgüt ve partiler, ne olursa olsun "Kemalizm'in yardakçıları" oldular. Ulusal Sorun karşısında Kemalistlerle kucak kucağa olup bu katliamları alkışladılar. Tıpkı Stalin ve Komintern gibi! Bunları çoğu, süreç ilerledikçe "sosyal faşist" partilere dönüştüler. T. 'K' P. gibi...

Bu bölümde 'Kemalizm'e yaklaşım sorununda olduğu kadar Kürt Ulusal meselesinde de Kaypakkaya'nın engin Marksist görüşlerine tanık olacak, dahası onu Stalin ve Komintern'in pragmatist görüşlerinin karşısında bulacaksınız! Yıldızlar uzaklardan küçük görünürler, yaklaşınız, o zaman yakından bakınız ve okuyunuz lütfen.

Öncelikle İbrahim Kaypakkaya'nın ülkelerimiz toprağındaki bir diğer önemini daha belirtmek için, Türkiye Devrimci Hareketinin iki unutulmaz, değerli liderinden, farklı bakış açılarından iki örnek sunmak isteriz müsadenizle.

MAHİR ÇAYAN DİYORKİ;

" Kemalizm sol'dur, milli kurtuluşçuluktur, emperyalizme karşı bu zümrenin isyan bayrağıdır. Milli kurtuluşçu bir tutumu yansıtması açısından bizler sapına kadar Atatürkçüyüz.

Onun milli kurtuluşçuluk bayrağını, hayatımız da dahil, her şeyimizi ortaya koyarak biz dalgalandırıyoruz. (M. ÇAYAN)

Sosyalizm, Kemalizm'in öngördüğü anti- emperyalist ve anti- feodal tavır alışı, bizatihi içinde taşımaktadır. Bir başka deyişle, anti-emperyalist, anti-feodal ve anti-kapitalist bir ideolojidir.

Bu nedenle ülkemizde sosyalistler, gerçek anlamda Atatürkçü bir tutum içindedirler.

Bu yüzdendir ki, emperyalizmin işgali altında olan *ülkemizde, sosyalist olmadığı halde Kemalist tutum içinde olanlarla sosyalistler arasında bir zıtlık yoktur. Aksine, tam bir kader birliği vardır.*

Vereceğimiz bir diğer belge ise, yine M. Çayan gibi saygın bir lider, THKO'nun teorisyeni ve savaşçısı Hüseyin İNAN'a ait. Ne yazık ki, bizim şu anda elimizde THKO'nun savunması yok. bu yüzden Hüseyin İNAN'ın hapishanede tutsak iken kaleme aldığı "Türkiye Devriminin Yolu" adlı kitapçıktan alıntıyla sınırlıyoruz bu görüşleri.

HÜSEYİN İNAN'IN "KEMALİZM"E BAKIŞI

"19 yüzyılda emperyalizmin Osmanlı Devletine girişi ile, ekonomik yapı bozulmuş ve dejenere olmuştur. Kurtuluş Savaşını yapan kadro, bu bozulmuş yapıyı devralmıştır. *Yeni kurulan Cumhuriyet hükümetinde sermaye sahipleri ve toprak ağalarının kesin hakimiyeti yoktur.*

Parçalanmış Osmanlı Ordusunun ilerici, anti-emperyalist kanadından gelen subaylar, 1923'de halk kitlelerini de peşlerinden sürükleyerek

emperyalizme karşı bağımsızlık savaşı vermişlerdir. İçinde ilerici ve radikal güçleri barındıran ordu, 1950'den beri emperyalizm tarafından Amerikanlaştırılmaya çalışılmaktadır. (Altını çizen O.A.) (Hüseyin İNAN, "Türkiye Devriminin Yolu", Ulusal Kültür Yayınları, 1991 İstanbul, sf. 7 ve 25)

Yanlış anlaşılmasın, biz bu iki saygın önderden alıntı verirken niyetimiz hiçte kınama ve teşhir amacı taşımıyor. Elbette ki katılmıyoruz bu görüşlere, eleştirilerimiz var. Dahası tam aksi kutuplardayız ideolojik olarak. Ama bu yanılgılar sadece bu iki güzel insanla sınırlı değil ki? Öyle olsa, bir Mustafa SUPHİ, bir Şefik HÜSNÜ... vb.lerini neyle açıklayacağız?

Bu yanılgıların, yanlış bakış açılarının kaynağı Stalin'den, Komünist Enternasyonalden gelmektedir. Dünya komünist önderlerine bu aşırı güven ve sorgusuzluk, ülkelerimiz toprağında birçok devrimci lideri olumsuz yerlere ve değerlendirmelere götürmüştür. İbrahim Kaypakkaya, hiç şüphesiz bütün eksikliğine rağmen dışındadır bu değerlendirmelerin. Sahi, neden bu kadar laf kalabalığı yapıyoruz ki? Başlayalım ve görelim o zaman.

TARİHLE HESAPLAŞMA

Tarih yazarları ya da araştırmacıları, yazılarında sık sık şu cümleyi kullanırlar: "Tarihi bir olayı değerlendirebilmek için üzerinden biraz zaman geçmeli, sis ve şaibe dağılmalı" derler. Hele bu tarihi olaylar, savaş yılları içerisinde geçmişse, önce barut dumanlarının ve top seslerinin dinmesi gerekir ki, sahne olanca açıklığıyla açığa çıksın.

Elbette ki bunun anlamı, "haydi yoldaşlar, yenilgilerimizi ve olayları değerlendireceğiz, otuz yıl da oturma molası" anlamına da gelmemeli. Eğer o güne kadar görememişsek, olayların ardından buz dağının görünmeyen kısmı da ortaya çıkar. Ne gariptir ki, biz buz dağının görünmeyen kısmıyla uğraşırken, görünen kısmı ise bizi hayrete düşürdü. Stalin ve Komintern, ne o gün ne de bugün hiçte bizim gibi düşünmüyordu. Biz tam otuz yıldır kendi hayal dünyamızda yaşıyor ve kendi kendimizi kandırıyorduk. "Komünist önderler hata yapmaz!" diyor, adeta onları tanrılaştırıyorduk. Bilimsel olmaktan ziyade, dinsel bir yaklaşımdı bu.

Bilim; "... gözlem ya da deneylerle saptanmış belirli olgulardan işe başlar"dı, biz ise tıpkı bir din gibi, 'standartlaşmış ilkeler'den yola çıkmıştık. Ve yine itiraf etmemizde gerekiyor ki, bu tabuları da yine kendimiz yaratmıştık. Nasıl ki ilk insanlar, elleriyle putları yaptı ve sonra onlara dönüp taptıysa, bizde Marksizmi putlaştırarak ele almış, onu 'eleştirilmez' ilkelere bağlamış; yaşanan ve görünen dünyadan dersler çıkartarak onu daha ileriye taşıma, değiştirme, dönüştürme yerine etrafına tanrısal sınır kazıkları çakmıştık. Doğruyu "deneylerde" değil, kitaplarda aramıştık ama gördüklerimize de inanmamıştık.

Bu cümleleri konumuzla bütünleştirirsek eğer; ne Lenin, ne Stalin ne de Komünist Enternasyonal hiçte bizim gibi düşünmüyordu. Kemalizm konusunda sarf edilen şu sözler Komintern'e ait ve Komintern Stalin tarafından dağıtılana kadar da bundan daha çok olumsuzunu sarf etti.

"Türk Ulusal Devrimi, Anadolu köylülüğünün, İstanbul, İzmir ve diğer büyük liman şehirleirnin burjuvazine ve bürokrat zümrelerine dayanan yabancı ve yabancı asıllı burjuvaziye karşı yaptığı bir devrimdir.

Türk toplumunda meydana gelen derinlemesine toplumsal ve iktisadi değişiklikler, Anadolu köylüsünün ulusal bağımsızlık için verdiği kararlı mücadelede belirleyici bir rol oynamıştır. Bu değişiklikler Türk toplumunda siyasal ve iktisadi alanda da ifadesini buldu. ***Siyasal alanda padişahlığın ve hilafetin seki siyasal kurumları ve kapitülasyonlar*** *(bazı yabancılara, anlaşmalarla tanınan ayrıcalıklar)* ***kaldırıldı; din ve devlet işleri birbirinden ayrıldı. Cumhuriyet ilan edildi ve demokratik bir anayasa kabul edildi. Ekonomi alanında ise, çiftçilerin durumunu düzeltecek önlemler alındı; tarım ürünlerini dış pazarlara doğrudan doğruya satabilmek için Anadolu'nun iç bölgelerini denize bağlayan demiryolları yapıldı.*** *Petrol, şeker, kibrit ve tütün devlet tekeli haline getirildi.* ***Köylülerin kooperatiflerde örgütlenmesi ve ülkenin sanayileşmesi özendirildi.*** *Dış ticaretin devlet eliyle düzenlenmesi yolunda girişimlerde bulunuldu.* ***Liman şehirleri burjuvazisinden alınan vergiler ağırlaştırıldı.*** *Ve son olarak ta, Türkiye ekonomisi için köleleştirici şartlar getirerek ülkeye yuvalanmaya çalışan yabancı sermayeye karşı direnildi."* (abç., S. İranski, 29 Haziran 1926, İnternationele Presse-Korrespendez)

Bu satırları okuyan biri, eğer makalede "Türkiye" kavramı geçmemiş olsa sosyalist devrim yapmış bir ülkeden bahsediliyor sanacak. Evet, 1926 yılında bize böyle yazıyordu Komintern'in merkezi yayın organı. Yani ülkede 'muhalefet' adına bir tek kurum ve kuruluşun kalmadığı (Ağrı'da Kürtler ayaktadır yine) bir zamanda. Bu sarf edilen sözlerin gerçeği ifade etmesi bir yana, yapılanların ve yaşanılanların inkarıdır.

Burada aklımıza şöyle bir soru gelip takılabilir. Acaba İbrahim Kaypakkaya, Stalin ve Komintern'in otoritesi karşısında geriye adım mı attı? Hayır. Eğer Kaypakkaya, Stalin'in otoritesi karşısında geriye adım atsaydı, ne Kemalizm'i gerçek yüzüyle değerlendirebilecek ne de "Kemalizm askeri bir faşist diktatörlüktür" diyebilecekti. O daha farklı bir yol ve yöntemle soruna yaklaştı. Öncelikle Stalin'den aldığı bütün yorum ve makaleleri, kendi yorumunu da katarak adeta Stalin'i 'düzeltti'. Belki, bizim şimdi rahatlıkla ulaştığımız Komintern belgelerinden haberi yoktu. (ki bu yorum tamamen bir varsayımdır, bu konuda elimizde hiçbir somut bilgi yoktur) Kaypakkaya, tezlerini o dönem Bolşevik Parti'nin Türkiye temsilcisi olan A. Şnurov'un görüşlerine dayandırarak kaleme aldı. Ve bunun gerekçesini de 'Seçme Yazılar'ında şöyle izah ediyordu:

"Kemalist hareketin niteliğini ve Kemalist iktidarın uygulamalarını Şnurov'dan geniş aktarımlar yaparak ortaya koyacağız. Çünkü Şnurov güvenilir bir tanık, sağlam bir Bolşeviktir. Aktarma yapacağımız broşürünü, Sovyet İşçi sınıfına, Türkiye'nin durumunu ve Türk işçi sınıfının mücadelesini tanıtmak amacıyla yazmıştır. ***Şnurov'un dile getirdiği görüşlerin, o yıllarda Stalin yoldaşın ve diğer Bolşevik Partisi öncerlerinin de görüşleri olduğunu kabul etmek için hiçbir sebep yoktur."*** (abç)

Kaypakkaya yoldaşın bu beklentisi doğru ama ortaya çıkan durum ise çok daha farklıdır. Bolşevik Partinin görüşleri Şnurov'dan çok çok farklıdır. Bolşevik Partisinin bugüne kadar Şnurov'un görüşlerini destekleyecek ne bir açıklaması ne de yazılı bir belgesi mevcuttur. Kaypakkaya'nın bu beklentisi; "Komünist bir partinin kendi organının görüşlerini göz önüne almak zorunda" olmasından kaynaklanmaktadır. Bu beklenti ve yorum doğrudur, ama bir 'doğru' daha vardı ki(bizim de okudukça dikkatimizi çekti) Stalin yoldaş, kendi görüşlerinin dışındaki anlayışlara pek ehemmiyet vermediğidir.

Sahi Şnurov ne diyordu? Şnurov 1929 yılı Moskova'sında yazdığı bu broşürle Türkiye proletaryasını Kemalistlere karşı kavgaya çağırıyordu. O broşürün önsözünde şöyle der Şnurov yoldaş:

"... Milli devrimden yalnız Türk burjuvazisi faydalandı. Burjuvazi ele geçirdiği iktidarı, işçi ve köylülerin sırtından gelir sağlamak için kullanıyor, işçi sırtından sağladığı karlarla kendi milli sanayiini kuruyor, emperyalistlerle birleşip devrim eylemine karşı koyuyor. Bu noktada Türk burjuvazisi ile yabancı burjuvazinin çıkarları birleşiyor. ***Türk burjuvazisi emekçi sınıfının en azılı düşmanıdır, emekçiyi sömürüyor ve işçi ile köylü eylemlerini korkunç bir zulümle bastırmaya çalışıyor.*** *Bunun için Türk proletaryasının önünde, öncelikle çözülmesi gereken* ***en önemli sorun, kendi durumlarını düzeltebilmesi için burjuvaziye karşı amansız bir mücadele açıp, gerek emperyalistler gerekse "öz Türk" burjuvazisi tarafından sömürülmelerine son vermek için emekçi kitlelerini örgütlemektir."*** (abç)

Şnurov olayların bizzat görgü tanığıdır ama Bolşevik Parti bırakınız bu raporları değerlendirmeyi ve 'resmi görüş' haline getirmeyi, Şnurov'u kaale bile almamıştır. Eğer gerçeği utangaç bir dille söylemek gerekirse, Bolşevik Parti ve onun şubesi 'Komintern' Şnurov gibi değil ama şu bizim on yıllardır çok haklı olarak revizyonist dediğimiz Y. N. Rozaliev'e yakın bir düşünceye sahiptirler. Kemalizm hakkında Rozaliev'in hemen kitabının başında ifade ettiği sözleri, Lenin, Stalin ve Komintern'de çok sık bir şekilde görmek mümkün. Şöyle der orada Rozaliev.

"Türkiye'de bu iki devrim Rusya devrimlerinin dolaysız etkisi altında kaldı. Hem Jön-Türk devriminin (1908) hem de Kemalist (1919-1923) devriminin temel içeriği anti-emperyalistti. *Ama bu iki devrimin anti-emperyalist içeriği farklı düzeydeydi. Ve bu Türkiye'deki devrimlerin başlangıç noktasında sınıf ve* ***Kurtuluş Savaşımı gerginliğinin değişik düzeylerde bulunması ve aynı şekilde, ikinci devrimin kapitalizmin genel bunalımının derinleştiği, Sovyet devletinin varolduğu koşullarda meydana gelmesiyle açıklanmaktadır."*** (Türkiye'de Kapitalizmin Gelişme Özellikleri, Onur Yayınları)

Lenin yoldaş fazla yaşamadı, ama bu bakış açısı Stalin'in ve Komintern'in merkezi görüşleridir. Stalin'in ise hayatı Kemalizm'e sınırsız

destekle geçmiştir. Bu, öyle bir hal alır ki, Mustafa BARZANİ Sovyetlere iltica ettiğinde bile (16-18 Haziran 1947) Stalin tarafından ikinci bir sürgün cezasına çarptırılır. Amaç, T. 'C' ye Irak ve İran faşist hükümetlerine 'şirin' görünmektir. Şunu söylemeye çalışıyoruz: Nasıl ki Çin'li yoldaşlar ve Mao, Stalin'in Çin'de izlemek istediği (hatta Arnavutluk bile aynı durumdadır) politikaya karşı çıkıp açık açık reddetmiş iseler, artık bizim Kürt ve Türk komünistleri de, aradan neredeyse bir asır geçmiş olmasına rağmen ve her şeye rağmen 'evet bu yanlış' deyip tavır koymak ve özeleştiri yapmak zorundadırlar diye düşünüyoruz. Dikkatleri bu noktada yoğunlaştırmamız ondan.

İ. Kaypakkaya tezlerini, olayların görgü tanığı ve sağlam bir Bolşevik olarak tanımladığı Şnurov'a dayandırıyor. Ve bize göre de çok güzel yapıyor. Ne yazık ki her Bolşevik tanık gördüklerinden, yaşadıklarından veya okuduklarından aynı sonucu çıkarmıyor. Bakınız, Lenin'in "özel öğüt" ve direktifleri ile Anadolu'ya elçi olarak atanan (1922-1923) yoldaş S.İ. Aralov ne inciler döktürüyor.

"Eğer Kayzer Almanya'sı Birinci Dünya Savaşında Türkiye'yi askeri uydusu haline getirdiyse, savaştan sonra Mondros Mütarekesi ve ***Sevr Antlaşması sonucunda İtilaf Devletleri Türkiye'yi parçalamaya,*** *siyasal ve ekonomik bakımdan büyük emperyalist devletlerin tam anlamıyla egemenliği altına girmeye mahkum etmişlerdi."* (Bir Sovyet Diplomatının Türkiye Anıları)

Bu satırları okuyan bir kimse karşısında sanki İttihat ve Terakki'nin ya da Kemalistlerin bir sözcüsü var sanacak. İnsan ister istemez sormak lüzumunu hissediyor. "Bu ne efkar Aralov yoldaş? Sevr antlaşmasında Ermenilere beş şehirlik vaat edilen devlet ile koskoca Kürt ulusuna tırnak içinde sözde verilen 'özerklik' seni neden bu kadar gocunduruyor? Sömürgeleri ellerinden alınan Osmanlı İmparatorluğu, neden Türkiye'nin parçalanmışlığı oluyor? Türk Devletinin babasının malı mıydı bu sömürgeler?" Aralov burada Kemalistlerden daha fazla Kemalist'tir, ve tıpkı Komintern ile Bolşevik Partisinin merkezi gibi konuşmaktadır. Evet O (Aralov), Kızıordu'da iyi bir komutandır, ama iyi bir general değildir. Tıpkı iyi bir tanık ve de iyi bir diplomata olmadığı gibi. Anadolu'da bulunduğu süre içinde de M. Kemal ve İsmet İnönü'nün yanında

askeri garnizonları dolaşıp bir de Kemalistlere methiyeler düzmekten başka bir şey yapmamış, görmemiştir. Tanrı bizi böylesi 'komünist'lerden korusun!

İşte şimdi gözümüzü çelişkinin asıl noktasına, Stalin ve Komünist Enternasyonal'in pragmatizmine çeviriyoruz.

İBRAHİM KAYPAKKAYA STALİN VE KOMİNTERN'E KARŞI

Kaypakkaya, **'Seçme Yazılar'**ının bir yerinde Stalin yoldaştan uzun bir aktarma yapar, kendi tezlerini doğrulamak ve Stalin'in de aynı görüşte olduğunu belirtmek için. 30 Kasım 1920 tarihli Stalin yoldaşın açıklaması şöyle:

"İtilaf devletlerinin kesin 'tarafsızlığı' ile Ermenilerin Kemalistler tarafından yenilmesi, Trakya ve İzmir'in Türkiye'ye geri verilmesi söylentileri, İtilaf devletlerinin ajanı Sultan ile Kemalistler arasındaki görüşme söylentileri, İstanbul'un boşaltılması planı ve son olarak batı cephesindeki durgunluk bütün bunlar, İtilaf devletlerinin Kemalistlere ciddi olarak kur yaptığının ve ***Kemalistlerin belli bir sağa dönüş yaptıklarının belirtisidir."*** (abç İ. Kaypakkaya)

Dikkat ederseniz Stalin burada Kemalist-emperyalist ilişkisini kesin bir dille olmasa da görüyor ve söylüyor. Kaypakkaya yoldaşın altını çizdiği satırlarda ise Stalin; "Kemalistlerin belli bir sağa dönüş yaptıklarını..." söylüyor. Stalin kusura bakmasın ama, "o güne kadar Kemalistlerde nasıl bir 'sol'culuk(!) gördüğünü "biz maalesef bulamadık. Kaldı ki Stalin ve Komintern bu açıklamayı yaptıktan sonra bile Kemalistleri fütursuzca desteklemeye devam etmişlerdir. Bunu Kürt hareketlerine bakış açısında az sonra göreceğiz. Fakat yazıda dikkat çeken başka bir şey daha var; "İtilaf devletlerinin ajanı Sultan" gibi. Bu tamamen asılsız bir gönderimdir, Kemalistleri farklı yansıtma söylemleridir. Çünkü; Osmanlı İmparatorluğunu savaşa sokan ve ordunun bütün iplerini Alman emperyalizminin eline veren İttihat ve Terakki'dir, (Kemalistler bunun ardılını ve devamını oluşturur.) yoksa padişah değil. İkinci olarak, padişah Vahdettin işgalci emperyalistler tarafından İstanbul'da objektif

olarak tutukludur ve Anadolu'daki bütün yetkileri bizzat emperyalistler tarafından işgalci emperyalistler tarafından "Anadolu müfettişi" sıfatıyla M. Kemal'e verilmiştir. Üçüncü bir neden, emperyalislerin niyeti sadece imparatorluğun sömürgelerine konmak değil, Halifelik kurumunu da ortadan kaldırmak istedikleri için bir hedefleri de padişahın bizzat kendisidir. Dördüncü olarak, padişah ve kabinesi gerek San Remo gerek Londra Konferanslarında Osmanlı'nın bütün sömürgelerini isterken, Kemalistler ayağının tozuyla Erzurum ve Sivas toplantılarında emperyalistlerin Mondros Mütarekesi ile önüne koydukları 'Misakı Milli' sınırlarını kabul ettiklerini avaz avaz açıklamışlardır.

Sonuç olarak eğer Stalin yoldaş ille de bir ajan fobisine tutulmuşsa, o ajan M. Kemal'in bizzat kendisidir. Arap yarımadasında Lawrens'in rolü Anadolu topraklarında M. Kemal'e verilmiştir. Çünkü Anadolu'ya 'yüksek yetkilerle M. Kemal'i yollayan bizzat işgalci emperyalist güçlerdir' diye de tekrar etmiş olalım.

Ve dönelim Kaypakkaya yoldaşın Stalin'den yaptığı alıntının devamına:

"İtilaf devletlerinin iltifatlarının ne şekilde sonuçlanacağı ve Kemalistlerin sağa gidişlerinde ne kdar ileri gideceklerini söylemek zordur. (Sağa kayan Kemalistler midir? Yoksa Stalin yoldaş mı, az sonra tüm bunları göreceğiz. O.A) *Birkaç yıl önce sömürgelerin kurtuluşu için başlayan mücadelenin her şeye rağmen güçleneceği, Rusya'nın bu mücadelenin ezilen halkların davasına ihanet etmedikleri sürece Kemalistlerle birlikte veya İtilaf devletleri cephesine geçerlerse, Kemalistlere karşı zafere ulaşacağı bütün şüphelerin dışındadır."*

Stalin yoldaş burada da Kemalist hareketi "birkaç yıl önce sömürgelerin kurtuluşu için" başlamış bir hareket olarak değerlendiriyor. Kendi sözümüzü sonraya bırakıp sözü Kaypakkaya'ya bırakalım. Stalin böyle derken, bu alıntıyı Stalin'den yapan Kaypakkaya'nın yorumu ve bakışı tam bir ilginçlik ve farklılık ürünü. Şöyle der Kaypakkaya: *"Kemalistler, ilk başlarda açıkça İtilaf devletlerinin saflarına geçmediler ama, dışarıda sosyalist Sovyetler Birliği'ne ve içerde Komünistlere, işçi sınıfına ve diğer emekçi halka karşı, onlarla (emperyalistleri kastediyor Kaypakkaya. O.A) el altından işbirliği yapmayı da ihmal etmediler."* (Seçme Yazılar)

Yani Kaypakkaya, sanki burada Stalin yoldaşın söylemine cevap vermiş. Kemalistlerin ilk başlardan beri açıkça olmasa da el altından emperyalistlerle işbirliğini yaptığını vurguluyor. Bu Stalin'in tam tersi bir değerlendirmedir ve Stalin'in yanlışını düzeltmeye yönelik bir çabadır. Gerçektende Kaypakkaya Seçme Yazılar'ında Stalin'in yanlışını düzeltmeye uğraşırken yanlış bir uğraş veriyordu. Stalin'i adeta kendisi gibi düşünmeye zorluyordu, tereddütler vardır bu konuda Kaypakkaya'nın kaleminde, Stalin hiçte kendisi gibi düşünmüyordu. İleri sayfalara bırakalım.

Biz ise bu inceleme yazısında Kemalist-emperyalist ilişkisini daha detaylı olarak vermiş bulunuyoruz. Kemalistlerin başından beri bizzat emperyalistlerin teşviki ve denetiminde kurulmuş ve yönlendirilmiş bir hareket olduğunu görüyoruz. Fakat bizim bu yıllara (1919-1920) ilişkin olumsuz söylemleri, niye bu ilişkileri görmediği konusunda yine de Stalin'i kınama gibi bir tavrımız yok. Çünkü aynı yıllarda Rusya'da süren iç savaş, emperyalist müdahaleler, Kemalistlerin en tane ağızla konuşması, Anadolu'da berrak bir çizgiye sahip komünist bir Parti'nin olmayışı ve yine tarihçilerin dediği gibi 'savaşın barut dumanları dağılmadan, sahneyi bütün olarak göz önüne almadan' ulu orta keskin eleştiriler yürütmek doğru olmaz. Evet, komünistlerin uyanık insanlar olduğu doğrudur, ama 'Allah' "sen komünistsin, al hemşehrim sana kırk tane göz, on tanede kulak" demiyor.

O yıllara ilişkin olarak bütün iyi niyetimizi zorluyor ve acaba diyoruz, Stalin'in Kemalistleri 'anti-emperyalist'(!) bir hareket olarak değerlendirmesinin altında; "eğer emperyalizmin desteğinde bir hareket olsaydı Sovyetlere saldırırdı" gibi bir mantık mı vardı? Ne ki, Kemalistlerin Batum'u da fırsat bu fırsat işgal etmesi (Kemalistleri Batum'dan Kızılordu çıkarmıştı) bu olasılığı gözden çıkarmamıza neden oluyor. Geriye şu kalıyor. Bolşevik Parti, o yıllarda ne Kemalistlerin niteliğini ne de Kemalist ordunun askeri gücünü bilmiyorlar ya da haddinden fazla abartıyorlardı. Halbuki o yıllarda Kemalistlerin elinde, Kazım Karabekir'in elinde kalan ve adına 15. ordu denilen döküntü (Erzurum'da) bir birlikten başka doğru dürüst düzenli bir askeri birlik yoktu. İsmet İnönü, Kemalist ordunun gücünü 1921 yılında bile elli bin

olarak veriyor **Hatıralar'**ında. Yani Kemalistlerin, bırakınız 1919-1920 yıllarında Sovyetlere saldırmasını, kendilerini ayakta tutacak güçleri bile yoktur. (Emperyalistler daha sonraki yıllarda onları güçlendirecektir.) Onun için Karadeniz yöresinde Topal Osman'ın çetelerine yaslanmışlardır. Ege'de ise Çerkez Ethem kuvvetlerine. **İşte emperyalistler bu durumu çok iyi değerlendirdikleri için Kemalistlerin önüne, Sovyetlere saldırı şartını değil, stratejik abluka planını koymuşlardır.**

Eğer emperyalistler bu 'akıllı' taktiği uygulamayıp, Kemalistlerin önüne 'Sovyetlere saldırı şartı'nı koymuş olsalardı, bu elde var olan üç-beş dökümtü ordunun birkaç gün ya da birkaç saatte bitirilmesi anlamına gelecek, dahası iş burada da kalmayıp, merkezi bir otoritenin yaratacağı boşluk bir yana Rusya'dan gelen devrimin Anadolu'ya da taşınması anlamına gelecekti. Bir daha hatırlatmak isteriz ki; Osmanlı'nın bitip tükenmez savaşları yüzünden halk içinde erkek nüfus bile kalmamıştı. I. Dünya Savaşının sonuna doğru Osmanlı ordusundan 'yarım milyon' asker firar etmiştir. 10-12 yaşındaki erkek çocuklar bile, Osmanlı'nın resmi bir görevlisinin geldiğini duyduğunda kaçıp gidip dağlara-ormanlara saklanmaktadır.

Evet, emperyalistler bütün bu durumu çok iyi değerlendirdikleri içindir ki; "Kemalistlerin önüne Sovyetlere saldırı şartını koyup, bir maceraya kapı aralayacaklarına -yani Rus devrimini Anadolu'ya taşıyacaklarına- Kemalistlere dalgakıran rolü vermiş, uyguladıkları abluka politikası ile gelen devrimi Kemalistler vasıtasıyla durdurmuş, dahası Anadolu'da o günlerde Rus devriminin de etkisiyle bağımsızlık istemlerini Kemalistlere boğdurtmuşlardır.

Bunlar o dönem Bolşevik Parti'nin ve Komintern'in göremediği şeylerdir. Bütün bunlara rağmen, bizim gerek Bolşevik Parti gerekse de Komintern'e ilişkin eleştirilerimiz, kınamamız burada değildir. Daha çok sonrasındaki olaylar ve katliamlar karşısında gösterdiği ibret verici 'suskunluk' ve tavırsızlıktan ileri geliyor.

Gariptir ki, Stalin, "Leninizm mi, Troçkizm mi?" adlı eserinde, Zinovyev ve Troçki'yi Çin Komünist Partisinin izlediği sağ ve 'sol' hatalardan dolayı sorumlu tutup (itici ve dıştalayıcı bir eleştiri üslubudur bu) aynı zamanda Komintern'in sağ çizgisinden dolayı da Zinovyev'i

yerden yere vururken, evet ne gariptir ki kendi muhaliflerini tasfiye ettikten sonra aynı sağ hataları (dipnot-2) kendisi devam ettirmiş, Çin'de Çan Kay Şek'e, Anadolu'da Kemalistlere sonuna kadar desteğe devam etmiştir. Biz ülkemizde kalarak devam edelim.

KÜRT ULUSAL SORUNUNDA SOVYETLERİN VE KOMİNTERN'İN TAVRI

Hasta olmasına rağmen Lenin hayattadır daha. Sovyet Dışişleri Komiseri Çiçerin 4 Haziran 1920'de Ankara'daki Kemalist hükümete Sovyetlerin dilek ve temennilerini içeren bir mektubu verir. Kısaltarak alıyoruz bu mektubu buraya:

"Türkiye Büyük Milleti Başkanlığına"

Sovyet hükümeti bizimle normal ilişkiler kurma ve özellikle her iki ülkeyi tehtdit eden yabancı emperyalizme karşı birlikte mücadeleye katılmayı isteyen mektubunuzu aldığını bildirmekten kıvanç duyar. Yeni Ankara hükümetinin dış politikasının temel prensiplerini Sovyet hükümeti büyük bir sevinçle öğrendi.

Bu prensipler şunlardır:

1) Türkiye bağımsızlığının ilanı

2) Tartışmasız Türk topraklarında Türk devletlerinin birliği

3) Suriye ve Arap devletlerinin bağımsızlığının ilanı

4) Türk Ermeni halkının, Kürdistan'ın, Lazistan'ın, Batum bölgesinin, Doğu Trakya'nın ve Araplarla Türklerin oturduğu yerlerde TBMM kararlarına, halkın bizzat kendisinin sahip olma hakkının olması, hükümet bu kararıyla bu bölgelerde ülkelerini terketmek zorunda bırakılan ilticacıların ve göçmenlerin kendi bağımsız istemleri şartıyla yapılacak olan bir plebisite (referandum b.n.) katılmalarını serbest bırakacaktır. Bu nedenden ötürü ilgili ülkeye (yani Türkiye b.n.) geri gelmelerine müsaade edilmesi gerekir.

5) Başında TBMM'nin bulunduğu yerni Türk devletinin parçasını oluşturan bölgelerdeki ulusal azınlıklara Avrupa'nın en özgür devletlerinin ulusal azınlıklara verdikleri bütün hakların onlara da tanınması

6) Boğazlar sorunu, Karadeniz kıyısında bulunan devletlerin bir konferansı ile çözülmesi.

7) Yabancı devletlerin ekonomik kontrollerinin ve kapitülasyonların kaldırılması.

8) Yabancı etkinin bütün çevresinin kaldırılması

Sovyet Konseyi, TBMM ile ezilen halkların özgürlüğünün yüksek prensipleri ile emperyalizme karşı birlike mücadele etmeyi dikkate almaktadır...

Çiçerin -Dışişleri Halk Komiseri (4 Haziran 1920)

Biz burada döne döne Sovyetler, hala Kemalistlerin emperyalizmin bir piyonu olduğunu göremediler demeyeceğiz. Zira bunu yeterince açıkladık sanırız. Burada dikkati çeken, Sovyetlerin "azınlıklar ve sömürge uluslar" konusunda eksikte olsa bir kelam etmiş olmasıdır. Ama yine şunu da herkes bilir ki, sözler eğer davranışlarla bir uyum sağlıyorsa anlamı vardır. Bu sözleri eden Bolşevik Parti aynı yıl (Eylül 1920) Ermeni katliamı yapan Kemalistlere karşı hiç sesini çıkarmamıştır. Aynı yıllarda (1920-1921) Koçgiri Kürt hareketi karşısında da sessizliğini bozmamıştır Bolşevik Parti. Daha sonraki yıllar (Lenin 1924 Ocak ayında ölür) sessizliklerini bozmuşlardır ama nasıl? Kemalistlerin yanında saf tutarak. Şu satırlar Komünist Enternasyonal'e ait, okuyunuz lütfen:

"M. Kemal'e ve Ankara hükümetine karşı Kürdistan'daki Şeyh Sait ayaklanması ***Moskova tarafından Türk gericiliğinin İngiliz emperyalizmi ile ittifak halinde bir geri dönüş girişimi olarak değerlendirilmektedir.***

Ayaklanma büyük toprak ağalarının hakim olduğu doğu illerinde patlak verdi. *İsyancıların arkasında Musul meselelerinde, yani petrol meselelerinde çıkarı olan İngiltere bulunuyordu....*

Ayaklananların başında Şeyh Sait bulunmaktadır. ***Ayaklanma, dini ve milli nedenlere bağlanmak isteniyor.*** *Kürtler, bir yandan Kemalist'lerin 2 Mart 1924 tarihinde kaldırdıkları halifeliği geri getirme,* ***öte yandan bağımsız bir Kürdistan kurmak için ayaklandılar...*** *İngiliz parasının ve İngiliz silahlarının bu ayaklanmada büyük bir rol oynadığı açıktır.*

Kürt ayaklanması, İngiliz emperyalizminin Ortadoğu'daki yeni bir saldırı manevrasıdır..."*(abç)* (Komünist Enternasyonal belgelerinde Kürt Milli Meselesi, sf.15,16,23,26, Akt. Kurtuluş Sosyalist Dergi,)

Bu sözler var ya bu sözler, satır satır Kemalistlerin ağzından dökülmüş ve Şeyh Sait ayaklanması da bahane edilerek tek muhalefet partisi olan "Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası" da kapatılmıştır. Yani Sovyet propagandası ile Kemalistlerin iddiaları birbiriyle buluşmuştur. İşte Bolşevik Parti'nin "Kürt ulusal başkaldırısındaki tavrı bu!" Ne demiştik? Sözler eğer davranışlarla bir bütünlük oluşturuyorsa bir anlam taşır. Bu davranış 1920'lerde yapılan, verilen sözleri yalanlamış, Komintern ve Bolşevik Parti Kemalistlerin yedeğine düşmüştür burada. Gelin Komintern'den daha enteresan inciler döktürelim ortaya. Ve Şeyh Sait direnişi yenilgiye uğratılıp ardından toplu katliamlar bir kez daha yapılırken, Komintern'in merkezi yayın organı Presse-Korrespendez şunları yazıyordu 11 Haziran 1926 tarihli sayısında 'Irandost' adlı başyazıyla:

"1925-26 mali yılında Türkiye bütçesi, yaklaşık 31 milyon liralık açık vermişti. Bu açığı giderleriyle kısıntı yaparak kapanma çabaları ise, ***karşı-devrimci Şeyh Sait ayaklanması yüzünden başarıya ulaşamadı.*** *1925 yılının Şubat ve Mart aylarında, Türkiye'nin Güneydoğu illerinde patlak veren (ve düzenlenmesine İngiliz ajanlarının da katıldığı)* ***bu ayaklanma, Türkiye Cumhuriyetine 20 milyon liraya mal olmuştur."***

Acaba bu sözler karşısında ne demeli? Hah buldum, "biri yok ki bizi şöyle evire çevire bir döve!" Sahi biz otuz yıl bu düşünceleri mi savunduk? Hele bakın, düz yolda bizim başımıza gelenlere! Etme kulum bulursun demişler, ne de hoş söylemişler.

Demek T.'C' 20 milyon harcadı Şeyh Sait direnişini bastırırken? Acaba bu mazlum ulus, en sıradan demokratik haklarını bile isterken kaç köy, kaç kasaba, kaç Kürt şehri yakıldı, yıkıldı ve kaç mazlum Kürt evladı parçalanıp, darağaçlarına yollandı? Bunu hiç düşündü mü Moskova ve Komintern?

Hayır, hayır sayın okurlar daha yorum yapmayacağız. Zira bu sözlerle Kemalistlerin propagandası arasında hiçbir fark yok. Biz, Kürt ulusal hareketleri karşısındaki toplu yorumu, bu işi ta 1971-72 yıllarında yapmış Türkiye ve Kürdistan proletaryasının önderi İbrahim Kaypakkaya'ya bırakacağız. Fakat o engin sabır ve hoşgörünüze sığınarak başlamadan birkaç alıntı daha vermek istiyoruz. Zira mantık bütünlüğünü sağlayabilmek ve bir daha geriye dönmemek için bu belgeleri dönemin koşulları ve tavırları içerisinde vermemiz zorunlu.

Evet, Sovyet politikası sadece Şeyh Sait hareketi karşısında olumsuz bir pozisyonda durmamakla kalmamış, ondan sonra gelişen Kürt hareketleri karşısında da Kemalistlerle dirsek temasını sürdürmüştür. Burada da kısaca "Ağrı Dağı Kürt direnişi"ne değineceğiz. Kimi Kürdistan'lı yazarlar bu Kürt direnişini üçe (1926, 1927-1930) ayırır, kimisi ikiye (1927-1930). Bizim yazımızın amacı başka bir yön taşıdığından işin bu yanına girmeyeceğiz.

Kemalist faşist terör, ülkeyi bir uçtan diğer bir uca sarmıştır. Türkiye yakasında yaprak bile kıpırdadığında 'muhalefettir' diye koparılmıştır. Bir tek Kürtler vardır faşist diktatörlüğe direnen. Ağrı ayaktadır bu sefer, görkemle göklere uzatmıştır başını tanrısal bir eda ile. Fakat Ararat'tan bu sefer lav değil, Kürt ve Ermeni kanı akacaktır. Grup grup Ermeni gönüllüleri gelir katılır bu destansı Kürt direnişine. (Geçerken burada Kiriko'yu, Damatyan'ı ve özgürlük uğruna hayatlarını feda eden Kürt ulusal kahramanlarını anıyoruz) Komutan Huske TELLO ile İhsan Nuri Paşa'dır. 1926 yılında başlayan çatışmalar bazen artarak bazen düşerek 1927 ve oradan da 1930 yılına sarkar. Huske Tello, direnen savaşçılara yiyecek kalsın diye kendi öz çocuklarını öldürmeye kalkar. Ağrı Dağı çepeçevre sarılmıştır çünkü. İhsan Nuri anlatıyor:

"Ertesi gün bana, Sovyetler Birliği kuvvetlerinin bir kısmının saldırgan Türk kuvvetlerine yardım için Aras nehrini geçtiğini ve gelip küçük Ağrı'nın eteklerini işgal ettiğini bildirdiler...

Ruslar, Türkiye'ye yardım ediyordu. *Kuvvetlerini Culfara'ya yığmıştı...*

Türkiye ile Sovyetlerin korkutması, İran'ı Ağrı'nın arka kısmındaki kendi topraklarını Türk kuvvetlerinin denetimine vermeye zorladı."(abç) (Ağrı Dağı İsyanı)

Kemalistler, direnen Kürt bölgelerini denetim altına, abluka altıan alsın diye İran'a sınır değişikliği için baskı yapan Sovyetler Birliği bununla da kalmamış, Ağrı'nın bir yakasını da (Sovyetler tarafından) kendisi sarmıştır! Bu Bolşevik Parti'sinin tavrı! Şu da Komünist Enternasyonal'in:22 Temmuz 1930 tarihli merkezi yayın organı Presse-Korespendez'den:

"Bu ayaklanma İngilizler tarafından kışkırtılıp finanse edilmiştir. Amaç; Türkiye, İran, Irak ve Sovyetler Birliği arasında, İngiliz nüfuzu altında bir tampon devlet yerleştirmektir. (2 Aralık 1998 tarihli 'Özgür Politika', Komintern'den aktaran Faysal Dağlı)

Acaba ne demeli, ne söylemeli!? Eğer bir insanın böylesi 'yoldaşları' varsa, o insanın ayrıca 'cellat' aramaya ihtiyacı yoktur! Ve yine dünya devrimci arenasındas hiçbir devrimci lider yoktur ki (Stalin gibi), söyledikleri ile yaptıklarının birbiri tam tersi olsun. Yıl 1930. Bu değerlendirmeyi yaptığında Komintern ve Bolşevik Parti'nin ibret verici tavrı!

Düşünün ki, Armstrong gibi Amerikan emperyalizminin tel maşası bile 'Bozkurt' adlı eserinde, Türkiye'de en ufak hak ve özgürlük kalmamış, 'faşist bir diktatörlük' kurulmuştur derken, işte utanç verici Sovyet ve Komintern tavrı! Kemalistlerle el ele mazlum Kürt ulusunun direnişini bastırıyorlar.

Sovyetler izlediği bu pragmatist politika bir başka insanı da feryat figan bağırmaya itmiştir. Ermeni Taşnak Partisi yöneticilerinden **Garo Sasuni** (Menşevik'tir aynı zamanda) Ağrı başkaldırısı karşısında Sovyetler'in tavra şöyle isyan ediyordu:

"Fakat ne acıdır ki, devrim adına çok konuşan bir devlet ve Parti vardı ki, büyük Kürt isyanının 'devrimci' Kemalizme yönelik gerici bir hareket olduğunu ilan etmiştir. işte bu, devlet Sovyetler Birliği ve bu partide Sovyetler Birliği Komünist Partisi idi." (abç)(16 yy.dan... Ermeni-Kürt ilişkileri)

Garo Sasuni'nin öfkesi yersiz değildir, çok haklı bir tepkidir bu. Fakat Sovyetlerin ve Komintern'in bu ibretlik tavırları, 'Kemalizm'i devrimci'(!) gördükleri için böyle davrandılar demekle de bir yere sığmıyor. Burada katledilen sadece Kürt ulusu değil, Marksist ilkelerde katlediliyor. Ayaklar altına alınana "Ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı'dır. Her şeye, 'Sovyet sınırlarının güvenliğini' esas alarak bakan Bolşevik Parti, başka bir halka ve ulusa ne devrim hakkı, ne de kendi kaderini tanıma şansı tanımıyor. Tanımakla da kalmıyor, bu hakkı isteyenlerin de karşısında yer alıyor görüldüğü gibi.

Stalin'in II. Enternasyonal'den miras olarak aldığı ve kısmi değişikliğe uğrattığı (II. Dünya Savaşı yılları), 'proletaryanın ana vatanı savunma' formülasyonuna eğer Çin Komünist Partisi ya da Arnavutluk Emek Partisi de uymuş olsaydı, dünyanın hiçbir yerinde devrimler olmayacaktı. Öyle ya, en ufak kıvılcımla dahi, 'proletaryanın ana vatanının sınırları' tehlikeye girerdi(!) O yüzden de Sovyet proletaryası 'sosyalistçe' diğer ülkelerin ezilen ulusları ve halkları ve de proleterleri kölece yaşamaya devam etmeliydi(!) Bu mantık en gerekli yıllarda, kendi sınır güvenliği (1943) için Komintern'i dağıttı, Kore'ye kulaklarını tıkadı, Mao karşısında Çan Kay Şek'e silah dağıttığı vs. vs... İşte biz bütün bunlar yüzünden Stalinist değil Maoistiz.

DERSİM DİRENİŞİ VE KOMİNTERN

Keber (kapı) koydular çocuklarının adını ve Teber (dışarı), kurbanlık koyunlar gibi boğazlandılar, vahşi bir hayvan gibi köyler ortasında parçalandılar. Karınları deşildi genç hamile gelinlerin süngülerle, cenin yerlerde sürüklendi, toplu olarak doldurulduldular genç, yaşlı, kadın, kız, kızan... ağıllara, merteklere. Bidon bidon, varil varil benzinler döküldü üzerlerine, çıralar gibi yakıldılar. Kırk bin ile altmış bin arası insan yok edildi bu şekilde Dersim'de. Darağaçları dizildi sıra sıra bu kanlı vahşetten sonra, çocuklar bile zorla infazları izlemeye zorlandılar. Korksunlar, sinsinler; bir daha seslerini çıkarmasınlar diye. Evet doğrudur, Dersimliler bu vahşeti hiçbir zaman gerçekten de unutmadılar, dahası; kendi öz kardeşini bile bir koltuk uğruna beşikte katleden şu faşist ve barbar T. 'C' yi çok iyi tanıdılar.

Fakat her şeye rağmen tanımak, istemeyen birileri vardı. Bunlar tövbe için son şanslarını da kullanmadılar. 29 Temmuz 1937 tarihli, Komintern'in bir başka yayın organı 'Rundshan', Dersim katliamı konusunda şunları yazıyordu:

"İki ayı aşkın bir zamandan beri Ankara Hükümeti, ***Dersim bölgesindeki Kürt aşiretlerinin yeni bir gerici ayaklanmasını*** *bastırmakla uğraşıyor. Feodal unsurlar, Kemalist parti tarafından gerçekleştirilen reformlara rağmen, bugüne kadar ülkenin bu sapa bölgesindeki*

barınmayı başarmışlardır. Bu bölgeye, geçtiğimiz yıl TUNCELİ adı verilmişti. ***Dersim'in hakim katmanları, yürürlükteki yasalara rağmen,*** *kendi yasadışı ayrıcalıklarını koruyabilmişlerdir...* ***Dersim'de devlet otoritesi sadece kağıt üzerinde kalıyordu.*** *Feodal aşiret reisleri, her fırsatta devleti hiçe sayarlardı...*

Bugün, ***Kemalist hükümetin enerjik reformları*** *yüzünden kendi iktidarlarını tehdit altında hisseden feodal unsurların ümitsiz bir direnişi ile karşı karşıya bulunuyoruz."* (abç) (Komintern Belgelerinde Kürt Sorunu)

'Dersim ... gerici ayaklanması', 'Dersim'in hakim katmanları...', 'Kemalist hükümetin enerjik reformları...', 'Dersim'de devlet otoritesi..'. Bunlar bir komüniste yakışmayacak olan Kemalist ağızlardır, utanç sayfalarıdır!

Bu yapılan haksızlıkları, 1917 Ekim devrimi hatırına masum göstermek ya da mazinin kötülüklerine işaret ederek demagoji yapmak veya şöhretin faizini Kürt ulusunun kanıyla ödemek hiç kimsenin hakkı olamaz.

Kağıt sabırlıdır, yazılan her şeye tahammül eder, ama ya yürek!

Acaba bu kafalar, kendi ülkelerinde diğer ulusların haklarına nasıl tavır takınıyordu? Lenin yoldaş, Stalin'den bahsederken; "Bir Rus'tan daha fazla Rus!" derken neyi anlatmak istiyordu acaba? Neyse bunları bir başka yazıya bırakarak yeniden konumuza dönelim.

Evet, bütün bu Kürt ulusal başkaldırıları kan ve vahşetle bastırılırken dünya kamuoyundan ses çıkmıyordu. Çünkü, gerek Komintern gerekse de Komintern'in etkisinde kalan diğer devrimci örgüt ve partiler, Bolşevik Partinin bir 'yan şubesi' gibi çalışıyordu. Yani hepsi 'merkezi' konuşuyordu.

Hiç mi ses çıkmadı, bu katliamlar döneminde dünya kamuoyundan? Çıktı! Ama bu da kendi payımıza söyleyelim 'utanılacak' bir durumdu. Bu ses, Lenin yoldaşın 1912 yılında 'anavatan savunucuları' olarak yargılayıp (çok ta haklı olarak9 mahkum ettiği II. Enternasyonalden geliyordu. 30 Ağustos 1930'da Zürih'te toplanan II. Enternasyonal tüm dünyaya şu mesajı geçiyordu.

"Uluslar arası Sosyalist Örgütünün Yürütme Kurulu, dünyanın dikkatini, Türk hükümetinin sadece özgürlükleri için savaşan Kürtlerin

direnmesini kırmak için değil, fakat aynı zamanda isyana katılmayan Kürt ahaliyi de imha etmek için giriştiği katliamlara çeker.

Türk hükümeti böylelikle Kürt halkını, Ermenilerin akıbetine uğratmaya çalışmakta; kapitalist unsurların kamuoyları bu kanlı vahşeti protesto bile etmemektedir." (Belgeyi aktaran L. Rambout, Çağdaş Kürdistan Tarihi, Ronahi Yayınları, sf.33-34, yıl 1975)

Tekrar edelim bir şey olmaz, evet işte böyle, aynen görüldüğü gibi. Emperyalizmin yedeğine düşmüş olan II. Enternasyonal bile bu katliamlar karşısında dayanamayıp tavır koyarken, Lenin'in kurduğu III. Enternasyonal ve onun fikir babası Stalin, bu katliamları hem desteklemiş hem alkışlamış, hem dünya kamuoyunu yanıltmış hem de Ağrı direnişinde şahit olduğumuz gibi Kemalistlerle kol kola, el ele bu haklı kavgayı bastırmışlardır.

Ve bizler, birazcık olsun suçumuzu ve yükümüzü hafifletecek olan ve bundan otuz yıl önce yazılan Kürt ulusal sorununa yaklaşım ve de Kemalizm'e karşı savaş çağrısı olan manifestomuzu bir kez daha yukarılara kaldırıyoruz!

İbrahim Kaypakkaya diyor ki:

"Bir de Şeyh Sait ayaklanmasının arkasında İngiliz emperyalizminin parmağı olduğu iddiasıylar, Türk hakim sınıflarının milli baskı politikasını savunmaya yeltenen sözüm ona 'komünistler' var. Biz burada İngiliz emperyalizminin parmağı olup olmadığını tartışmayacağız. Böyle bir iddiayla milli baskı politikasının savunulup, savunulmayacağını tartışacağız. Şeyh Sait isyanının arkasında İngiliz emperyalizminin parmağının olduğunu varsayalım. Bu şartlarda bir komünist hareketin tutumunun nasıl olması gerekir?

Birinci olarak: Türk hakim sınıflarının Kürt milli hareketini zorla bastırma ve ezme politikasına kesinlikle karşı çıkmak, buna aktif bir şekilde mücadele etmek. Kürt milletinin kendi kaderini kendisinin tayin etmesini istemek.

(....)

İkincisi: İngiliz emperyalizminin milliyetleri birbirine düşürme politikasını, bunun her milliyetten emekçi halka, bunların birliğine verdiği zararı kitlelere teşhir eder. İngiliz emperyalizminin müdahale, iç işlere burnunu sokma politikasıyla aktif olarak savaşırdı.

Üçüncüsü: Kürt ulusunun ayrılmasını 'bir bütün olarak sosyal gelişmenin ve sosyalizm için proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından yargılar, bizzat ayrışmayı destekleme veya desteklememe yolunda bir karara varırdı...

İngiliz emperyalizminin Şeyh Sait hareketinde parmağı olduğunu iddia ederek Türk hükümetinin Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını çiğnemesini, kitle katliamlarına girişmesini vs. haklı ve ilerici göstermeye çalışanlar, bir kere daha tekrarlayalım: İFLAH OLMAZ TÜRK ŞÖVENİSTLERDİR." (abç) (İ. Kaypakkaya. Seçme Yazılar)

Kaypakkaya'nın bu keskin vuruşlarındaki muhatap kimdir? Kimlere cevap vermektedir Kaypakkaya? Despot aydınlara mı? Kuşkusuz salt bu kesim değil. Esasa oturan, Kaypakkaya'nın eleştiri oklarını acımasızca savurduğu kimseler; TKP ve Komintern'dir. Ne demişti Kaypakkaya, eleştirilerini somutlaştırırken: ***"Birde Şeyh Sait ayaklanmasının arkasında İngiliz emperyalizminin parmağı olduğu iddiası ile Türk hakim sınıflarının milli baskı politikasını savunmaya yeltenen sözüm ona 'komünistler' var."*** (abç)

İşte Kaypakkaya'nın hedef aldığı bu 'bu sözüm ona komünistler' TKP ve Komintern'dir. İşte bizim de sayfalar dolusu alıntı ile dikkat çekmeye çalıştığımız nokta budur. Çünkü 'ilericilik' adına Kürt ulusunun katledilmesini alkışlayan, savunan ve Kemalistlere destek sunan bunlardır.

Kaypakkaya'nın bu engin ve derin görüşleri aynı zamanda Bolşevik Parti'sinin de duvarlarına gümbür gümbür değmektedir. Çünkü 'asıl teorisyen, asıl suçlu göstermeye çalıştığımız gibi Bolşevik Parti'sidir.'

Evet, evet eğer bizler bugün bile bütün olumsuzluğumuza rağmen Kürt ulusal sorununa ve de Kemalizm'e yaklaşım konusunda hala olumlu bir pozisyonda duruyorsak, bunu sadece ve sadece İ. Kaypakkaya'ya borçluyuz. Aksi takdirde, yani Stalin ve Komintern'e uymaya kalksaydık eğer, elimize silah alıp ezilen sömürge uluslara karşı savaşmamız gerekecekti.

Bakınız, İran'daki, Irak'taki ve Türkiye'deki adına 'komünist' denen partilere bunların hepsi o dönem, Kürt ulusunun en haklı, en demokratik taleplerinin karşısında durup, kendi faşist devletlerinin

yanında yer aldılar. 'İlericilik' adına, 'feodalizmi' tasfiye adına yüzbinlerce Kürt savaşçısının, savunmasız kadın, çoluk-çocuk, genç, yaşlı katledilmesini alkışladılar. O halde bunun neresi 'komünist'liktir, neresi 'devrimci'liktir!

TKP'YE KISA BİR BAKIŞ

Gündemimizle ve konumuzla sınırlıdır bu bakış. Eskiden şöyle düşünüyorduk; "Türkiye'de revizyonist Şefik Hüsnü T. 'K' P.'si, Bolşevik Parti'yi ve Komintern'i yanlış bilgilendirmişlerdir, bu yüzden de gerek Bolşevik Parti gerek Komintern Kemalizm konusunda 'sağlıklı' bir değerlendirme yapamamıştır." diye. Gerçeği ifade etmekten çok uzaktı bu sözler. Bu ya konuya ilişkin olan 'bilgisizliğin' ya da 'otorite'ler karşısında cesaretsizliğin bize dayattığı hafif bir demagojik bir malzemeydi. Çünkü belgeleri daha dikkatli okudukça görüyoruz ki, T.'K'P'yi kurdurmayı yönlendirende, teşvik edende bizzat Bolşevik Partisi idi. Mustafa Suphi ve Şefik Hüsnü'yü de olumsuz durumlara düşüren yine aynı partiydi. Bırakınız Şefik Hüsnü'nün Komintern'e veya Bolşevik Parti'ye 'yanlış bilgi' vermesini, Şefik Hüsnü'nün veya T.'K'P.'nin bu organlar tarafından 'adam yerine' dahi konduğu konusunda bile şüpheliyiz. Vedat Türkali'nin de yıllar sonra 'Güven' romanında yazdığı gibi, Şefik Hüsnü bile Komintern ve Bolşevik Parti'nin politikasına isyan ediyor ama elinden de bir şey gelmiyordu, daha doğrusu 'memur zihniyeti' ağır basıyordu. Ve dahası, T.'K'.P.'nin Konferans ve kongrelerini bile Komintern belirliyor, istemediği kişileri T.'K'.P.'nin MK'sine bile sokmuyor, MK'nin kaç kişiden oluşacağını da yine Komintern tayin ediyordu. Tarihi çarpıtmaya gerek yok, zaten bu çarpıtmayı ne kadar yapsanız da uzun süre saklayamazsınız. Bir gün, eninde sonunda biri kalkar ve bu noktalara parmağını basar! Fanatik Müslümanlar gibi başkalarını kurban ederek kendinize cennetin kapılarını açamazsınız veya birilerini kutsayamazsınız. Büyük İskender'e izafeten söylenen *"iyilikleri meziyetlerinin, kötülükleri talihsizliklerinin eseriydi"* cümlesiyle katliamların 'asıl' sorumlularını gizleyemezsiniz!

Bu politikaların asıl sorumlusu Bolşevik Parti ve Stalin'dir diyerek yeniden T.'K'.P.'ye dönelim. Bakınız, Komintern'in '4. Kongresinde' (5 Kasım- 5 Aralık 1922) Bolşevik Partisi'nin Siyasi Büro'sundaki (Plenum), o zamanların 'gözde' ismi Radek neler söylüyor:

"Ama Türkiyeli komünistlere şu öğüdü verdiğimiz için bir an bile pişman değiliz. Parti olarak örgütlendikten sonra ilk göreviniz Türkiye'deki Ulusal Kurtuluş Hareketini desteklemek olmalıdır." (abç.)

Evet, açıkça görüldüğü ve itiraf edildiği gibi, bu çizgiyi T. 'K'.P.'nin önüne koyan (Kemalistleri destekleme politikasını) ve dayatan Komintern'den önce Bolşevik Parti'dir. Ve Radek; "bir an bile pişman değiliz" diyor "böyle yaptığımız için". Bu lafların edildiği tarih, Aralık 1922. Yani Mustafa Suphi ve 14 yoldaşı bu çizginin kurbanı olmuş, Kemalistler tarafından Karadeniz'de (Ocak 1921) boğdurularak öldürülmüşlerdir. Ve yine koskoca bir Kürt Ulusal Direnişi (Koşgiri Direnişi) kan ve zulümle bastırılmış ve de Kemalistler, emperyalistler dışında herkese saldırdığı bir dönemdir. Ama Radek ve Bolşevik Parti, bırakınız 'özeleştiri' yapmayı, bir de pişkinlik sergileyerek 'bir an bile pişman olmadıklarını' söylüyor. Çünkü Sovyet sınırı garantidedir ya? Gerisi hiç önemli değil artık! Radek burada durmaz ve aynı toplantıda daha da ileri giderek şunları söyler:

"Size saldıranlara karşı kendinizi savunun, kılıca kılıç çekin ama tarihi olarak henüz kurtuluş mücadelesine sıra gelmediğini, Türkiye'nin yeni yeni billurlaşan devrimci unsurlarıyla daha uzun bir süre birlikte yürümek zorunda olduğunuzu bilin" (abç.)

Radek'e bu sözlerinden ötürü teşekkür etmek lazım. Yalnız 'küçük'(?) bir problem var, "o hangi örgüttür ki, kendisine silahlarla ve katliamlarla yanaşan bir güç ile ittifak yapıp, yan yana yürüyecek?" İşin doğrusu, Bolşevik Parti'nin T.'K'.P.'nin önüne koyduğu bu 'sınıf işbirlikçisi' çizgi bile T.'K'.P'lileri Kemalistlerin faşist teröründen koruyamamıştır. Bir diğer mesele: Acaba, "tarihi olarak kurtuluş mücadelesine sıra gelmediğini" söyleyen Radek, bu tezi neye dayandırıyor acaba? Biz söyleyelim, hiçbir şeye. Boştur bu laflar boş. Araplara, Macarlara verilen bu hak neden acaba sözüm ona Türk komünistlerine ve Kürt ulusuna, hem de Bolşevik Parti tarafından verilmiyor?

Bir doğru daha vardı ki, Bolşevik Parti Kemalistlere yaptığı silah ve para yardımının binde birini bile kendi alt bürosu gibi çalışan T.'K'.P.'ye yapmamıştı.

Sahi şu Türkiye'li 'komünist'lerin ve halkın 'kurtuluş'una sıra ne zaman gelecek? Radek diyor ya "daha sıra gelmedi" diye... bunu da yine muhtemeldir ki, Bolşevik Parti belirleyecek.(!!!) sovyet dış politikasını II. Dünya Savaşı sonuna kadar izlediğimizde (biz bu kadar yapabildik) görüyoruz ki, bu tarih hiçbir zaman gelmeyecek, dahası bütün Kürt ulusal başkaldırıları sırasında, Sovyet ve Komintern politikası Kemalistler ve Ortadoğu devletlerinin gericileri ile el ele yürüyecekti.

Toparlayalım: Bütün bu gördüklerimizin ışığında şunu söylüyoruz. Kaypakkaya eğer Stalin veya Komintern gibi düşünseydi hiçbir zaman Kemalizm'i gerçek yönüyle değerlendiremez, dahası Kürt ulusal hareketlerine tıpkı Stalin ve Komintern gibi karşı dururdu. Ama o safını, hiçbir otoriteye boyun eğmeden sömürge ulusların yanında tuttu. İşte Kaypakkaya'yı büyük bir önder yapan erdemlerden biri de budur. Kaypakkaya, Stalin ve Komintern'in izlediği bu pragmatist çizginin karşısındadır.

Şöyle bir soru gelip karşımızda duracak: "Madem ki Kaypakkaya, hem Stalin'i hem Komintern'i eleştiriyor veya onların çizgilerine karşı çıkıyordu; o zaman neden isim vererek onları eleştirme yerine, sanki Stalin'de, Komintern'de kendisi gibi düşünüyormuş gibi onlardan da alıntı ve belgeler vererek kendi düşüncelerine dayanak olarak gösterdi?" Kuşkusuz bu soruya kesin bir yanıt vermek bu satırların yazarı açısından oldukça zor. Bu konuda sadece tahmin yürütebiliriz.

Muhtemeldir ki, PDA ile olan bu ayrılık (Nisan 1972) aşamasında, bu revizyonist yöneticilerin eline, "bakın Stalin'i de reddediyorlar" gibi bir koz vermemek için Stalin ve Komintern eleştirilerini gündeme getirmedi, ama görüşlerinde ısrar ederek Stalin'den yaptığı her alıntıyı ise hem düzeltti, hem de doğru bir şekilde yorumladı. Yani bir yerde, Stalin'i kendisi gibi düşünmeye zorladı denilebilir. Bu tereddütler Kaypakkaya'nın yazılarında da var. Ayrılık dönemleri biraz civcivli zamanlardır, en ufak şeyler 'rakibe' karşı malzeme olarak kullanılır. Sanırım bu konudaki hassasiyet ve ayrılığın öne çıkardığı örgütsel sorunların yoğunluğu yüzünden Kaypakkaya, farklılığını açık açık koyarken Stalin ve Komintern eleştirilerini gündeme getirmedi. Olan olsa olsa budur.

STALİN'E SÖZ HAKKI!

Stalin yoldaş, 1927 yılının Ağustos'unda **"Uluslar arası Durum ve SSCB'nin Savunulması"** üzerine yaptığı konuşmada şöyle diyordu:

"Kanton ve Ankara, emperyalizme karşı savaşım verdikleri zaman, Çin'de Kanton'a ve Türkiye'de Ankara'ya bir yardımda bulunmakta haklı mıydık?(abç)

Evet haklı idik ve o zaman Lenin'in izinde yürüyorduk. Çünkü, Kanton ve Ankara'nın savaşımı emperyalizmin güçlerini dağıtıyor, emperyalizmi güçten ve hükümranlıktan düşürüyor ve böylece dünya devrim ocağının, SSCB'nin gelişmesini kolaylaştırıyordu."' (Leninizm mi? Troçkizm mi?, Sol Yayınları)

Bu sözlerin hiçbir gerçekçi yanı yoktur. Suçluluk duygusuyla değil, yanlışı ne olursa olsun kör bir inatla savunma güdüsü vardır bu söylemlerde. Çin'de Kanton hükümeti 1924'te milliyetçi burjuva lider Sun Yat Sen'in ölümünden sonra dümeni emperyalistlerin yönüne çoktan kaydırmıştı. 1927 "Güz Hasadı Ayaklanması"nı kanla ve katliamla bastıran Çan Kay Şek açıkça emperyalistlerden yana tavır almış ve büyük bir komünist avı başlatmıştı. Bırakınız 1920'li yılları1949'da Çin'de devrim olduğu halde bile Stalin, Çin'in temsilcisi olarak Çan Kay Şek gibi azılı bir faşisti 'resmi temsilci' olarak tanımaya devam etmişti. İç savaş döneminde de bütün yardımlar yine Çan Kay Şek'e gitmişti. Stalin çocuk mu kandırıyor. Ankara'da kalalım biz. Tanrı aşkına birini bulun getirin, getirin sorsun Stalin yoldaşa: Kemalistler nerede ve hangi cephe de İngiliz- Fransız emperyalistlerinin güçlerini dağıttı? diye. Evet, evet bir kez bile! Ortada böyle bir savaş da, çatışma da yoktur. Dahası, İngiliz, Fransız ve ABD gemileri boğazlarda göründüğünde ve İstanbul bunlarla işgal edildiğinde alkışlarla karşılanmışlardır. Bu şakşakçılardan biride M. Kemal'in bizzat kendisidir ve karşılıksız bırakılmamıştır bu çömezliği, emperyalistler tarafından. Ne emperyalist güçleri dağıtması? Kim söylüyor bunları? Stalin bize neler anlatıyor?

Peki, 1925 Şeyh Sait isyanında da mı Anadolu işgal halindeydi? Ondan mı Kemalistler mazlum Kürt ulusuna saldırırken "emperyalist güçleri"ni dağıtmış sayılıyordu? Ya 1927 ve 1930 Ağrı direnişi? Ya 1937-38 Dersim?... Kemalistler bütün bu katliamları yaparken de emperyalist güçlerini dağıtmış oluyordu? Ve sen bu yüzden mi Kemalistleri, bu katliamlar karşısında destekledin? Bizim mazlum ulusumuz, çoluk-çocuk boğazlanırken, bu yüzden mi dünya kamuoyunu suskunluğa davet edip Kemalistlere silah verdin!?

Haksızdın Stalin yoldaş, haksızdın! Sen hiçbir zaman Kemalistlerin gerçek yüzünü görmedin! Ve sonra da görmek hiç istemedin!

Haksızdın Stalin yoldaş, haksızdın! Çünkü Kemalistler, emperyalistler dediğin İngiliz-Fransız- İtalyan... güçlerine silah sıkmak bir yana, bütün silah ve para ihtiyaçlarını hem bunlardan hem de sizden alıyorlardı, ve bu silahlar, yardımlarla önce Ermeni sonra Rum daha sonra ise bizzat Kürt ulusunun kafasını koparmada kullanıldı?

Ve haksızdın Stalin yoldaş; sen, sadece 1920-1923 arasında değil, Mustafa Kemal faşistine ölene kadar sınırsız destek vererek Türk halkının da faşist diktatörlük altında inim inim inlemesini seyrettin!... Stalin ve Komintern suçludur; Kürt ulusunun nezdinde suçludur, Türk, Ermeni, Rum milliyet ve milletlerinin gözünde suçludur. Tarihin bu hesabı sorması gerekir Stalin'den ve soracak.

DİPNOTLAR

1) Değerli arkadaşlar, bu konuda "Barışa Son Veren Barış" (Sabah Yay.) diye bir kitaptan yararlanamadığımızı söylemeliyim, olanak yokluğundan dolayı, bu eksikliği okura havale ediyoruz, elimizde olmadan.

2) Rus İmparatorluğu içinde, Kafkasya'da (Erivan, Karabağ...) küçümsenmeyecek bir Ermeni nüfus, I. Dünya Savaşı'nda Rus Ordusu saflarında yer aldılar. Bugünkü adıyla Türkiye'deki Ermeni nüfus ise Osmanlı ordusuyla birlikte savaşa katıldı, tıpkı Kürtler gibi. Savaş bitince "belki" özerkliklerini Osmanlı onlara verir umuduyla, tıpkı Kürtler gibi. Osmanlı ordusunun ise Almanlara teslim edildiğine vurgu yapmıştık bu

savaşta. İşte TC ve onun resmi amigoları bu durumu bile bile çarpıtarak, yalan söyleyerek, "*Ermeniler bizi içten yıkmaya çalıştılar*" diyerek, Rus topraklarındaki Ermenilerle Osmanlı "toprakları" üzerinde bulunan Ermenilerin tavır ve eylemlerini ikiyüzlüce çarpıtıyor ve katliama "akıllarınca" kılıf "haklılık" sunuyorlar utanmazca. Ermeniler'in, Kürtler'in vs. bu topraklar üzerinde en az 3.000 yıllık tarihi olmasını bir yana bırakalım, Enver Paşa, Sarıkamış'ta kendi ölen askerlerinin Ermeni, Kürt ve Arap olduğunu söyleyip bu yenilgiden biz bir şey kaybetmedik diye övünürken, itiraf ediyor Ermenilerin Osmanlı ordusunda savaştığını. Geçelim. Büyük katil postacı Talat'ın telgrafına bakın: "*Ermeniler'in Türkiye toprakları üzerinde yaşama ve çalışma hakkı bütünüyle kaldırılmıştır. Bu konudaki tüm sorumluluğu üzerine alan hükümet, beşikteki bebeklerin bile dışta tutulmamasının emrini vermiştir.*" (Belgeyi aktaran: Yves Ternon, Ermeni Tabusu, Belge Yay.)

Talat şöyle yırtınıyordu "*Ben Ermeni sorununda Abdühamid'in 30 yılda yapabildiğini bir günde yaptım*" (Talat Paşa Duruşması, Berlin, 1921, Pogrom Yay. Aktaran: Bolşevik Partizan Yay., Ermeni Sorununda Bolşevizm)

Ve nasıl mı başarmış Abdühamid'in 30 yılda başaramadığını? İşte olayın görgü tanığı (Siirt'te) bir Alman subay anlatıyor.

"*Yol kenarındaki bir tepede yarı-çıplak, kanlı binlerce ceset vardı, cellatların kurşun ve bıçaklarıyla bu cesetler yere serilmişti. Bazılarının azaları henüz hareket halinde, bir kısım ölülerin gözleri çıkarılmış ve bunların yanına üşüşen köpekler barsakları vücuttan ayırmışlardı. Nihayet Siirt'e geldik. Burada polisler ve ahali Hıristiyan evlerini yağma etmekle meşgul idiler*" (K. Burkay, Kürtler ve Kürdistan, Deng Yay., Cilt 1)

"*...Eğer yanlızca Ermeni erkeklerini öldürür, Ermeni karılarını hayatta bırakırsak, 50 yıl sonra yine milyonlarca Ermeni çıkar karşımıza. Kadın çocuk demeden kurutmalıyız kökünüzü ki bir daha maraza çıkarmayasınız*" –Yozgat'taki katliamın başında bulunan bu yüzbaşı Şükrü, İttihatçı ve Osmanlı mantığını hiç gizlememiş Ermeni sorununda... Bu vahşete tavır almak için komünist olmak gerekmez, biraz insanlıktan

nasibini almak yeterlidir sanıyoruz. Eğer tekrar aynı sahneleri görmek istemiyorsak... Neyse, Alman emperyalizmi bunları görmüyor ama ne kerametse bir asker görüyor(?) hem de bütün ordunun denetimi Almanlardayken(?)

3) Lozan Konferansında bile Kemalistler açık açık emperyalistlerle kol kola girdiği, Sovyetleri de dıştaladığı halde Sovyetler Birliği (doğrusu Bolşevik Parti) Kemalistlere yaranmak için yapmadıklarını bırakmamışlardır. Bu öyle bir hal alır ki giderek, Bolşevik Parti dün söylediğini bugün reddetmiş, yarın ise sanki bu lafları eden kendisi değilmiş gibi özeleştiri verme tenezzülüne bile gitmemiştir. Bunları bu kitabın II. Cildine bırakıyoruz.

Halifelik kurumu gelinen aşamada (1918 sonrası) emperyalistleri son derece rahatsız eden bir kurum haline gelmişti. Buna Abdülhamid'in ağzından bir yakınma örneği vermek isteriz; "...*Fransızlar bize eskisine nazaran daha az sevimli gelmektedirler. Bunda bizden Tunus'u almalarının dehli olduğu gibi, idare şekillerinin "Cumhuriyet" olması da rol oynamaktadır. Çünkü bizce hükümdarın hakim olmadığı yerde intizam devam edemez*" (aktaran M. Özyüksel, Bağdat Demiryolları)

Gerçekten emperyalistler o güne kadar Osmanlı İmparatorluğundan kopardıkları her ülkede "Cumhuriyet" ilan etmişlerdi. Halifenin dinsel etkisini de kırmak için. Ama artık imparatorluktan kol-bacak koparıp, bu yollarla dini otoriteyi "zayıflatmaya" gerek kalmamıştı. Mondros mütarekesi ile çökmüştü Osmanlı. İyi ama emperyalistlerin elinde bulunan Irak'tan Hindistan'a kadar bir sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde bulunanların çoğu müslümandı ve halifelik kurumunun bunlar üzerinde küçümsenmeyecek etkisi vardı? Emperyalistler artık Halifelik kurumundan faydalanmayı değil kurtulmayı düşünüyorlardı. Bu kadar muazzam nüfus içinde yatırdıkları veya yatıracakları sermayeyi "Halifelik kurumunun" iki dudağı arasına terk etmeyi, ayrı bir otorite kaynağını yaşatmayı hiç mi hiç düşünmüyorlardı. M. Kemal eliyle adım adım yönlendirilerek önce bu yıpranmış kurumu prestij olarak daha çok yıpratılacak, eli ayağı bağlanacak, sonra da yine aynı taktiklerle ortadan tamamen kaldırılacaktır.

4) Sayın okurlar, Kemalist dönemde, Kürtlerin istemlerine katliam ve toplu imhayla verilen bir yığın savaş var bizzat M. Kemal'in emriyle. Bunun için ***Uzun Yürüyüş*** sayı 17'de Ata Yadigar ve Ferhat Korkmaz arkadaşların derlediği (farklı bir gözle de olsa) "**Sömürgecilik**" yazılarını okumalarını öneririm. Yapılanlar konusunda gayet güzel bir yazı.

5) Burada kast edilen 1919-1923 yıllarına ilişkin Komüntern'in, "Kemalizm" hakkındaki düşünceleri ve bu tarihlere ilişkin söylediklerimiz. Yoksa Komüntern 1943 yılına kadar varlığını devam ettirmiştir.

6) Bizim buradaki bu bakış açımız (aynı zamanda ÇKP'nin de Stalin'e aynı noktalarda eleştirisi var Çan Kay Şek konusunda, Sabah Tufanı, Cilt 1)

Troçki cephesinin Stalin saldırılarıyla karıştırılmamalı. Troçkistler, Stalin'in bazı hatalarını kullanırken doğruyu yerine koymak için değil, hayatı hizipler arası bir maratonda geçmiş sözde "sol" özünde "sağın sağı" Troçki'nin tasfiyeciliğini kutsamak, kapatmak için kullanırlar. Eğer bir "doğru" bir yanlışı kapatmak için kullanılıyorsa bu da apayrı bir oportünist taktiktir. Troçkistlerin bu konudaki hamaratlığını biliyoruz. Mao, Stalin'i eleştirirken haklıydı, çünkü yanlışları reddederken ML ilkelere dayanıyor, Marksist cepheden yaklaşıyordu soruna.

Troçki, Stalin'e saldırırken özellikle yurtdışına çıktıktan bir müddet sonra kendi tasfiyeciliğini, yıkıcılığını saklamak istiyordu. Bunlar çok farklı şeyler. Troçki "bazen" doğru "eleştiriler"i de kullanıyordu Stalin'e karşı, ama siz de kabul ediniz ki bozuk saat bile günde iki defa doğruyu gösterir. Bunlar birbiriyle karıştırılmamalı.

9. BÖLÜM

1919'LAR DÜNYASINDAN SEVR'E DOĞRU

1917 Ekim devriminin hemen ertesinde 4 Aralık 1917'de, Bolşevik Parti Almanya ve Avusturya ile barış görüşmelerine girişir. Brest-Litovski'de amaç zaman kazanmak, düşman gçlerini bölmek, devrimin ayağını sağlam yere basmasını sağlamak hiç olmazsa bir cephede soluk alınacak yer açmaktır kendine. Devrimin Dışişler Komiserliğine (Dışişleri Bakanı) getirilmiş olan Troçki katılır bu barış görüşmelerine. Bolşevik Partisini de arkasından sürüklediği bu görüşmelerde "Ne Savaş, Ne Barış"tır Troçki'nin sloganı. Yani amaç emperyalistleri oyalama. Troçki olaylara önderlik etmeden ziyade olaylar peşinden koşan ama herkesten daha fazla bağırmakla ünlüdür. Bir dünya devrimi hayali içindedir Troçki bu sloganı atarken. Troçki'nin bu hayale kapılmasının zemini de vardır o sıra. Dünyanın bir çok yerinde Rus devriminin etkisiyle komünist partiler ve Sovyetik tipi örgütlenmeler çıkmıştır ortaya. Avrupa kaynamaktadır. İngiltere ve Fransa'da, Hollanda'da vs. işçiler Sovyetlere karşı dövüşen emperyalist güçlerin (kendi emperyalistlerinin) asker, erzak, muhimmat gönderme politikalarına karşı çıkarlar. Limanlarda savaş gemilerine mal yüklemeyi reddederler, savaş karşıtı Spartakistler ayaktadır; dahası ellerinde az da olsa askeri güçleri de vardır Berlin'de. Bavyera'da (Münih ve çevresi) ard arda ayaklanmalar olmaktadır. Troçki'nin aklını başından alan olaylardır bunlar. Evet her ne kadar bu ülkelerde devrim sonuca gitmese de emperyalistlerin cephe gerisi onları kara kara düşünmeye zorlar. (Cephede de bazı İngiliz-Fransız savaş gemileri Kızıl Orduya ateş açmayı reddeder)

Ama devrim kendi toprakları üzerinde ondört devletle ve beyaz ordu artıklarıyla kapışmaktadır. Troçki önünü Avrupaya çevirmiş arkasındaki olaylardan bihaberdir. Herhalde bir ara dönüp arkasına bakar ki o da ne? Ortaklık toz dumandır. Bu sefer ise aynı keskinlikte hiç kusur etmeden barış için samimi olduğumuzu anlasınlar diye ***"Kızıl Ordunun fes edilmesini"*** ileri sürer. Bunun anlamı emperyalistler karşısında "kendi kendine ateş etmektir." Bir kez daha "aşırı sol"(!)dan "aşırı sağa" fırlayıp gider Troçki. Devrimin ne antreman ne de fikir cimnastiği yapacak zamanı vardır. Lenin'in önerisi üzerine Bolşevik Parti 22 Şubat 1918'de Troçki'yi çekip alır Dışişeleri Komiserliğinden; Çiçerin getirilir yerine. 3 Mart 1918'de de Brest-Litovski anlaşması imzalanır. Bu şartları pek güzel değerlendiren Karl Radek, Bakü'de 1920 yılında yapılan Doğu Halkları Kurultayı'nda şöyle diyecektir:

"Brest-Litovski"yi niye imzaladık? Biz, silahlı Alman kapitalizmi koşullarını bize dikte ettirmek için kapımıza dayandığında kendimizi savunacak gücümüz olmadığından Brest-Litovski'de öz topraklarımızı işçilerimizi-köylülerimizi feda ettik."

Evet emperyalistler bir yandan Rus Devrimini boğmaya çalışırken, diğer yandan kendi cephe gerilerindeki bu ayaklanmalar onların savaşı daha da boyutlandırmasını engeller. Bu ülkelerde devrim olmaz elbette ama bu gelişmeler Rus devriminin ilerlemesinde, zaferinde, küçümsenmeyecek katkılar sağlar. Boğuşma sürmektedir orada. Ama emperyalistler kızılordu karşısında hızla gerilemektedir.

Neden bu tekrar? Aslında küçük bir eksiğimizi kapatmaya çalışırken, Anadolu'daki gelişmelerin ve oynanan tezgahların Rus devrimi üzerinde hala döndüğünü okura unutturmamak için uzattık bunu. Şunu da söylemiş olalım ki en önemli nokta da budur; eğer büyük Ekim Devrimi gibi bir olay gündeme gelmemiş olsaydı bugün yeryüzünde TC diye bir devlet ya bulunmayacaktı ya da bugünkü sınırların dörtte birinde Kuzey Kıbrıs "Cumhuriyeti" gibi küçücük bir parçaya ancak sahip olabilecekti. TC bugünkü varlığını "Büyük Ekim Devrimi'ne" borçludur. TC'yi kuran Rus Devrimi değildir, aksine TC'yi zorla kurdurmaya iten emperyalistlerin "Rus devrimi korkusudur." Eğer büyük Rus İmparatorluğunu proleterya devirmeseydi, Sykes-Picot anlaşması

yürürlükte kalacak. Başta boğazlar olmak üzere birçok bölge sömürge statüsünde kalacak, Osmanlının bu şürekaları şimdi ortalıkta olmayacaklardı. TC'nin oluşmasında Rus devriminin dolaylı, emperyalistlerinin ise "direkt" rolü olmuştur.

KEMALİSTLERDE SÖZ VE EYLEM

Daha önceki bölümde Ezurum ve Sivas "kongre"lerinden örnek verirken Erzurum toplantısının bildirisinden bir alıntı vermiş, Ermeni tehditi gerekçeleri ile Kemalistlerin diğer ulusları yanına çekmek için bol bol Abdülhamid vari Pan-İslamist propagandaya ağırlık verdiğini görmüştük; tıpkı Jön-Türklerin ilk başa geçtikleri yıllarda yaptıkları gibi. Şimdi Kemalistlerin ağzından dökülüyordu aynı sözler. "Kardeşlik", "eşitlik", "din ve kültür birliği" vs. vs. gibi laflar doldurmuştu yine ortalığı. Bakınız, İstanbul hükümetinin de onayladığı Erzurum ve Sivas "Kongre"lerinde açıklanan "Misak-ı Milli"yi nasıl açıklıyor Kemalistler.

"Madde 1: Osmanlı Devletinin... 30 Ekim 1918 tarihli mütareke imzalandığı vakit düşman ordularının işgali altında bulunan yerlerin mukadderatının... bu mutarcke hududu içinde Türk ve İslam ekseriyeti ile meskun bulunan kısımların tümü fiilen veya hükmen hiçbir suretle ayrılık kabul etmez bir bütündür" (A. İpekçi, İhtilal'in İçyüzü, Aktaran: Hasretyan) Dikkatli bir okur, Erzurum ve Sivas 'kongre'lerinde kabul edilen bu maddenin Jön-Türkler'in Kanun-i Esasi'sinin 1. Maddesiyle aynı olduğunu fark etmiştir. Kanun-i Esasi'nin 1. maddesi de "Osmanlı devleti... vilayetleri ve imtiyazlı eyaletleri kapsıyan bir bütündür. Hiçbir suretle bölünemez" diyordu. Yukarıdaki madde Türk unsurunu özellikle belirtirken diğer uluslardan "islam ekseriyeti" olarak bahsediyor, Türk-İslam sentezi ortaya atılıyor. Ayrıca tekrar olmasına rağmen belitmeliyiz ki, tıpkı İttihatçıların 1902'de Paris'te yaptıkları kongrede (2. kongre) hemen 1878 Berlin Kongresi kararlarını onaylayıp emperyalistlere sizin kararlarınıza saygılıyız der gibi Kemalistlerin de daha Erzurum ve Sivas Kongreleriyle empeyalistlere verdikleri mesaj, "evet önümüze koyduğumuz her şeyi kabul ediyoruz" demekten

başka birşey değildir; tıpkı İttihatçıların yaptığı gibi. Yani önce emperyalistlere güvence verme yolunu seçmişlerdir. Bu, "al gülüm-ver gülüm"dür. Peki emperyalistler Kemalistlerin bu "gülüm" politikasına cevap vermişler midir? Evet, hem de anında, bakın neler anlatıyor kiralık kalemşör Lord Kinross:

"Bundan biraz sonra (Erzurum "Kongresini kastediyor yazar, O. A) Albay Rawlinson Londra'dan emrindeki askerlerle birlikte bölgeden ayrılıp durumu Ermenistan sınırları içinde sayılan Sarıkamış ve Kars'tan izlemek emrini aldı. İngilizler, Anadolu'daki mevcutlarını azaltmaya başlamışlardı. Batum limanın boşaltılması da düşünülüyordu." (Atatürk)

Bu danışıklı dövüşün, yani "oyunun" döndüğü yıllar daha Haziran 1919'dur. 1920 bile değil. Kemalistler ilerledikçe, yerleştikçe, emperyalistler önünü açarak kenara çekiliyor, buyur ye diye. Yine biliyoruz ki Kemalistler Eylül 1920'de Ermeni Taşnak Partisinin zorla yan yana getirdiği birliklere karşı savaş açtığında İngilizler hem seyredecek (Stalin'in ifade ettiği gibi) hem de daha da geriye çekilerek bu sefer Kemalistleri Batum'a doğru yönlendireceklerdir. Kızılordu çıkaracaktır Batum'dan Kemalistleri. Bizim esas dikkat çekmek istediğimiz noktaya gelmek istiyoruz; M. Kemal, Erzurum ve Sivas toplantılarında "Ermeni Tabusu" yaratarak diğer ezilen ulus ve milliyetleri "islamlık" adına tıpkı İttihat ve Terakki yanına çekmeye çalışırken; ileri gelen Kürt aşiret reislerine de mavi boncuk dağıtıp "özerklik" vs. gibi kavramlardan bahsetmeden de geri durmuyordu. Mayıs 1920'de Meclis'te ettiği şu laflara bakınız:

"Meclisi Alimizi teşkil eden zevat yalnız Türk değildir, yalnız Laz değildir, fakat hepsinden mürekkep anasır-ı islamiyedir." (Söylev ve Demeçler)

Bu tipik İttihatçı "Osmanlıcılık" taktikleri, Kürtlerin başından onlarca kez geçmesine rağmen bir kısım Kürtlerin Kemalistlere yanaşmasını sağlar gene de. Jön-Türkler de hepimiz Osmanlıyız; Ermeni, Kürt, Türk, Arap yok dememişler miydi? Demişlerdi de ne yapmışlardı; Önce Adana-Dörtyol'da Ermenileri katletmişlerdi (1909) Ardından Dersim'i ablukaya alıp saldırmış sonra da bağımsızlık ilan eden Balkan uluslarının boynuna binmişlerdi.

Kemalistlerin elinde "Osmanlılık" kavramı şimdi "İslamlık" kavramı ile yer değiştiriyordu yüzsüzce. Kemalistler de "kardeşiz, islamız, bir anadan bir babadan olmuşuz" derken aslında "kardeş" diye hitap ettikleri ezilen uluslara "kölelik hakkı" verdiklerini ispat edeceklerdir yine İttihatçılar gibi. Profesör Hasretyan'ın dediği gibi Kemalistlerin bu iki yüzlü politikaları Kürt sorununu çözmek şöyle dursun, Kürt ulusal ayaklanmalarının başlıca nedeniydi. Somut örnekler verelim. 1919 Eylül'ünde Kürdistan Teali Cemiyeti önderliğinde Malatya'da Kürtlerin bir isyan hazırlığı içinde olduğunu öğrenen M. Kemal hemen oraya ordular yollamayı ihmal etmemiştir. Alay Kumandanı İlyas'a yolladığı talimatı alıyoruz buraya.

1) Firarilerin süratle derdestleri (yakalanmaları, O. A)

2) Kürtlük ceryanına asla müsait zemin bırakılmaması

3) Malatya'da muasarrıflığın Jandarma kumandanı Tevfik Bey tarafından deruhte edilmesi, münesip ve sahibi namus ve hamiyet bir zatın da Harput'ta makamı vilayeti serian (bir an önce O. A) işgal etmesi.

4) Malatya ve Harput'taki Kuvayi hükümeti tamamen ele alarak millet ve vatan aleyhinde hiçbir icraata meydan verilmemesi

5) Firarilere uyanların biaman ve merhamet imha edileceğinin tamimi ve namuslu halkın hakiketen haberder edilmesi

6) Mevcudiyeti milliyemizi tehlikeye sokacak olan ecnebi askerlerine de mukabele olunacağının dergiş edilmesi ve terbibatı ve tedabirinin iş'arını rica ederim." (M. Kemal, Nutuk, Cilt I, İstanbul, 1962 baım)

İki noktaya dikkatini çekmek isterim okurun. 1) İsyancıları sadece imhayla sınırlı değildir bu talimat aynı zamanda "tehlike" arz edecek yerlerin de (Harput-Elaziz) işgaline emir veriliyor. 2) Burada bahsedilen "ecnebi askerleri"den kasıt, Kürt illerinde askeri üniformayla dolaşan İngiliz ajanlarıdır. Noel gibi... İngiliz emperyalistleri bir taraftan Kemalistleri desteklerken, bir taraftan da "ne olur, ne olmaz" diye Kürdistan'ın nabzını elinde tutmak için Noel gibi askeri ajanları kanalıyla Kürt aşiretleri ve ulusal örgütlerle bağlarını sürdürmeye devam etmişlerdir. Bu askeri ajanlar bölgelerden haber ve ileri gelen Kürt aşiret reisleriyle ilişkiden başka hiçbir yetkisi yoktur ve olmamıştır. Bunlar bölgede İngiliz emperyalistlerinin gözleridir.

Malatya'da, Kürdistan Teali Cemiyetinin başlatmaya hazırlandığı bu ayaklanma, direniş daha başlatılmadan Kemalistlerce ezilmiştir. Bu hareket ülkemiz toprağındaki Rum ve Ermeni başkaldırılarından sonra ilk anti-Kemalist başkaldırıdır diyebiliriz. Bu bakış açımız, söylemimiz, ezilen ulus ve milliyetler nezdindedir. Kürdistan Teali Cemiyeti bu sefer çalışmalarını Hafik, Zara, İmranlı, Suşehri, Refahiye, Kemah, Divriği, Kangal, Ovacık, Kuruçay, Hamo, Zımara ve çevresinde yoğunlaştırdı. Tarihte Koçgiri Kürt Hareketi olarak anılan bu hareketin en büyük destekçisi Dersim idi. 15 Kasım 1920'de Hozat'ta toplanan Aşiret ileri gelenleri Ankara Hükümetine şu notayı çekiyorlardı:

1) Kürdistan muhtariyet idaresine muvafakat eden İstanbul saltanat hükümeti'nin de resmen kabul edip etmeyeceğinin açıklanması.

2) Kürdistan muhtariyet idaresi hakkında M. Kemal hükümetinin görüş noktası ne olduğu hususunda Dersimli'lere acele cevap verilmesi.

3) Elaziz, Malatya, Sivas ve Erzincan mıntıkaları hapishanelerinde mevcut bütün Kürt mevkuflarının hemen serbest bırakılması.

4)) Kürt çoğunluğu bulunan mıntıkalardan Türk hükümeti idare memurlarının çekilmesi.

5) Koçgiri mıntıkasına gönderildiği haber alınan askeri müfrezelerin derhal geri alınması.

Meço Ağa'nın kaleminden çıkan ve bütün Koçgiri ve Dersim ileri gelenlerince de imzalanan bu muhtıraya, cevap verilmeyince o sırada Kürtlere "sözde" özerklik vaat eden Sevr Anlaşması olmuştu (buna ilerde değineceğiz). Dersim ve Koçgiri, Kemalistlerden bir cevap alamayınca bir telgrafla Sevr Antlaşmasına atıfta bulunarak Ankara'ya şu teli çekerler.

"Ankara Büyük Millet Riyasetine;

Sevr'e muahedesi mucibince; Diyarbekir, Elaziz, Van ve Bitlis vilayetlerinde müstakil bir Kürdistan teşekkül etmesi lazım geliyor... Bu teşekkül etmelidir, aksi taktirde bu hakkı silah kuvvetiyle almaya mecbur kalacağımızı beyan eyleriz" (Aktaran: Hıdır Göktaş)

Gerçekten Sevr antlaşmasında (bu hiçbir zaman ciddiyet taşımayan bir antlaşmadır) Kürdistan, Kürtlere "özerklik" gibi şeyler geçiyordu; tıpkı 1919 Paris Konferansında "Ermenistan devleti"nin adı geçtiği gibi. Emperyalistler nasıl Erzurum, Erzincan, Sivas, Kars... vb. yerleri Ermeni Devleti bölgeleridir diye gösterip Kemalistleri de onların üstüne yolladılarsa -tavşan kaç tazı tut diye- işte şimdi de Kürtlere oynuyorlardı aynı oyunu. Söz ve Eylem! Bakınız bunu en yetkili ağızlardan biri nasıl itiraf ediyor. İsmet İnönü'nün 'Hatıralar'ında aktardığı bu olay Lozan Konferansı'nda geçiyor. Her önemli meselede Ankara hükümeti ile işi pişirmiş olan emperyalistler, sıra azınlıklar sorununa gelince ortada hiçbir şey olmadığı halde (ezilmiştir çünkü azınlıklar ve ezilen uluslar) bol bol tantana yapınca; İnönü kızıyor bu boş gürültüye ne lüzum var diye. O zaman bir İngiliz diplomat (Lord Curzon olmalı, isim vermemiş) şöyle diyor İnönü'ye;

"İsmet Paşa! Senelerce çok şeyler söyledik, çok şeyler vaat ettik. bütün dünyada çok taahüt altına girdik. Şimdi bunlara son verirken, bu kadar merasim yapılmasını neden yadırgıyorsun?" (İ. İnönü, Hatıralar 1. kitap)

Aslında, sadece azınlıklar üzerinde "merasim" değildi bu; Lozan Konferansının kendisi başlı başına bir merasimdi, çünkü Lozan'a gelene kadar bütün meseleler zaten bitirilmişti; Ermenistan ve Kürdistan hayalleri emperyalistlerin açık çekleri ve oyunlarıyla zaten yok edilmişti. Bırakınız bunları kapitülasyonlar sorunu bile bitmişti. Oralara girmeyelim şimdi. Evet, Koçgiri Kürt hareketinin bu taleplerinin üzerine orduyla gidildi ve Koçgiri direnişi yenildi. Tıpkı İttihatçılar'ın yaptığı gibi; söz ver yatıştır, sonra ayrıştır ve yok et teker teker. Olan buydu. Biz Kürt hareketlerinin yenilgi nedenlerine veya olayların detayına giremeyeceğiz ve bu konuya ilişkin Kürt yazarlarının daha iyi araştırmaları var. Söz ve Eylem! Büyük öğretmen Karl Marks'ın dediği gibi:

"...Partilerin sözlerini ve emellerini onların kuruluşlarından ve gerçek çıkarlarından ayırdetmek, kendileri hakkında düşündükleri ile gerçekte ne olduklarını birbirinden ayırdetmek gerekir."

Kürtler'in özerklik" talebinin üstüne bile silahlarla, toplarla gitti Kemalistler ve ne yazık ki bu top ve silahların bir kısmı da Sovyetler Birliği ve Bolşevik Parti'ye aitti. Sovyetlerin, Kemalistlere anti-emperyalist savaşıma "destek" diye verdiği bütün silahlar, Ermenilerin, Kürtlerin ve anti-Kemalist hareketlerin başında patlamıştır. Ve hiç bir zaman İngiliz-Fransız ve İtalyan emperyalistlerine yönelmemiştir bu silahlar Kemalistlerin elinde.

Bu siyasal hata Kemalist hareketi başından beri yanlış değerlendirme, ülkemiz toprağında "karşı-devrimi" beslemiştir farkında olmadan. Sonrası suçtur bunun, hata değil.

Eğer Bolşevik Parti, Kemalist hareketin oraya çıktığı 1919 tarihinden itibaren, bu hareketin bizzat emperyalistler eli ve desteğiyle ortaya çıktığını farketmiş olsaydı, Kemalist hareketin başından beri hakların ve ezilen ulusların baş düşmanı olduğunu fark etseydi, herhalde gelişmeler daha farklı bir seyir izlerdi.

Bu aynı eleştirilerimiz İttihat ve Terakki'ye Bolşevik Parti'nin yanlış yaklaşımı içinde gerçerlidir. Bu kısmı şöyle bağlayalım; Kemalistler başından beri gerek Erzurum ve Sivas "Kongre"lerinde toplantı yaparken emperyalistlerle kol kola olduğunu ve bizzat bu toplantılarda çeşitli sıfat ve yetkilerde emperyalistlerin, olayların gözlemcisi olduğuna şahit olduk. Dahası Erzurum toplantılarında da Kemalistler rahatsız olmasın diye bizzat İngilizlerin askerlerini daha doğuya çektiğini gördük. Yine Stalin yoldaştan bir alıntı da belirttiğimiz gibi Kemalistler ile Ermeniler savaşırken bu savaş İngiliz emperyalistlerinin burnunun dibinde olmaktadır. (Sarıkamış, Kars, Ardahan... Eylül-Ekim 1920) ve emperyalistlerin "tarafsızlığı"ndan söz etmişti Stalin bu savaşta ve buna dikkat çekmişti. Yine emperyalistler söz de Sevr antlaşması'na göre Kürtler'e "özerklik" vaad etmişlerdi ama Kemalistler Kürtler'e saldırırken sevinçten havalara uçuyorlardı. Çünkü kendileri de Irak'taki Kürtler'i katletmekle meşguldürler aynı zamanda. Karışmama siyaseti bir destektir aslında.

İsmet İnönü "Hatıralar"ında bu yılları ve hep iç isyanları bastırdıklarını anlatırken, emperyalist işgalci güçlerin kendilerine hiç dokunmayışı sonunda kendi dikkatini de çekmiş ki bakın neler itiraf ediyor döktürürken:

"Galip devletler Milli mücadeleye neden fırsat verdiler, niçin seyirci kaldılar diye zihinlerde bir tereddüt hasıl olabilir."

Evet, bizzat İnönü kendi ağzından emperyalistlerin (o, galipler diyor) Kemalist hareketi sadece seyrettiklerini söylüyor; sözüm ona "fırsat" verdiklerini söylüyor. Bu yazının devamı ve gerekçeyi okuyunuz şimdi lütfen: *"Bu tereddütü ortadan kaldırmak için söyleyelim ki onlar kuvvet sarfederek Anadolu hareketini bastırmaya pek meyilli değillerdi. Gerçi bunu zaman zaman denemek istediler. Fakat Birinci Dünya Harbinin ağır yorgunluğundan ve ıstıraplarından sonra, Anadolu'ya muntazan kuvvetler sevkine kendi milletlerince yeni bir sefer gözü ile bakılıyordu. Bu bakımdan Anadolu'ya muntazam kuvvet göndermeyi mümkün görmüyorlardı."* (Hatıralar, I. kitap)

Bunlar, emperyalistler ile Kemalistlerin en ufak bir çatışmaya girmediğinin itirafıdır. Hem de olayların içindeki ve ikinci adam "Milli Şef'in ağzından! Gelelim şu Milli Şef'in gerekçesine. Bu "gerekçe" diye ortaya attığı "basit ve basit olduğu kadar da çocukları bile kandıramayacak bir gerekçedir. Ama şu da bir gerçek ki "yılana kendi kuyruğunu ısır" diyemezsin veya kendi kuyruğunu ısırmasını yılandan bekleyemezsin. İşin doğrusu emperyalistler Kemalistler gibi bir maşa bulduklarından, yapmak istedikleri herşeyi Kemalistler çok güzel bir şekilde yaptıkları için Kemalistlere hiç müdahale etmiyorlardı, yoksa yorgunluktan değil. Biz bu emperyalist ağababalarını iyi tanırız; hiç yorulmadan tam 25 yıl Vietnam halkıyla savaştılar, Falkland adaları gibi dört çadırlık yer ellerinden gitti diye hem dünyayı ayağa kaldırdılar, hem de etmediğini bırakmadılar Arjantin'e.

Biz emperyalizmin niteliğini İnönü'den öğrenecek değiliz; bu laflarla çocuk mu kandırıyor İnönü. Aynı yıllarda Rus devrimine saldırıyor yorgun değil de ve yine Irak'ta Şeyh Mahmud Berzenci'ye Şeyh Taha'ya, Simko'ya saldırıyor cin gibi de bu "milli mücadele" (!)ye sıra gelince neden şu emperyalistler "yorgun" oluyor tanrı aşkına? Buna rağmen, bu itirafları için İsmet İnönü'ye teşekkür borçluyuz. Çünkü o yaşadıkları olayları anlatırken M. Kemal'e göre daha dürüsttür. Biliyorsunuz yine İsmet İnönü'ye göre şu resmi ideolojinin amigolarının "Dört yıl kanlı-şanlı" savaş diye ortalığı velveleyle kan gölüne çevirdikleri palavra edebiyatına yine İnönü kendi ağzıyla toplam kırk

günlük savaştır diyor. Yani yaşanan başka anlatılan ise bambaşka olmuştur bu çanak yalayıcıların elinde ve bir de şu despot aydınlar sayesinde. İnönü bile bu yalakaları dinlerken "vay anası neler olmuş da bizim haberimiz olmamış?" demiştir mutlaka.

İşte şimdi büyük şov başlıyor!

İngiliz Avam kamarasında Dışişleri sözcüsü Cecil Harusworth, iki ayrı konuşmasında; *"Yunanlıların İzmir'de Türkler'i katlettiklerini ve bunun limanda demirli bulunan müttefik gemilerinin gözü önünde cereyan ettiğini... Times muhabiri işgal kuvvetlerinin İngiliz ve Fransız koruması altında toplanması gerektiğini"* öne sürüyordu.

"İzmir'deki İngiliz kıdemli deniz subayı kumandan Fitzmaurice, Aydın vilayeti için tek barış şansı Yunan askerlerini İzmir sancağından çekmektir" diyordu.

Amerikalı Amiral Mark Bristol da Washington'a açık açık; "eğer (Venezilos'un) istediği gibi davranmasına izin verilirse, gerek Balkanlarda gerekse Küçük Asya'da nezih bir çözüm olasılığını tamamen yok edecektir." diyordu.

İyi hoş da Yunanlılar ne diyordu acaba? Yunanlılar birbirinin suratına bakıyorlardı, sanki birbirlerini yeni görüyorlarmış gibi gözleri araba farları kadar büyümüştü. Yahu bunlar daha bir ay önce bizi kendi gemileriyle buraya getirmediler mi? Yoksa bunlar başka bir bunlar Aslında bunlar, başka bir bunlar değil, bizzat onlardı, İngiltere ve ABD! Aslında suç hem onlar hem de bunlar olan İngiltere ve ABD'de değildi. Suçun büyüğü Yunanistan ve onun başkanı Venizelos'taydı. Ermenilerin başına doğuda ne çoraplar örüp katliama giriştiklerini görememişti. Hem Ermenilere Erzincan, Erzurum, Sivas, Kars...ta devlet vaad eden hem de aynı anda M. Kemal'i o bölgelere üç orduyla birlikte gönderen ve eline hükümetler ve ordu üstü yetki verenin bunlar olduğunu görememişti. Yani bunlar, hem onlar, hem bunlar, hem de öbürleri olabiliyorlardı aynı zamanda. Yoksa, bir askeri generalin şeytan dürtmeden açıklama yapıp politik tavır koyamayacağını (eğer o ülke askeri bir rejimle idare edilmiyorsa) biraz politik bilinci olan insan bilir. Haziran 1919'da yapılıyordu bu Yunan karşıtı propagandalar, İngiliz ve ABD kurmayları tarafından. Bu sefer Batı Cephesinde aynı oyun sahneye koyuluyor, onun tezgahları döşeniyordu. Tavşan kaç, tazı tut!

DİPNOTLAR

1- Bu sözlerimizden ne program eleştirilmez ne de program dört-dörtlüktür diye anlam çıkarılmamalıdır. Bizim burada atıfta bulunmaya çalıştığımız, sözüm onlara Kaypakkaya'yı aştığını ya da her olumsuzluğu onda arayıp her başarısızlık sonrası, Yahudi tüccarın iflas edince eski defterleri karıştırması gibi İbrahim'i karıştırmaya çalışanlar içindir; (ki bir de programı savunduğunu iddia edip, söyledikleri ile yaptıkları bambaşka olanlar var ki, bunlar bambaşka bir eleştiri konusu.) Bugüne kadar Kaypakkaya'yı eleştiri konusu yapıp onda eksiklikler arayanlar, sadece ve sadece sınıf mücadelesinin kızgın ateşinden kaçmak için, pasifize olmak için ve buna da siyasi bir kılıf bulmak için böyle bir işe giriştiler. Ayrılıklarda, gidişlerine gerekçeler yaratmak isteyenler ne gariptir ki bu programı geliştirip güçlendirmek için hiçbir "neden" bulamadılar kendilerinde. Eğer bir parti gövdesi içinde hiç kimse programı detaylandırıp güçlendirmiyor, günümüze uygulama konusunda emek harcayıp bilince çıkarmıyorsa ve bu uğurda hiçbir kalıcı çalışma ortaya çıkmamışsa herhalde bütün bunların nededini daha başka şeylerde aramak gerekiyor. Derler ki, "eşyalar kendi tabiatına uygun şeyleri etrafında toplar" bu doğru söz her zaman geçerli değildir. Eşyalar bazen kendi tabiatına uygun olmayan şeyleri de kendi etrafına toplar, eğer hakimiyet 'kendi uygun olmayan'a geçmişse bunu ayırd etmenin en iyi yolu söz ve eylem arasındaki fark ve tutarlılık ya da ayrılıktır. O zaman oraya bakmak gerekir.

2- Stalin yoldaşın, bir yandan muhalefetin "sağ" ve "sol" hatalarını eleştirirken haklı olarak diğer yandan özellikle muhalefeti eleştirdiği "sağ" hataları muhalefeti tasfiye ettikten sonra devam ettirmesi, eleştiriyi yanlışın yerine "doğru"yu koymak için değilde, muhalefeti tasfiye için "malzeme" olarak kullandığı göze çarpmaktadır. Lenin yoldaş, birkaç kez Stalin'i hoşgörüsüz ve kaba olmakla eleştirmişti. Bu yeterli bir eleştiri midir? Veya bu eleştiriden yola çıkarak şöyle demek mümkün mü? Stalin hoşgörüsüz olduğu için mahalefete tahammülü yoktu? Bu sözlerin bir gerçekliği var ama temeli gözden saklıyor.

Lenin, bu hoşgörüsüzlüğün kaynağını görmüyor. O ise parti öğretisine gelip dayanıyor; Stalin'in hoşgörüsüzlüğünün nedeni "monolitik parti" (tek çizgi, tek sesli parti) anlayışından kaynaklanıyordu. Yoksa parti içinde bir sekreter istediği kadar hoşgörüsüz olsun bu kadar zarar veremez. Bir yandan komünist parti içinde "muhalefetsiz" oluşumu savunacaksın, diğer yandan muhalefetin ayrı bir parti veya örgüt olarak yapılanmasını da yasaklayacaksın? Peki farklı düşünenler nasıl ifade edecek farklılığını? Bu proletarya diktatörlüğü kavramına tek gözle bakmaktır ya da işin sadece "diktatörlük" yanını görmek, proletaryanın esas yanının proletarya demokrasisini göz ardı etmektir. Soruna böyle tek gözle baktınız mı diktatörlük ve terör körleşir. Partinin yaptığı her şeye kafa sallamak zorunda kalırsınız. Sallamazsanız siz bilirsiniz. Stalin yoldaş işin bu diktatörlük yanını ön plana çıkardığından muhalefeti disiplin, hapis cezası, sürgün ve idamlarla önlemeye çalıştı. Bir Troçki'nin Çarlık yöntemleri ile sürgüne gönderilmesi insan vicdanının kabul edeceği bir olay değil. Bu boğanın önünde kırmızı pelerin sallamak gibi bir şeydir; çek git demektir karşı devrimcilerin yanına hatta gitmesi için de arkasından iteklemektir. Troçki elbetteki hiçbir zaman Marksist değildi ve olmadı ama bazen "sol"(!)a bazen "sağ"a bazen de rampa aşağı yapmasına rağmen bir devrimciydi. Onun için Bolşevik partiye katıldı ve Lenin kabul etti onu; hem de sevinerek. Bu özel bir ittifaktı Mao'nun dediği gibi ve Lenin bunlarla yürümesini bildi. Stalin'i bu hoşgörüsüzlüğe iten "monolitik parti" anlayışı olmuştur. Lenin bunu göremedi, köklerini ortaya çıkaramadı ama Mao tam da bu noktada katkılar sundu, adımlar attı. Sosyalist kazanımlar bir tek kişinin "dudaklarının arasına" bırakılamaz bu Mao bile olsa. Ama Mao hiç de "bir kişiye" ipotek etmedi bu dev kazanımları, aldı eline kağıt kalemi ilk duvar gazetesini (Dazu-Bao) kendi götürdü astı Pekin duvarlarına, "herkes konuşsun, eleştirsin" dedi. Herşeyi Sovyetlerden öğrenelim diyen bürokratlara ve revizyonistlere karşı çıktı. Güzeli alalım, kötüyü reddedelim diye Sosyalist inşa "birey inisiyatifine" bırakılamaz. Lenin; "Proletarya demokrasisi burjuva demokrasisinden milyon kez daha demokratiktir" (Sol komünizm...) diyordu. Diyordu ama proleter

demokrasi ilk darbeyi yine orada, Rusya'da yedi. Söz ve eylem! **Bugün Maoist hareketler programlarının birinci maddesine her zamankinden daha büyük olarak şöyle yazmak zorundalar; Proletarya diktatörlüğünde herkese, örgütlenme, söz söyleme, basın ve yayın hakkı bizzat komünist parti tarafından garanti edilmiştir diye! Ya karşı devrimciler?**

Mao; Onların ağzını kapatırız olur biter demişti. Neden? Bırakalım artık onlar da konuşsun gizliliğe zorlamayalım onları, yeraltına itmeyelim. Madem ki doğruyuz, o zaman neden korkuyoruz karşı-devrimci örgütlenmelerden? Üstelik iktidar bizdeyken! Silaha başvurmadıkları müddetçe onlara da söz ve örgütlenme hakkı tanıdığımızı korkmadan söylemeliyiz artık. Stalin yoldaşın düştüğü hatalardan arınmanın, Mao'nun attığı adımlardan ileriye gitmenin birinci şartı bu! Tarih bize vura vura bunu gösteriyor. Ve yine unutmayınız ki bugün silahlı mücadeleden başka bir yol görmeyen örgütler) keyfiyetten değil, söz, örgütlenme, basın yayın... hakkı olmadığı için silaha sarılıyorlar. Düşman bize "silahlı faaliyetten" başka bir seçenek bırakmadığı için silaha sarılıyoruz. Peki sosyalizm de bil niye "düşmanlarımızı zorla silahlı faaliyete itelim?" Az biraz mürekkep yalamış bir devrimci bilir ki bu tedbirler ve sosyalist demokrasi zenginliği "aynı zamanda komünistlerin de güvencesi olacaktır".

10. BÖLÜM

"Bize bir çok söz verdiler, hatırlayamadığım kadar çok; bir tekinin dışında hiç birini tutmadılar. Toprağımızı alacaklarını söylediler ve aldılar"
(Kırmızı Bulut) (Kalbimi Vatanıma Gömün, E Yay.)

ERMENİLER VE KÜRTLER YA DA "ZO" İLE "LO"

Yaşadığımız bu tarihten dörtbin yıl önceydi (belki daha fazla) katar katar insanlar düşmüşlerdi yola Avrupa'nın kuzeyinden; evleri sırtlarındaydı gelenlerin. Barınacak yer arıyorlardı kendilerine; insanca yaşayabilecekleri bir bölge, toprak. Tarihçiler bu dönemi Avrupa'nın üçüncü Buzul dönemi olarak anlatırlar. Yaşam zor, olanaklar sınırlıdır böylesi yerlerde. Her ne kadar "olanak kıtlığı insan yeteneğini daha da arttırmasına yol açar, geliştirir" derlerse de; yola düşenler herhalde bu laflara pek itibar etmemişlerdi, "öyle olsaydı Adem'le Havva çıplak dolaşmazdı" diye düşünmüş olmaları olasıdır. Bugünkü Rusya üzerinden gelip koca Avrasya düzlüğünü geçtiler. Kaç yıl sürdü bu yürüyüş? O da bilinmiyor. Efsaneye göre bu gelenler **Ariyana-Vaego** denilen kaybolmuş bir ülkeden geliyorlardı. Ata binmesini, pantalon giymesini ve yine "bazı" arkeologlara inanmak gerekirse eğer, yazı yazmasını da biliyorlardı. Bugün bile dünyanın en eski dini ve yazısı olduğu söylenen Hintlilerin kutsal kitapları VEDA'lar Sanskiritçe yazılmıştı. Aryen alfabesiydi bu. Ve bu gelenler ARYENLER'di. Uygardılar, barbar değil.(1)

Bazıları Hindistan'a doğru gittiler, bazıları ise iki nehir arasına (Mezopotamya) yerleştiler; İran yaylasına, Zağros dağları eteklerine, Hazar boylarına, Ararat (Ağrı dağı) çevresine, İran Körfezi'ne kadar...

Buraları bu tarihlerde bilenler bilir; tekin olmayan yerlerdir. Eli silahında uyur insanlar. Öbek öbek göçmen kabilelerinin Güney'den Kuzeye, Kuzeyden Güneye gelip geçtiği, ayaklarının altında sık sık çiğnediği kavimler kapısı Anadolu ve Ortadoğu'dur.

Nasıl ki Hindistan'ı çevreleyen Himalaya dağları, çöller ve deniz, Hint Uygarlığı'nın oluşmasında önemli rol oynamış ve bu uygarlığın doğal kaleleri, siperleri olmuş dış göçlere ve saldırılara karşı. Dağlar da Aryenlerin başları her sıkıştığında yaslandıkları sığınakları, durakları olmuştur yüzyıllar boyu. Çokça bahsedildiği gibi dağlı bir kavim değil Aryenler; Ortadoğu kavimlerinin kalkınmasında önemli bir yerleri var. O dönem Ortadoğu ve Anadolu demek dünya anlamına geliyordu. Dünya uygarlığına beşiklik eden yerdir ora. Dünyanın yedi harikasından biri sayılan Babil'in Asma bahçelerini Med prensesi Samiramis'e (Şammuramat) borçluyuz ve onun yurduna olan sevgisine yani Kürdistan'a. Bu mudur bütün yaptıkları? Değil. Tarihin ilk imparatorlukları arasında sayılan Med imparatorluğunu kuran da onlar. Başkentleri Ekbatan'ı yedi tane sur çevirirdi. Birinci sur som altından, ikincisi gümüşten, üçüncüsü kırmızı tuğladandı; diğerlerinin mavi erguvan rengi, siyah ve beyaz tuğlalardan olduğu söylenir. Tarihin babası Heradot, bu ihtişam karşısında hayretini gizlemez. İmparatorluklar yıktılar, imparatorluklar kurdular. Belki de dörtbin yıldan fazla bir zaman oldu, dövüştüler, durdular.

Minorski, *"dağların cinleri"* der onlara; Yunanlı komutan ve düşünür Ksenefon onları tanımak isterken nerdeyse ordusunun tümünü yitiriyordu. Dünyanın üçte birine diz çöktüren Mekadonyalı büyük İskender Bitlis kalesinin önünde nedamet getirdi. Tarihin tanıdığı en ceberrut insanlarından biri olan hakanlar hakanı Cengiz Han, bu ulusun direnişini kırmak için Merv şehrinin altını üstüne çevirdi; taş üstünde taş, gövde üzerinde baş koymadı. Bizans ve Osmanlı hanedanları iyi tanır, onları. Devlete bugün sara nöbetleri yaşatan da onlar. "Kart'tılar- Kurt"tular, Hart'tılar, Hut'tular" derken, nihayetinde Kürt'tüler. Yani şu devletin *"doğudaki vatandaşımız"* dedikleri bunlardı. Yine kendinden söz ettiriyorlar; tutmuşlar dağların doruklarını.

Diğerleri, geldikleri kayıp ülke **Ariyana-Vaego** gibi kayboldular bu topraklarda, yok edildiler. **Haik**'in torunları artık yok. Haiastan, Kilikya Krallığı yani o koca Ermenistan'dan geriye sadece hüzün dolu öyküler var. Bir Kızıldereli öyküsünün dediği gibi, o kayıp ülkeyi ve o kayıp ülkenin kaybedilmiş çocuklarını bulmak için **gözyaşı izlerini takip etmek gerekir.** Sevr Antlaşması, bu iki ulusun kanları üzerinde dönen dolapların çarpıcı bir tablosu, emperyalist ayak oyunlarının iğrenç bir görüntüsü. Ermeniler bu anlaşmayla tamamen yok edildiler Anadolu topraklarından; Kürtler ve Kürdistan köleliğe mahkum edilip bir kez daha parçalandı Kasr-ı Şirin Antlaşmasının(1639) ardından Sevr'de bir kez daha. Kızıl Bulut gibi söylemek gerekirse eğer, emperyalistler ve faşistler çok söylediler, çok söz verdiler ama ne yaptılar? İttihat ve Terakki, Ermeniler'e ZO diyordu, Kürtler'e LO. 1915 katliamının, jenosidinin ardından *"ZO gitti sıra LO'da"* demişlerdi. Gerek İttihat ve Terakki gerekse de Kemalistlerin unuttuğu bir şey vardı ki, bizim Kürdün LOLO'su başladı mı kolay kolay bitmez ki; bu LO'nun bir de Le-Le'si var...

SEVR BEKLENTİLERİ

Birileri bu sözlerimize kızacak olsa da kaba başlayalım. Lenin, ulusal burjuvazinin günümüzde ulusal sorunu başarıya götürüp çözmesi mümkün değil derken haklı mıydı? Lenin, ulusal hareketler eninde sonunda emperyalist güçlere yaslanmak zorundadır derken haklı mıydı? Bazı şeyleri görmek için kitaplara bakmaya gerek yoktur; etrafa bakmak yeterlidir.

İşte Küba! 1959 devriminin ardından emperyalistlerin bütün borçlarını kabul edip, Kruşçev modern revizyonizminin yarı-sömürge bir ülkesi; ekonominin yüzde atmışaltısının emperyalizme göbekten bağlı olduğu ülke. Emperyalistlerin günümüzde üç dolara kadın oynattığı yer, Orta Amerika'nın barı, pavyonu. Bir turizm bürosundan alacağınız "turistlere rehber" kitabında bile Küba'nın durumunu görebilirsiniz.

İşte Nikaragua! Savaşarak geldiler; bir seçmen sandığıyla tıpış tıpış gittiler Sandinolar. Şimdi eski gerilla liderleri bir patron; emperyalizmin yeni uşakları oldular. Bugün, "*sizin için dağa çıktık*" dedikleri halka tavır alıyor, halkın üzerlerine asker gönderilmesini onaylıyorlar.

İşte El Salvador; Guazapa yanardağı eteklerinde tutuşturulan mücadele ateşi, bir tas çorbaya satıldı. Kameralar önünde getirip silahlarını üst üste atıp teslim oldular. Adı sözde "Barış"(!)tı bunun. Sokak ortasında öldürüldü burjuvazinin verdiği sözleri tutmasını isteyen gerilla liderleri; kaybedildiler güpe gündüz. Ne ekonomide ne siyasette değişen bir şey yok.

İşte EZLN, yani Zapatistler! Utangaç bir gelin gibi emperyalistlere, emperyalist bile diyemiyenler...

Orta Amerika'dan Latin Amerika'ya uzanmayalım. Önümüzde koca bir memleket var.

İşte Irak! 1925'ten beri Kürtler'in sözde özerkliği var. Bir radyo evi, dört okul. Arap gericiliği her beş-on yılda bir onu bile başına yıkıyor Kürtler'in ve kavga o gün bu gündür sürüyor. Yarın Saddam ABD ile anlaşırsa ikinci bir Halepçe katliamı kapıda duruyor. Şu sıra ABD'nin "petrol" bekçiliğini yapıyor Talabani ve Barzani.

İşte İran! Verilen binlerce söz ama tüfekler hep omuzda. Çünkü yerine getirilen bir şey yok. Qasımlo, ta Avrupa'da öldürüldü. İşte Arafat; Filistin'den payına bir mahallelik devlet düştü. Onu bile elde tutması için diğer Filistinli gruplara karşı savaşmasını istiyor emperyalistler...

Lenin, milli burjuvazinin bağımsızlık savaşını sonuna kadar götürmesi mümkün değildir derken haklı mıydı? Tam beş sefer haklıydı. Ve bu söz edildiği tarihten bu yana en az beşyüz seferde haklılığını yaşamda ispatlamıştır. Çağımızda yalnız ulusal burjuvazinin değil, küçük burjuva hareketlerinin de kendini emperyalizmin kollarına atmaktan başka bir çaresi yok. Orta Amerika'da bahsettiğimiz yapılanmaların çoğu küçük burjuva niteliklidir. Gerek ulusal devrimci hareketlerin gerek küçük burjuva hareketlerin önünde, eninde sonunda iki seçenek gelip duracaktır; ya Maoist bir partiyle ittifak ya da emperyalistlerle. Bu bir güç sorunudur elbette, kimse kendi sınıfının, ulusunun oluşturduğu bir orduyu götürüp bir başka sınıfa veripte "*hadi gözüm bizi idare et*" demez. Tarih kendi rolünü oynamayan "Komünist" partileriyle doludur.

Biz yine de ısrarla, ulusal hareketlerin, proleterya parti veya partilerinden daha sağlam hiçbir müttefikleri olamayacağını belirtelim ve bunun altını çizelim.

Ve yine sözümüzü tartarak söyleyelim ki (Proleter hareketlerin bir müttefiğinden bahsediyoruz çünkü) bugün (1999) Kürt aydınları daha çok Sevr Antlaşması'ndan bahsediyor; "özerklik" laflarına daha çok kapılıp umutsuz hayaller kuruyorlar. Tarihe böyle tek gözle bakılmaz! Demode olmuş bir deyimle, cehenneme giden yol iyiniyet taşları ile döşenmiştir. Sevr Antlaşması Kürtlere bir şey vermek şöyle dursun, Kürdistan'ı paramparça eden ve Kürtlerin kanı üzerinde pazarlık eden emperyalistlerin iğrenç çehresini göstermesi açısından bir ibret belgesidir. Eğer Kasr-ı-Şirin Antlaşması Kürdistan'ı ikiye bölmüşse; Sevr Antlaşması Kürdistan'ı üçe bölmüştür çünkü. Kürdistan'ı üçe bölen Lozan Antlaşması değil, Mondros Antlaşması ve Sevr'dir. Kürtlerin gerçek katili emperyalistlerdir; Kemalistler sadece ve sadece bir bıçaktır. Katil ile bıçağı ayırmak gerekiyor. Uzatmadan söze girelim.

KONFERANSLAR SÜRECİNE TOPLU BİR BAKIŞ

1919 Ocak'ta Paris Konferansı ile başlayıp 1923 yılı Lozan Konferansına kadar süren süre içinde, Birinci Dünya Savaşının galibi emperyalist ülkeler, Londra, San Remo, Sevr ve Lozan'da bir çok kez yan yana geldiler. Amaç, yenilmiş olan ülkelere hem savaş tazminatlarını ödetmek, hem yeni şartları dayatmak, hem de bunların sömürge ve yarı-sömürgelerine el koymaktı. El koymaktı ama bir çok noktada bu paylaşımda kendi aralarında sorun çıkıyordu. Hem en büyük parçayı kapmak hem de rakibin güçlenip palazlanmasını, ilerde kendi başına bela olmasını da engellemek gerekiyordu. Yüzyıllık düşmanlık, rekabet yine ortaya çıkmıştı İngiltere ile Fransa arasında. Komünist Enternasyonal'de söylenildiği gibi, eğer Bolşevik Devrimi olmasaydı, İngiltere ve Fransa çoktan birbiriyle ikinci bir savaşa tutuşacaklardı malı bölüşürken. İngiltere bütün bir Ortadoğu'nun üzerine çökmüştü. Bu vesile ile sadece Hindistan yolunu kapatmakla kalmamış, petrolün üzerine de oturmuştu. Syket-Picot Antlaşmasına göre (1916) Musul Fransa'ya düşerken, İngiltere Mondros Antlaşmasını yapmasına rağmen saldırısını sürdürüp orayı da işgal etmişti. Sadece bu kadarla kalmamış İzmir'i kendi yarı-sömürgesi olan Yunanlılar'a bizzat ABD ile birlikte teşvik ve destek vererek işgal ettirmiş.

Trakya'dan da Türkler'in atılması gerektiğini ilan ediyordu. İyi de eğer Türkler Trakya'dan atılırsa kim yerleştirilecekti oraya? Elbetteki Yunanlılar. Bu hem Boğazların hem bütün Trakya'nın üzerinde dolaylı bir İngiliz denetimi demekti. Zaten Boğazlardaki savaş gemileri de İngilizlerin değil miydi? Öyleydi. Osmanlı'daki en büyük sermaye yatırımcısı kimdi peki? Fransa. Osmanlı Bankası ve Duyun-u Umumiye esasta Fransız damgası taşır. Fransız basını İngiltere'ye "emperyalist" demeye başlamıştı bile. Gülmeyin. Onun için Kemalist hareketi açık açık destekleyen Fransa ve İtalya olmuşsa da, İgiliz emperyalistleri daha fazla rakibini üzerine kışkırtmamak için el altından yapmıştır bu işi. Kemalistleri Anadolu'ya gönderen İngilizlerdir.

30 Kasım 1922'de Komünist Enternasyonal'de Radek: *"Fransa'nın Türkiye siyaseti, savaş öncesindeki Alman siyasetinin devamıdır. Bu siyaset, İngiltere'ye karşı Türkiye'nin güçlenmesini istemekte ve görünüşte onun bağımsızlığını savunmakta ama aslında Türkiye'yi kendi sömürgesi, kendi kapitalist yayılmacılığının bir alanı yapmak istemektedir,"* derken yerden göğe kadar haklıdır. Fransa'nın Kemalistlere ve Türkiye'ye yaklaşımı tam anlamıyla budur. Peki Alman siyaseti neydi? Bunu artık biliyoruz. Osmanlının bütünlüğünü savunup sızma, bütün gözeneklerine yerleşme. Peki bunun anlamı ne? **Yeni sömürgecilik! Görünürde bir devlet bağımsızlığı ama ekonomik ve siyasi olarak her yönüyle emperyalizmin denetiminde olmak! 1917 Ekim Devrimi sonrası ortaya çıkan bu yeni sömürgecilikti.** İkinci Dünya Savaşı sonrası iyice bir yaygınlaşacak olan bu emperyalist politika, savaş öncesi Alman emperyalizmi tarafından gündeme getirilmişti. Sayın İlber Ortaylı'nın dediği gibi, Fransız emperyalistleri, Kemalistler kanalıyla hiç olamazsa İngiliz emperyalistlerini Anadolu cephesinde zayıflatıp kendileri yerleşmek istiyordu; hem eski Osmanlıdaki yaptırımlarını garantiye almak hem de geleceğini güvence altında tutmak, bütün pazarları İngilizlere kaptırmamak için. Peki başardı mı Fransız emperyalisteri bunu? Hem evet, hem hayır. İngiliz emperyalizminin bir eli de Kemalistlerin cebindeydi ve ona ortak oldular.

Osmanlı İmparatorluğunun çöküş tarihi ne zaman? Kürdistan'ın ikinci paylaşılması ne zaman? Mondros mütarekesiyle (1918) Osmanlı imparatorluğunun çöküş, parçalanış tarihi olduğu doğrudur. Ama Mondros

Antlaşması ile bir kez daha parçalanan bir ülke vardır ortada; Kürdistan! Mondros mütarekesi yapıldığı zaman emperyalist orduların durduğu yere bir bakınız; orada Kürdistan'ın kolunun bacağının koparıldığını göreceksiniz.(2) Bazı Kürt tarihçi ve yazarlarının dediği gibi ya da sandığı gibi Kürdistan ne Sevr Antlaşması ile bölünmüştür (çünkü emperyalistlerin hiçbir zaman Kürdistan devleti diye bir dertleri olmamıştır) ne de Lozan ile. Kürdistan'ı bölen, parçalayan Kemalistler değil emperyalistlerdir; Kemalistler sadece emperyalistlerin kendilerine sunduğu lokmayı yutmuşlardır o kadar. Mondros Antlaşmasında çizilen sınırlarla bugün devletin "Misak-ı Milli" dediği sınırlar arasında bir fark var mı? Yok. Dahası İngiliz emperyalistleri Mondros Antlaşmasına rağmen ilerleyerek Kasım 1918'de Musul'u da ele geçirmişlerdir. Ve o gün bu gündür bu sınırlar olduğu gibi durmaktadır. Değişen ne? Hiç bir şey yok. Bıçağa saldırırken, Kürdistan'ın gerçek katillerini gözlerden saklamayalım. Resmi faşist ideolojinin bize dayattığı tarih üzerinden tarihe bakılmaz. Mesela biz de daha düne kadar Anadolu'ya ilişkin bütün emperyalist politikaları Lozan'da arıyor ve Lozan'la açıklamaya çalışıyor sadece Lozan'la sınır çekiyorduk bu gelişmelere. Halbuki milli şef İsmet İnönü'nün de hatıralarında belirttiği gibi Lozan Antlaşması sadece ve sadece bir merasimdi dünya kamuoyunu aldatmak için. Lozan'a gelindiğinde gerek Ermenistan, gerek Kürdistan ve gerekse de TC olarak ortaya çıkan Kemalistlerle kapitülasyonlar bile çoktan halledilmişti. Komünist Enternasyonel'de, 12 Şubat 1923'te Hindistan delegesi M. N. Roy yaptığı konuşmada bu duruma şöyle dikkat çekiyordu:

"Lozan Konferansı'nın aniden yarıda kesilmesi, Fransa ile İngiltere'nin Ortadoğu konusunda varmış oldukları antlaşmayı tehlikeye düşürmüştür. ***Genel olarak konferansın yarıda kesilmesinden Türkiye'nin tavrı sorumlu tutuluyor. Ama bundan daha yanıltıcı bir şey olmaz. Türkiye'nin, daha önce varılan antlaşmayla ne kadar ilgisi varsa, konferansın yarıda kesilmesiyle de o kadar ilgisi vardır. Lozan konferansı'nın dağılmasının nedeni, Musul petrollerinin bu arada Ruhr kömürüyle karışması sonucunda yangın tehlikesinin artmasında yatıyor. San Remo Antlaşmasının arkasında, Lord Curzon tarafından temsil edilen İngilizlerle Bay Barreres tarafından temsil edilen Fransızlardan***

oluşan bir kapitalist grup bulunuyordu. *Bu yüzden Fransa ile İlgiltere, Lozan'da başlıca çekişme konusu Musul petrolleri olduğu sürece, biçare İsmet Paşa'ya birbiri ardına acı yenilgiler tattırma konusunda pekala işbirliği yapabiliyorlardı.*" (abç)

Roy, taşı gediğine koymuştur burda. Lozan'da olsun ondan önceki anlaşmalarda olsun, Kemalistlere söz hakkı bile vermemişlerdir emperyalistler. Lozan'da kapışan, Lozan'ı çıkmaza sokan Kemalistler'in "çetin" cevizliği değil, Fransa'nın o sıra Almanya'nın kalbi olan ünlü Ruhr kömür havzasının işgali olmuştur, İngiltere'nin Ortadoğu politikasına misilleme için.

Peki Ruhr bölgesinin işgaline İngiltere niye bu kadar duyarlılık, hassasiyet gösteriyordu? A. Lozovski yoldaşın çok yerinde bir doğru yorumu; "*... İngilizler, eğer Fransızlar'ın Ruhr'a dilediklerini serbestçe yapmalarına göz yumarlarsa, bunun Avrupa'da Fransız hakimiyetine yol açacağını kavradılar*" demektedir çok haklı olarak. Fransız devrimini anlatırken İngiltere ile Fransa arasındaki yüzyılların bu çekişmesine dikkat çekmiştik biz de.

Peki Lozan, İnönü'nün dediği gibi merasimdiyse (ki merasimdi) nerede sonuca bağlandı Anadolu ile ilgili siyasal ve ekonomik sorunlar? San Remo ve Londra (1921) Konferanslarında! İşin siyasal, teorik alanda bittiği yerler buralardır. Pratik, yani işin askeri yanını ise adım adım ileriki bölümlerde göreceğiz. Hindistan delegesi Roy yoldaş iyi bir noktaya dikkat çekmiştir.

BİRİNCİ LONDRA VE SAN REMO KONFERANSLARI

Bu konferanslarda İngiltere ve Fransa öyle bir kapışmışlardı ki, konferansların "dili" konusunda bile saatlerce tartıştılar. Acaba Fransızca mı, yoksa İngilizce mi konuşulacaktı konferanslarda? Her halükarda emperyalistçeydi bu dil sonuç olarak. Osmanlı imparatorluğunun çöken kısmında sermaye nasıl güvence altına alınacaktı? Bütün meselenin püf noktası buraydı. Yani istikrarlı ve emperyalist sermayeye güven verecek bir hükümet; aranan buydu. Trakya ve İzmir: 15 Mayıs 1919'da İzmir'i, İngiliz ve ABD desteğiyle işgal eden Yunanistan'a Fransız ve İtalyan

basını ateş püskürüyordu. Laflar sözde kalmadı. İtalyan emperyalistleri Selçuk civarında bir-iki kez kısa silahlı çatışmaya da girdiler Yunanlılar'la. İtalya açık açık Türkleri desteklediğini ilan ediyordu Fransa gibi. İngiliz parlamentosu da İzmir'in Yunanlılarca işgalini, *"Türkler'i Bolşevikler'in kucağına atar"* gerekçesi ile protesto ediyordu. İngiliz emperyalistlerinin yarı-resmi yayın organı **"Times"** gazetesi; *İzmir'in aslında müttefik gücün askerlerinin denetiminde olması gerektiğini* söylemeye başlamıştı. ABD delegasyonu Trakya'nın doğu ve batısının Yunanlılara verilmesine karşı çıkıyor; açık açık beyanatta bulunuyordu. Bütün bunlar Haziran 1919'da oluyordu; yani Yunanistan'ın İzmir'i işgalinden bir ay sonra. Emperyalistler gelişen tepkileri Yunanlıların üzerine yıkıyorlardı böylece ve Türklere sempatik görünmeyi benimsiyorlardı. Yunanistan başbakanı Venizelos, *"Türk direnişinin İtalyanlardan destek gördüğünü"* (Paul C. Helmreich) söylüyordu. Kasım 1919'da ABD, İstanbul'un Türklere iade edilmesini istiyordu. Çünkü o da biliyordu ki ne İngiltere ne Fransa ne de İtalya Boğazları bir tek devletin denetimine bırakmaya razı olmayacaktı. Emperyalistler arası çelişkiler kızışmaktayken Fransa Başbakanı Raymond Poincare 10 Kasım 1919'da İngiltere'ye dört günlük bir ziyarette bulundu. *"Amerika, Doğu sorunun çözümü konusunda sahneden çekildiğine ve Türk imparatorluğunun herhangi bir bölümü için bir Amerikan mandası olasılığı, kendisine kalırsa, ortadan kalktığına göre; geriye çıkarları hususunda görüşüp uzlaşması gereken iki taraf kalmıştı. Yani İngiltere ve Fransa... Görüşmeler başlamalı ve barış konferansı Türk sorununa yönelmeden önce karşılıklı bir anlaşmaya ulaşılmalıydı."* Lord Curzon pek memnun olmuştu bu ziyaretten ve durumun ciddiyetini Fransız Dışişleri Bakanı Pichon'a şöyle ifade ediyordu; *"önümüzdeki ilk bahara kadar muhtemelen karşımıza alabileceğimiz bir Türk hükümeti de kalmayacaktır..."* (Belgeleri aktaran Paul C. Helmreich) İşte emperyalistleri birbirine yaklaştıran korku, biri Rus devrimiyken, diğeri Anadolu'da patlayan irili ufaklı bağımsız hareketler ve sermayeye güvence verecek bir istikrarlı yapının giderek yok olma korkusuydu. Ama tercih nasıl olacaktı? Kemalistler mi? İstanbul hükümeti mi? Her şeyi yavaş yavaş hallettiler, birden bire değil. Osmanlı imparatorluğu emperyalistlerin

aralarında anlaşamaması yüzünden ayakta kalıyordu uzun yıllarca, şimdi ise Rus devrimi korkusuyla TC'nin adım adım inşaası gündeme geliyordu. Sykes-Picot anlaşmasının bir kenara çoktan fırlatılıp atılmasının nedeni de buydu. Fakat tercihlerini yapmışlardı, ellerindeki kart Kemalistlerdi.

6 Ocak 1920 günü İngiliz parlamentosu Türklerin Avrupa'dan (Trakya'dan) çıkarılması fikrini çoğunlukla reddediyordu.

12 Şubat 1920'de başlayıp 10 Nisan 1920'ye kadar süren bu birinci Londra konferansında Türkiye'ye karşı izlenecek emperyalist politikanın temel taşları ortaya çıkmıştı. İngiliz ve Fransızlar Duyun-u Umumiye'nin kaldırılıp onun yerine ekonomiyi denetleyecek, borçları tahsil edecek mali bir heyet kurmak için bu konferansta anlaştılar; Lozan'da değil. 18 Nisan 1920'de yeniden yan yana geldikleri San-Remo konferansı bunu onaylamaktan başka bir şey yapmadı. **"Yeni sömürgecilik"** gündeme giriyordu. O sıra savaş bakanı olan Winston Çorçil İstanbul'un müttefiklerce işgaline karşı çıkıyor; bu karşı çıkışa cevap veren Lloyd George, bakın neler döktürüyor. Belgeyi aktaran yazarın görüşleri ile alalım bunu:

"... Türkiye'nin Avrupa ve Anadolu yakasında (90.000'i Yunanlılardan oluşan) 160.000 müttefik askerinin bulunduğunu öne sürdü. Mustafa Kemal'e bağlı Türk kuvvetlerininse 80.000 kişi civarında olduğu tahmin ediliyordu. (...) Eğer –Fransız, İngiliz, İtalyan ya da Yunan– iki asker bir Türk askerini yenemezlerse, ***o zaman müttefiklere düşenin konferansa yeniden başlamak ve Türklere barışı hangi koşullarda lütfedeceklerini sormak olduğunu düşünmemek elde değil*** (Belgeyi aktaranP.C. Helmreich.)

İki yüzlülük değil, beş yüzlülük örneğiydi bu. İngilizler, Fransızlar ve İtalyanlar, bırakınız Kemalistlere karşı savaşı, Kemalistleri bizzat silahlandıran onlardı. Kemalistleri bizzat destekleyen onlardı. Eline "Anadolu Müfettişliği" belgesini de veren onlar değil miydi? Dikkat ederseniz Yunan ordusunun gücü üç müttefik ordusunun gücünden daha fazla. Yani hem Yunanistan'ı Anadolu'ya kendileri sokmuş hem de kendi askeri koruyuculuğunu bile Yunanlılara yaptırmışlar, yani savaşın önemli bir maddi, manevi (insan) yükünü Yunanlılara yüklemişler hem de Yunanistan'ı "günah keçisi" ilan etmişlerdir. Lloyd George

daha da yüzsüzleşerek, 'Türklerin hangi barış koşullarını kabul edip etmeyeceklerini sormak gerekir', diyor. Bunun adı "gül savaşı", başka bir şey değil; danışıklı dövüş. Lloyd George Yunanlıları kullanıp nasıl bir kenara atılacağını ise şöyle ifade ediyordu:

"Türklere onurlarını kurtarmaları için İzmir'e bayrak dikmelerine izin vermek suretiyle sözde bir egemenlik tanınırsa, belki sıkıntının üstesinden gelinebilir" (Belgeyi aktaran Paul C. Helmreich, Sevr Entrikaları)

Evet bu sefer Kemalistleri Yunanlıların üzerine yönlendireceklerdi. Türkler "onurunu sözde kurtarsın" diye. İşte ingiliz, Fransız (İtalyanlar açık açık zaten yapıyorlardı) basını ve generalleri, Yunan aleyhtarı propagandaya, düğmesine basılmış otomatik makina gibi bu yüzden başlamışlardı. Emperyalistlerin batı cephesindeki **büyük şov** buydu. Biz şimdi doğudaki başka büyük bir ŞOV'a çeviriyoruz gözlerimizi.

SEVR ANTLAŞMASINDA "ERMENİSTAN"

20 Aralık 1920'de galip emperyalist güçlerin Paris'in bir banliyosu olan Sevr'de "Ermenistan Devleti" kurulmasına ilişkin aldığı ama hiçbir ciddiyeti olmayan karar ve maddelerden söz edelim:

Madde: 88- *Türkiye öteki müttefik devletlerin yapmış oldukları gibi Ermenistan'ı özgür ve bağımsız bir devlet olarak tanıdığını bildirir.*

Madde: 89- *Öteki bağıntılı yüksek taraflar gibi Türkiye ile* ***Ermenistan'da, Erzurum, Trabzon, Van ve Bitlis vilayetlerinde Türkiye ile Ermenistan arasında sınırın saptanması işini*** *ABD Başkanının hakemliğine sunmayı ve bu konudaki kararını olduğu kadar,* ***Ermenistan'ın denize çıkışı ile sözü geçen sınıra bitişik bütün Osmanlı topraklarının askerden arındırılmasına ilişkin ileri sürebileceği bütün hükümleri kabul etmeyi kararlaştırmışlardır.***

Madde: 230- *Osmanlı hükümeti, 1 Ağustos 1914 tarihinde Osmanlı imparatorluğunun parçası bulunan herhangi bir toprak üzerinde savaş durumu sırasında işlenen topluca öldürmelerden sorumlu olan ve müttefik devletlerce istenen kişileri kendilerine teslim etmeyi yükümlenir."* (abç.) (Belgeyi aktaran M. Kalman)

Sevr Antlaşmasında "Ermenistan devleti" diye bahsedilen maddeler bunlar. Evet M. Kemal ve mahiyetinin ve üç ordu ile birlikte gönderildiği yer buraydı. Yani söylenenle yapılan başka başkaydı. Ama bu kararları almasına rağmen, emperyalistler, açık niyetlerini de gizlemiyorlardı. Kemalistlere buyur "yok et" der gibi. İngiliz temsilci Kidston:

"Doğu vilayetleriyle ilgili olarak, Türkler'i ve İTC'yi (İttihat ve Terakki Cemiyeti bn.) dışarıda tutacak ve muhtelif dahili unsurların haklarını koruyacak güçte bir askeri kuvvet olmaksızın, uluslararası ya da başka türlü bir manda tesis etmek veya ülkeyi Kürt ya da Ermeni bölgelerine bölmek gibi bir çözümün mümkün olduğuna inanmıyorum..."

Fransız temsilci Clemenceau'nın görüşleri İngilizlerden farklı değildi. Clemenceau; "*... Cumhuriyet ya da istedikleri her neyse (Ermenilerin ne istediğini bilmiyor ya? Ama kararı alan kendileri O.A) müsade edilmesinden yanaydı Fransa, Ermenistan'a para harcamak istemiyordu*" (P.C.Helmreich) Aynı tarihlerde ABD senatosu, Ermenistan'da bir ABD mandası ve garantisini reddediyordu. Ve İngiliz emperyalizminin baş temsilcisi Lloyd George bu komediyi şöyle açıklıyordu:

"*Sanırım bay Berthelot* ***Erzurum'un mülkiyetinin kimlerde olacağına konferansta karar verilebilir diye düşünüyor. Verilemez. Bir masa etrafında toplanmış altı temsilci eğer Tasarı komitesine, Erzurum'u Ermenistan'ın ilan edin talimatını verirse, Bay Berthelot bunun Erzurum'u Ermenistan'a vermek demek olacağını mı düşünüyor?*** *Erzurum kuvvet kullanılarak alınmak zorunda kalınacaktır ve kan dökülecektir...* ***Müttefik güçler asker göndermeyeceklerine karar vermişlerdir... Ermeni Cumhuriyeti yardım almaksızın Erzurum'u alabilir mi? Marshal Foch ve diğer bütün askeri uzmanların raporu buna tereddütsüz hayır demektedir***" (Belgeyi aktaran P. C. Helmreich) (abç.)

İnsan bu kadar yüzsüz ve sahtekar olur mu diye düşünmeyin, olur olur; çünkü bunlar emperyalistler! Sanki Sevr Antlaşmasına bu maddeleri emperyalistler değil de başkası koydu? Bunun anlamı; "Kemalistlere saldır aslanım biz ne yardım edeceğiz ne de karışacağızdır". Ve Kemalistler zaten Eylül-Ekim 1920'de bu cüret ve teşvikle son Ermeni çabasını da kıracak; yok edeceklerdir Ermeniler'i bu topraklarda. Emperyalistlerin Ermeni devleti senaryolarına bir darbe de Kızıl Ordu vurur bu arada.

Nisan 1920'de Kızıl Ordu, Erivan ve Azerbaycan'a girer. Rusya Ermenistan'ı ve Azerbaycan'da Halk Cumhuriyetleri ilan edilir. Ayrıca şuna da dikkat çekmek gerekir ki, yeniden Ermenistan diye Anadolu toprakları üzerinde gösterilen yerler Ermeni nüfus ile onun soydaşı Kürtlerin bin yıllardır beraber yaşadıkları topraklardır. Bu emperyalist politika Kemalistlerin işine yararken Ermeni ve Kürt temsilcilerinin birbiriyle kaynaşmasını da engeller. Emperyalistler el atından bir kez daha destek vermişlerdir Kemalistlere; bu böl-parçala-yönet politikalarıyla.

SEVR ANTLAŞMASINDA KÜRDİSTAN

Bu kısma ilişkin maddeleri alalım önce, sonra duruma ve emperyalistlerin yaptıklarına bakalım. Kürdistan'a ilişkin üç madde şunlar:

Madde: 62- *İngiltere, Fransa ve İtalya hükümetleri tarafından kendilerine yetki verilmiş üç üyeden oluşan bir komisyon, İstanbul'a yerleşerek, anlaşma başkanlığının tüzüğüne göre belirtilmiş bulunan altı aylık süre içerisinde Fırat'ın doğusunda bulunan ve sınırları ileride saptanacak olan Ermenistan'ın güneyi ile Türkiye, Suriye ve Mezopotamya'nın kuzeyi arasında belirtilmiş bulunan ve 3 derecelerine uygun olarak,* ***dahili otonomi planını hazırlayacaktır.*** *Kürtlerin salt çoğunlukta bulundukları bölgeler için anlaşmanın 27. maddesi 1-2 herhangi bir sorun karşısında oy birliğine varılmaması halinde, komisyon üyeleri durumu kendi hükümetlerine ileteceklerdir.*

Adı geçen plan, bu bölgeler içinde bulunan Süryani, Keldani ve diğer etnik, dini toplulukların ***tüm azınlık haklarını garanti altına almak zorundadır. Ve bu amaçla İngiliz, Fransız, İtalyan, Acem (İran yani Persler bn.) ve Kürtleri temsilen kurulacak bir komisyon****, bizzat yerinde incelemelerde buunacak ve gerek Osmanlı devleti dahilinde ve gerekse aynı şekilde İran sınırında yapılacak bir değişiklik söz konusu olursa, bu değişiklikler, anlaşmanın içeriğine uygun bir şekilde gerçekleştirilecektir.*

Madde: 63- Osmanlı hükümeti *şu andan itibaren 62. maddesine göre kurulmuş bulunan her iki komisyonun bildirecekleri kararlara* ***aynen uymayı ve bu kararları üç ay içinde tatbik etmeyi üstlenir.***

Madde: 64- *Anlaşma başkanlığının saptadığı tarihten itibaren geçecek en çok* ***bir yıllık süreç içerisinde, eğer 62. maddenin kapsamı içinde bulunan Kürt halkı yani bu bölgede oturan halk çoğunluğu Osmanlı devletinden ayrılarak tamamen "Bağımsız" olmak arzusu belirtirse ve Milletler Topluluğu Konseyi'ne başvurursa ve eğer konsey de bu halkın bağımsızlık isteğini gerçekleştirebilecek kapasitede bulunduğuna inanırsa ve bunun yerine getirilmesini öğütlerse****, Osmanlı Devleti bu öğütlemeye aynen uymayı ve bu bölgedeki bütün hakları ve ünvanlarından vazgeçmeyi ve kendisini buna göre ayarlamayı şimdiden üstlenir. Bu vazgeçme işi tamamlandıktan ve Kürdistan Devleti' nin bağımsızlığı gerçekleştirildikten sonra, bu bağımsız Kürt Devleti'yle günümüze kadar* ***Kürdistan'ın bir parçası olan Musul ilinde yaşayan Kürtlerin kendi istekleriyle birleşmeyi istemeleri halinde*** *müttefik bu birleşmeye karşı hiçbir itiraz- da bulunmayacaklardır."* (Garo Sasuni- M. Kalman, L. Rambout) (abç.)

Nasıl ama? Kırk kulplu kazan, neresinden tutarsan tut! Ne parlak sözler değil mi? Ama her parlayan şey altın değildir. Demek Ermeniler'e devlet (bunun nasıl bir sahtekarlık olduğunu, Kemalistleri üzerlerine nasıl kışkırttıklarını gördük kısaca da olsa), yüzelli bin Yahudiye devlet, ama -o zamanın nüfusuyla- 10-15 milyon Kürt ulusuna **otonomi?**

Ve yine eğer bir yıllık süre içerisinde Kürtler bağımsız olmak isterlerse? O zaman da Milletler Topluluğu'na başvuracaklar? İyi de burada gösterilen (Musul dahil) Kürdistan'ın önemli bir kısmını işgal eden İngiltere değil mi? Kürtleri ta Birleşmiş Milletler'e yollamanın anlamı ne? Peki Kürtler bağımsızlık isteğini hiç dile getirmemiş miydi? Emperyalistler bunu hiç duymamış, görmemişler miydi o zamana kadar? Burunlarının dibinde Süleymaniye'de Şeyh Mahmud Berzenci hem Araplara hem de İngiliz emperyalizmine karşı bağımsızlık için savaşıyordu ve yine bu kararı alan İngiliz emperyalistleri Kürtlerin üzerine uçaklarla bomba yağdırıyor, Kürt köylerini toptan yok ediyorlardı. Yanlız bugünkü Irak Kürdistan'ı değil İran ve Koçgiri'deki Kürtler de ayaktadır ama emperyalistler ve Kemalistler tarafından tam bir imha savaşıyla karşılaşırlar. Bakınız Hasan Yıldız bu durumu nasıl anlatıyor:

"İsyanların yönetiminde bulunan Şeyh Tahar, sorunu diplomatik yollarla çözmek için Bağdat'a gelir. Ve Paris'e Sevr barış görüşmeleri için gitmek istediğini bildirir. ***Ancak İngilizler buna izin vermezler"*** (Sevr, Lozan, Musul)

Sevr görüşmelerine katılmak için giden General Şerif Paşa ciddi bir muhatap bile bulamaz karşısında. "Kürtler birlik değil" laflarıyla karşılaşır emperyalist sözcüler tarafından. Halbuki Kürdistan'ı bölen de bombalayan da aynı emperyalistlerdir. Hem de aynı yıllarda İngilizler, 1919 Ocak'ından itibaren Kürdistan'ın birçok şehrini işgal ediyorlardı Kürtler'i bombalayarak. Sayın L. Rambout, Şeyh Mahmud'un özlemlerinden söz ederken, Wilson'un (İngiliz Irak temsilcisi) sözlerine de yer vererek şöyle anlatır durumu:

"Fakat Şeyh Mahmud daha fazlasını istiyordu. O, İngiliz himayesinde otonom ve merkezci bir devlet hayal ediyordu. Ve bu da diyor Wilson, üzerinde durulmaya değer bir husustu, zira 'şayet gerçekleşseydi', arta kalan üç vilayetten bir Arap devleti kurma işini de hayli kolaylaştırabilirdi."

Evet en yetkili ağızdan "üç şehirden bir Arap devleti kurulduğunu ama Kürtler'e **"otonomi"** hakkının bile kuşa (Irak'ta) çevrildiğinin itirafı!

Şu nemenem bir otonomidir(!) Bırakalım da bize yine belgelere dayanarak konuşan Rambout anlatsın:

"Okuyucu, yirmibeş seneden beri mütamadiyen aynı hikayelerden (memur, okullar) söz edildiğini fark etmiştir herhalde, fakat verilen sözler tutulmuş olsaydı onları bu ölçüde sık sık tekrarlama zorunda kalınır mıydı? Tuhaf bir şeydir bu, değil mi?"

Günümüzde hâlâ **"otonomi-özerklik"** çığlığıyla *"hiç olmasa ileri bir adımdır"* diyenlere Sayın L. Rambout'un sözleri ithafımızdır. Derler ki, Sevr Antlaşması *"doğmadan ölen bir çocuktu."* Aslında Sevr Antlaşması, Ermenistan ve Kürdistan'ın idam fermanıydı. Ermeniler tamamen yok edilmiş, Kürdistan, emperyalistler eliyle bir kez daha bölünmüştü. Sayın H. Yıldız çok haklı olarak, *"Kürdistan'ın aslında Sevr Antlaşması'nda bölündüğünü"* söyler. Doğru, doğru ama dönüp bir de Mondros Antlaşmasına baktığımızda, görüyoruz ki aslında Mondros Antlaşmasında bölünmüştür Kürdistan. Çünkü o günkü sınırlarla (Musul'u da katalım bunun içine) bu günkü sınırlar arasında hiçbir fark yok.

Sevr antlaşması uygulandı ama böyle uygulandı; yani söz başka yapılanlar başka.

Emperyalistler bazen pratiğe uygulamayacakları kararları da alır ama bunun **mutlaka** bir başka nedeni vardır. Örnek verelim: Çarlık Rusyası bütün bir Karadeniz boyunca demiryolu imtiyazını Osmanlıdan satın almıştı ama oralara bir metre bile demiryolu yapmamıştı. Neden? Çünkü Rusya'nın stratejik çıkarlarını göz önünde bulundurarak bu imtiyazı başka bir devlete kaptırmak istemiyordu. Böylelikle önlem alıyordu; ekonomik ve siyasi çıkarlarına zarar gelmesin diye. Mesela yine bugün Botan bölgesindeki, Serhat'taki petrol kuyuları İngiliz, ABD ve Fransız imtiyazları ile satın alınmıştır ama petrol çıkarma işi Batman dışında sürdürülmüyor, o da kör topal bir şekilde. Neden? Çünkü dünya petrol fiyatlarını düşürüp ortaya fazla petrol sürmeye gerek görmezler. Irak'a uygulanan "ambargo" da petrolün kokusunu taşımaz mı? Taşır. Uzatmayalım.

Sevr antlaşmasının, gelen Rus devrimi karşısında hiç şansı yoktu ve uygulanmaya kalkılsaydı yepyeni maceralara kapı aralayacaktı. Emperyalistlerin ne bunu göğüsleyebilecek cesareti vardı ne de şartları buna elverişliydi.

Ama buna rağmen bu kararları aldılar. Neden? Anadolu'da olası inisiyatifleri dışında gelişecek olaylar karşısında ellerinde **koz** olarak tuttukları bir jokerdi. Kemalistleri yönlendirmede bir araç, malzeme...

Kemalistler de yıkılıp giderse, devrimin önüne fırlatıp atacağı bir kaldıraç gözüyle bakıyorlardı Ermenistan fikrine. Peki ya Kürdistan'a bakışları? Kürt devleti diye bir dertleri olmadığını hatta **"otonomi"** laflarının bile bir yüzsüzlük olduğunu sanıyoruz sergiledik. Amaçları, Kürdistan'ı parçalayarak Türk ve Arap egemenlerinin denetiminde sömürge bir statüye sokup, sürekli bir istikrarsızlık odağı yaratıp; yine bölgedeki kendi inisiyatifleri dışında olası gelişmeler, olaylar karşısında kullanacakları bir malzeme durumuna getirmekti. Bu bölge devletlerinden bir şey istedikleri zaman eğer "hayır" derlerse ağır ağır kaşıyıp azdıracakları bir "çıban" yaratmak. Bugün Saddam karşısında Barzani ve Talabani'yi **"yeniden"** keşfettikleri gibi (!)

Emperyalistler diplomasi dilinde buna "emir" değil, **yönlendirme** diyorlar.

BİR DESPOT AYDIN

Biliyorsunuz ne zaman Kürt lafı geçse devleti Sevr sendromu basar. Devlet kriz geçirirken hemen birileri imdadına koşmaya çalışır. Despot aydınlardır bunlar. Düğmesine basılmış gibi çalakalem Sevr'in nemenem bir şey olduğunu anlatma yarışına girerler. Bunun için de gerek dünya tarihini, gerek ülkemiz tarihini göz göre göre çarpıtmaktan geri kalmazlar. Bunun için önce kemalizmi aklamaları ve de yüceltmeleri gerektiğinden, kah Fransız devrimine, kah Bonapartizme, kah Almanya'da Bismark'a gönderim yaparak faşizmin despot yumruğunu kitlelere şirin göstermeye çalışırlar. Fransa ve Almanya'daki ulusal devrimle, burjuva demokratik devrimle, emperyalizmin güdümünde kurulmuş Kemalist hareketin sömürgeci ve despot karakterini gizlemeye çalışırlar. Robespierre'in dediği gibi; **Özgürlüğün terörü ile zorbalığın ve despotluğun terörünü birbirine karıştırırlar bile bile. Zaten biz despot aydın derken, faşizmin kanlı diktatörlüğünü çeşitli ayak oyunları ile şirin göstermeye çalışanlara** bunu diyoruz. Ve işte sizlere bir "ibret belgesi" veriyoruz burada Server Tanilli'den. Yıllarca Kürtlerin düzenlediği gecelerde "Demokrasi"(!) şampiyonu geçinen, bir eli ABD emperyalizminin ve Clinton'un seçim ve Ortadoğu danışmanı Bernard Levis'te, diğer eli kemalizmin eteklerinde konaklayıp bugüne kadar yuvarlanıp gelen "meşhur" tarihçi Server Tanilli **Feroz Ahmad'la Lozan Üstüne** başlıklı yazısıyla; bakın Kürtler için neler söylüyor 7 Ağustos 1998 tarihli ***Cumhuriyet*** gazetesindeki köşesinde:

*"**Feroz Ahmad**, Pakistanlı büyük bir tarihçidir. ABD'nin ünlü bir üniversitesinde öğretim üyeliği yapar. İmparatorluktan Cumhuriyet Türkiyesi'ne geçiş döneminin uzmanıdır ve bu alanda ses getiren eserler yazmış, onların hemen hemen hepsi de dilimize çevrilmiştir. Lozan Antlaşması'nın 75. yılı vesilesiyle, Sayın **Nilüfer Kuyaş**'ın kendisiyle yaptığı ilginç bir söyleşi yayımlandı 27 Temmuz günlü Milliyet' gazetesinde. Kimi okurlarının gözünden kaçmış olabileceğini düşünerek, bu saygın tarihçinin dile getirdiği düşünceleri okurlarına özetlemek isterim. Lozan Antlaşması'na karşı Sevres Antlaşması'nın hortlatılmak istendiği şu yıllarda, Feroz Ahmad'ı dinlemekte yarar var.*

* * *

'Lozan bazılarının dediği gibi diplomatik bir yenilgi mi, yoksa zafer mi' sorusuna, tarihçimizin verdiği yanıt şu: 'Bence bir zafer, ama katıksız ve mutlak bir zafer değil belki, bir uzlaşma söz konusu. Katıksız değil, çünkü 1929'a kadar Türkiye, tam ekonomik egemenlik sahibi olamadı, geçmişten bazı kalıntılar sürdü. Ama Sevres ile kıyaslarsanız, Lozan tam bir zaferdi. Yeni doğan bir ulus açısından, muazzam bir kazanımdı.' Öte yandan, 'Türkler, I. Dünya Savaşı'ndan, kendilerine dayatılmış bir antlaşmayı yeniden müzakere ederek çıkabilen tek halk' oldu. Örneğin, Almanlar Versailes Antlaşması için bunu yapamadılar, faşizm de o yüzden yükseldi.

'Misak-ı Milli'nin gerçekçiliği de rol oynamıştır. Nitekim, Lozan'da açık bırakılan Musul sorununun başağrısı olacağı anlaşılınca, Musul terk edilmiştir.

Azınlıklar konusunun tam hallediğildiği söylenebilir mi Lozan'da?

'Gayrımüslimler için evet... Müslüman nüfusa gelince, ilk başta bütün farklı toplulukları bir arada tutacak harcın İslam olacağı düşünülüyordu; Kürtler, Çerkesler, Lazlar, Türkler, Araplar, hepsi bu yeni Cumhuriyet'in bir parçasıydı ve bu kaynaşma bir ölçüde gerçekleşti.' Ama hepsi için değil. Cumhuriyet'in eğitim politikasında, bu bakımdan 'bir tür yenilgi'den söz edilebilir. Fransız Devrimi'nin eğitim politikasıyla yapabildiğini, Türkiye başaramamıştır; bugün bile Türkçe eğitim kimi yerlere ulaşabilmiş değil. Bu bir eksiklik!

Peki başlarda bütün unsurlar eşit haklarla bütünleşecek diye bir beklenti var mıydı?

Feroz Ahmad diyor ki: 'Bence bu ideal vardı, evet; yurtseverlik şeklinde vardı.' Hatta 'Türkiyeli' kelimesi kullanıyordu. Ama sonra milliyetçi bir niteliğe büründü. Ne zaman değişti bu? 'Belki **Şeyh Sait** *isyanıyla, belki Avrupa'dan, Almanya ve İtalya'dan gelen daha dışlayıcı milliyetçilik fikirleriyle, bunları bilmiyoruz, açık değil.' Ve ekliyor tarihçi: 'Atatürk bence başlangıçta yurtseverdi, milliyetçi değildi.'*

Kürt sorununu yaratan ne? Sevres yarattı. Lozan halletti denebilir mi? Neden Avrupa'da hâlâ bir Kürt azınlık görmek ihtiyacı var?

Şöyle yanıtlıyor bu soruyu tarihçi: 'Bence eğitim politikaları başarılı olsa, bu ölçüde bir Kürt sorunu olmazdı. Üstelik bugünkü Kürt sorunu 1960'ların ürünü; kimlik arayan entelektüellerin yarattığı bir akım. Kürtler'in Sevres'e yansıdığı haliyle 1920'lerdeki sorunları bugünkünden çok farklıydı. Tabii Kürt milliyetçileri doğrudan bir bağlantı kuracaktı, ama 'Doğu kültürü' diye farklı bir şey ilk 1960'larda çıktı, sonra Kürt kimliği, kültürü ve dili meselesine dönüştü. Cumhuriyet'in bir şekilde halletmesi gereken bir sorun bu. Avrupalılara gelince, bu onların demokrasi anlayışıyla, insan haklarıyla ilgili bir şey. Ama Türkiye'de henüz olay böyle görülmüyor.'

Feroz Ahmad'a göre, asıl sorun olan antlaşma Lozan değil Sevres'dir. Yeniden canlandırılabilir mi? 'Yugoslavya'da olanlardan sonra gerçek bir korku bu' diyor. Türkiye'nin zayıflaması çoğu güçlerin işine gelir. Böylece, güvenlik ve bütünlük kaygıları temelsiz değildir.

Şöyle bağlıyor sözlerini tarihçi: 'Temelleri var. Ama sadece askeri olarak baş edilemez. Daha geniş ele alınması lazım, mesela entegrasyon, yani eğitim ve kültür açısından. Eğitim eksikliğinden daha önce söz ettik. 1945'ten sonra Doğu'nun ihmal edilmesi de böyle bir eksiklik. Cumhuriyet'in ilk politikalarında böyle bir entegrasyon çabası var; Malatya, Kayseri gibi yerlerde fabrikalar bu nedenle kuruluyor. Ama kapitalizmin kuralları işlemeye başlayınca sermaye daha kârlı olan yerler arıyor. Şimdi gene Doğu'ya yatırımdan söz ediyor. Bence ne kadar çabuk yapılırsa o kadar iyi. Hiçbir zaman çok geç sayılmaz.'

İşte Feroz Ahmad'ın kimi düşünceleri!

Doğrudur, Doğu'nun kalkınması bir an önce gerçekleştirilmeli. Ama ister istemez soruyor insan: Hangi yöntemle? Cebinden başka bir şeyi düşünmeyen ve çapsız özel girişimin öncülüğüyle çözülecek bir dava mıdır bu?"

Eğer dikkatini çekmişse, "*Sevres Antlaşmasının hortlatılmak istendiği şu yıllarda...*" ve devamla "*Atatürk bence başlangıçta yurtseverdi, milliyetçi değildi*" ve incileri döktürüyor despot aydınımız. "*Kürt sorununu yaratan ne? Sevres yarattı. Lozan halletti denebilir mi? Neden Avrupa'da hâlâ bir Kürt azınlık görmek ihtiyacı var?*

Bu sorunları bir tarihçi adına kabul ediyor ve soruyor Tanilli. Yani Kürtler yok, bunu yaratan Sevres Antlaşması ve Avrupa(!) Sanki Türk genel kurmay başkanı ya da başbakanı konuşuyor...

Ve Feroz Ahmed, *"Bence eğitim politikaları başarılı olsa, bu ölçüde bir Kürt politikaları başarılı olsa, bu ölçüde bir Kürt sorunu olmazdı..."*

Ve çözüm: *"Doğunun kalkınması bir an önce gerçekleştirilmeli."* Bu görüşler bu bakış açısı kimin?

Sarte Cezayir Savaşı sırasında Fransız sömürgecilerinin görüşlerini şöyle özetliyor:

1) Cezayir sorunu, her şeyden önce ekonomiktir. Mesele, sağduyulu reformlarla 9 milyon insana ekmek vermektir.

2- Bunun sonucu olarak da toplumsaldır. Doktorların ve okurların sayısı arttırılmalıdır.

3- Bu da eninde sonunda psikolojiktir... Ancak bu üç faktör üzerine çalışılırsa sakinleştirilebilir: eğer açlığını bastıracak kadar yerse, eğer bir işi olursa ve eğer okumayı bilirse artık sous homme (alt insan) olmanın utancını taşımaz ve biz de eski Franko-Müslüman kardeşliğini yeniden keşfederiz." (Frantz Fanon, Sosyalist Yay. Aktaran M. Oruçoğlu. *Uzun Yürüyüş*, Sayı 33, s. 39)

Sartre'nin Fransız sömürgecilerinin bakış açısını özetlediği durumla Server Tanilli'nin bakışı arasında bir fark var mı? Yok! Despot aydın Server Tanilli sömürgeci bir memur gibi efendisinin görüşlerini dile getirmiş burada. Demokrasi adına, Kürtler adına... İşte biz despot aydın diye bunlara diyoruz. Dillerinden düşmeyen "demokrasi" ama vicdanlarında sallanan dar ağaçları...

Ve biz yönümüzü şimdi Anadolu'ya çeviriyoruz, Meclis açılıyor?

11. BÖLÜM

"Köle durumunda olan halk, kaderini bir kişiye ya da aileye bağlamış olan halktır. Halkın özgürlüğü ve mutluluğu, hükümetin yapısına ve politik kurumların yarattığı sonuca bağlıdır.(...)

"Yürütme gücünü, yasama, gücü mü kullanacak? Bütün bu güçlerin birbirine karışması, bence bütün zorbalıkların en çekilmezidir. Zorbalığın bir tek başı olsun, ya da yediyüz başı, fark etmez. Zorbalıktır bu her zaman için"
(Devrim Yazıları, Vedat Günyol, Belge Yayınları-Robespierre)

PADİŞAH VAHDETTİN'İN BAŞINA GELENLER

Yine son söyleyeceğim sözleri önce söyleyip sonra detayına ya da ayrıntısına girelim. Padişah Vahdettin, İngilizlerin arzusu üzerine, İstanbul hükümetine de onaylatarak, üstün yetkilerle Anadolu'ya gönderdiği M. Kemal'in aslında işgalci emperyalistler tarafından bir oyun, bir komplo olduğunu görmekte gecikmedi. İstanbul hükümetinin ve kendisinin dıştalanmasını çabuk fark etti. Çünkü M. Kemal hem Erzurum hem Sivas toplantılarında bütün (zaten bir tane var) telgrafhaneyi zaptederek Padişah'ın Anadolu'yla bağ kurmasını da engellediği gibi, bu "**kongre**" denilen toplantılarda kendini de "**başkan**" seçtiriyordu. İş bu kadarla kalsa belki yine şüphelenecek bir şey yoktu ama, M. Kemal, padişah Vahdettin'e danışıp öyle hareket etme yerine geçen bölümlerde de dikkatleri çekmeye çalıştığımız gibi, İngiliz, Fransız, ABD temsilcileriyle yanyana geliyor ve hangi işgalci emperyalist güçle görüşürse "**onun mandasını**"

kabul edeceğini büyük bir iltifatla söylüyordu. Yani eğer deyim yerindeyse, yedi kocalı Hürmüz gibi hepsiyle birden nikaha hazırdı. Daha Sivas toplantısı sırasında Padişah Vahdettin, M. Kemal'i her türlü yetkiden azlettiğini açıkladı. Açıkladı ama, atı alan Üsküdarı çoktan geçmişti. Üsküdar'ı geçen ise M. Kemal değil, emperyalistlerdi ama altlarındaki at, 'malum şahsiyet'ten başkası değildi... İşte şimdi dizginler emperyalistlerin elinde ve de koşturacaklardı M. Kemal'i. Padişah, M. Kemal'i azlettim diyordu ama, M. Kemal, emperyalistler tarafından sanki devlet başkanı gibi muamele görüyordu. Fransız Suriye yüksek askeri konseyi başkanı Georges Picot bile, Fransa'ya gidiyorum deyip de 5-6 Aralık 1919'da M. Kemal'le görüşme için gelmiyor muydu? Geliyordu. Hele şu M. Kemal'in, ABD'li General Harord ile yaptığı görüşmede "biz ABD mandasından yanayız" demesini nasıl açıklamalı? Acaba ABD'li General, "**manda**" sorununu M. Kemal'le konuşma ihtiyacını, ya da M. Kemal'in fikirlerini öğrenmeyi neden bu kadar önemsiyorlardı da, şu esas yetkili olan Padişah'ın ve İstanbul hükümeti'nin görüşlerini öğrenmek için neden İstanbul'dakilere bir şey sormuyorlardı? Halbuki esas yetki, Padişah ve İstanbul hükümetinde değilmiydi? Çünkü, M. Kemal'i oralara yollayan da sözde padişah ve İstanbul hükümeti değil mi? Gerçekten de "**sözde**" öyleydi, özde ise bu işi, bu tezgahı adım adım döşeyen emperyalistlerdi. Padişah Vahdettin ve İstanbul hükümeti "*M. Kemal'i azlettik, bütün yetkilerinden aldık*" demesine rağmen, işgalci emperyalist güçler (tabii ABD'de de) M. Kemal'e bir devlet başkanı gibi davranmaya devam etmişler. Ama ipler sürekli kendi ellerinde olmak şartıyla, onu, Doğu'da hem Rumlara, hem Ermenilere hem de Bolşeviklere karşı yönlendirmişlerdir. Az ilerde göreceğimiz gibi batı'da da Yunanlılara karşı yönlendireceklerdir. Doğu'daki gelişmelere değinmiştik çünkü. İyi ama bir yığın sorunun içinden öne çıkan kocaman bir soru geldi kapıya dayandı. Emperyalistler neden bu Doğudaki Ermeni, Rum sorununu veya Bolşevizme karşı bir çember, bir abluka sorununu Padişah kanalıyla, onun askeri gücü ve manevi otoritesi ile de yapamazlar mıydı? Bu soru önemli. Sahtekarca çarpıtılan tarihin **püf** noktaları bunlar. Yapamazlardı! Peki neden? Açıklayalım; **Birinci neden**; 17 Haziran 1919'da Paris'te süren ve adına Barış Konferansı denilen toplantıya Türk delegasyonunun da katılmasına izin verilmişti. Padişahın ve Türk hükümetinin de görüşlerinin alınmasına karar verilmişti böylelikle. Türk

delegasyonunun başı, şu Kemalistlerce bol bol hain diye damgalanan Damat Ferit'ti. Damat Ferit bu konferansta yaptığı konuşmada, İttihat ve Terakki Cemiyeti (İTC)'ni savaşın suçlusu olarak gösteriyor, Almanların yanında ülkeyi savaşa sokanın padişah değil, İTC olduğunu söylüyor ve şunları ekliyordu: *"İmparatorluğun parçalanmasını ya da muhtelif mandalar altında taksim edilmesini Osmanlı hükümetinin kabul etmeyeceğini belirtiyordu. Trakya'da Edirne'yi korumak amacıyla 1878 Berlin Kongresi sınırlarına dönülmesi zorunluydu. Kıyı adalar ile Rus ve İran sınırına kadar Musul dahil bütün topraklar Türkiye'ye ait olmalıydı. Eğer müttefikler şu anki Rus- Ermeni devletini kabul ederse, Türkler ortak sınır konusunda, onlarla görüşmeye taraftardı. Muhtelif Arap eyaletleri, İstanbul'da bulunan halifenin denetiminde kalmalıydı..."* (Sevr Entrikaları) "**Onlar Konseyinden**" Wilson, "*ömrümde bundan daha aptalca bir şey duymadım*" derken, Lloyd George "*iyi espiri*" ifadesini kullanıyordu. Damat Ferit'in emperyalistlerin önünde diz çökerek istediği istekler bunlardı. Bu kabaca, imparatorluğu, hiçbir şey olmamış gibi yeniden istemekti. Halbuki Kemalistler ayağının tozuyla Erzurum toplantılarında (Haziran-Temmuz 1919) emperyalistlerin sunduğu Misak-ı Milli denilen bugünkü sınırları onayladıklarını ilan ediyorlardı. Kemalistler daha sonra İstanbul hükümetinin ve Padişahın bu isteklerini duyunca, ayıp olmasın diye 1921 Londra konferansında, 1913 sınırlarına dönülmesini isteyeceklerdir. Sanki Erzurum ve Sivas toplantılarında Misak-ı Milli'yi kabul ettiklerini avaz avaz açıklayan kendileri değilmiş gibi. Tabii hiçbir emperyalist güç Kemalistlerin yaptığı bu konuşmayı ciddiye bile almadı. Bırakınız 1913 sınırlarına dönülmesinin (bu bütün Arabistan'ın da Türkiye'ye dahil edilmesi anlamına geliyordu) tartışılmasını, Musul konusunda bile emperyalistler, Kemalistlere söz hakkı tanımadılar. -Konudan uzaklaşmayalım- İşte İstanbul hükümetinin emperyalistlerce kabul ve itibar görmemesinin bir nedeni buydu. Yani Kemalistler anında emperyalistlere güvence verip Misak-ı Milli'yi kabul ettiklerini açıklarken, İstanbul hükümeti ve Padişah daha geniş isteklerde bulunuyordu. Kemalistleri öne çıkaran emperyalistlerin bir nedeni buyken, **İkinci neden;** Halifelik kurmuydu. Kendi sömürge ve yarı-sömürgelerinde bulunan müslüman nüfus içinde ruhani bir otorite sayılan ve küçümsenmeyecek bir etkisi olan bu otoriteyi ortadan kaldırmak gibi bir dertleri olduğu için de, gerek Doğu'daki (böyle diyelim)

Rum ve Ermeni ve de daha sonra Kürt taleplerini ezme konusunda bu şerefi (!) halifeye değil, Kemalistlere bahşediyorlardı. Onun hem yetkisini ortadan kaldırıyorlardı, hareketlerini sınırlıyorlardı, hem de İTC tarafından zaten yıpratılmış olan bu kurumu iyice ortadan kaldırmanın yolunu döşüyorlardı. Padişah ve İstanbul hükümeti iki atış arasında kalmıştı. Bir yandan emperyalistlerin baskısı ve elini kolunu bağlaması, diğer yanda, emperyalistlerin sunduğu her şeyi açık açık kabul eden ve de emperyalistlerden sanki Osmanlı hükümetinin sorumlusuymuş gibi itibar gören Kemalistler. İşte burada şunu bir kez daha vurgulamak gerekiyorsa eğer, şu bizim despot Aydınlar ve Kemalizm şakşakçıları, eğer sömürgecilik konusunda hem fikirlerse (hem fikirler elbette) Vahdettin'e değil, en büyük ihaneti ve hainliği M. Kemal ve Kemalistler'e yakıştırmak zorundalar. Çünkü Vahdettin ve Damat Ferit hükümeti Osmanlı'nın bütün sömürgelerini isterken, Kemalistler, emperyalistlerin önüne koyduğu küçücük bir kemik parçasıyla (dört şehirlik şu sözde Ermenistan denilen yer ile Kuzey Kürdistan) idare etmiş, dahası bunu havada kapmışlardır. Elbetteki bizim derdimiz on köle sahibi ile yüz köle sahibi arasında bir tercih kapmak değil, biz bütün bu köle sahiplerini lanetliyoruz ve tarihte hak ettikleri bataklığa onları göndermek için uğraşıyoruz. Bunun için de emperyalistlerin neden İstanbul hükümeti ve Padişah ile değil de, Kemalistlerle bu kadar ilişkiyi yoğunlaştırdılar? Neden Kemalistleri tercih ettiler? İşte biz bunun siyasal ve tarihsel gelişimini açıklamaya çalışıyoruz. Kemalistler, "*Misak-ı Milli düşman tarafından kabul edilmediği sürece, kesinlikle barış yapmayacağız*" diye hamasi nutuklar atıyorlardı. Dikkat ederseniz "**savaşacağız**" demiyorlardı, barış yapmayacaklarını söylüyorlardı ama İstanbul hükümetinin emperyalistlere dayattığı şartlarla Misak-ı Milli'yi karşılaştırırsanız, bu sözlerin emperyalistlere "Bre daha ne duruyorsunuz, bizi muhattap alsanıza, bize küçücük bir kemik parçası bile yeter" demek olduğunu anlamak zor değil. Ki emperyalisler bunu sevine sevine zaten vermişlerdi. Peki sorun nerede? Sorun emperyalistlerin kimi muhattap alacağı, Anadolu'da iktidarı kime teslim edeceği sorunuydu. Ama nasıl olacaktı bu? Vahdettin hükümetinin istediği çok fazlaydı. Padişah bunu fark edip, Kemalistlerin etkisini kırmak için adımlar atıyor şimdi. Ama önce küçük bir açıklama yapıp sonra Ankara sürecine değinip burayla konuyu birleştirelim.

KİMDİ BU KEMALİSTLER?

İttihat ve Terakki'yi anlattığımız bölümde, II. Meşrutiyetin (Temmuz 1908) ilanı konusunda Abdülhamid'e "**telgraf savaşı**" açarak meşrutiyetin ilanını isteyen bu gücün bir Ordu hareketi olduğunu ve ordunun içinde örgütlenip palazlandığını söylemiştik. Ve yine değinmiştik ki, bu hareket ortaya çıkışından beri, esas amacı imparatorluğun dağılıp gitmesini önlemek için ortaya çıkmışlardı. En ufak anti-emperyalist nitelikleri olmak şöyle dursun, bizzat emperyalistlerin desteklediği bir hareketti, özellikle Alman emperyalistlerinin. Ve yine değinmiştik ki, 31 Mart ve Adana'daki olayları bahane ederek, parlamentoya tek başına yerleşmiş (Nisan 1909) ve Abdülhamid'i tahttan indirip, onun yerine Sultan Reşat'ı tahta geçirmişlerdi ve Osmanlı'da İttihat ve Terakki'nin dönemi başlamış, süreç içinde Alman emperyalizmi en etkili güç olarak bunlar sayesinde sivrilmiş, bütün ordu kademesinin başına da Alman subayları geçirilmiş. Enver, Talat, Cemal eliyle Osmanlı, I. Dünya savaşına sokulmuş; Padişah, İttihat ve Terakki döneminde yetkisizleştirilmiş, sadece sembolik bir niteliğe büründürülmüştü. Ve I. Dünya Savaşı yenilgisiyle birlikte Enver, Talat, Cemal üçlüsü, Almanya ve sonra (Enver, Cemal) Rusya'ya gitmişlerdi. Kaçmasalardı, savaş suçlusu olarak yargılanacaklardı. İşte savaşın yenilgisinin ardından, tahta geçmiş olan (Temmuz 1918) Vahdettin, müttefiklerin de desteğiyle İTC'yi yok etmeye, kadrolarını tutuklamaya girişmişti. Ama ordunun hemen hemen tümü İTC kadrosu veya üyesiydi. İTC, orduyu, padişah yanlılarından bu onbir yıl içinde temizlemişti. İşte müttefik emperyalist güçlerin desteğiyle Vahdettin İTC'nin son kırıntılarını temizlemek isterken emperyalistler arası çatışma su yüzüne çıkınca ve ordu içinide tek etkili gücün İTC olduğunu bildiklerinden, yine ellerini orduya uzatmak zorunda kalmışlardı. İTC'de bu ara üzerine gelen baskıları, kovuşturmaları savuşturmak için kılık değiştirme lüzumunu hissetmişti. Paul C. Helmreich bu duruma şöyle değiniyor; *"Ortaya yeni bir Milli Müdafa Cemiyeti çıktı ve bu da genel olarak İTC'nin uzantısı olarak kabul edildi."* (Sevr Entrikaları) Gerek, Milli müdafa, gerek Kuvayi Milliye denilen teşkilatlar, İTC'nin örgütleri olan Türk Ocakları ve Teşkilat-ı Mahsusa'dan başkaları değildi. Sonradan kendilerine "Kemalistler" denilen bu güruhun, başta M.

Kemal, İnönü, Rauf, Rafet, K. Karabekir vs. vs. İTC'nin üyelerinden başka kimse değillerdi. İTC tabelası, Kemalist tabelayla yer değiştirmişti o kadar. O kadar kötü bir kopyasıydılar ki İTC'nin hemen hemen her yaptıklarıyla onun kokuşmuş bir karikatürüydüler.

GELİŞMELER VE ÇELİŞKİLER

Erzurum toplantısının ardından, Sivas toplantısında da (Eylül 1919) M. Kemal başkanlığını koyunca, buna ilk karşı çıkan Rauf Orbay ve Kâzım Karabekir oluyordu, bütün yetkilerin tek adam elinde toplanmasını doğru bulmuyorlardı. İlk çatlak başlamıştı. Başlamıştı ama ne yapabilirlerdi? Hiçbir şey. Çünkü bölgede bulunan gerek İngiliz, gerek Fransız ve de gerekse ABD'i danışman ve yetkililer bir tek insanı muhattap alıyorlardı karşılarına M. Kemal'i! Hatırlatmak için aynı konuyu bu sefer, Lord Kinross'tan aktaralım. Şu kiralık kalemşör şöyle yazıyor.

"*Bu arada Fransızlar, milli harekete karşı daha uzlaşıcı bir tutum benimsemişlerdi. Fransa'nın Suriye yüksek komiseri George Picot, Sivas'ta iken(1) M. Kemal'i ziyarete gelmişti. Bu gezisi, ne Beyrut'un ne de İstanbul'un resmen onayından geçmemiş olmasına rağmen, Picot kendisini 'Fransa Hükümetinin Temsilcisi' olarak tanıtmış, Kemal'de onu öyle kabul etmişti.*" (abç) Evet daha Sivas'tayken M. Kemal, emperyalistlerden "**bir devlet başkanı**" gibi muamele görüyor ve Fransa Hükümeti adına Picot'la görüşüyor. İngilizlerin ise, M. Kemal, Erzurum ve Sivas'ta toplantılar yaparken, ordularını Azarbeycan'a doğru çektiğini belirtmiştik. Bunu şunun için açıklıyoruz; M. Kemal özel yeteneklerinden dolayı ön plana çıkmış biri değil, diğer İTC kadrosu arasından, aksine M. Kemal'i inatla öne çıkarıp destekleyen, ona sanki devlet başkanı gibi muamele yapan, onu "**tek**" muhatap alan emperyalistlerin sayesinde öne çıkarılmıştır. Bu görüşmeler Rauf Orbay ve Kâzım Karabekir'in önünde olmaktadır. Yani emperyalistler, "biz sadece bu adamı tanyoruz, muhatabımız odur" diyerek yaptıklarıyla bunu onun çevresine göstermişlerdir. M. Kemal, gücünü emperyalistlerin desteğinden almıştır. Ona "yürü kulum" diyen emperyalistlerdir. Şimdi diyeceksiniz ki, emperyalistlerin dizinin dibinden ayrılmayan, onların bir dediğini iki etmeyen, her gelen emperyalist sözcüye

"biz sizin mandanızı kabul ediyoruz" diyerek, mavi boncuk dağıtmak az yetenek mi? Bu da bir yetenek sayılır mı? Onu biz de bilmiyoruz. Ama, işte bu güvenceler olduğu içindir ki, Padişah, M. Kemal'i yetkilerinden arındırdım demesine, hatta K. Karabekir'e "M. Kemal'i tutukla" diye emir yollamasına rağmen, bunlar hayata geçirilemiyordu. Damat Ferit, işgalci emperyalistlere ültimatom verip, Kemalistlerin üzerine ordu göndermek istediğinde. "*Ancak onlar ne bunu kabule, ne de asker vermeye yanaştılar*" (Lord Kinross). Çünkü mütareke şartları buna elvermiyordu(?) Mütareke şartları ise Osmanlı ordusunun silahsızlandırılmasını öngörüyordu(?) İstanbul Hükümeti'nin önüne mütareke şartlarını çıkarıp elini kolunu bağlayan emperyalistler, M. Kemal'i ayrı bir devlet başkanı gibi karşılıyor, o ilerledikçe önünü açıyor ve göreceğimiz gibi açık açık da silahlandırıyorlardı ve M. Kemal'le anlaşmalar imzalıyorlardı. Yani emperyalistler izlediği politika ile zaten iki hükümet, iki baş yaratmışlardı. M. Kemal'e, emperyalistlerin desteği bu kadarla sınırlı kalmayacaktı. İzleyelim. Fadişah Vahdettin göz göre göre elinden giden iktidarı yeniden ele geçirmek için **iki önemli** adım attı. 1) 30 Eylül 1919'da Damat Ferit hükümetini istifaya zorladı. 2) Erzurum ve Sivas "**kongre**"lerinin kararlarını kabul ettiğini, yeni bir meclisin İstanbul'da toplanmasını önerdi. Bunun anlamı, Erzurum ve Sivas "kongre"lerini meşru görmek, milletin resmi temsilcisi görmekti. Diğer anlamı ise, o güne kadar galip emperyalistler karşısında savunduğu 1878 Berlin Kongresi sınırlarına geri dönülmesi tezinden feragat edip Kemalistlerin önüne emperyalistler tarafından konulan "Misak-ı Milli" tezini kabul ederek bu kozu Kemalistlerin elinden almak ve kendini bugünkü sınırlar çerçevesinde yeniden ülkenin tek söz sahibi, tek muhatap olunacak merci olarak kabul ettirmekti. Bu açıklamalar, Erzurum ve Sivas'ta, Kemalist ordunun çağrısıyla, atama ve önerileriyle toplanan ve adına "**delege**" denilen insanlar üzerinde etkisini göstermede geçikmedi. İsterseniz, şu "**delege**" denilenler nasıl seçiliyordu ve Kemalistlerin bu "**delege**"lere bakışı neydi. Bir Kemalist yazarın ağzından onu belgeleyelim. "**Delege**" seçimini anlatan bu Kemalist yazar; "*hatırlanacağı üzere, seçim usulü son derece gevşek bırakılmıştı. (şimdi şu gevşek(!)liğe bakınız, bn.) bunları ulusçu örgütler, (yazarın "ulusçu" dediği Kemalist Ordu ve Türk Ocaklarının devamı olan Mudafa-i Hukuk Cemiyetleri'dir. bn.) belediye adayı*

seçebileceği gibi, 'sair suretlerle' (yani belli bir ikameti olmayan ama sorumlu kimseler, bn.) de seçilebilecekti." (Sina Akşin) Bu sözlerin anlamı, günümüz Türkçesi ile de geçmişin Osmanlıcası ile de "**seçim**" değil, "**atama**" usulüdür, laf cambazlığına, kıvırtmaya gerek yok. İşte adına "**delege**" denilenler böyle tayin ediliyordu yani seçilmiyordu. Bu bir komedya'dır o kadar. Ve bunlar tamamen göstermelik insanlardı; ne bir yetkileri, ne de bir etkileri vardı. "**Heyet-i Temsiliye**" denilen kurum, bir tek kez olsun bile toplantı yapmadı. Bütün karar ve yetkiler ordunun ve esasta da M. Kemal'in elindeydi. Bakınız, bizzat M. Kemal'in ağzından "**Heyet-i Temsiliye**" denilen kuruma bakış:

"*... Millet, memleket, siyaset ve ordu idareleriyle hiç bir alaka ve münasebetleri ve bu hususta liyaketleri görülmemiş ve tecrübe edilmemiş gelişi güzel zevattan bilfarz Erzincan'lı bir nakşi şeyhi ve Mutki'li bir aşiret reisi gibi zavallılardan da teşkili, ihtimalden hariç olmayan herhangi bir heyeti temsiliyeye mevzuu bahis olan vaziyet ve vazife bırakılabilir miydi? Milleti ve kendimizi iğfal etmiş olmak gibi bir hata irtikab etmeyecek miydik?*" (Atatürk, MK. Nutuk, İstanbul 1962, aktaran M. A. Hasretyan)

Bu, M. Kemal'in kendi ağzından "**delege**" (!) denilen (o "zevat" diyor, yani değersiz kişiler, kimseler) kimselere bakışıdır ve heyeti temsiliyeye hiçbir şey bırakılmadığının, onların göstermelik bir piyondan öte bir şey olmadığının itirafıdır. Evet, M. Kemal, bütün yetkileri **tek elde** toplamıştı, önce emperyalistlerin ve sonra da ordunun desteğiyle. Ve Sivas "**kongre**"sinde, (bu "**kongre**" palavralarının yerine biz bundan sonra **toplantı** tabirini kullanacağız) ülkenin başındaki üç düşmandan söz ediyordu. *Biri*, Ermeniler; *ikincisi*, Damat Ferit hükümeti; *diğeri* de Yunanlılar. Yani ülkeyi işgal eden İngiliz-Fransız ve İtalyan emperyalistleri yerine, bunlar düşman olarak ilan ediliyorlardı. Bu durumu pek de güzel fark eden Sina Akşin, bir yerde daha direkt konuşmayı seçerek bazen itirafa girer ve der ki: "*Denilebilir ki Erzurum'dan Sivas'a, baş düşman itilaf devletleri yerine Damat Ferit Hükümeti olmuştur.*"

Şimdi konuyu birleştirelim:

İşte Padişah Vahdettin, M. Kemal'in elindeki bu kozu elinden alıp kendini, emperyalistler karşısında, ülkenin tek söz sahibi ve muhatabı olduğunu göstermek için, İstanbul'da Damat Ferit Hükümetini istifa ettiriyor

ve Anadolu'daki Kemalistlerin atadığı bu insanları **mebus** (milletvekili) olarak kabul ediyor, İstanbul'da yeni meclisin toplanması çağrısını yapıyordu. Öyle ya, madem sorun Damat Ferit? Vahdettin, M. Kemal'in oyunlarını görebilmiş, bunun için adım atmıştı ama, M. Kemal'e bu oyunda rol veren ve destekleyen işgalci emperyalistlerin esas niyetini görememişti. M. Kemal üzerinden kendine karşı oynanan oyunun çehresini görememişti. Esas sorun M. Kemal de değil, onu yönlendiren emperyalistlerdeydi.

Vahdettin bunu hesap edememişti. Çünkü hedef bizzat, Kemalistler eliyle kendisiydi, yani şu halifelik kurumu! Yani emperyalistlerin sömürge (ya da yarı-sömürge)lerindeki milyonlarca müslüman üzerindeki ruhani bağ, dinsel otorite, işte emperyalistlerin esas hedefi bunu ortadan kaldırmaya yönelikti. Bunu ortadan kaldırmayı emperyalistler göze alamazdı, karşılarında muazzam bir tepki oluşacağını iyi biliyorlardı, ortaya bir Hıristiyan-Müslüman çatışması gibi hava yaratarak başlarına büyük işler açacağını iyi görmüşlerdi ama bunun yerine, bir müslüman eliyle islami bir kurumu ortadan kaldırmak daha rizikosuz ve daha mantıklıydı. Emperyalistler bu politikaya, -okurlardan özür dileyerek ifade edelim-; iti, ite boğdurtma, diyorlardı. Böylece hem amacına ulaşmış oluyorlardı, hem de bütün gelişecek olası tepkilerden kendilerini yalıtıp, hedef olarak da başkalarını parmakla gösterip "işte bu yaptı, biz değil" diyerek işin içinden sıyrılıyorlardı. Emperyalistler, Anadolu toprağında M. Kemal'den daha iyi bu işleri yapacak bir başka **piyon** bulamayacaklarını iyi hesap etmişlerdi. Ama padişahın attığı bu yeni ve de geri adım (yeni meclis oluşturma, Erzurum ve Sivas toplantı kararlarının kabülü vs.) emperyalistlerin de adım atmasına yol açtı. M. Kemal'e, eğer deyim yerindeyse, "**hızır**" gibi yetiştiler. Nasıl mı? Bunu az sonraya bırakalım ve sahnenin iyice görünmesi için, şu Kemalistlerin ve atama ile seçilen **mebusların** Ankara'ya gelişlerine bir göz atalım: M. Kemal'in, adına **mebus** denilen bu kişilerin İstanbul'a gitmemesi için elinden gelen her türlü ayak oyununu yapmış, tehditler yağdırmış ama para etmemişti. Başta Rauf Orbay olmak üzere bütün bu atanan kişiler padişahın çağrısıyla birlikte çıkınını toplamışlardı bile. Hem zaten padişahı kurtarmak için Erzurum ve Sivas'ta toplanmamışlar mıydı? (Kemalist propaganda buydu) İplerin elinden kaçtığını gören M. Kemal son çare mebusların Ankara üzerinden gelip İstanbul'a gitmesini önerdi. Bunda bir sakınca görmeyen mebuslar yola düştüler. M. Kemal, yanında

kendi korumalığını yapan Laz çeteleri ve mahiyeti ile Ankara'da emperyalist basın ve körükleme ile krallar gibi karşılanıyordu. M. Kemal rahatsız olmasın diye o gelirken İngilizler, Eskişehir yolunu boşaltıyorlardı. Ya Fransızlar? Şu sözleri kiralık kalemşör Lord Kinross yazdı ve durumu anlattı:

"Ankaralılar, şimdiye kadar böyle büyük bir toplantı görmemişlerdi. Kentte bulunan bir kaç yabancı, bu hali şaşkınlıkla seyrediyorlardı. ***Topluluk, milli duyguların coşkunluğunu göstermek için, yol değiştirerek, birkaç gün önce İngilizlerin işgal ettiği*** *(yani İngiliz askerlerinin burnunun dibinden, bn.)* ***istasyondan geçti. O sırada daha üzerinde Fransız bayrağı dalgalanan, sonraki Meclis binasının çevresinde, Fransızlarla Tunuslu askerleri duvarların üstüne tünemiş bakıyorlardı.*** *Mustafa Kemal, Hacı Bayram Veli Camii ve türbesine kısa bir ziyarette bulunmayı ihmal etmedi."* (abç)

Eğer dikkatli okumuşsanız gülmüşsünüzdür mutlaka, ne "**savaş**" değil mi? Ve ne kahramanlık? Ne yaman "**anti-emperyalist**"lik? İşin doğrusu emperyalistler, kendi kahramanını şanlarına yakışır bir şekilde karşılıyorlardı. Kibarca seyredip ve önünü açarak. Uzatmayalım çünkü daha önce de bu ilişkilere epey örnek vermiştik. M. Kemal'in emperyalistlerin bizzat kendi eli ile seçip gönderdiğini, sık sık Erzurum ve Sivas'ta yan yana geldiklerini de anlatmıştık zaten. Ama emperyalistlerin yaptığı bu kadarla kalmadı M. Kemal'e, daha yapacakları vardı.

M. Kemal, bu şatafatla "**mebus**"ları etkileyip İstanbul'a gidişlerini engellemeyi hayal ederken, bu da boşa çıktı. "**Mebus**"lar bu "**tek adam**"ın ceberrutluğundan kaçıyorlardı, bir yerde de. İstanbul'a gitmeye cesaret edemeyen M. Kemal, Ankara'da kalıyordu birkaç yandaşı ile birlikte. 16 Ocak 1920'de İstanbul'da toplanan ve Kemalistlerin bizzat seçtiği bu "**meclis**" ancak iki ay yaşayabildi. Emperyalistler, padişahın bu adımına karşı adım atmakta gecikmedi. 16 Mart 1920'de İstanbul'a (zaten gemilerde olan ve denetim altında olan) asker çıkarıp "**meclis**"teki bazı "**mebus**"ları tutuklayarak "**meclis**"i çalışamaz hale getirdiler. Çepeçevre kuşatılmıştı "**meclis**". Tuhaftır (!) ama İstanbul'un işgal edilip "**meclis**"in de basılacağını M. Kemal önceden biliyordu. Lord Kinross; *"Mustafa Kemal, İstanbul'un yakın zamanda işgal edileceğini Fransızlardan öğrenmişti. Haberi, Rauf Bey'e ulaştırarak milliyetçi liderlerin şehirden ayrılmaya hazır olmalarını bildirdi... Bunların kaçışını kolaylaştırmak için Osmanlı*

Bankasına para da yollamıştı" diyor. Bu sözler danışıklı dövüşün itiraflarıdır. "Al gülüm, ver gülüm" oyunlarıdır bunlar, emperyalistler ile Kemalistler arasında süren. Emperyalistler, daha İstanbul işgal edilmeden ve "**meclis**" baskına uğramadan M. Kemal'e haber veriliyor, ardından "**meclis**"te tutuklamalara girişerek "**meclis**"i çalışamaz, toplanamaz hale getirerek, bu zevatı (artık biz de bu kavramı kullanalım) Ankara'ya doğru itiyorlardı. M. Kemal'in kucağına. Adeta kendi elleriyle bu zevatı getirip teslim ediyorlardı M. Kemal'e. Halide Edip Adıvar, M. Kemal'in sevinçten nasıl zıpır zıpır zıpladığını güzel anlatmış. Emperyalistler, padişah Vahdettin'in, "ülkede tek muhatap, tek söz sahibi" olduğunu göstermek için attığı bu adımı da böylelikle ortadan kaldırmış, bütün yetkileri bu ayak oyunları ile M. Kemal'in eline vermiş oluyorlardı. Esas hedefin kendisi olduğunu, halifelik kurumu olduğunu görememişti Vahdettin. Yoksa emperyalistlere uşaklıkta Kemalistlerden farklı bir yanı yoktu. Ve Vahdettin, bu elinden uçup giden iktidarın göz göre göre gitmesine artık tahammül edemiyerek 23 Nisan 1920'de tantanalarla açılan ve İstanbul'dan "**meclis**" çalışmıyor gayesi ile gelip Ankara'da toplanan "**meclis**"e karşı son kozunu attı ortaya. Fetva verip Kemalistlerin ve Ankara'daki "**meclis**"in meşru olmadığını, kendi yanlılarının bunlara karşı durması çağrısını yaptı. Bu bir savaş çağrısıydı, Kemalistlere karşı. Ne Kemalistlerin ne de Vahdettin'in emperyalistlere karşı çıkılması doğrultusunda bir çağrısı değildi bu. Aksine emperyalist güçler karşısında (işgalci emperyalistlerden söz ediyoruz) ülkenin tek söz sahibi benim, yani emperyalistlere, "beni muhatap al, benimle konuş" savaşıydı bu. İki emperyalist uşağının dalaşından başka bir şey değildi. H. C. Armstrong bu durumu şöyle anlatıyor:

"*Padişah, darbesini ikinci kez indirdi. Asilerin işini bitirmeye kararlıydı. Mütareke şartları ve müttefik kontrolü onun düzenli ordular kullanmasını yasaklıyordu. Harbiye Nazırı Süleyman Şefik (çevirmenin düzeltmesini aldık buraya, bn.) Paşa'ya 'Hilafet ordusu' adı altında, gayrı resmi bir ordu kurulmasını emretmişti. Artık bu orduyu dualarıyla kutsayarak asilerin üzerine gönderilmesinin zamanı gelmişti. Bütün Türkiye'deki din adamlarını halka seslenmeye çağırdı. Uyruklarının Halife ve tahtın yanında olmaları için ikna etmek üzere köylere bile hafiyelerini gönderdi. Halk her tarafta bu çağrıya kulak verdi. Dağınık gruplar halinde Padişah adına ayaklandılar. Bir ucundan diğer ucuna bütün Türkiye,*

korkunç bir iç savaş karabasanına doğru çılgınca koşmaya başlamıştı. Kasabalar kasabalara, aileler ailelere, kardeş kardeşe, baba oğula düşmüştü. Hiçbir uyarı işareti vermeksizin ayaklanmalar kah orada kah burada ansızın alevlenmeye başladı. Padişahın adamları da bunları körüklüyordu. M. Kemal'in taraftarlarıysa ayaklanmaları acımasız bir gaddarlıkla bastırıyordu. ***Türk Türk'ü öldürüyor****, taşlıyor kamçılıyor, işkence ediyor, asıyor, hatta kardeş kavgasının çılgın nefretiyle birbirlerini çarmıha geriyorlardı.*" (Bozkurt)

Padişaha mütareke şartlarını dayatıp onun düzenli ordu kurmasını engelleyen, hatta İstanbul'dan ayrılmasını bile yasaklayan emperyalistler, Kemalistleri, ordular ve hükümet üstü yetkilerle donatıyor, silahlandırıyor, M. Kemal ilerledikçe önünü açıp boşaltıyor ve de yine gördüğümüz gibi Fransız askeri garnizonu önünde (Ankara'da) Nutuk bile attırıyorlardı M. Kemal'e. Ankara'da yeniden toplanan bu zevata ses çıkarmak, üstüne yürümek bir yana "**mebus**" meclisi bile diyordu emperyalistler. İş bu kadarla kalmaycak, M. Kemal kendini "**meclis başkanı**" seçtirdiğinde bütün emperyalistler kutlama telgrafları yollayacaklardır ona. Dahası var ama, burda kalalım şimdilik. Emperyalist şunu bir kez daha ortaya koymuşlardır, İstanbul Meclisi'ni basarak ve Ankara'nın kapısını açarak; "M. Kemal'in yanında kaldığımız sürece can güvenliğiniz garantide" diye. Peki, bizzat emperyalistler tarafından kışkırtılarak ve de yine bizzat emperyalistlerin burnunun dibinde patlayan, emperyalistlerin kılına bile dokunmayan bu Padişah-Kemalist kapışmasına ne ad vereceğiz? Bu iki emperyalist uşağının, emperyalistler karşısında sürdürdüğü, "ben bu ülkenin söz sahibiyim" savaşıydı, yani iktidar savaşıydı başka bir şey değil. Çünkü Kemalistler de -o dönemde- Padişah da parlamenter bir monarşiden yanadırlar. Peki sorun ne? Söyledik, emperyalistlerin hedefi şu ruhani liderliği, yani Halifelik kurumunu ortadan kaldırmaktır. M. Kemal bile bunu farketmemiş 1921'de Balıkkesir'e gittiğinde iki sefer kendi adına hutbe okutup kendini Halife ilan etmeye hazırlanırken, kulağı çekilmiştir emperyalistler tarafından, sonra o da bırakmak zorunda kalmıştır bu propagandaları. Evet, padişahın çağrısı üzerine yapılan bu ayaklanmalar Çerkez Ethem kuvvetlerinin desteğiyle de hunharca ezildi Kemalistler tarafından.

Fransız emperyalistleri zaten başından beri açık açık Kemalistleri desteklediklerini inkar etmiyordu. Öyle ki Anadolu üzerinde yapacakları pazarlıkları sadece M. Kemal'le yürütüyorlardı. Paul C. Helmreich bu duruma şöyle dikkat çekiyor; "*Kilikya konusuna gelince, Fransa, Toros dağlarında bulunan istihkam mevkilerinde denetimi elinde tutmak istediğini belirtmesine rağmen,* ***bölgede itibari bir Türk egemenliği altında bulunmalarını sağlayacak bir çözüme yakın olduğunu belirtiyordu... Üstelik bu hususun görüşüleceği kişi, Fransızlar'ın meseleyi İstanbul hükümetine açtıklarına dair hiçbir işaret olmadığına göre, Mustafa Kemal olacaktı.***" (abç) (Sevr Entrikaları) Fransızlar sözünde durmayı ihmal etmedi 20 Mayıs 1920'de Kemalistlerle sanki İstanbul'da padişah yokmuş gibi antlaşma imzalıyorlardı. Bu iki başlı iktidarı kendi elleriyle yaratmışlardı. Biraz uzun oldu ama gerekli. Şu ibret belgesini de okuyunuz lütfen: "... ***Aralık 1919 tarihine gelindiğinde, İstanbul'da bulunan İngiliz*** *gücün, padişahı ya da rejimini pek iyi bulduğunu söylenemezdi. Hükümetin Anadolu'yu kontrol altında tutamadığını ve kendisine uzun bir ömür biçmediğini görüyorlardı. Bu izlenim dışişlerine iletilmiş ve 10 Kasım günü Lord Curzon'un Pichon'la yaptığı görüşmede ele alınmıştı. Durum böyleyken, tersini yapmak, olmayacak duaya amin demek olacaktı*" (Sevr Entrikaları)

Dikkat ederseniz sayın okurlar, bizim anlatmaya çalıştığımız şeyleri ve dönen dolapları emperyalistler bizzat kendi ağızlarında itiraf ediyorlar ve bu planın uygulanmasında hem fikir olduklarını daha Kasım 1919'da yaptıkları toplantıyla onaylıyorlar!

Ve de hafif bir iki yüzlülükle, sanki padişah ve hükümetinin elini bağlayan kendileri değilmiş gibi, mütareke şartlarını padişaha dayatıp, silahlanmasını, ordu kurmasını, Anadolu'ya müdahale etmesini engelleyen kendileri değilmiş gibi, İstanbul "meclisini" basıp dağıtan (16 Mart 1920) kendileri değilmiş gibi... Siz ne dersiniz sayın okurlar, biz bu yüzsüzlere artık isim de bulamıyoruz!

Biz neden bu kadar üzerinde duruyoruz bu meselelerin? a) Öncelikle çarpıtılan, yalanlarla döşenen paralı ve kirli bir edebiyatla yazılan tarihi düzeltmeye çalışıyoruz. b) Emperyalistlerin çalışma tarzlarını ve iki değil, binbir sıfatını sergilemek istiyoruz, c) KAYPAKKAYA yoldaşın dikkat çektiği Kemalist-Emperyalist ilişkinin yüzünü açığa çıkarıp okurlarımıza bu danışıklı dövüşü göstermek istiyoruz.

MECLİS AÇILIYOR

Nasıl bir meclistir bu? Nereden başlamalı? Şimdi biz kalkıp da "ahır açılıyor" deseydik yanlış anlaşılacak hatta çokça sekter bulunacaktı sözlerimiz. O zaman bu "meclis"in niteliğini ve paravanlığını (tıpkı bugünkü gibi) anlatması için sözü M. Kemal'e verelim, hele şu TC'nin üzerinde tantanalar yaptığı "meclis" ne imiş. Lord Kinross anlatıyor.

"Ankara'yı gezmeye gelen Amerikalı Senatör, Meclisi çalışır halde göremediği için üzüntüsünü belirtince, Mustafa Kemal, yanındaki rehbere döndü ve: 'Bizim hayvanat bahçesini niye göstermediniz'" dedi (Atatürk.)

Meclis, Hayvanat bahçesiymiş! Eh, biz de şunu ekleyelim artık, bu hayvanat bahçesinin reisi de kendisiydi, yani M. Kemal! Doğru söze ne denir. Doğru denir. Okurun dikkatini çekmiştir mutlaka şu "Amerikalı Senatör?" Onun ne işi vardı Ankara'da ve M. Kemal'in yanında diye? Öyle ya hem müttefik güçler "Yüksek Askeri Konseyinde hem "**Dörtler konseyi**" hem de "**Onlar Konseyi**"nde olan ve sözüm ona Anadolu'yu işgal eden güçlerden biri değil mi bu senatör? Daha 16 Mart 1920'de İstanbul "meclis"ini dağıtan, basan, kararları alanlardan biri de bu ABD emperyalistleri değil mi? Evet onlar! Takke düşmüş kel bütün pırıltısıyla çıkmıştır ortaya. Artık, Kemalistlerle emperyalistlerin ilişkisi açık açık yürütülmektedir. Lütfen şu satırları da okuyunuz; H.C. Armstrong anlatıyor:

"Daha dün yalnız ve terkedilmiş olan M. Kemal (mebusların İstanbul'a gidişini kastediyor yazar, bn.) artık taraftarla çevrelenmiş, kabul gören bir lidere dönüşmüştü. Meclis başkanı olarak, ***Fransa Cumhurbaşkanı'ndan gelen bir mesaja gururla*** *şu cevabı verdi: Ankara'daki Büyük Millet Meclisi, payitaht yabancıların elinde kaldığı sürece Türkiye'nin kaderine hükmedecektir. Meclis, ülkenin yönetimini ele alacak olan bir yürütme kurulu atamıştır.* ***Padişah ve hükümet, düşmanının elinde olduğundan,*** *oradan gelecek tüm emirler geçersiz ve hükümsüzdür. Milletin haklarına tecavüz edilmiştir.* ***Türk milleti*** *sakin olmakla birlikte, bağımsız egemen bir devlet olma hakkını yeniden kazanmakta kararlıdır.* ***Dürüst ve onurlu bir barış yapmayı arzu etmektedir, fakat bunu yanlızca kendi güvenilir temsilcileri aracılığıyla yapacaktır.***"(abç) (Bozkurt)

Sayın okurlar belgeyi okudunuz mu? Bu sözlerim için beni bağışlamanızı rica edeceğim ama ben bu belgeyi buraya yazdıktan sonra, hemen kalkıp haritaya baktım, yoksa ben yanlışlıkla başka bir ülkeyimi anlatmaya başladım diye! Çünkü, İtalyanlar ile İngilizler de kutlama mesajları yolluyor, ABD senatörü ise M. Kemal'le kol-kola. Yıl 1920 ve aylardan Nisan! Peki, şimdi siz söyleyin bana tanrı aşkına, "*Bu ülkeyi kim işgal etti?...*"

"*İnsan bu kadar alçak olabilir mi*" diye düşünmeyiniz, bunlar emperyalistler ve faşistler; ve unutmayınız ki yine "alçaklık" her şeye rağmen bir seviye göstergesidir, bunlar..! Dönen dolapları ve yüzsüzlüğün boyutunu görüyor musunuz? Padişahın denetiminde toplanan İstanbul'daki meclisi basıp dağıtan emperyalistler, aynı "mebus"lar, Ankara'da M. Kemal'in denetiminde toplanınca, bir de M. Kemal'i başkan seçince, hem ayağına kadar teşrif edip hem de en üst makamlardan (Cumhurbaşkanlığından) kutlama mesajları yolluyorlar. Amaç, halifelik kurumunun etkisizleştirilip yok edilmesi; hedef, M. Kemal gibi kendini emperyalistlere kayıtsız şartsız teslim etmiş bir uşağın başa getirilmesi diye yeniden vurgu yapıp tekrar etmiş olalım. Peki, M. Kemal'in şu "**düşman**" diye bahsettiği kimler kalmıştı ortada? Tabi ki Yunanlılardı bunlar! Düşman ilan edilen tek işgalci güç Yunanlılardı! Diğer işgalci güçlerle kol koladır Kemalistler başından beri. Kemalistlere "şerefli"(!) bir biçimde bayrak diktireceklerdir İzmir'e. Kemalist hareketin diğer "düşmanları" geçen bölümlerde de anlatmaya çalıştığımız gibi, Rumlar, Ermeniler ve Kürtler'dir! Emperyalistler değil! Yunanlılar ile Kemalistler arasındaki kapışmayı yazımızın son bölümüne bırakırken, biz şu "meclis" denilen parlamento ahırının M. Kemal'in elinde nasıl bir oyuncak olduğunu görelim. Önce şu sözleri okuyalım; Armstrong anlatıyor:

"*Yeni seçilmiş mebuslar, kendi hak ve yetkileri konusunda son derece kıskançtılar. Kuramsal olarak asıl yönetici onlardı. Mustafa Kemal, onlara tekrar tekrar şunu söylüyordu. '**Büyük Millet Meclisi halkın vücut bulmuş halidir. Bütün yetkiler yanlızca ve kesinlikle halka aittir' Ne ki,** **on**lar gene de aslında kendilerine ait olan yetkileri Mustafa Kemal'in sık sık gasb ettiğini düşünüyorlardı.*" (Bozkurt)

Ne midir bu? O güzel insan Dr. Şıvan'ın dediği gibi "*silahların gölgesinde demokrasicilik oyunu*"(2) dur! M. Kemal, "meclis"in haklarını

sık sık gaspetmiyordu aslında; şöyle demek daha doğru. Meclisin bütün haklarını elinde topluyor, pinpon topu gibi bu zevatla oynuyordu. En ufak bir yetkileri yoktu bu "meclis" denilen zevatın. "**Yetki**" diyoruz da yanlış anlaşılacak, acaba konuşma hakları nasıldı? Bu "meclis" denilen ahırda sık sık, "bu mecliste can güvenliği yok mu?" diye bağıran bazı "mebuslar" vardı cesaret edip de. M. Kemal, "meclisi" adeta esir almıştı. Etrafında, Musolini'nin kara giysili faşist muhafızları gibi karalar giyinmiş Topal Osman'ın Laz çeteleri ile dolaşıyor. O, "meclis"te konuşma yaptığında, bu laz çeteler "meclis"i bir baştan bir başa sarıyor, adına "meclis" denilen bu zevatlar üzerinde terör estiriyordu. Buna bir örnek, Hilafet ile Saltanatın birbirinden ayrılması tartışmalarından vermek isteriz okurun "meclis"in nasıl çalıştığını görmesi açısından;

"Meclis, tasarıyı görüşmek için hemen oturuma geçti. Tartışmaya başladılar. ***Mustafa Kemal, meclis'in genel havasının kendisine karşı olduğunu anlamıştı.*** *Bir an evvel oylamaya geçilmesini sağlamalıydı. Her ne pahasına olursa olsun kazanması şarttı.* ***Kişisel taraftarlarını*** *toplantı salonunun bir tarafına topladı ve derhal açık oylamaya geçilmesini istedi. Kimi mebuslar tasarının ad okunarak oylanmasını talep etti.* ***Mustafa Kemal buna karşı çıktı. Taraftarları silahlıydı; içleriden bazıları her şeyi yapabilecek karakterdeydi, emir alırlarsa silahlarını hiç duraksamadan kullanacakları kesindi. 'Meclisin oy birliğiyle kabul edeceğinden eminim' dedi. Sesinden bir tür tehdit seziliyordu*** *ve taraftarları da ellerini bellerine atmışlardı. 'Ellerin kaldırılması yeterlidir.' (M. Kemal emrediyor yani. bn.)* ***Başkanın bir gözü Mustafa Kemal'de, tasarıyı oylamaya koydu. Bir kaç el yükseldi. 'Oy birliğiyle kabul edildi' dedi başkan.*** *Bir düzine kadar mebus, protesto etmek için sıraların üstüne fırladılar. 'bu doğru değil, ben karşıyım!' diğerleriyse 'Otur yerine! kes sesini! Domuz!' diye bağırıp ıslık çaldılar, birbirlerine sövüp saydılar.'* (Bozkurt) (abç)

İşte sayın okurlar, M. Kemal'in "Hayvanat Bahçesinde" oylamalar böyle yapılıyordu! Silahların gölgesinde demokrasicilik oyunu tam da buydu! Yazarın burada "M. Kemal'in kişisel taraftarları' dediği Topal Osman ve Laz çeteleridir, her "mebusun" başına dikilmiş bir elleri silahların kabzasında! M. Kemal kendini Meclis Başkanı da böyle seçtirmişti. Hani ne derler, istersen seçme, ya da elini kaldırma! Emperyalistlerin

desteğiyle oynanan parlamentoculuk oyunu. Evet, "Hakimiyet Milletindi(!) ve bu "Mebuslar"da "halkın vücut bulmuş temsilcileri(!) idi. Millet neredeydi? Halk neredeydi? Sözün doğrusu, bu yanyana gelen 150 tane zevatı ne kimse seçip oraya yollamıştı (atama ile gelmişti bunlar) ne de bu zevatın elinde en küçük bir yetki vardı, onun için lafı düzeltelim; "Hakimiyet kayıtsız şartsız M. Kemal'in elindeydi!" O da emperyalistlerin elindeydi!

İstanbul basını sık sık bağırıyordu: M. Kemal'deki yetkiler padişahta bile yok diye. Doğru muydu bu sözler? Lütfen, şu kiralık kalemşörün satır arası itiraflarını okuyunuz:

"***Mustafa Kemal yanlızca meclis başkanı –dolayısıyla gerçekte devletin başkanı– değil ama aynı zamanda hükümet başkanı idi. Aslında vekilleri de kendisi seçtiği için, kabineyi elinde bulunduruyordu. Vekiller, kuramsal olarak meclis tarafından seçiliyordu. Ama aslında bunları başkan öneriyor.*** (Yazarın "başkan" dediği M. Kemal'den başkası değildir. bn.) ***Meclis de onaylamaktan başka bir şey yapmıyordu.*** *Mustafa Kemal böylece hem meclise, hem de kabineye hükmedebilecek durumda idi.*"(abç) (Lord Kinross, Atatürk)

Sayın okurlarımızın dikkatini çekmiştir, yazar, yılışıklıkta ve dalkavuklukta görülmemiş bir pişkinlikle sanki meclis başkanından değil de, padişahtan söz ediyor! Ve bu vesile ile hepimiz de öğreniyoruz ki(!) "Meclis Başkanı" aynı zamanda devlet başkanı, aynı zamanda bütün parlamentoda tek temsilci ve yetkili, çünkü bütün bakanlıkları ve bakanları da o belirliyor ve de tabi halkında kendisi(?) Yazar "meclis başkanının" yetkilerini nasıl da güzel (!) anlatmış! Dünya, eğer bu yalaka yazarın ve bizim şu despot aydınların yüzsüzlükte parmak ısırtacak kadar hamarat olduğunu görememişse, bunu sadece ve sadece bizim tembelliğimize borçlular, yoksa onların bu yetenekleri(!) inanın unutulmaz!

Bu yetkiler aynı dönemde İtalyan faşizminin babası Mussolini'de ve sonra da Adolf Hitler'de olacaktır! Yukarıda sayılan yetkiler daha devede kulaktır. M. Kemal sadece bu yetkilerle kendini sınırlamayacak; ordu başkanlığı, cumhurbaşkanlığı, parti başkanlığı ve hatta hatta barolar başkanlığı ve hatta öğretmenler başkanlığı ve de aklınıza ne başkanlığı geliyorsa bütün "başkanlıkları" kendi eline alacaktır. Bir Fransız gazeteci bu çarpıcı tabloyla alay ederken: "*Türkiye'nin bir sarhoş, bir sağır ve üç yüz*

sağır dilsiz tarafından yönetildiğini" yazarken, M. Kemal yılışık bir cüretkarlıkla şöyle diyordu; "*Yanlış, Türkiye'yi yanlız bir tek sarhoş idare eder*" (Lord Kinross)

"Evet, sayın kör Mısto; 75 yıldır senin bu söylediklerini tekrar edecek cürette ne bir despot aydın çktı ortaya, ne de bu düzeyde "aydın bir alkolik!" Bravo! Faşist diktatörlük sadece parayla ya da işkenceyle insanın ruhunu satın almaz veya sadece kariyer, koltuk vererek kendi aydın tipini yaratmaz. Robes Pierre'nin çok güzel bir şekilde belirttiği gibi; "***Zorbalık ahlak bozukluğunu doğurmuş, ahlak bozukluğu da zorbalığı desteklemiştir. Bu durumda haksızlığı haklı göstermek ve zorbalığı tanrısallaştırmak için insanlar ruhlarını en güçlüye satmaya başlarlar... Artık erdem için Bastiller ve darağaçları vardır. Cümbüşler için saraylar, ağır suçlar için Taçlar ve Zafer arabaları. Artık krallar, papazlar, soylular, burjuvalar, ayak takımı vardır ama halk da yoktur, insanlar da yoktur, hiç mi hiç yoktur.***" (Robespierre, sanki Kemalizmi ve bizim şu yalaka despot aydınları anlatmış)

"İSTİKLAL MAHKEMELERİ"

Halk yoktur orada
Çünkü onu düşünmeye alıştırmadılar
Yaşadı toprakta bir tarla sıçanı gibi
Korkaktı bir tarla sıçanı kadar
(Aktaran Tevik Çavdar)

Yukarıdaki şiir halkın durumunu anlatmış pek de güzel olarak. Eğer bir kıyaslama yapmak gerekirse: Avrupa'nın kara Afrika üzerinde uyguladığı yüzyıllarca süren "**köle ticareti**" nasıl ki Afrika'yı boşaltmış, üretici güçlere ağır bir darbe vurup gelişmesini bu yanıyla da felce uğratmış (diğer yanı emperyalist sömürgeler durumuna çevrilmesidir) ve geri bıraktırılmada önemli bir neden, etmen olmuşsa (iki yüz milyon insan yok edilmiştir en azından Afrika'da bu köle ticaretiyle) Osmanlı da sonu gelmeyen, bitip tükenmeyen sömürge ve talan savaşları da insan bırakmamıştı bu topraklarda. Üretici güçlere bu topraklarda en ağır darbeyi bu

talan savaşları vurmuştu; bütün bir genç nüfus tüketilmişti. Kalanlar ise Osmanlı despotizminden inim inim inler, sesini çıkaramaz bir hale gelmişti. Zoru küçümsemeyin, bütün tiranların emniyet sübabıdır o tarihler boyunca. Atalarımız "*çivi çiviyi söker*" derken çok haklı ve tecrübe dolu bir şeyi gözler önüne sermişlerdir. Karşı-devrimci zor, terör ve şiddet, devrimci zor ve devrimci terörle sökülüp atılmadıkça, kölelikten başka bir seçenek koymamıştır halkın karşısına. Bu iki terörü birbirine karıştırdınız mı kayıp gidersiniz zulmedenin yanına. Zulümden, faşizmin teröründen kurtulmak için yürütülen terörle, bir avuç asalağın kasası dolsun diye yürütülen **terör** farklı farklı amaca hizmet eder. Haksızlığa karşı yürütülen terör, meşru ve gereklidir! Bu hakkı egemenlere tanıyıp da, halka tanımayan bir kafa ancak ve ancak egemenlerin çanak yalayıcısı olma sıfatına layıktır, başka bir şeye değil. Lafı uzatmayalım, "İSTİKLAL MAHKEMELERİ"nden söz edeceğiz: Hani şu despot aydınların elinde türlü hamaratlıkla **Fransız Devrim Mahkemeleri**ne benzetilmeye çalışılan faşist mahkemelerden. Fakat önce 29 Nisan 1920'de çıkarılan "**Vatana ihanet**" kanunundan söz edelim:

Madde 1: *Büyük Millet Meclisinin meşruluğunda isyanı ifade eden sözle veya hareketle veya yazı ile muhalefet veya fesatta bulunan kimseler vatan haini addolunur (kabul edilir, bn.)*

Dikkat ederseniz "vatan hainliği" kavramı, Türkiye(!) Büyük Millet Meclisi (TBMM)'ni "meşru" görmemekle eş düzeyde görülüyor burada ve bu tanımlamaya karşı sözle veya yazı ile muhalefet edenler bile "vatan haini" ilan ediliyor. İsterseniz açalım: O an Anadolu çeşitli emperyalist güçlerin işgali altındayken "neden emperyalistlerle işbirliği yapanlar, emperyalistlerle her türlü anlaşmayı imzalayanlar değil de, TBMM'sine karşı çıkanlar "vatan haini" ilan ediliyor? Şundan; M. Kemal, emperyalistlerin kendisine uzattığı kartı görmüştür, emperyalistlerin yarattığı ikili onların iktidarda kendini desteklediğini bilmektedir onun için "vatan hainliği M. Kemal'i tanıyıp-tanımamakla eş anlamlıdır. Çünkü TBMM demek, kendisi demektir. Yoksa, Fransız devrim mahkemelerinde esas alındığı gibi "dış güçlerle" (şimdilik sınırlayalım bu mahkemeleri) ittifak yapıp devrimin kazanımlarına karşı çıkanlar olarak bile tanımlansa "vatan hainliği", o zaman ilk asılması gereken M. Kemal'in ve çömezlerinin kendisidir.

Emperyalistlerin bir dediğini iki etmeyen Kemalistlerdir. TBMM'nin yani şu M. Kemal'in "hayvanat bahçesi"nin meşruluğu, M. Kemal'in meşruluğu dışında hiçbir anlam taşımamaktadır. Bu yasa adına "mebus" denilen zevatın bile başında Demoklesin kılıcı gibi sallanacak, bir çok mebus M. Kemal'e ters düştüğünde bu yasa ile yargılanacaklardır. Ama bu yasayla sınırlamaz Kemalistler kendilerini. 11 Eylül 1920'de İstiklal Mahkemelerini kurarlar. 1927 yılına kadar varlığını devam ettirecek olan bu faşist mahkemeler bir tek kişiye bağlı olarak varlığını südürecektir, yani M. Kemal'e.

Nasıl çalışırdı bu mahkemeler? Ergun Aybars'a başvuracağız elimizde olmadan. Sayın Mete Tunçay (çok şey borçluyuz Mete Tunçay'a, burada sayın okurlarımızın önünde teşekkür etmek hoşgörüsünü göstermek zorundayız) okuduğunu anlayamayan biri der Aybars için. Biz de eklemiş olalım; *domuzuna anlamak istemeyen bir yalakadır o.* Şöyle der, bu mahkemelerin çalışmalarını anlatırken:

"***İstiklal mahkemeleri TBMM adına çalışacaklardır, kararları kesin ve temyizi yoktur,*** *kararların uygulanmasından asker-sivil bütün görevliler sorumludur. Mahkemeler verdikleri kararlardan sorumlu değildirler... Suçlular tek tek veya toplu olarak yargılanırlardı... İstiklal Mahkemeleri kararlarını vicdani kanaatlarına dayanarak verirlerdi...* ***Kararın verilmesi için delile gerek yoktu.***" (İstiklal Mahkemeleri, Ergun Aybars) (abç)

Delile gerek yoktu? Güzel de suç neydi? M. Kemal'in dediklerine karşı çıkan her şey suçtu aslında. Evet bu mahkemeler TBMM adına çalışacaklardı ama TBMM' de zaten M. Kemal adına göstermelik bir kurum değil miydi? Tek Adam diktatörlüğü Erzurum ve Sivas toplantılarından bu yana ortaya çıkmış ve giderek her şeye damgasını vurmaya başlamıştı, emperyalistlerin desteğiyle. Adına İstiklal (özgürlük) Mahkemeleri denilen bu faşist mahkemeler, başta özgürlük ve kendi toprakları için dövüşen Ermeni ve Kürt ulusal hareketlerinin kafasını koparmada kullanıldı, sonra her muhalif düşünceyi yok etmede.

Gerek Koçgiri Kürt ulusal başkaldırısı sonrası, gerek Şeyh Sait ulusal başkadırısı sonrası, direnen güçlerin yenilgisinin hemen ardından bu mahkemeler devreye girerek binlerce özgürlük savaşçısını darağaçlarına yolladılar. Mahkeme heyetinin sanık hakkındaki "**en küçük şüphesi**"

darağaçlarına gitmek için yetiyordu. Kürdistan, bir uçtan diğer bir uca darağaçları ile döşendi Kemalist dönemde. Halka göz dağı için önce tellal çağırttırılıyor, halk toplanmaya zorlanıyor, sonra da açık meydanda infazlar yapılıyordu. Bu dönemi etiyle kemiğiyle yaşamış olan rahmetli babam, Seyit Rıza'nın, Elazığ Buğday Meydanı'ndaki infazına tanık olmuştu. "*Oğul, oğul öyle bir zulümdi ki, önce Rızo'nun oğlunu astılar gözlerinin önünde, sonra kardeşlerini... daha çok acı çeksin de yalvarsın diye Rızo, o kılını bile kıpırdatmadı*" demişti. Anıları, sevdaları, umutları yaşasın ve göğersin! Saygıyla anıyorum burada onları birkez daha

İstiklal Mahkemeleri sadece Kürtler üzerinde zulüm uygulamakla kalmadı ya da Ermenilerle sınırlı değildi bu zulüm. Trabzon'da şapka giymek istemeyen Lazların üzerine ordular gönderilecekti. 5.000 insan yok edildi. Değerli araştırmacı Mete Tunçay'ın dediği gibi; "*mesele artık şapka giymede değil, şapkayı geçirecek bir kelle bulma*" sorunu haline geldi. İstiklal(!) Mahkemeleri denilen ve halkı prangaya vuran bu fasişt mahkemeler yalnız ezilen ulus ve milliyetleri yok etmede, ezmede kullanılmadı, her türlü muhalif düşünce bu faşist mahkemelerde yok edildi.

Bu mahkemeler, delil aramadığı gibi, avukat da kabul etmiyorlardı. Yetkisi ne idi mahkemelerin? Şu satırları ibretle okuyunuz lütfen:

"*... Ankara İstiklal Mahkemesi, İzmir suikast girişimi dolayısıyla Başbakanı tutuklamaya kalkışarak en cüretli davranışlarında bulunmasından çok önce, daha göreve başladığı ilk günlerde, Adana Valisi Hilmi Uran Bey'i de bir yetki gösterisi yaparak tutuklamak istemiştir.*" (Mete Tunçay)

İstiklal Mahkemelerinin başbakanı bile tutuklamaya kalkışması ilginç mi! Değil sayın okurlar değil, bakınız daha ilginci var:

"*Türk ceza kanununun kabülünden sonra, Adliye Bakanlığı, İstiklal mahkemesine yazarak, yeni kanunun diğer mahkemelerde olduğu gibi, İstiklal Mahkemelerinde de uygulanıp uygulanmayacağını sordu?*" (Aktaran Mete Tunçay)

Adalet Bakanlığı yazı yazıp "İstiklal Mahkemeleri"ne soruyor, "bu yeni kanunu siz uygulayacak mısınız?" diye. Mahkemeye ne yapılması gerektiğini soran Adalet Bakanlığı! Ne adalet! Ne bakanlık değil mi! Bu şunu bir kez daha bize gösteriyor; Kemalistlerin hayvanat bahçesi dediği "meclisin paravanlığı" gibi, "bakanlıklar da paravandı. İstiklal

mahkemelerinin bütün ipleri M. Kemal'in elindedir ve onun direktifi ile hareket etmektedir. Astığım astık, kestiğim-kestik yönetim budur işte. Bu yönetimin adını son bölüme bırakalım.

İsmet İnönü, **Hatıralar'**ında, batı cephesinde bir komutanla "yetki" tartışması yapıp bunu M. Kemal'e bildirince, ertesi gün bir İstiklal Mahkemesi heyetinin o komutanı yargılamak için bizzat M. Kemal'in emriyle geldiğini anlatır. Uzatmayacağız ve genel çerçeveyi çizmekle sınırlayacağız bu kısmı. Fakat, bir de bu mahkemelerin yanı sıra ve onlardan önce kurulmuş olan "Sıkıyönetim Mahkemeleri" var ki; kelle koparmada "İstiklal" Mahkemelerinden aşağı değil. Biz de sayın Mete Tunçay gibi (Tunçay'ın kitabı 1981 tarihlidir) aradan onsekiz yıl daha geçmesine rağmen bu mahkemeler konusunda bir bilgi edinemedik. Bugün hâlâ, gerek M. Kemal dönemindeki kurulan faşist Sıkıyönetim Mahkemelerinden ve İstiklal Mahkemelerinin katlettiği insan sayı konusunda yeterli bir bilgiye sahip değiliz. Karanlık bir kutu haline getirilmiştir TC tarafından yakın tarihin bu kesiti. Bu konuda bize rakam olarak sayı verenler şeriatçı yazarlar olmuştur, ama neye dayanarak bu rakamı verdikleri ise belirsizdir. Gerek islamcı yazarlardan Hasan Mezarcı, gerek Apdurahman Dilipak, bu rakamı 500.000 olarak vermekteler. Yani bu mahkemelerde katledilen insan sayısı bu kadardır. Bilemiyoruz. Yine şeriatçı yazarlardan Kadir Mısırlıoğlu, "***Lozan, Zafer mi-Hezimet mi***" adlı kitabında hezimeti sömürgeci bir iştahla anlatıp Kemalistleri "az pay kapmakla" suçladığı kitabının bir yerinde;

"*Üç yıl süren Türk-Yunan harbinde ölenlerin adedi resmi istatistiklere göre onbini bulmadığı halde Kemalist inkilabı oturtmak için beşyüz binden fazla insan yok edilmiştir... İstiklal mahkemelerinin asıp kestiği insan sayısı yarım milyondan fazladır.*" demektedir. (Cilt I, sf. 97)

Türk-Yunan savaşına ilişkin verilen kayıp sayısı "resmi istatistiktir" ve doğrudur ama İstiklal Mahkemeleri konusundaki rakamlara bir şey diyemiyoruz. Biz, zulmün, katliamın boyutunu değerli okurlarımızla görebilmek için bu alıntıyı buraya aldık. İstiklal Mahkemeleri sadece Tek Adam sultasını pekiştirmekte kullanılmamış, buna parelel olarak ezilen ulus ve milliyetlerin üstünde bir azrail gibi dolaşmıştır.

BİR KIYASLAMA

Bazı güzel değerleri, tutup da değersiz, hatta yargılanması gereken bir düşünceyle kıyaslamaya kalkarsanız, o güzel şeyin değerini de karartırsınız; gölge ve şaibe altına alırsınız onu. Daha başlangıçta bir haksızlık yapmış olursunuz. Maalesef, biz şu anda elimizde olmadan böyle bir duruma düştük, zorunluluktan dolayı. Fare, aslana ne kadar benziyor? Hiç böyle bir soru sorulup, kıyaslama yapılır mı? İnsan istemeyerek "kıyaslamak" zorunda kalıyor işte, şu despot aydınlar yüzünden. Ne yapalım ki değinmek zorundayız, çünkü bu karşı-devrimci koro bayağı fazla. Başlayalım.

1789'da Fransa'da olan devrim, nasıl bir devrimdi? Ulusal-burjuva demokratik bir devrim! Anlamı ne bunun? Fransa, bir tek ulustan meydana gelmesine rağmen, feodal parçalanmışlık içerisindeydi. Prensler ve senyörlerin yani asiller sınıfının, merkezi otorite olan krallık rejiminin dışında vergiden tutun da yargıya kadar bir yığın ayrıcalıkları vardı ve de krallığın ve soylu tabakanın dayandığı ekonomik temel, topraktı. Gelişen ticaret ve palazlanan burjuvazi bu iki sınıfı (ya da sınıfları) karşı karşıya getirdi. Burjuvazi artık önüne atılan reform kırıntıları ile idare etmek istemiyordu. Onu arkasından arenanın içine fırlatıp atan işçi sınıfı ve halktı. Kavga böyle başladı sokaklarda, Bastille zindanının halk tarafından topa tutulmasıyla. Kimlerle dövüşüyordu burjuvazi? Krallık ve soylular sınıfıyla. Bu kadar mı? Değil. Burjuvazi; soyluluk ve aristokrasiye saldırırken onun yaslandığı ekonomik temellere de vuruyordu, yani topraktaki büyük mülkiyet haklarına. Köklü bir toprak devrimi idi bu. Köylülüğün bütün gücüyle bu savaşıma gönüllü katılması bundandı. Her türlü toprak imtiyazı, feodal vergiler, angarya, kilise ve asillerin ayrıcalıkları yerle bir edildi, topraklarına el koyulup dağıtıldı. İş bu kadarla kalmadı. Ekonomide güçlü bir yeri olan küçük burjuvazi, işçi sınıfını da yanına alarak büyük burjuvalarla da dövüştü ve ticarete, kâra bir sınır bile koydu. Yeni çalışma koşullarını da yasallaştırdı işçi sınıfı yararına. Bunları yaparken küçük burjuvazi öyle bir noktaya geldi ki eğer bir adım daha atsa "proleter bir devrim" yapacaktı neredeyse. Burada hem durdu, hem de durduruldu. Durdu ve korktu, çünkü kendisi küçük bürjuva bir hareketti. Mülkiyetsizliği kabul etmesi kendi kendisini ortadan kaldırmak demekti. Durduğu zaman

bile geç kalmıştı. Fazla ileri gitmişti. Kendi içinde bile ikiye bölünmüşlerdi. Artık sağ montanyarlar, sol montaryarlar (dağlılar) diye. Devrim mahkemeleri, küçük burjuvazinin devrimci demokratik diktatörlüğü sırasında (1793) kuruldu. Amaç devrimin kazanımlarını kral ve senyörlere, kiliseye... kaptırmayı engellemek! Ama devrim mahkemelerinin görevi sadece bunlara karşı olmakla kalmıyordu; ayrıca stokçulara, tüccarlara, büyük burjuvalara, spekülatörlere vs. vs. de yönelmişti. Yani amaçlanan burjuva devrim, amacından çok öteye gitmiş, büyük sanayi burjuvalarını bile karşısına almıştı. Bu çok görkemli bir ilerleyişti, fakat tedbirsiz ilerleme, denetim güçlüğünü de beraberinde getirir. Öyle oldu. Dün kendisiyle beraber yola çıkan bütün burjuva katmanları bir tek karşı-devrimci kampta ve karşısında buldu. Küçük burjuvazi bile kendi içinde ikiye bölünmüş, işçi sınıfı ile bir bağ kuramıyordu. Evet, sol montanyarlar yani Robespierre ve grubu geriye adım attı ve karşı-devrime çağrı yaptı. Karşılarında kendilerine karşı birleşmiş hemen hemen koca bir Fransa vardı. Karşı-devrim bütün hızıyla harekete geçmişti yalnız sol-montanyarları değil, bütün halk hareketini ezdi. (27 Temmuz 1794) Büyük Fransız devrimine damgasını vuran küçük burjuvazi (Montanyarlar) ve halk olmuştu. Küçük burjuva diktatörlüğü, Fransa'da, içinde bulunduğu çağın en demokratik en çağdaş yasasını getirip koydu ortaya. Ne İngiltere'deki (1648) burjuva devrim, ne de Prusya'daki (Almanya) burjuva demokratik devrim, Fransız devriminin eline su dökemez; eteklerine bile ulaşamamıştır bu devrimin. Köklü bir toprak devrimiydi bu. Her türlü feodal ayrıcalığın, feodal borçlanmaların yırtılıp atıldığı, ateşlerde halaylar çekilerek yakıldığı bir devrimdi bu! Sonrası; en geniş demokratik hak ve özgürlüklerin kabul edilip uygulandığı, bizzat halk komünü ve derneklerinin açık denetim ve gözetim komiteleri ile Parlamenterlerle birlikte oturduğu, her çıkan yasada bizzat söz sahibi olduğu ve çıkan yasaların bile nasıl uygulandığı ya da uygulanmadığı noktasında söz sahibi olduğu bir halk denetimi ve egemenliğini kabul ediyor ve şart koşuyordu. Karşı-devrimciler, kral yanlıları ve de spekülatör, istifçi, tefeciler dışında herkese söz, örgütlenme, gösteri hakkı ve bizzat anayasal hak olarak; "***yönetenler, halkın hakkını çiğnediği anda, isyan etmek meşrudur***" diye manifestosunu yayımlıyor, her türlü haksızlığa karşı halkın isyan hakkını anayasal bir hak olarak tanıyordu.

Devrimin bu kazanılmış haklarını korumak için kurulan (1793) Devrim Mahkemeleri, "krallık rejimini, feodaliteyi, tefeciliği, azami kâr gayesi ile istifçiliği vatana ihanet sayıyor; ayrıca, Fransız devrimi korkusuyla birleşen Avrupa devletleri ile devrime karşı bunlarla işbirliği yapanlara ölüm cezalarını öngörüyordu. Bu mahkemeler açık açık kitleler karşısında yapılıyor, suçlar ve deliller kitle önünde ortaya koyulup tartışılıyor, kitlenin tanıklığına başvuruluyor ve kararlar kitleler ile birlikte alınıyordu...

En geniş hak ve özgürlükler, Robespierre Anayasası denilen 1793 Anayasası ile garanti altına alınıyordu.

Ya İstiklal mahkemeleri? Bu faşist mahkemeler her türlü özgürlüğün, her türlü muhalefetin bastırılması için kurulmuşlardı. Ortada bir "devrim" diye lanse edilecek bir şey yoktur. Ne ekonomik ne de siyasi hiçbir değişiklik yoktur ki, şu ortada "**binyıldır**" görünmeyen "**özgürlük de**" ortaya çıksın? Özgürlük isteyen sömürge uluslar ve azınlık milliyetler, hatta en küçük muhalif birimler bile İstiklal Mahkemeleri ile darağaçlarına yollanmışlardır. Emperyalistlerle el ele olan Kemalistler ve Türk komprador burjuvazi ve toprak ağaları, ülkedeki bütün muhalif güçleri, önce askeri yöntemlerle, arta kalanları ise İstiklal Mahkemeleri ve sıkıyönetim mahkemeleri denilen bu faşist kurumlarla yok etmişler; emperyalistlerin önlerine koyduğu yarı-sömürgecilik tezlerini öpüp başına koymuşlardır. Özgürlük diye diye halkı katledenler, demokrasi diye diye halkı köleliğe mahkum edenler, emperyalistlerle el ele bu ülkede askeri faşist bir diktatörlük kurmuşlardır! Fransız devrimi gibi, çağının en görkemli atılımlarını yapan, ekonomide ve siyasette yaptıkları köklü atılımlarla en geniş demokrasi ve özgürlüğün kapılarını açan bir devrimle, faşist bir hareketin yaptıklarını bile bile birbirine karıştırarak tarihi ve olayları çarpıtanlar, yalnız özgürlüğün terörü ile faşist barbarlığı gizlemeye çalışmıyor, kendi ahlaksızlıklarını ve faşizme karşı yaptıkları uşaklığı da gizlemeye çalışıyorlar! Devrim bu aşağılık maskeyi bunların yüzünden fırlatıp atacak!

Batı'ya çeviriyoruz yüzümüzü şimdi, Türk-Yunan cephesine. Ve de "Cumhuriyet" ilan ediliyor. Hele bir bakalım ne menem bir şeydir bu ve nasıl olmuştur?

DİPNOTLAR

1) Yazar burada, Kemalistlerin emperyalistlerle ilişkisini sanki Sivas toplantıları dönemiyle başlamış gibi ele alıyor. Biz bu ilişkinin İstanbul'da başladığını geçen bölümlerde belirtmiştik. Ayrıca burada adı geçen "Suriye Yüksek Komiseri" George Picot, Sykes-Picot (1916) Antlaşmasının Fransa adına mimarlarından biridir. Yani sıradan bir adam değil, Fransa adına tam yetkili bir diplomattır George Picot.

2) Dr. Şivan (Sait Kırmızıtoprak). Biz biraz geç tanıdık bu güzel insanı. Ve gariptir ki Dr. Şivan ve Kaypakkaya, bu iki güzel insan, birbirlerinden habersiz olarak (Dr. Şivan, Irak Kürdistan'ındadır o sıra) **Kemalizm** konusunda aynı neticeye, aynı sonuca, aynı tahlile birlikte varmışlardır. Aradaki fark Kaypakkaya'nın "Kemalizm" konusunda yaptığı o ince araştırma ve detaydır. Dr. Şivan ise, nasıl ve nereden yola çıkarak bu sonuca vardığı konusunda yeterli bir veri vermez bize. Dr. Şivan hakkındaki son bilgimiz bu güzel insanın, Mustafa Barzani tarafından bir kaç arkadaşı ile birlikte kurşuna dizilip öldürüldüğü doğrultusundadır. Bunun nedenini anlatan Osman Aydın, Dr. Şivan'ın kitabına "önsöz" düştüğü bir yerde şöyle diyor: "*1971 yazında, Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi Genel Başkanı Sait Elçi'nin öldürülmesi, arkasından bu olaydan sorumlu tutulan Dr. Şivan, Brusk (Hasan Yıkmış) ve Çeko'nun (Hikmet Bulut-tekin) 26 Kasım 1971'de kurşuna dizilmeleri olayının esrar perdesi yeterince kaldırılmış olmamakla birlikte, bilinen bazı gerçekleri söylemek hususunda suskun kalmak tercih edilmiştir*" (Dr. Şivan, Kürt Millet Hareketleri ve Irak'ta Kürdistan İhtilali, Stockholm, 1997, APEC)

12. BÖLÜM

"Prusya; Ordusu olan bir Devlet değil,
Devleti olan bir ordunun adıdır" (Alman Atasözü)

Eski Prusya için söylenen söz, gerek Osmanlı İmparatorluğu gerekse de onun bir karikatürü olan TC için de geçerlidir. "TC, ordusu olan bir devlet değil, tersine devleti olan bir ordudur!" Ordu kurmuştur bu devleti, ordu biçimlendirmiştir ve ordu yönlendirmiştir ve hâlâ sürmektedir... Birinci Dünya Savaşı sonrası, Ekim Devrimi korkusuyla, emperyalistler, İttihatçı orduyu devreye sokup desteklemişler (sonraki adı Kemalist ordudur bunun) ve yine emperyalistlerin açık açık desteğiyle paravan bir "meclis" oluşturmuşlar ve bu oluşan paravan "mecliste" bütün yetkiler ordu mensuplarının elinde kalmaya devam etmiştir. Emperyalistlerin, neredeyse ellerinden zorla tutup getirip Ankara'ya oturtturdukları ve kendilerine "mebus" (milletvekili) denilen bu zevatın 23 Nisan 1920'de açılışını ilan ettikleri "T.B.M.M", ordunun elinde sadece bir oyuncak, dünya kamuoyu ve o günkü dönen dolaplar karşısında kitleleri aldatmak için oynanmış bir oyundur. Bu oyun o kadar kaba ve seviyesiz oynanmaktadır ki, Anadolu, M. Kemal'in gazinosu durumuna getirilmiş, diğer ordu mensupları da M. Kemal'e barmenlik yapmışlardır. 23 Nisan 1920'de bizzat M. Kemal'in emriyle, Başbakanlık'a Fevzi Çakmak, Genel Kurmay Başkanlığına İsmet İnönü, Dışişleri Bakanlık'ına Bekir Sami Coşkun getirilmişlerdir. Bunlar hem eski İTC (İttihat ve Teraki Cemiyeti) kadroları hem de ordunun ileri gelen komutanlarıdır. Bütün bunların üstünde emperyalistlerin dizlerine oturmuş olan M. Kemal vardır, o da eski İTC üyesi ve ordunun alt kademesinde olsa da bir ordu mensubudur. Emperyalistlerin desteğiyle en üste çıkarılmıştır şimdi. 1920 yılından bugüne kadar da bu ordu yönetmektedir(1) bu ülkeyi. Bazen bu işi gelip darbelerle açık açık yapmaktadır. (Mesela 1920'den 1950'ye kadar resmen işin ve devletin başında kalmıştır.

1950'den sonra perde arkasına çekilip oradan yönlendirmiştir.) 1980 Eylül'üne kadar her onyılda bir darbe yaparak. Ve 12 Eylül 1980'den sonra da MGK kurularak ve yerleştirilerek askeri yönetim M. Kemal döneminde olduğu gibi resmileştirilmiş, paravan parlamento'nun Başbakanı bile MGK'ye bir şey sormadan hareket etme yetkisine sahip olamamıştı. Evet silahların gölgesinde "Demokrasicilik Oyunu" bu. Ve yine bu ordu, Anadolu'daki çıkarlarını korumak için oluşturulduğu günden bu yana emperyalizmin desteğiyle beslenmiş ve korunmuştur. Bu ordu Anadolu'da emperyalizmin bekçiliğini yapmaktadır. Bu öyle bir "bekçi"dir ki (beyaz ordu da askerlik yapanlar bilir) giydiği beyaz dondan, yemek yediği kaşık ve tabaktan, omuzuna attığı tüfekten, beline bağladığı kasaturaya hatta ayağındaki postala kadar her şeyinde ama her şeyinde USA damgası taşır. Yani bu ordunun giyimi kuşamı bile "feryat-figan" bağırmaktadır; "*Ben emperyalizmin uşağıyım!*" diye. Şimdi söyleyeceğimiz sözler ise abartı sanılmasın (tabii iltifat da sanılmasın) ama; M. Kemal döneminde (1920-1938) bu haşmetli, rüşvetli ve de cinayetli ordunun, M. Kemal eliyle yaptığı katliamlar, sürgünler ve uygulanan faşist terör, eğer bugünkü Kemalist ordunun yaptığı katliam ve barbarlıkla kıyaslayacak olursanız, bugünkü orduya "*demokrat bir cinayet makinesidir*" demek zorunda kalırsınız. Bu Kemalist ordu, bir kaç ay içinde 5.000 insanı yok etmiş midir? İşte Karadeniz'de ve Trabzon'da (1925) şapka giymediler diye yok edilenler... İşte, Şeyh Sait ulusal başkaldırısı ve Dersim direnişi... ve ardından yayınlanan birkaç aylık bilanço toplamı "*Doğu'daki isyanlarda 60.000* " (M. Kemal-Nutuk) insan yok edilmiştir. Siz bunu hiç çekinmeden ikiye, üçe hatta dörde katlayınız. Toplu katliamları sürgünler izlemiştir, sürgünleri ise "İstiklal" mahkemeleri, sıkıyönetim mahkemeleri ve bu mahkemeleri de darağaçları izlemiştir. Kemalist terör, sadece ezilen ulus ve milliyetlerin katliamları üzerinde değil, aynı zamanda Türk halkı üzerinde de sınırlandırılmamış bir şiddet uygulamış, en ufak bir muhalefeti bile anında darağaçlarına yollamıştır. Ülke, (Türkiye yakasında kalan Kürdistan'ı da katarak bu kavramı söyleyelim) M. Kemal döneminde tıpkı bir mezbahane gibidir "tek adam" elinde. Kürt, Ermeni, Rum... direnişlerini bir kenara bırakalım; Bolu, Düzce, Adapazarı, Anzavur ve Çapanoğlu (Yozgat) gibi anti-Kemalist isyanları ele alalım: Yozgat isyanı karşısında Kemalistlerin yenilgisi ve nedenini anlatan Şevket Süreyya Aydemir bir yerde şöyle der:

"*Yozgat isyanı karşısındaki başarısızlıkları iki yönden değerlendirmek doğru olur. Bu yönlerden biri şudur:* ***O günlerde Ankara'nın elinde, askeri birlik denebilecek bir güç*** *(bahsedilen 1920 yılında gerçekleşmiştir. O. A.)* ***yok gibiydi. Yani hükümet, halktan asker derleyecek, bazı sınıfları silah altına alabilecek durumda bulunmuyordu.*** *Diğer yönde şuydu ki, bu sefer bu isyana* ***katılanlar hakiki Türklerdi.*** *Asker isyancılara karşı silah kullanmakta kararsız, hevessizdi.*" (Tek Adam, C. 2, aktaran C. Şener) (abç.)

Bu Türk isyanları da Kemalistler ve Çerkez Ethem kuvvetlerince yok edildi. Yok edilen sadece bu isyanların başını çekenler değildi, yöre halkı üzerinde öyle bir katliam yapıldıki, diğer bölgelere ibret olsun diye. Kemalistlerin elinde vahşet anlamını yitirdi. 1923'ten sonra ise bu terör hiç eksilmedi. Ne kadar insan katledildi? Ne kadar insan boğazlandı Anadolu'da, Kemalistler emperyalistlerin teveccühünü alıp da iktidara otursunlar; emperyalistlerin kendilerine bu ülkeyi ortakça sömürmesi, yağmalaması konusunda "evet" desinler diye? Ne kadar? "*Kemalistler en az yarım milyon insanı katletti*" diyen yazarlara, meseleyi abartmışlar demek zordur. Resmi faşist ideoloji buraları sessizce geçiştirir. Hayır, burada durmayacağız, şimdi lafı sormak istediğimiz konuya getiriyoruz. Peki şu adına "Milli Mücadele" denilen ve de emperyalistlerin kucağında dünyaya gelen, "kanlı, şanlı" ve "dörtyıl" süren "kahraman savaşta" kaç kişi öldü? Sabahattin Selek, "**Anadolu İhtilali**" adlı kitabında, Genel Kurmay Harp Dairesi Komutanlığı kaynaklarında da ayrıntılı olarak saptanmış olan şehitler tablosunu verir ve şöyle der:

"***Dört yıl süren Milli Mücadele'de ordunun insan kaybı,*** *kazanılan zafere ve mevcuduna kıyasla hafiftir.* ***Bütün cepheler dahil, muharebe meydanlarında 9167 –662 subay, 8505 er– şehit olmuştur. Aldıkları yaradan daha sonra ölenler ise 53 subay, 1665 er'dir...***"

(Sabahattin Selek, Anadolu İhtilali, aktaran İ. Metin Ayçiçek, Özgür Politika, 2 Kasım 1998) (abç.)

Tekrar edelim, bu istatistik bilgi Genel Kurmay Harp Dairesi Başkanlığı'ndan alınmıştır. Yani 1919'dan 1923 yılına kadar sürdüğü iddia edilen "dört yıllık kanlı savaş"ın bilançosudur bu! Hem de "bütün cephelerde". Sahi, Yunanlılar dışındaki cepheler neresiydi? Rumlar, Ermeniler ve Kürtlere karşı Kemalistlerin saldırdığıdır. Bu "bütün cephe"lerden kasıt,

bu ülkenin üzerinde bin yıllardır oturan insanlara karşı yaptığı katliamlardır. İngiliz, Fransız, İtalyan emperyalistleri (ve ABD) ile Kemalistlerin kucak kucağa olduğunu artık gördük sanıyoruz. İşte, "Dört yıllık kanlı, şanlı" (!) "savaşın" bilançosu ve içyüzü! Irkçı ve faşist resmi ideoloji, her konuşmasında kendini bile yalanlıyor, olmamış savaşlar üretiyor ve tavşanları kahraman ilan ediyor. Yalan ve ikiyüzlülükle ve de bol para harcayarak sözüm ona tarih (!) yazıyor! Eğer bu rakamları aylara bölerseniz "Ayda 200" günlere bölerseniz günde 7 kişi ölmüş (!) "dört yıllık kanlı, şanlı savaşta" (!) 12 Eylül askeri faşist cuntanın şefi Kenan Evren açık askeri faşist darbeyi savunmak için "*Yılda beşbin kişi ölüyordu ülkemizde iç çatışmalardan dolayı*" diye açıklamalar yapıyordu. Bu bile dört yılda yirmibin kişi yapar. Varın kıyaslayın artık şu "Kurtuluş Savaşı"(!) denilen ve ülkemizi emperyalizme sattıkları "dört yıllık" faturayla. Bugün ise yine bu devlet eli ile günde en az 50 ile 70 kişi öldürülmektedir. Bunlar, Ankara İnsan Hakları Merkezi Federasyonu'nun açıklamasıdır. Biliyorsunuz, Arnavutların dünyaca ünlü palavracısı Debreli Recep'tir. Debreli Recep'e Allah gani gani rahmet eylesin de, kusura bakmasın ki bu ünvanı şu faşist TC elinden almıştır! Kafatasçı faşist ideoloji bu palavra edebiyatla işçilerimizi, köylülerimizi, gençlerimizi kandırıp, olmayan "savaşlar"la, hayali tezlerle şartlandırıp, kendisinin emperyalizme olan uşaklığını gizlemeye çalışıyor. Zaten yazar Sabahattin Selek de rakamları verirken hayretini gizleyememiş. Aslında "Merkezi Koro"dan biraz ayrılsa o da durumu görebilecek.

İSMET İNÖNÜ'DEN "HATIRALAR" DEĞİL "İTİRAFLAR"

Resmi faşist ideoloji sık sık "dört yıl" süren Milli Mücadele"den söz eder ama bu sözü edilen "mücadeleye" sıra geldiğinde bol bol laf kalabalığı ile karşılaşırız. Üfüren üfürenedir. Despot aydınlar bu uğurda TC'ye yaranmak, yaltaklanmak için ne mangalda kül bırakırlar, ne de sözlüklerde çarpıştırılmamış kavram. Biz hem kavramları düzeltmeye çalışalım hem de bir gerçekliği açığa çıkarıp dikkatleri onun üzerinde yoğunlaştıralım. Bu konuda İsmet İnönü'ye başvuracağız. Bakınız İnönü, Kemalist-Yunan(!) savaşı hakkında neler söylüyor;

"*İkinci İnönü Maharebesi tam bir askeri harekettir... İkinci İnönü Muharebesi çok kanlı olarak dört gün sürmüştür.*" (Hatıralar, İsmet İnönü, I. Kitap. Bilgi Yayınevi. s:248)

İ. İnönü'nün "*tam bir askeri harekettir*" dediği "savaş" (!) "dört gün" sürmüş(!) insan bu "tam bir askeri hareket"(!)in yarımını merak ediyor doğrusu, onu da anlatmış İsmet İnönü: "*10 Ocak Birinci İnönü muharebesinin de en şiddetli günüdür... 9 ve 10 Ocak günlerinde şiddetli muharebeler yaptık...*" (age., s:243)

Yani "İki gün" sürmüş I. İnönü "savaşı"(!). Bunların, bozgun mu, zafer mi, hezimet mi, hayali bir savaş mı olduğunu bir yana bırakıyoruz. Bakınız yine İnönü ne inciler döktürüyor: "***Birinci İnönü Muharebesi ile Milli Mücadelenin gerçek askeri safhasına girmiş bulunuyoruz***" (s:245)

İ. İnönü, "gerçek askeri safha" diyor bu iki günlük çatışmaya. Bu lafları "savaş" görmemiş bir insan etse hadi neyse ama İnönü hiç olmazsa kendi ağzıyla "resmi faşist ideolojiyi," onun çömezleri ve amigolarını yalanlıyor. Şimdi buraya yine İnönü'den Kemalist Ordu'nun mevcudunu alalım;

"*İkinci İnönü Muharebesi'nden beri bizim kuvvetlerimiz artmış vaziyette.* ***On, onbeş bin kişilik orduyu elli bine çıkarmışız.***" (age., s:256) (abç)

"İkinci İnönü" savaşı diye adlandırılan bu hayali ve bir bozgun olan bu çatışmaların olduğu tarih 27-28-29 ve 30 Mart 1921'di. Ve Kemalist Ordu "İstiklal Mahkemeleri'nin faşist terörü ile ancak "ellibin" kişi toplayabilmiştir. Buraya dikkat çekmemizin nedeni; "Kemalist hareket, halkın canı, kanı ile katıldığı bir savaştı"(!) diyorlar ya? İşte bu palavraya dikkat çekmek için bu rakamları veriyoruz. Gerek Tevfik Çavdar, gerek Ş. S. Aydemir'in satır aralarında elinde olmadan itiraf ettikleri gibi; **adına "Milli Kurtuluş"(!) denilen, aslında emperyalizmin kontrolünde, denetiminde, yönlendirmesinde her türlü demokrasi ve bağımsızlık hareketinin düşmanı olan "Milli Kurtuluş" (!) değil, emperyalizme, ülkeyi kayıtsız şartsız satan "Kemalist harekete" halk kitlelerinin en ufak bir ilgisi bile olmamıştır!** Verilen bu rakamlar sadece ve sadece günümüze kadar yapılan sahtekarca propagandanın gerçek yüzünü ortaya çıkarmaktan başka bir anlama gelmez. **Halk yoktur bu Kemalist hareket yıllarında, hatta Kemalist hareket esas saldırıyı esas darbeyi halka, ezilen ulus ve milliyetlere vurmuştur; tıpkı İttihat ve Terakki gibi.** Başka yere çekmeden konuya yine İnönü'den devam edelim, İnönü anlatıyor;

"*Sakarya Meydan Muharebesi, bütün cephede yakından temas ve muharebelerle* ***yirmi gün devam etmiştir.***" (age. s:261) (abç) I. İnönü Savaşı(!) iki gün, II. İnönü Savaşı dört gün, Sakarya Savaşı yirmi gün (hadi hepsini savaş sayalım) ne etti? Toplam yirmi altı gün! Şimdi İnönü "Büyük taaruzu"(!) anlatıyor; Bir yıl hazırlık yaptık dediği bu savaşta;

"*Şafakla beraber* ***26 Ağustos'ta*** *muharebeye başladık...*" (age., s:287)
"*...Nihayet süvarilerimiz* ***9 Eylül'de İzmir'e girdiler.***" (age., s:298)

Bu savaş ne kadar sürmüş? Bu da "On dört gün!" bütün bunları topladığımızda (ve hepsini Milli Şef'in dediği gibi "savaş" kabul ettiğimizde) toplam **kırk günlük** savaştır bu! Bu itiraflar İnönü'nün bizzat kendi ağzındandır. İşte Türk-Yunan kapışmasının(!) ve de şu "Milli Mücadele" denilen aslında memleketimizin emperyalistlere bir kez daha pazarlandığı Kemalist hareketin gerçek yüzü "dört yıl kanlı savaş" şarlatanlığının itirafları! İşte bu yalanlarla yazılı tarihin "dört yıl kanlı, şanlı savaş"(!) dedikleri insan kaybının sayısı da **onbirbin kişidir!** Bu komedyaya, bu kadar ölü çoktur bile ve unutmayınız ki bu onbirbin ölü Kemalist Ordu'nun "bütün cephelerdeki kaybıdır". Aynı Kemalist ordu, Ermenilere karşı Erzurum ve yöresinde bir buçuk ay savaşmıştır, bu ülkenin binlerce yıldır gerçek sahipleri olan bu ulusa ve halkına karşı. Yine aynı Kemalist Ordu Koçgiri Kürt Ulusal başkaldırısına karşı 14 Şubat 1921'den 17 Haziran 1921 yılına kadar savaşmıştır, yani hemen hemen beş ay! Ve bizzat emperyalistler finanse etmiştir Kemalist orduyu. Yoksa, ülke açık işgal halindeyken Kemalist hareketin emperyalistlere değil de, esas saldırıyı ezilen ulus ve milliyetlere ve hatta Türk halkına yöneltmesinin başka bir anlamı yoktur.(2) Bazı **kimseler diyorlar ki, "*Kemalist Hareket Sovyet Devrimi'nden etkilenmiştir!*" Biz bu sözlere şöyle katılıyoruz; Elbette, elbette! Bizim de iddiamız bu, Kemalist hareket Sovyet Devriminden etkilenmiştir. Tıpkı Almanya'da, Hitler'in Partisi Nasyonal (Ulusal) "Sosyalist" İşçi Partisi gibi! Nazi Partisi Sovyet devriminden ne kadar etkilenmişse, Kemalist hareket de o kadar etkilenmiştir Sovyet Devriminden. Ve Nazi Partisi ne kadar "Sosyalist" ise, Kemalist hareket de bir o kadar millidir! Eğer Sovyet devrimi olmasaydı, gerçekten de bu iki besleme faşist hareket o gün piyasaya çıkmazdı.** Her türlü özgürlüğün, her türlü bağımsızlığın, en küçük demokratik hak ve isteğin düşmanıdırlar onlar. Bir şeyi anlamadan, bir de anlamlandırmaya kalkmak kötüdür.

KEMALİST - YUNAN KAPIŞMASI

Hani nasıl söylesek, üç satırlık bir yorum yapmak için, tam otuz sayfa yalan düzeltmeye çalışıyoruz. Karşımızda öyle bir devlet var ki hayatı yalanlar ve ikiyüzlülük üzerine kurulu. Gözü dönmüş bir ırkçılıkla kaleme alınan bu tarihi palavraya bakacak olursa insan, sanırsınız ki bu devlet dünyanın en büyük emperyalisti ya da faşisti. Halbuki en "yetkili" ağızlar bile, ekonomiyi ve bizzat Merkez Bankasını dahi IMF'nin denetlediğini inkar edemiyor. Her konuşan devlet yetkilisinin birbirini yalanlamak zorunda kaldığı bir tarih var karşımızda. Genel Kurmay Harp Dairesi resmi istatistiklerinde "dört yıl"(!) süren şu "kanlı savaşın" bilançosu onbirbini bile bulmaz iken, Süleyman Demirel (TC Cumhurbaşkanı) "yüzbinlerce ölü" diye sallıyor. Herhalde aradan bir elli sene daha geçse (eğer devrim bunları hak ettiği bataklığa gömmemişse) bu sayı milyonu geçecek. "Usta adam arttırır" derler, herhalde TC bu sözü kendine örnek almış. Bu yazılarımızı basıma girmeden okuyan bir can yoldaşımız, TC'nin yalanlarla dolu tarihini de bildiğinden başımıza dikilmiş; "*Yahu şunu da yaz hele, madem ki M. Kemal, 'Ordular ilk hedefimiz Akdenizdir!' demişse, bu heriflerin Ege Denizinde ne işleri var? Hele bir sor*" diye espiri yapıyordu. Bu kafatasçı, ırkçı tarihle ve bir yığın yalanla zehirlenen çocuklarımızdır, gençlerimizdir, bütün bir toplumdur. TC ve onun amigoları, kendi söyledikleri yalana kendileri bile inanmış; "*Yedi Düvel (devlet)'e karşı savaş verildi*" diye yazıyor, propaganda yapıyorlar. Yani her bir satır yalan üzerine kurulu. Kemalist hareket ülkeyi işgal eden güçler içinde bir tek güce yönelmişlerdir, hatta düzelterek söyleyelim, Kemalist Hareket yine emperyalistler tarafından bu sefer de Yunanlılara karşı yönlendirilmişlerdir. Kemalist hareket Yunan savaşına gelene kadar, bin yıllardır Anadolu topraklarında yaşayan Rum, Ermeni, Kürt, Süryani... halkına saldırmıştır ve de Türk halkına, emperyalistlere değil! Tıpkı İttihat ve Terakki gibi.

İyi ama neden? Ülkeyi işgal eden diğer emperyalist güçler Yunanlıların müttefiki değil miydi? Hatta, bizzat İngiliz ve ABD desteğiyle ve de Fransız emperyalistlerinin de "okey"ini alarak Yunanlılar (Yunan devleti diyelim buna) İzmir'e çıkarma yapmamışlar mıydı? Yapmışlardı. Peki efendi ortada dururken, Kemalistlerin uşağa saldırmasını nasıl açıklayacağız?

Dahası, emperyalistlerin, Kemalistler, Yunanlılarla kapışırken seyretmesini nasıl açıklamak gerekir? Bu sorular her ne kadar güzel görünse de, günümüzde ahiret sorusu olmaktan çıkmıştır. Kemalistler emperyalistlere saldıramazdı çünkü onların güdümünde ayakta duran bir hareketti ve biz bu noktalara ağırlıklı olarak değinmeye çalıştık ve burada da yine bu ilişkilerin devamını göreceğiz. Peki ne olmuştu da emperyalistler bu sefer Kemalistleri Yunanlılara karşı seferber ediyordu? Bu sorunun cevabını, kısaca; emperyalistler kendi aralarında anlaşamadılar diye vermek mümkün. Ama bu kadarcık açıklama yetmez, üstünde duralım;

A) İZMİR'İN İŞGAL NEDENİ

15 Mayıs 1919'da Yunanistan İzmir'i işgal ederken İngiliz Başbakanı Lloyd George Yunan işgaline hem teşvik, hem de destek vermek için şöyle diyordu; "*Çünkü şu anda soydaşları katledilirken, orada onlara yardım edecek kimse bulunmamaktadır.*" ABD Başkanı Wilson ise Yunanlıların sadece İzmir önünde denizde kalıp gemilerinde beklemesini belirten öneriye; "*Neden karaya çıkmasınlar ki? İnsanlar kendilerini güvertede iyi hissedemez*" (Sevr Entrikaları) diyerek destek verip Yunan işgalini onaylıyorlardı. İyi de ne olmuştu da birdenbire Yunanlıların soydaşları bir katliamla karşı karşıya gelmişlerdi ve Yunanlılar denizde can güvenliği olmadığı için İzmir'e çıkmalıydı? "Soydaşların" cangüvenliği, balıkların tehlikeliliği şu emperyalistlerin nereden aklına gelmişti? Bütün bu hamasi nutukların altında yatan gerçek neden, İtalya'nın "Barış Konferansı" denilen pastayı bölüşüm toplantılarında, kendisine hiçbir şey danışmayan ve de "hakkını" vermeyen ABD, İngiltere ve Fransa'ya tepki olarak 24 Nisan 1919'da konferansı terkedip, kendi başına 5 Mayıs'ta Antalya ve Marmaris'i işgal etmesiydi. İşte Yunanlılara "Soydaşlarının" hayatının tehlikede olduğunu hatırlatan İngiltere ve ABD ve de Fransa, Yunanistan'ı İzmir'e işgale zorlayarak İtalya'nın genişlemesinin ve Anadolu'ya yerleşmesinin önünü kesmek istiyor. Yunanistan üzerinden İtalya'nın talep ve işgaline misillemede bulunuyorlardı. Emperyalistler arası çıkar çatışmasından başka bir şey değildi bu. İtalya kendi hesabına "haklı" idi. Buraları işgal hakkını, 26 Nisan 1915'te yapılan Londra Konferansı İtalya'ya veriyordu. İtalya'ya ilişkin olan maddeyi kısaca alalım buraya.

*"**Anadolu Türkiyesi'nin tamamen ya da kısmen taksimi söz konusu olduğunda, İtalya Antalya'ya bitişik Akdeniz havzasında eşit bir paya sahip olacaktır...** Eğer Fransa, Büyük Britanya ve Rusya savaş sırasında Anadolu Türkiyesi'nin herhangi bir bölgesini işgal edecek olursa, Akdeniz havzasının yukarıda belirtilen sınırlar içinde Antalya'yı çevreleyen kısmı İtalya'ya ayrılacak ve İtalya'nın bu bölgeyi işgal hakkı olacaktır."* (İngiltere Parlamento Belgeleri-Sevr Entrikaları) Bu anlaşmanın altında, İtalya dışında Fransa, İngiltere ve Çarlık Rusyası'nın da imzası vardı. Bir gerçek daha vardı ki; Fransızlar İskenderun'a çıkarma yapmış, Antep, Adana, Maraş, Urfa yöresine doğru ilerliyorlardı. İngiltere ve ABD Trakya ve İstanbul'u işgal ve denetim altına almış, bütün boğazları, Karadeniz yakası da dahil ellerinde tutuyorlardı... Dahası İngiltere bununlada kalmamış, Arap yarımadasını ve de koskoca Ortadoğu'yu da işgal etmişti. Doğrusunu söylemek gerekirse herkes yağmadan parsa koparırken İtalya'nın da 1915 Londra Antlaşması uyarınca Antalya ve Marmaris'e yerleşmesi yerden göğe kadar hakkıydı. Ama, bir gerçek daha vardı ki yine bu bölgeler İngiltere tarafından savaşa girsin diye Yunanistan'a da teklif edilmişti. Bu niye? Bunlar savaş sonrası rakibin güçlenmesini önlemek için ortaya atılan suni barikatlardır. Savaşın galibi olan emperyalistlerin hedefi buydu; birbirlerinin güçlenmelerini engellemek. Geçelim burayı.

Bütün bu ama'lı vs. gibi hesapları alt üst eden tek şey büyük Ekim Devrimi idi! Yoksa emperyalistler bu malı bölüşümde çoktan birbirlerine girmişlerdi. Onları birbirlerine zorla yaklaştıran damarlarında dolaşan sömürgeci kan değildi (aslında bu tam da çatışma nedeniydi) aksine proletaryanın Rusya'dan dev adımlarla ilerlemesiydi. İşte bu yüzden Anadolu'ya, irili ufaklı devletler kurarak ve mandaları altına alarak idare etme, bir çok rizokuyu da yüklenip ekonomik ve askeri güvenceler vererek yeni maceralara kapı aralamak yerine, Kemalistler üzerinde anlaşıp Anadolu'yu nüfuz bölgelerine ayırmayı tercih ettiler. Kemalistler eliyle Rum, Ermeni Devleti ve de Kürtlere otonomi gibi isteklerin ezilmesinin ortasında bu gerçekler yatar. Uzatmayalım.

İtalyanlar 1915 antlaşmasının kendilerine tanıdığı hakka dayanarak 5 Mayıs'ta Antalya ve Marmaris'e yerleştiklerinde, ABD ve İngiliz kışkırtması ve desteğiyle İzmir'i işgal eden Yunanistan'la Selçuk civarında iki

kez silahlı kısa çatışmaya girdiler. Amaç, diğer emperyalistlere kararlı olduklarını belli etmekti. Fransa, İngilizler'in Yunanistan'a verdiği desteğin İngiliz hakimiyetinin dolaylı yoldan bütün bir Ege'de de hakim olması anlamına geldiğini görmede geçikmedi ve İtalya ile aynı koroya katıldı. Yunanistan'a Anadolu'da toprak verilmemeliydi (daha bir yığın neden). Anlaştılar. 11 Mayıs 1920 tarihinde İngiltere, Fransa ve İtalya arasında "üçlü pakt" imzalanıyordu:

"*Üçlü pakt taslağında İtalya'ya Anadolu'da ekonomik öncelik alanının yanısıra Ereğli civarındaki kömür yataklarının işletilmesi hakkı da tanınmıştı. Bundan önceki yirmibeş yıl boyunca, burada bir Fransız şirketi* (Ereğli havzasını kastediyor yazar. bn.) *Türk hükümetinden aldığı yaklaşık altmış beş kilometrelik bir imtiyaza sahipti. Üçlü paktın tasarı maddelerinde şirketin durumunu muhafaza etmesi ama daha fazla büyümemesi öngörülüyordu. Millerand, San Remo'da bu koşula şiddetle itiraz etti. Bunun yerine, Fransa'nın antlaşmanın imzalanacağı tarihe kadar garanti edilen ya da Fransızlar'ın istediği tüm imtiyazlara sahip olmasını, geri kalan bölgenin de Fransa ve İtalya arasında eşit olarak işletilmesini istedi... sıkı bir pazarlığın ardından uzlaşmaya varıldı.*" (Sevr Entrikaları, Paul C. Helmreich)

Eğer bu antlaşmalardaki tarihe ve pazarlığa dikkat edecek olursanız emperyalistlerin Anadolu'nun akibeti konusunda Kemalistlerden daha emin olduğunu fark edeceksinizdir. Çünkü her şeye oldu bitti gözüyle bir bakış ve paylaşım vardır bu sözlerde. Tam bu tarihlerde (Nisan 1920) Ankara'da TBMM denilen ahır açılmış, M. Kemal'e bizzat bu emperyalistler meclis başkanı seçildiği için kutlama mesajları yollamış ve ABD'li senatör Ankara'da M. Kemal'le kol kola dolaşmaktadır. Ne tesadüf değil mi? Değil aslında, şimdi göreceğimiz gibi Yunanistan'ı istediği gibi kullanmışlar, aralarında anlaştıktan sonra da fırlatıp atmışlardır. Yunanistan bir anda yapayalnız kalacaktır. Emperyalistler koro halinde bu sefer "*İzmir'de Yunanlılar'ın Türkler'e yaptığı zulümden*" söz edeceklerdir. Yani Kemalistleri Yunanlıların üzerine yönlendireceklerdir. Bu öyle açık bir yönlendirmedir ki adeta emperyalistlerle Kemalistler el ele Yunanlıların gırtlağına binmişlerdir. Şimdi bu oyuna bakalım.

B) KEMALİSTLERE ASKERİ DONANIM

İşgalci emperyalist güçler İstabul'da padişah hükümetine bol bol mütareke şartlarını dayatıp, ordu kurmasını ve silahlanmasını engellerken, hatta padişahı ve hükümetini adeta İstanbul'un içine hapis etmişken, Kemalistleri, Erzurum-Sivas toplantılarından beri silahlandırıyorlardı. Okurlarımız hatırlıyacaklardır; geçen bölümlerde M. Kemal'in Anadolu'ya gönderilirken bizzat İngiliz emperyalistlerinin isteği üzerine ve üstün yetkilerle gönderilmesi gerekçelerinden en önemlisi şuydu: (bu önemli şeyin gelen Rus devrimi olduğunu artık biliyoruz) Rumlar Rum devleti kurmak istiyor, Türkler Rumlara tecavüz ediyor, bunu durdurmak için de Türk hükümetinden yine kuvvet istiyorlardı. Sanırım bu dalavereyi anlattık. Şimdiki vereceğimiz komedya ise Kemalistlerin emperyalistler tarafından nasıl cilveli bir şekilde silahlandırıldığını anlatıyor. Bakın bu konuda Lord Kinross'tan inciler:

"*Şimdi Fransızlar da silah hırsızlığına göz yummaya başlamışlardı. Milliyetçiler* (yazar Kemalistleri kastediyor bn.), *Gelibolu'da Fransızların korumakta oldukları bir silah deposundan büyük ölçüde silah yağma etmişlerdi. Fransızlar buna karşı sadece saldırganların kendi nöbetçilerinden sayıca üstün olduğunu söylemekle yetindiler. Yunanlılarla çekişme halinde olan İtalyanlar, daha baştan beri milliyetçileri tutmakta ve şimdi de birliklerini çekmeye hazırlandıkları şu sırada onlara silah satmaktaydılar. Üstelik taşıyıcılara kendi müttefiklerinin kontrolünden sıyrılmak için yardım bile ediyorlardı. İngilizlere gelince, onlar da baştan beri silahların toplanıp saklanması işini pek sıkı tutmamışlardı. Bir İngiliz kurmayı, Genel karargahta, yalnız Türklerin silahlarını alıp da Rumlarınkini bırakmanın haklı bir şey olmadığını söylemişti. Milliyetçi kuvvetlerin silahlanması böylece sürüp gidiyordu.*" (Lord Kinross, Atatürk)

Bu satırlar emperyalistlerin Kemalistleri nasıl silahlandırdığının cilveli ve ikiyüzlü bir anlatımıdır. Ne anti-emperyalistlik ama değil mi(?) Hem de ta Erzurum'dan Gelibolu'ya kadar uzanan bir silahlandırma 1919'dan beri. Söylemeye gerek yok yeniden, Kemalist hareketin gerçek yüzünü göremeyen Bolşevik Parti de Kemalistlere yardım ediyordu. Emperyalistler, el altından yer yer, açık açık yaptığı yardımı Kemalist-Yunan kapışması(!)nda da sürdüreceklerdi.

C) KEMALİST - YUNAN KAPIŞMASI

Şimdi sıra Yunanlılardaydı. Kemalistler "Doğu" sınırını garantiye almış, Rum, Ermeni, Kürt bağımsızlık hareketlerini ezmiş, emperyalistler de bu arada kendi aralarında anlaşmış, Anadolu emperyalistler arasında çeşitli nüfuz bölgelerine ayrılmış (emperyalistler yatırım yapacağı alanları aralarında bölüşmüşler, nüfuz bölgelerinden kastettiğimiz bu.) İtalya'nın önüne de bir kemik atılarak tatmin edilmiş. Yunanistan eğer deyim yerindeyse "sap" gibi ortada kalmıştı. Düne kadar Yunanistan'ın İzmir'i işgali için "soydaşları katlediliyor" diye alkış tutanlar (İngiltere ve ABD) şimdi(3) yüzsüzlükte hiç kusur etmeden "Yunanlılar Türkler'i katlediyor" diye bağır bağır bağırıyorlardı. Bunun anlamı "yürü hadi Mıstafa"dır. Eğer I. İnönü, II. İnönü "savaşları"(!) denilen bu paravan çatışmaları geçerek söylemek gerekirse, emperyalistler açık açık Kemalist-Yunan(!) savaşında tarafsızlığını ilan ediyorlardı. Sanki Anadolu'yu işgal eden tek güç Yunanlılarmış gibi. Okurlarımız hatırlıyacaklardır, İngiliz Başbakanı Lloyd George: "***Türklere onurlarını kurtarmaları için, İzmir'e bayrak dikmelerine izin vermek suretiyle sözde bir egemenlik tanınırsa, belki sıkıntının üstesinden gelinebilir***" (Belgeyi aktaran Paul C. Helmreich, Sevr Entrikaları) (abç.) Bu sözlerin edildiği tarih Şubat 1920'de başlayıp 10 Nisan 1920'de biten Birinci Londra Konferansıydı. Buna dikkat çekmemizin nedeni emperyalistlerin birçok konu üzerinde anlaştıktan sonra Kemalistleri nasıl yönlendirdiğini okurlarımızın bilmesini istememizdir. Ve yine eğer dikkatinizi çekmişse Kemalist-Yunan kapışması(!) bu konferanslarda alınan kararlardan sonra gündeme gelmiştir, önce değil. Yani Kemalistler, Yunanlılara karşı bizzat emperyalistler eliyle yönlendirilmiştir. Emperyalistlerin yapmak istediği, hatta yapmaya cesaret edemediklerini de, Kemalistleri yönlendirerek çok güzel bir şekilde yapmıştır. Şimdi bir şeye daha dikkat çekmek istiyoruz. Kemalistlerle-Yunanlıların ilk dişe dokunur çatışması Sakarya'da olmuştu.(4) Kimi yazarlara göre 20, kimi yazarlara göre 22 gün sürdüğü ilan edilen bu çatışmada, İ. İnönü'nün dediği gibi sadece Yunanlıların ilerlemesi durdurulmuştu. Böyle durumları zafer diye göstermek adetten olmuştur. Tebriklere bakınız:

"Bu alkış tufanına yabancı ülkeler de katıldılar, Rusya ve Afganistan'dan Hindistan ve Amerika'dan, hatta Fransa ve İtalya'dan kutlama telgrafları geldi" (Armstrong, Bozkurt)

Dikkat ediyorsanız, işgalci güçler bile alkışlıyor bu durumu. Bunun adı "oyun içinde oyun"dur başka bir şey değil. İsmet İnönü'nün "Bir yıllı hazırlık"la geçirdik dediğinde, (yani şu "büyük zafer"(!) "büyük saldırı" için) Fransa yardım sözleri veriyor ve Fransız emperyalistleri ile Kemalistler "Ankara antlaşması" (20 Ekim 1921) ile ikinci bir antlaşma daha imzalıyorlardı. Bu antlaşma, Fransa'nın Anadolu'daki bütün haklarını garanti altına alan bir antlaşmaydı (İlki Mayıs 1920'de imzalanmıştı). Ve Fransız emperyalistleri artık İtalyanlar gibi açıktan açığa Kemalistleri desteklediğini inkar etmiyordu. Çatışmanın en cilveli yerinde Fransız emperyalistlerinin Kemalistlere yaptığı babalığa bakınız şimdi.

"Fransızlarla uzlaştı ve Fransız temcilcisi Frankli-Bouillon'la gizli bir antlaşma imzaladı. Antlaşma uyarınca ***Fransa, Suriye cephesindeki seksen bin Türk tutsağı serbest bıraktı ve kırkbin askerlik donanım verdi...***" (Bozkurt). Kemalistleri donatan emperyalistler. Hızır gibi yetiştiler doğrusu. Bu sırada Yunanistan'ın İstanbul ve Çatalca'ya girme girişimleri de yine aynı emperyalistler tarafından engelleniyordu. Bakınız Lord Kinross'a;

"Yunanlılar, Çatalca ve İstanbul'a girmek isteyince, İngiliz, Fransızlar buna karşı savaşacaklarını söylüyorlar" (Atatürk) (abç). Yani işin doğrusu Yunanlılar hem bir çırpıda günah keçisi ilan edilmiş -hem de bir yandan emperyalistler tarafından- diğer yandan Kemalistler tarafından çepeçevre sarılmışlardı. Emperyalistler hem Yunanlıların kendilerine lojistik destek sağlayacak yolları kapatıyorlardı (Trakya üzerinden İstanbul ve Çatalca'dan) hem de Kemalistlere askeri yardım yapıyorlardı. İngiliz emperyalistlerinin de elindeki esirleri bu ara bıraktığını belirtelim. Tavşan kaç tazı tut! Aslında tavşana (Yunanistan'a) kaçacak yer de bırakmıyorlardı. Görüldüğü gibi Türk-Yunan kapışması(!)nda *"Türklere onurlarını kurtarmaları için İzmir'e bayrak dikmelerine izin vermek süretiyle sözde bir egemenlik..."* İngiliz Başbakanı Lloyd George'nin dediği gibi işte böyle sağlanıyordu!!! İşte bizlere 75-80 yıldır "anti-emperyalistlik(!) diye yutturulmaya çalışılan şey, emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişmeleri, bir kez daha Kemalist maşalarla, uşaklarla çözme uğraşından başka bir şey değil. Anti-emperyalist(!) komedyalarının altında, "millicilik"

tantanalarının altında yatan koyu bir uşaklık ve emperyalistler arası çatışmadan, bir kucaktan diğer kucağa gidip gelme... Kemalist hareket emperyalizmin bir oyuncağıydı ve hep de öyle kaldı günümüze kadar. Kemalistler, emperyalistlerin bu siyasi ve askeri destekleri sayesinde 26 Ağustos 1922 yılında Yunanlılara yaptıkları saldırı ile 9 Eylül 1922'de yine İngiltere Başbakanı Lloyd George'nin o pek muhterem ifadeleriyle; İzmir'e bayrak dikecek ve de sözde onurlarını kurtaracaklardır (!!!) Bu onur emperyalizmin çizmelerini Anadolu'da yalama onurudur hiç şüphesiz! İzmir'den sonra ne mi oldu? İ. İnönü anlatıyor; "***müttefikler bizi İzmir'de bırakmışlar bizimle hiç meşgul olmuyorlardı***" (I. Kitap, Hatıralar) Yoruma gerek var mı? İşte "dört yıllık kanlı savaş"(!) tantanalarının gerçek yüzü! Fakat buraya yine İsmet İnönü'den bir hatıra almadan bitirmeyelim, hele bakın şu hatıraya; "*Kıtalarımız bir taraftan Kocaeli Yarımadasında toplanırken, öbür taraftan Çanakkale'ye yanaştılar ve İngiliz keşif kolları ile temas ettiler.* ***Bazı yerlerde İngiliz kıtaatına*** (askeri kıtalarına- O.A.) ***20-30 metre kadar yakın mesafeye sokuldular.*** *Askerlerimiz silah atmak için değil, silah taşımak için vaziyet almış insanlar halini muhafaza ediyorlardı.* ***Silahlarını arkalarına takmışlar, kollarını sallayarak İngilizlerin yanına yaklaşıyorlar, yanlarından geçip yürüyorlar.*** *Çok şaşılacak bir gerçektir ki, bizim ilerlememiz karşısında İngilizler de ilk tedbir olarak kendilerinin daha evvel silah atmamasını kararlaştırmışlar... Çanakkale etrafındaki İngiliz tel örgülerine kadar sokulan askerlerimizle, öbür taraftaki İngiliz askerleri arasında alışveriş şakaları, konuşma şakaları, işaret şakaları tabii bir hale gelmiştir... Askeri temas bu kadar laubali bir noktaya gelinceye kadar, siyasi olaylar da gergin bir halde devam etti.*" (Hatıralar 2. Kitap)

Sayın okurlarımız sanıyoruz ki basmıştır kahkahayı. Ne inciler, ne itiraflar değil mi, ne kadar da "anti-emperyalist" bir savaş? Nereye mi gidiyor Kemalist ordu buradan? Çanakkale ve Trakya'ya, evet işte böyle güle oynaya.

Türk Tarih Kurumu'nun çıkardığı A'dan Z'ye Tarih ansiklopedisi (1984) şöyle yazıyordu bu durumu; "***İstanbul, Boğazlar bölgesi ve Doğu Trakya savaş yapmadan kurtarıldı.*** *Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti'ni bütün devletler tanıdı.*" (s:1014) Bu sayılan yerlerde İngiliz, ABD, Fransız ve İtalyan askeri güçleri vardır... Yoruma ihtiyacı yok bu lafların! Evet, hatıra değil itiraflardır bunlar.

MECLİS: "CAN GÜVENLİĞİ YOK MU?"

"Halkın egemenliğini tumturaklı sözlerle ilan etmişler ve halkı zincire vurmuşlardır. Bir yandan, devlet memurları onların vekilleridir derken, öte yandan memurlara halkın efendisi, taptıkları kimseler gibi davranmışlardır." (Robespierre)

M. Kemal'in "hayvanat bahçesi" dediği "Mecliste" sık sık duyulan bir laftı bu; "Bu Mecliste can güvenliği yok mu?" Adına "mebus" (milletvekili(!) denilen zevat böyle bağırıyordu mecliste. İşin doğrusu, yoktu. Mebuslar adeta bir esirdi M. Kemal'in elinde. Her mebus, bizzat M. Kemal'in peşine taktığı adamlar tarafından, meclis dışında da izleniyordu. Ya içeride?.. Lord Kinross anlatıyor meclis denen ahırın durumunu:

"Çok defa kavga çıkar ve mebusların birbirlerine girip yüz göz dağıtmaları, silaha sarılmaları ancak daha sözü geçen üyelerin araya girmesiyle önlenebilirdi. ***Daha önemli durumlarda ise, sükunet en sonunda Mustafa Kemal'in kendi adamlarının her yana korkunç bakışlar atarak, ellerini tabanca kılıflarına götürmeleriyle sağlanabilirdi.***" (Atatürk) (abç)

"M. Kemal'in kendi adamları?" (Silahlı ve de Mecliste? Teşkilat-ı Mahsusa gibi M. Kemal'in koruyuculuğunu yapan bu adamlar Laz çeteleri denilen Topal Osman'ın adamlarıydı. Ama sadece "sükûtu sağlamak"(!) için değil, kararları, M. Kemal'in dilediği şekilde çıkartmak için de elleri silahlarına sık sık gidiyordu bu M. Kemal'in beslemelerinin. Daha önce hilafetin kaldırılmasına ilişkin bu Laz çetelerinin mecliste nasıl bir terör estirerek karar çıkarttığına örnek vermiştik. Bunun için mebuslar sık sık "Bu Mecliste can güvenliği yok mu?" diye bağırıyorlardı. Bazı yazarlar bu Laz çetelerinin "*bir orduyla savaşacak kadar büyük olduğunu*" yazarlar. İçeride dışarıda M. Kemal'in "özel" korumalarıdır bunlar. Herkesten korkan bir insanın ruh halidir bu ve M. Kemal iyi korunduğu zaman "iyi bağıran" biridir. Her kanlı diktatörün ruh hali. Öyleki, gerek Sakarya "savaşında" gerek "Büyük Taaruz" denilen "savaşta" hiçbir cephenin içinde, savaşta yoktur o. Kilometrelerce geride Laz çetelerinin korumasında telefonlarla bilgi almaktadır bu çatışmalardan ve sonucundan. Ama çatışmalar karşısında Yunan güçleri geri çekilirken, orduyu durdurup en önde İzmir'e girme "şerefini" de kimseye bırakmaz o. Hiç bir çatışmanın hiç bir savaşın

başından sonuna kadar kalmadı hiçbir cephede. Elinde istifa mektupları ile dolandı durdu. Hiçbir cephede kazandığı "bir tek" savaş yoktur, çünkü cephede değil cephe gerisinde ve korumaları arasındadır. Anafartalar ve Conkbayırı çatışmalarında bile elinde bir tek adam bırakmadığı için, Enver Paşa tarafından bir çocuk gibi azarlanmış, istifa edip, gelip İstanbul gazinolarında alem yapmış, padişaha dalkavukluğa devam etmiş. Savaş sonrası ise, İngiliz-Fransız-İtalyan emperyalistlerine dalkavukluk ve Bolşevik tehlikeyi anlatarak, onlara yaranmaya, yaltaklanmaya çalışmış, işgalci güçlerin gözüne girmek için çalmadığı kapı bırakmamıştır o. Kendi yapısına uygun ödülü de almıştır emperyalistlerin elinden. Uşaklık!

Yine Rafet Bele'nin bizzat M. Kemal'in yüzüne tükürür gibi söylediği "*Ankara, M. Kemal'in Azerbaycan Elçiliğindeki "sefahat" hikayeleri ile çalkalanıyor: Bir diplomatın eşiyle olan macerası, cephede (Sakarya savaşında herkes çatışırken bn.) Arif'in de yardımıyla genç bir hasta bakıcıyı elde edişi, İzmit'te rastladığı bir berber çırağını Çankaya'ya yerleştirişi üzerinde çeşitli dedikodular ediliyordu*" (Lord Kinross, Atatürk)

İşte 75-80 yıldır böyle bir kişi Türk halkına (Kürtleri bir kenara bırakalım) "Tanrı" diye gösterilmeye çalışılıyor. Bu halk bunu haketti mi? O, savunduğu düşünceler uğruna bile dövüşmesini göze alamayacak kadar ikiyüzlü ve korkaktı. Hayatı, herkesi, herkese karşı kullanmayla geçti. H.C. Armstrong şöyle der onun hakkında:

"*M. Kemal için verdiği sözler, daima amaca ulaşmak için kullanılan ve pek az yerine getirilen araçlar olmuştu... Tüm eylemleri, kişisel çıkarlarının en alçakca itisiyle değerlendirirdi. Olağanüstü kıskançtı, zeki ya da yetenekli bir adam, bertaraf edilmesi gereken bir tehlikeydi onun gözünde.*" (Bozkurt)

Eğer bir kıyaslama yapmak gerekirse, Enver Paşa hakkında bunları söylemek mümkün değil. Enver Paşa elbetteki emperyalizmin (özellikle Alman) uşağıydı ve azılı bir karşı-devrimci idi, bir soykırımcıydı ama idealleri için dövüşmesini bilen, yeri geldiğinde atının üstüne binip en önde yürüyen, cepheden cepheye koşup savaşan biriydi. Alman generaller, Enver için "Cahil ve gözükara" demişlerdi bu yüzden. Enver, Kızıl Ordu'ya karşı bile elde kılıç dövüşmeye kalktı ve Kızıl Ordu'nun yumruğu ile boyunun ölçüsünü aldı. Enver, yaşadığı çağın ve Osmanlı'nın en son "Don Kişot"uydu. Ve bir karşı-devrimci gibi öldü. "Milli kahramanımız" ise

tam bir irin idi. O, kendi isteklerini başkasına yaptırtmakla ünlüydü. Bugünkü resmi faşist ideolojinin halkımızın karşısına "kahraman"(!!!) diye çıkardığı M. Kemal böyle biriydi. Tekrar Meclise dönüyoruz, "emperyalistlerin ve faşistlerin kahramanının" kişisel bazı meziyetlerini de tanıdıktan sonra. Gerçekten meclis denen bu ahırda can güvenliği yoktu.

"Halil adında bir Albay (çevirenin notuyla: Halit Paşa. O.A) İsmet'i itham etti. "Külhanbey" lerden (Laz çetelerini kastediyor yazar. bn.) biri tarafından meclis kürsüsünün önünde vuruldu. Polis "külhan beyi" ni yakalamaya cesaret edemedi." (Bozkurt)

Albay Halit'i meclis kürsüsü önünde vuran, Kel Ali lakaplı Ali Çetinkaya'dır. Yani şu daha sonra İstiklal Mahkemeleri denilen faşist mahkemelerde "Başkanlık" yapan zat. M. Kemal'in özel beslemeleridir bunlar. Nasıl ki bugün kontrgerilla şefleri parlamentoya alınıp bakanlıklarla ödüllendiriliyor, itibarlar veriliyorsa, M. Kemal döneminde yapılanlar çok daha açık ve de daha fütursuzca yapılıyordu.

Muhalefetin önde gelen liderlerinden Trabzon Mebusu Ali Şükrü'yü de Laz çetelerine öldürtecek, ardından da Laz çetelerini susturmak için de Orduyu yollayacaktı Laz çetelerinin üstüne. Topal Osman M. Kemal'e ana-avrat söve söve ölecek, öldürülecekti. Herkesi herkese karşı kullanıyordu. Orduyu susturmak istediğinde meclisi çıkarıyordu ordunun önüne, meclisi susturmak istediğinde orduyu çıkarıyordu meclisin karşısına. Meclis, bu "Tek Adam"ın zulmünden, teröründen kurtulmak için her şeye sarılır olmuştu, her şey muhalefet için malzemeydi artık meclise göre. Meclis, ondan kurtulmak için bir ara Çerkez Ethem'e bel bağladı. O Çerkez Ethem'i tasviye etmekte geçikmedi. Meclis bir ara onu "Niye cepheye gitmiyorsun?" diye sıkıştırınca, Meclisin bütün yetkisini aldığı gibi üzerine "fırsat bu fırsat" kendini mecliste Ordu Kumandanı" seçtirmeyi şart koşup (sözde üç aylığına alıyordu bu yetkileri ama ölene kadar bu yetkiler üzerinde oldu) Genel Kurmay Başkanlığının üzerinde bir yetkiyle kendini donatıyor; hem ordunun hem meclisin bütün yetkilerini tek elde topluyordu. Meclis ondan kurtulmak isterken, yine onun cambazlık ve tehditleri ile yetkisini büyütmekten başka bir şey yapmıyordu. O artık hem Cumhurbaşkanı idi, hem ordu Başkumandanı, hem Meclis başkanı... O her şeydi. Lozan Konferansına bile ayakoyunları ile İsmet İnönü ve Rıza Nur gibi iki piyonunu meclisin iradesine rağmen gönderecek ve kişisel talimatlarla

onları yönlendirecekti. Meclis, fırsat bu fırsat deyip "Musul" sorununa yapışıp (Mondros Mütarekesine göre -Ekim 1918- Orduların bulunduğu yer sınır kabul edilmişti ama İngiltere Kasım 1918'de ilerliyerek bu mütareke şartlarına rağmen Musul'u da işgal etmişti) buradan Tek Adam'ı devirmeye çalışırken, M. Kemal, Lozan Konferans kararlarını bu meclisten geçiremeyeceğini anlayınca meclisi fesh edecekti, yeni bir meclisi bizzat kendi atamalarıyla dolduracaktı. Bu feshedilen meclisinde ne en küçük bir anti-emperyalist niteliği vardı, ne de demokratik bir eğilimi. Meclisteki bu iki grup arasındaki (Kemalist-Hilafetçi) çatışma, iki emperyalist uşağının dalaşından başka bir şey değildi. Bir yanda Hilafetin gölgesinde parlamentoculuk oynamak isteyenler, padişahın şahsına ve halifelik kurumunun yerinde kalmasını, parlamenter monarşiyi savunanlar; diğer yanda Tek Adam'ın elinde parlamentoculuk oynamak isteyenler. Kaypakkaya'nın dediği gibi, "*Taçlı kral yerine, taçsız krallık devri başlayacaktı*".

Yine Kaypakkaya bu iki kampın niteliğini şöyle açıklıyor:

"*O yıllarda hakim sınıflar arasındaki esaslı iki siyasi kamp, şu unsurlardan teşekkül ediyordu: Bir yanda, emperyalizmle işbirliğine girişen ve bu işbirliğini gittikçe arttıran yeni Türk burjuvazisi, eski komprador büyük burjuvazinin bir kısmı, ağaların ve büyük toprak sahiplerinin bir kısmı, memurların ve aydınların en üst ve imtiyazlı tabakaları. Öte yanda henüz tamamen tasfiye edilemeyen komprador burjuvazinin diğer bir kısmı, ağaların ve büyük toprak sahiplerinin başka bir kesimi, feodalizmin ve sultanlığın ideolojik dayanakları olan din adamları, eski ulema sınıfı artıkları...*"

Ve şunları da ekler Kaypakkaya yoldaş:

"*Kemalist iktidar, siyasi bakımdan bağımsız bir milli burjuva iktidarı değil, birinci kampa dahil olan komprador büyük burjuvazinin, toprak ağalarının, memurların ve aydınların en üst ve imtiyazlı tabakasının emperyalizme yarı-bağımlı iktidarıydı.*" (Seçme Yazılar)

Bu iki kamp 1925 yılına kadar İttihat ve Terakki döneminden beri varlığını ve çatışmasını sürdürmüştür. Sonra bu çatışmayı, aynı parti içinde sürdürmek zorunda kalacaklardır. Bu iki kampın niteliği tam anlamıyla budur.

Sayın okurlarımızın o gönül zenginliğine sığınarak, bir kaç alıntı daha vermek isteriz, çünkü konumuzu ancak böyle bağlayıp, bitirebiliriz; Halifelik üzerinde duracağımızdan... Kaypakkaya yoldaş yine bir yerde:

"Taçlı bir yönetim artık hakim sınıfların ihtiyaçlarını karşılayamaz, egemenliklerini koruyamaz. Bunu, burjuvazi de bilmektedir. Artık karşı-devrim "demokratik Cumhuriyet" maskeli faşist diktatörlük olabilir ve öyle de olmuştur." demektedir. Biz önder yoldaşın sunduğu perspektifler üzerinde yaptığımız bu çalışmanın içinde gördüğümüz kadarıyla, Kaypakkaya yoldaşın sözlerine şunları da eklemek isteriz: Taçlı bir yönetimi artık istemeyen Kemalistler değil, esas olarak emperyalistlerdir. Ve Kemalistleri taçlı yönetimi kaldırmaya doğru iten de, bizzat emperyalistlerin kendisi olmuştur. Emperyalistler Kemalistleri hem Rus devrimi, hem bağımsızlık isteyen sömürge uluslar ve ezilen milliyetlere karşı yönlendirirken, bir yandan da iki başlılık yaratıp Kemalistleri aynı zamanda Halifelik kurumunu da ortadan kaldırmak için bizzat yönlendirmişlerdir. Sayın Mete Tunçay "Halifelik" kurumunun Lozan'da bile konu edildiğini Kazım Karabekir'e gönderim yaparak şöyle bir anı veriyor:

"Öte yandan, halifeliğin kaldırılmasını Lozan'da Lord Curzon'un Türk delegelerine telkin ettiği yolunda sağ çevrelerden (şeriatçıları kastediyor yazar. bn.) gelen bir iddia vardır. Kazım Karabekir Paşa, 1933'te İstanbul-Erenköy'deki köşkünde Em. Kur. Alb. Halit Akmansü'ye bu yolda işittiklerini anlatmış. 1950'de de Necip Fazıl Kısakürek'in ***Büyük Doğu*** *dergisinde, Lozan'daki danışmanlarımızdan (sonraları Haham başı olan) Haim Nahum'un halifeliğin kaldırılmasında oynadığı rol hakkında yayın yapılmıştır."* (... Tek Parti Yönetimi... 1923-1931)

Biz bu konuyu ve emperyalistlerin bu konudaki izlediği hattı daha etraflı ele aldığımız için, bu sözlerde şaşıracak bir şey görmüyoruz. Bizim şaşırdığımız nokta, Mete Tuncay gibi bir araştırmacının bu konuyu Kemalist-emperyalist ilişkisine kadar götürmeyip şaşırmasıdır. Asıl şaşırılması gereken nokta burası. Halifeliği ortadan Kemalistler eliyle kaldıran bizzat emperyalistlerdir. Anadolu'daki emperyalistlerin esas hedeflerinden biri de Halifelik kurumu olmuştur. Abdülhamid, Alman emperyalizmine yaklaşımının nedenlerini anlatırken (daha önce belgeleri vermiştik) şöyle yakınmıştı.

"...Fransızlar bize eskisine nazaran daha az sevimli gelmektedirler. Bunda bizden Tunus'u almalarının denli olduğu gibi, idare şekillerinin 'Cumhuriyet' olması da rol oynamaktadır. Çünkü bizce hükümdarın hakim olmadığı yerde intizam devam edemez" (M. Özyüksel,..Bağdat Demiryolları)

Yılanın sevmediği ot burnunun dibinde çıkarmış. Halifeliğin etkisini sömürge ve yarı-sömürgelerinde kırmak için, Mısır'da, Tunus'ta, daha sonra Suriye, ... Irak'ta "Cumhuriyet" ilan ettiren emperyalistler şimdi halifeliğin merkezinde "Cumhuriyet" ilan ettireceklerdi.

MECLİSİN FESH EDİLMESİ

Meclisin neden fesh edildiğini, araştırmacı Mete Tunçay'dan aktaralım: "*Nihayet, 1923 Nisan ayı başında TBMM seçiminin yenilenmesi kararını almıştır.* (M. Kemal'den başkası değil bu kararı alan - bn.) *Meclisin o dönemdeki bileşimiyle, kesintiye uğramış bulunan Lozan barış görüşmelerinin sonucunda varılacak bir antlaşma tasarısını kabul etmeyeceğinden endişe duyuluyordu; yenilenmesi isteğinin temel nedeni buydu*" (... Tek Parti Yönetimi) Yani M. Kemal, Mecliste muhalefetin gücünü bildiğinden (üçte-iki çoğunluğu bile toplayamadığı için) ondan kurtulma yolu olarak meclisi fesh etme yoluna gitmiştir, hem de kendi koyduğu yasaları bile açık açık çiğneyerek. Çünkü mecliste muhalefet Kemalistlerden fazladır. Ve 20 Kasım 1922'de başlayan 4 Şubat 1923'te tıkanan ve çözüm bulmadan dağılan Lozan Konferansı konusunda, M. Kemal'i başından atmak için muhalefet bu sefer "Musul" sorununa yapışmıştır. Halbuki "Musul" sorunu Lozan Konferansında, alt komisyondan bir üst komisyona gitmemiştir bile. İngiltere ile Fransa Lozan'da öyle kapışmışlardır ki, İngiliz temsilciler Suriye'yi Fransa'nın elinden alıp, Musul yerine Türkiye'ye vereceklerini söyleyecek kadar ileri gitmişlerdir. Amaç, Fransa'yı, Almanya'nın kalbi olan Ruhr bölgesinden çıkarmak. Bu konuda Lozan'da dövüşen İngiliz ve Fransız emperyalistleridir. Lozan'a gönderilen İsmet İnönü ve Rıza Nur, bizzat M. Kemal'in meclisi hiçe sayarak göndermesi ve yönlendirmesiyle olduğundan başbakan olan Rauf Orbay da tepkisini gösterip istifayı basacaktır. Bunlar canına minnettir M. Kemal ve Kemalistlerin. O bütün bir meclisi fesh edip, Anadolu, Rumeli Müdafa-i Hukuk Cemiyeti'nden "Halkçı Fırka"yı kuracaktır. Yani "Müdafa-i Hukuk Cemiyetleri" bu sefer parti olarak şekillendirilecektir. Ya muhalefet, o ne olacaktır? Gazeteci Ahmet Emin soruyor: "*Paşa hazretleri, acaba memlekette eskiden kalan fırka örgütleri ne olacak? Bunlar bir güç halinde karşılık verebilecekler midir?*" M. Kemal; "*Öyle bir şey tanımıyorum*". Gazeteci tekrar soruyor: "*Yani bunlar esaslı bir örgütle meydana çıkacaklar mıdır?*"

M. Kemal; "*Çıkamazlar! Çıkmak istemek kendi aleyhlerindedir*". Bir başka gazeteci soruyor; "*Bir de paşa hazretleri, bu mecliste bir çoğunluğun devam etmek fikrinde olduğu söyleniyor... Mecliste üçte iki çoğunluk oluşmazsa onun dağılmasının mümkün olmadığını söylüyorlar*".

Dikkat ederseniz gazeteciler öyle kırıtarak, kıvırarak soruyorlar ki, sorarken bile korkularından adresi hep başka yere yolluyorlar. Bu soruya da M. Kemal'in yanıtı şöyle; "*... Dışarıdakileri bir kez davet ederiz gelmezler, bir daha davet ederiz, gelmezler. Bir daha davet ederiz gelmezler ve dolayısıyla davete uymayanların mebusluktan istifa ettiğine dair bir karar alırız. Sorun çözülür.*" Bir başka gazeteci; "*Ya meclis böyle bir karar vermezse?*". M. Kemal; "*O zaman görürsünüz ki millet karar verir!...*" Şimdi bu lafları duyan kimse millete gidildi sanacak, hayır, meclisi Mustafa Kemal fesh ediyor ardından. Millet, M. Kemal değil mi? O tabii(!)

Şimdi kısaca şu "Halkçı Fırka" olarak ortaya çıkacak olan yapının niteliğine bakalım, yani Müdafai Hukuk Cemiyeti'nin parti haline getirilişine.

H. C. Armstrong anlatıyor, ama unutmayınız bu sözleri başta Mete Tunçay ve birçok yazar onaylıyor. Söylenen şu:

"*Cemiyet hâlâ varlığını koruyordu* (Müdafa-i Hukuk Cemiyeti- bn.) *Bu askeri bir örgüttü. Hâlâ ateşli bir yurtseverlikten* (biz bu ateşli yurtseverliğin, nasıl bir emperyalist sevgililiğinden geldiğini biliyoruz. bn.) *esinleniyordu. Cemiyet, Başkumandan olarak doğrudan onun emri altındaydı. Bu örgütü sıkı disiplinli ve doğrudan kendi denetimine bağlı bulunacak ve Türkiye'nin gerçek yöneticisi olacak bir partiye dönüştürmeye karar verdi. Ona 'Halk Fırkası' adını verecekti. Parti yöneticilerinin maaşlarından ayrı bir gelirleri olması, kendi alanlarında güç ve memuriyete atama hakkı bulunması gibi özel ayrıcalıkları olacaktı. Bir kasaba ya da köydeki Halk Fırkası komitesi, resmi dairelerde görev yapmak üzere kimin belediye başkanı, muhtar, imam, mal müdürü, polis, postacı, çöpçü, gündelikçi kadın olarak çalıştırılması gerektiğine karar verecekti. Böylelikle komiteler kişisel olarak kendisine bağlanmış olacaklardı. Kendi başarısı ya da başarısızlığı onları da etkilemiş olacaktı.*"(Bozkurt)(5)

İşte M. Kemal'in meclisi fesh ettikten sonra, kurulacak olan 2. Meclis bu Müdafa-i Hukuk Cemiyeti'nden meydana geliyordu. Adı Cumhuriyet Halk Fırkası (sonra CHP) olacak ve 1950 yılına kadar iktidarda kalacaktı. Kemalistler'in, emperyalizme uşaklıklarını bir kez daha belgeledikleri Lozan Antlaşmasını da onaylayan bu meclisti. Artık M. Kemal, hem parti

başkanı, hem meclis başkanı, hem ordu komutanı, hem de Cumhurbaşkanıdır... Onun başkanlıklarını fazla saymaya yerimiz yok. 29 Ekim 1923'te, Fas'ta, Tunus'ta, Mısır'da... emperyalistlerin ilan ettiği "Cumhuriyet" bu sefer Anadolu'da ilan ediliyordu. Hani şu Abdülhamid'in, emperyalistlerden, neler yaptıklarını anlatırken adını ettiği "Cumhuriyet".

Önder yoldaş Kaypakkaya'nın dediği gibi; Taçlı krallar gidiyor. Taçsız kralların devri başlıyordu. Sayın Yahya Tezel'e veriyoruz sözü:

"*1924 yılında kabul edilen anayasa aslında çok partili parlamenter bir siyaset biçimine açıktı. Ne var ki ikinci bir parti kurulmasıyla ilgili 1925 ve 1930 deneyleri kısa ömürlü oldu...* ***BMM'nin varlığına rağmen tek parti ve tek adam yönetimi 1946 yılına kadar sürdü. Üst siyasal yapılardaki iktidar, 1938'e kadar büyük ölçüde Atatürk'ün, 1938-1950 aralığında da İnönü'nün elinde yoğunlaştı. Büyük Millet Meclisi üyeliği, tek parti döneminde,*** *varlığını bir hayli hiyerarşik bir liderlik yapısı içinde sürdüren* ***Tek Adam'ın atamasına bağlıydı...***

1920-1950 aralığında milletvekillerinin %47'si meclise girmeden önce kamu görevlisiydi (asker, polis, savcı, hakim vs. bn.)... *%25'i avukat, doktar gibi serbest meslek... öte yandan meclise girmeden önce kamu görevlisi ve serbest meslekten olan bu milletvekillerinin 1/3'ü ticaretle uğraşan ya da büyük arazi sahibi olan babalarının çocukları idi. Milletvekillerinin %10'u tüccarlar, %7'si büyük arazi sahibi çiftçiler arasından seçilmişlerdi.*"

Evet, Kemalist dönemde milletvekilliği de Tek Adam'ın atamasına bağlanıyordu. Yazarın burada sözünü ettiği 1930'da ikinci parti kurulması ise sadece ve sadece bir tiyatroydu. Bu partinin tüzüğünü, liderini bile M. Kemal onaylayıp seçmişti, piyon bir muhalefetti O. Kaypakkaya çok yerinde olarak; "*Kemalist Devrim* (bu klasik kavramları artık literatürümüzden çıkarmalıyız diye düşünüyorum. Onun yerine "Kemalist hareket, Jön Türk hareketi" tabirini kullanmak daha yerinde olur. bn.) *Jön Türk devriminin benzeri ve izleyicisidir*" demişti.

"Yeni" bir dönem başlıyordu ülkemizde. Her türlü muhalifin acımasızca ezildiği, zindanlara doldurulup, darağaçlarına çekildiği "yeni bir dönem" Bir uçtan diğer uca darağaçları ile kaplıdır artık ülke. Sansürler, sürgünler, toplu imhalar, örfi idareler, olağanüstü valiler... Ve bu zulmün üstünde Çankaya'da, Dolmabahçe Sarayı'nda oluk oluk dökülen içkiler, şişeler, balolar...

Burada küçük bir parantez açarak, bir tanığın ağzından anlamlı bir anıyı, anlatımı buraya alalım. 'Görüşmek, anlaşma yapmak için çağırdıkları bir adamı kafilesiyle birlikte tutukluyorlardı. Onlarca süngü dayanmıştı 73 yaşındaki ak saçlı, ak sakallı bilge ihtiyarın döşüne. Kumandan kıçını yırtar gibi heyecan ve merak içinde bağırıyordu sözcükleri tekrar ede ede: "*Sen Rıza mısın? Sen Rıza mısın?*" Yaşlı koca bilge, göğsüne dayanan onlarca süngüye aldırmadan, atının üstünde ak sakallarını şöyle bir sıvazladı, aslanın yelesini düzeltmesi gibi uzun saçları döküldü omuzuna. Kartallar gibi dikti bakışlarını yırtınan zabitin üstüne ve kükrer gibi şu sözcükler döküldü ağzından; "*Ula sen hangi Rızo'yu soruyorsun?*" Kendini sorduğunu biliyordu zabitin, eliyle şöyle bir işaret etti dağları, ovaları ve şunları ekledi sözlerine; "*Bura Dersim her ağacın altında bir Rızo yatar!*"

Sahi, biz hangi fikir mirasını reddediyoruz?

"***Komünistler, tarihin devrimci mücadelede bir silah haline getirilmesini bilirler. Kurtuluş Savaşı'nda canıyla, kanıyla destanlar yaratan halk kahramanları vardır. Örneğin, bir Kara Yılan vardır, biz bunların mücadelesinin mirasçısıyız. Biz, yığınların tükenmez enerjilerinin mucizeler yaratan dehalarının, sonsuz devrimci güçlerinin mirasçısıyız. Her fırsatta yığınların mücadelesini kanla ve zorbalıkla bastırmaya çalışanların, onlara düşmanlık gösterenlerin değil.*** *Bazı silahlar vardır ki, onu elinde tutanlar yenilmez bir güce sahip olurlar. Örneğin, Marksizm, Leninizm, Mao Zedung düşüncesi böyle bir silahtır. Bazı silahlar da vardır ki, onu elinde tutanlar, kendilerini yara*larlar. *Yani silah geri teper ve kendisini elinde tutanları vurur. İşte Kemalizm böyle bir silahtır!*"(İbrahim Kaypakkaya)

DİPNOTLAR

1) Y. Tezel, "Cumhuriyet Döneminin İktisadi Tarihi" adlı kitabında bu duruma şöyle dikkat çekmektedir: "***Asker-Bürokrat kadro, 1923-1950 aralığında, siyasal yapının üst kurumlarında adeta tahakküm gibi görülebilecek bir ağırlığa sahip olmuştu...*** *Her iki Cumhurbaşkanı da askerdi, başbakanlara gelince, üçü Harbiye mezunu ve subay (İnönü, Okyar, Peker) biri askeri tıbbiye mezunu ve doktor-subay, ikisi mülkiye mezunu ve kamu görevlisi (Saraçoğlu-Saka) olmak üzere dönemin sekiz başbakanından altısı askeri-bürokrat bir kökenden gelmişti... Bu dönemde bakanlar kurulu üyeliğine yapılan toplam 194 atamanın %61'inde siyasette askerlik ve devlet memurluğundan gelen kişilere görev verilmişti...*"(abç.) Bizim sözünü ettiğimiz 1920-1923 arası dönemde her şey zaten askerin elindedir.

2) Kemalist ordunun, Jön-Türkler gibi esas saldırısını sömürge uluslara ve halka yönelttiğinde askeri güçlerinin durumunun 50.000 (elli bin) olduğunu gördük, bunları yönlendiren emperyalistler olmuştur. Kemalist harekete bu dönemde fırsat bu fırsat diye saldırması bir yana, etki alanını genişletmek isteyen Yunan Ordusunu bile emperyalistler engellemiş ve geriye çekilmeye zorlamışlardır. Kemalistlerin gerek Ermenilere, gerekse de Kürtlere bu kadar rahatça yönelmesinin nedeni budur. Kürtler ve Ermenilerin en büyük başarısızlık nedeni ise hiçbir kimseden destek alamamış olmaları, yeterli bir örgütlü silahlı güçleri olmayışı ve de kendi aralarında bile birlik olamayışlarıdır. Emperyalistlerin sayesiyle Anadolu'da tek silahlı güç Kemalist ordu olmuştur.

3) "*Avam Kamarası'nda Dışişleri sözcüsü Cecil Harmsworth, iki ayrı konuşmasında, Yunanlıların İzmir'de Türkleri katlettiklerini ve bunun limanda bulunan müttefik gemilerinin gözü önünde cereyan ettiğini*" (Sevr Entrikaları) belirtiyordu. Aşağılıkça bir açıklama idi bu. Yunanistan İzmir'i işgal etsin diye de "*Yunanlıları Türkler katlediyor*" diyen de kendileri idi bir kaç ay önce. Ve ne gariptir ki (!) gene bu müttefik gemiler İzmir limanındayken Yunan-Türk(!) kapışmasında kendi müttefikleri Yunanlılar için kılını bile kıpırdatmayacaktılar. İşin doğrusu Yunanistan'ın "piyonluğu" bitmişti emperyalistlerin yanında.

4) Biliyorsunuz, M. Kemal'in "Gazi" ilan edildiği yerdi bura. Cepheden kilometrelerce geride (muhtemeldir ki aşırı alkolden) ata binerken düşmüş "*bir kaburga kemiği kırılmıştı*" (İ. İnönü. Hatıralar). "*M. Kemal cepheyle alakası olmayan (Alagöz köyü) yerde olmasına rağmen, savaşın içinde bulunmamasına rağmen, üstelik koca bir Laz alayı tarafından (bazı yazarlara göre tek başına savaşa katılacak kadar çoktu bu Laz alayı ama sade M. Kemal'i korumakla görevleydiler.*" (Bozkurt, Armstrong) Korunmasına rağmen (tıpkı Teşkilat-ı Mahsusa gibi) bu olay despot aydınlarca hem çarpıtılmış, hem de durup dururken M. Kemal'i daha kahraman göstermek için bunlar tarafından kalem darbeleriyle 5 ila 8 arasında kaburga kemiklerini kırmışlardır. Her yalanın üzerine gidip düzeltemiyoruz, ne yerimiz yeter buna ne de elimizdeki kalem. Biliyoruz "*Rafet Bele, Cephede M. Kemal'in kız tavlama peşinde koştuğunu söylüyor yüzüne karşı.*" (Lord Kinross)

5) Bu örgütlenme tarzındaki dikkat çekici yan, Nazilerin "SS" ya da "SA" türü örgüt şemasına benzerliklerinin olmasıdır.

SON BÖLÜMLERİN KAYNAKLARI

– İbrahim Kaypakkaya, **Seçme Yazılar**, Ocak Yayınları
– S.İ. Aralov, **Bir Sovyet Diplomatının Türkiye Anıları**, Birey-Toplum Yay
– Yves Ternon, **Ermeni Tabusu**, Belge Yayınları
– Hıdır Göktaş, **Kürtler, İsyan-Tenkil**, Alan Yayıncılık
– Weşanen Yekitiya Demokraten, **Barzani'nin Tarihi Geçmişinden (1945-1958) Sovyetler Birliğine Tarihi Yürüyüşü**, SAL. 2599-1987
– **Ermeni Sorununda Bolşevizm**, Bolşevik Partizan Yayınları
–Y. N. Rozaliyev, **Türkiye'de Kapitalizmin Gelişme Özellikleri**, Onur Yay
– Howart Fast, **Spartaküs**, Sosyalist Yayınlar
– Prof. Dr. M. A. Hasretyan, **Türkiye'de Kürt Sorunu (1918-1940), Cilt 1**, Weşanen İnstituya Kurdi
– M. Nuri Desimi, **Kürdistan Tarihinde Dersim**, Komkar Yayınları
– İsmet İnönü, **Hatıralar, Kitap I, Kitap II**, Bilgi Yayınevi
– Şevket Süreyya Aydemir, **Tek Adam Cilt. 1**
– Lord Kinross, **Atatürk**, Sander Yayınları
– İhsan Nuri Paşa, **Ağrı Dağı İsyanı**, Weşanen Hevkom Yayınları
– Vedat Günyol, **Devrim Yazıları**, Belge Yayınları
– J. Stalin, **Troçkizmi mi? Leninizm mi?**, Sol Yayınları, II. Baskı
– Hasan Yıldız, **Aşiretten Ulusallığa Doğru Kürtler**, Heviya Gel Yay.
– Jean Elleinstein, **Devrimler Devrimi**, Hür Yayınevi, 1970
– Paul C. Helmreih, **Sevr Entrikaları**, Sabah Kitapları
– Kemal Burkay, **Kürtler ve Kürdistan**, Cilt 1., Deng Yayınları
– Garo Sasuni, **Kürt Ulusal Hareketleri ve 15. yy'dan Günümüze Ermeni Kürt İlişkileri**, Med Yayınları
– H.C. Armstrong, **Bozkurt**, Arba Yayınları
–**Yeni ve Yakın Çağda Kürt Hareketleri**, Jine Nü Yayınları, Sovyetler Birliği Bilimler Akademisi Doğu Bilimleri Enstitüsü
– Dr. Şıvan, **Kürt Millet Hareketleri ve Irak'ta Kürdistan İhtilali**, APEC Yayınları
– Sina Akşin, **İstanbul Hükümetleri ve Milli Mücadele**, Cem Yayınevi
– Kadir Mısırlıoğlu, **Lozan Zafer mi Hezimet mi?**, Sebil Yayınevi Cilt I
– **Komintern Belgelerinde Kurtuluş Savaşı ve Lozan**, Kaynak Yay.
– M. Kemal, **Eskişehir-İzmit Konuşmaları 1923**, Kaynak Yayınları
– Mete Tunçay, **Türkiye Cumhuriyetinde Tek Parti Yönetiminin Kurulması**, Yurt Yayınları

– Hasan Yıldız, **Fransız Belgeleriyle Sevr-Lozan-Musul Üçgeninde Kürdistan**, Heviya gel Yayınları
– M. Kalman, **Belge ve Tanıklarıyla, Dersim Direnişleri**, Müjen Yay.
– Rasih Nuri İleri, **Atatürk ve Komünizm**, May Yayınları, 1970
– **Savunma, TKP-ML Savaşçıları Diyarbakır'da Faşizm Yargılıyor**, Ocak Yayınları
– A. Şemsutdinov, Y. A. Bagirov, **Bir Karagün Dostluğu, Kurtuluş Savaşı Yıllarında Türk-Sovyetler Birliği İlişkileri,** Bilim Yayınları
– Dr. Çetin Yetkin, **Türk Halk Hareketleri ve Devrimler**, Milliyet Yay.
– **Bakü 1920, Birinci Doğu Halkları Kurultayı**, Koral Yayınları, 2. Baskı
– C. Şener, **Topal Osman Olayı**, Ant Yayınları
– Adolf Hitler, **Kavgam**, Toker Yayınları, 10. Baskı
– L. Rambout, **Çağdaş Kürdistan Tarihi**, Ronahi Yay. 2. Baskı,-1975
– İvar Lissner, **Uygarlık Tarihi**, Milliyet Yayınları
– Hıdır Murat, **Türkiye Şartlarında Kürt Halkının Kurtuluş Mücadelesi**, Ronahi Yayınları, 1973
– Yahya Tezel, **Cumhuriyet Döneminin İktisadi Tarihi,**
Tarih Araştırmaları Dizisi
– Çağlar Keyder, **Dünya Ekonomisi İçinde Türkiye**, 1923-1929
– Kemal Burkay, "Kürdistan'ın Sömürgeleştirilmesi ve Kürt Ulusal Hareketleri." Özgürlük Yolu Yayınları. 2.Basım
– Abdurrahman Arslan, "Samsun'dan Lozan'a Mustafa Kemal ve Kürtler (1919-1923)" Doz Yayınları.
– Komintern Belgelerinde "Kürt Sorunu" Kaynak Yayınları. 2. Basım.
– Ahmet Taş, "Burjuvazinin Paslı Silahı Kemalizm." Komkar Yay. 1981.
– Leonid-Friedrich. "Ankara 1922" Kaynak Yayınları. 2. Basım.
– W. M. Slone. "Bir Tarih Labaratuvarı Balkanlar" Süreç Yay. 1. Baskı.
– Ergun Aybars, "İstiklal Mahkemeleri" Bilgi Yayınevi. 1. Basım. 1975.
– "THKP'nin Ortak Savunmaları." Kurtuluş Yayınları. 1974.
– Hüseyin İnan, "Türkiye Devriminin Yolu." Ulusal Kültür Yay.1991 İst.
– A. Şrunov, "Türiye Proletaryası" Yar Yayınları. Aralık 1973 İstanbul.
– "Barzani'nin Tarihi Geçmişinden (1945-1958) Sovyetler Birliğine Tarihi Yürüyüşü." Weşanên Yektiya Demokratên. SAL. 1987

–Birinci Cildin Sonu–

Sovyet komünistlerinin öteden beri, gerek Jön-Türk, gerek "Kemalist" harekete karşı hak etmedikleri iltifatları yaptıklarını biliyoruz. Öyle ki; Mustafa Suphi ve on dört yoldaşı Karadeniz'de Kemalistlerce hunharca katledilirken bile (hem de Radek, Komintern'de bağıra çağıra M. Suphi ve yoldaşları için: "bizim direktifimiz ile gittiler" demesine rağmen) bir tek satırla olsun Kemalistleri protesto etme yoluna bile başvurmamışlardır. Lenin'in ve Stalin'in bu gereksiz, aşırı "iyi niyeti" gerçeği ifade etmemekle birlikte, ülkemizde gereksiz bir Jön-Türk, Kemalist hayranlığına yol açmıştır...

OTURAN ADAM

ISBN 975-8540-07-8
9 789758 540075